

მ. ვარდიაშვილი, მ. ზვიადაძე

სასვენი ნიშნების ხმარება
ქართულ წინადადებაში

რეგისტრირებულია სტუ-ს
სარედაქციო-საგამომცემლო
საბჭოს მიერ

დამხმარე სახელმძღვანელო განკუთვნილია უმაღლესი სასწავლებლების სტუდენტებისთვის. მასში სასვენი ნიშნების ხმარების ძირითადი წესებია მოცემული. გამარტივებითი სახის ლაკონიურ განმარტებებს საფუძველს უმაგრებს უხვი ფაქტობრივი მასალა, რაც სტუდენტებს წესების უკეთ ათვისებაში შეუწყობს ხელს. მაგალითები, ძირითადად, მოყვანილია ქართული (უმეტესწილად, თანამედროვე) ლიტერატურიდან. საანალიზო მოზრდილი ნატყვეტები წარმოდგენილია კომპლექსური სავარჯიშოების სახით.

რედაქტორი პროფ. ლ. ქათამაძე

რეცენზენტი პროფ. თ. ჯაგოდნიშვილი

© საგამომცემლო სახლი „ტექნიკური უნივერსიტეტი“, 2009

ISBN 978-9941-14-487-5

<http://www.gtu.ge/publishinghouse/>

ყველა უფლება დაცულია. ამ წიგნის არც ერთი ნაწილი (იქნება ეს ტექსტი, ფოტო, ილუსტრაცია თუ სხვა) არანაირ ფორმით და საშუალებით (იქნება ეს ელექტრონული თუ მექანიკური), არ შეიძლება გამოყენებულ იქნას გამომცემლის წერილობითი ნებართვის გარეშე.

საავტორო უფლებების დარღვევა ისჯება კანონით.

პუნქტუაცია	4
წერტილი	5
კითხვის ნიშანი	13
ძახილის ნიშანი	16
კითხვა-ძახილის ნიშანი	18
მრავალწერტილი	19
წერტილ-მძიმე	22
ორწერტილი	24
ტირე	25
ღეფისი	31
ფრჩხილები	33
ბრჭყალები	37
სასეენი ნიშნები პირდაპირ ნათქვამთან	41
რამდენიმე სასეენი ნიშანი ერთად	45
მძიმე	50
• მძიმე უკავშირო შერწყმულ წინადადებაში	50
• მძიმე კავშირიან შერწყმულ წინადადებაში	53
• მძიმე განკერძოებულ სიტყვებსა და გამოთქმებთან	54
• მძიმე რთულ წინადადებაში	69
პასუხები	110
ლიტერატურა	154

პუნქტუაცია

სასვენ ნიშნთა ერთობლიობას პუნქტუაცია ეწოდება. ტერმინი პუნქტუაცია ანუ ინტერპუნქცია რომაულია, თუმცა მისი წარმოშობის დრო უცნობია. არაა დადგენილი, იყო თუ არა ცნობილი იგი არისტოტელესთვის. ასეა თუ ისე, პუნქტუაციის ჩანასახი უძველეს ბერძენ გრამატიკოსებთან გვხვდება. მაგრამ ამ ტერმინის ბერძენი და რომაელი გრამატიკოსებისეული გაგება თანამედროვისგან განსხვავდება. უძველეს დროში პუნქტუაციას, ძირითადად, ორატორული დანიშნულება ჰქონდა (სიტყვის წარმოთქმა, დეკლამაცია) და მხოლოდ წინადადების ბოლოს წერტილების დასმით გამოიხატებოდა. წერტილს სეამდენ აბზაცების გამოსაყოფადაც. თუმცა, უნდა აღინიშნოს, რომ ახალი პუნქტუაცია ამ უძველესი ნიშნებიდან კი არა, ალექსანდრიული ეპოქის ინტერპუნქციიდან იღებს სათავეს. იგი არისტოფანეს სახელთანაა დაკავშირებული. VIII საუკუნის ბოლოსთვის კი იმდენად შეიცვალა, რომ ვარნეფრიდმა და ალკუინმა, კარლოს დიდის თანამედროვეებმა, მისი პრინციპები ხელახლა შეიმუშავეს.

ბერძენები თავდაპირველად ერთადერთ ნიშანს, წერტილს იყენებდნენ (ბერძ. στίχμ), რომელსაც სტრიქონის ზაზის ზედა ნაწილში, შუაში ან ქვემოთ სეამდენ (დიონისე ფრაკიელის στίχμαί τελεία, μέσν, ὑποστίχμ). სხვა ბერძენი გრამატიკოსები, მაგალითად, ნიკანორი (რომელიც კონტილიანეს შემდგომ ცხოვრობდა), ინტერპუნქციის სხვა სისტემებს იყენებდნენ (ნიკანორი რვა ნიშანს იცნობდა, სხვები – 4-ს და ა. შ.), მაგრამ ყველა მათგანი მეტყველების სინტაქსურ მხარეს ლოგიკურში ურევდა და არანაირი განსაზღვრული წესები არ ჩამოუყალიბებიათ (Steinthal, « eschichte der Sprachwissenschaft bei d. Griechen und R ö mern», ტ. II, ბერლ. 1891, გვ. 348—354). წესების ასეთი გამოუკვეთელობა იყო დამახასიათებელი შუა საუკუნეებისთვისაც. ეს დაახლოებით XV საუკუნემდე გაგრძელდა, სანამ ძმებმა მანუციუსებმა, ტიპოგრაფებმა, პუნქტუაციის ნიშნების რაოდენობა არ გაზარდეს და მათი გამოყენება განსაზღვრულ წესებს არ დაუმორჩილეს. სწორედ ისინი უნდა მივიჩნიოთ თანამედროვე ევროპული პუნქტუაციის ფუძემდებლებად. მართლაც, მანუციუსების შემდეგ პუნქტუაციაში არსებითი ცვლილებები არავის შეუტანია.

მიუხედავად ამისა, თანამედროვე ევროპული ენების ინტერპუნქცია ზოგიერთი დეტალით განსხვავდება ერთმანეთისგან. მაგალითად, ინგლისურში „და“ კავშირის (and) წინ ხშირად იწერება ტირე ან მძიმე მაშინ, როცა დამოკიდებული წინადადების წინ იგი საერთოდ არ გამოიყენება. დაახლოებით ასეთივე ვითარებაა ფრანგულშიც. შედარებით რთული და ზუსტი ინტერპუნქციაა გერმანულ ენაში, რომლის ძალიან საინტერესო თეორიაც აქვს ბეკერს (« usf ü hrlliche deutsche

Grammatik», ფრანკფურტი, 1842), ისტორია და დახასიათება კი – ბიელინგს (Bieling'a: «Das Prinzip der deutschen Interpunction», ბერლინი, 1886).

ქართული ინტერპუნქცია (ისევე, როგორც სლავური ენებისა) ბერძნულის მიხედვითაა ჩამოყალიბებული. იგი საკმაოდ რთულია, თუმცა, დახვეწილი.

ქართულ ენაში წერისას გამოიყენება შემდეგი სასვენი ნიშნები: წერტილი (.), მძიმე (,), კითხვის ნიშანი (?), ძახილის ნიშანი (!), კითხვა-ძახილის ნიშანი (!?), წერტილ-მძიმე (;), ორწერილი (:), მრავალწერტილი (...), ტირე (-), ღეფისი (-), ბრჭყალები („“), ფრჩხილები ().

წერტილი

წერტილი იწერება თხრობითი წინადადების ბოლოს. იგი გვიჩვენებს, რომ წინადადება დასრულდა. *იდგნენ და ელოდნ. უსაზღვროა მთების მოლოდინი.*

სავარჯიშო № 1. დასვით სასვენი ნიშნები

1. ყავარაყრილი ორსართულიანი პატარა ოდის პალატში იცოხნება ცალი ხარი და ქალბატონი ეკატერინეს უშობელი ზედა სართულის აივანზე მოჩანს კედელზე ჩამოკიდებული სასროლი ბადე და მოძველებული კეხი ოდის წინ ნიგეზის ძირში გაფენილ ჭილოფზე წვეს პერანგისამარა ბეგლარი გრძელ სკამზე გულმკერდს იშმუშნის მძინარე ეკატერინე (ნ. ლორთქიფანიძე)

2. იდგა მკათათვე ხართგამოშვების დრო მოტანებული იქნებოდა მზე დასაველეთისაკენ გადახრილიყო შემდგარ-შეტბორებულ პაერში მხოლოდ ხანდისხან ოდნავ წამოთებრავდა ზოლმე ქვენა აღმოსაველეთის ქარი (ნ. ლომოური)

3. სოფლის გზაზე ხმაურით მიდის ანანია ქვეყანას შექხარის და მიიმღერის გარემოც აღერსით ეგებება სოფელი კეთილი და მადლიანია დაემხვე და ჰკოცნე მისი მიწა (ს. კლდიაშვილი)

4. კვირა დღე იყო ის-იყო სოფლის ეკლესიაზე წირვაც გათავდა სალოცავად მოსული ხალხი ეკლესიის გალავანში გაიფანტა შეიქნა ჩვეულებრივი სუჯა-მუსაიფი სოფელელებს შორის ერთ ადგილას რამდენიმე კაცი გულმოდგინებით ყურს უგდებდა რაღაც მხიარულ ამბავს (დ. კლდიაშვილი)

5. იგი არც ძველი ნამამასახლისი იყო და არც ახალი ნათავმჯდომარევი ამ კაცისთვის ვინმეს არც სოფლის თავკაცობა მიუნდვია და ძალისძალად არც სოფელზე მზრუნველობა მოუხვევია თავზე სერაფიონ გორდაძეს არც ერთი მეზობლის ძალლი არ შეუყვება (ო. იოსელიანი)

6. ერთ დღეს ცა ზამთრისპირულად მოქურუშდა დაუბერა ნოტიო ნიაგმა მთელ დღეს იქროლა მერე ნიაგი ჩადგა და წვიმა წამოვიდა იწვიმა შუალამემდე შუალამის შემდეგ წვიმა თოვლმა შეცვალა (რ. ინანიშვილი)

7. ხვალ საყადმყოფოში მივიღივარ გარეთ გრილა ჩემს ნაცრისფერ პალტოს ჩავიცვამ (ქ. თუთბერიძე)

8. ვაჭრობის დასრულებისას ევაც ამოვიდა გემზე მამას ბეწვეულში გაცვლილი სანოვანის ჩაზიდვაში ეხმარებოდა მშობელთან საუბრისას ის არ იყენებდა მუნჯის სპეციფიკურ ფესტებს მამა-შვილი კარგად ირჯებოდა მეზღვაურებიც ეხმარებოდნენ (რ. თაბუკაშვილი)

9. დაბალ სკამზე ჩამომჯდარი შიოლა წარბშეჭმუნხილი დასცქეროდა სოსანეს ბუხარში ცეცხლი ენთო სინათლე დასთამაშებდა შიოლას სახეზე სამი ვაჟაკი ატუზულიყო დედაბოძთან (გ. დოჩანაშვილი)

10. ნუცა და ხელმძღვანელი წყაროსთან ისხდნენ ნუცას ხელში ახლად აღმოჩენილი საბჭოური წარმოების სინი ეჭირა და მთელი ქვეყანა თავზე ექცეოდა ხელმძღვანელი მშვიდად ლაპარაკობდა მსგავსი შემთხვევა მის პრაქტიკაში პირველი არ იყო და ცდილობდა ახალბუდა "არქეოლოგისთვის" ინფორმაცია მეტისმეტად შოკისმომგვერელი არ ყოფილიყო (თ. დოღენჯაშვილი)

11. წინა ღამის უძინარს კედლის საათის უღრიალზე გამომეღვიმა თორმეტჯერ დავითვალე ისეე მომერია თვლემა ახლა ზარის ხმა მომესმა ტალანიდან (ქ. გამსახურდია)

12. მტერი დიოდა და დიოდა პირველად მშვერაეი ცხენოსნები ამოვიდნენ არსად არაეინ არ ჩანდა ყველაფრის ჭაჭანება იყო გამწყდარი (ლ. გოთუა)

13. ერეკლემ აყარა ალყა აწყურს დასძრა თავიხი ჯარი და გაუძღვა როკეტის გზაზე ჩვენნი ჯარი ძლიერ ნელა მიდიოდა ცუდი და უცნობი გზის გამო (ი. გოგებაშვილი)

14. თავიდან ქალაქი თითქმის ყოველდღე იბომბებოდა დიდი პანიკა იყო ხალხი სარდაფებში და თავშესაფრებში ათენ-ალამებდა მერე თანდათან საჭმლის მარაგი გაუთავდათ ბომბები უფრო და უფრო იშვიათად ვარდებოდა და ხალხიც თითქოს შეეჩვია ახალ სიტუაციას თვითმფრინავის დანახვაზე მხოლოდ იმას თუ აკვირდებოდნენ სად დაეცემოდა ბომბები (დ. გოგია)

15. ბარი დღითიდღე იკრებდა ძალებს ბარი დღითიდღე უფრო და უფრო ბევრ მნახველს იზიდავდა ბარი ფართოვდებოდა და სამუშაო საათების რაოდენობას ზრდიდა ღამით ძილი შეუძლებელი გახდა (მ. მიქელაძე)

16. ქუთაისში არ იყო თოვლი და იყო ქარი ცივი ქარი იყო აკაკიმ სადგურშივე დაიჭირა ეტლი (ა. მორჩილაძე)

17. დიდი ხნის წინათ სახლებს ბუნრებით ათობდნენ ქალაქში ხშირად ნახავდით თავით ფეხამდე გამურულ კაცებს ისინი ბუნრებს ჭვარტლისაგან ასუფთაებდნენ და დიდი თუ პატარა მათ ჭვარტლიწმენდიებს ეძახდა (გ. პეტრიაშვილი)

18. თამაზს გამოელვია მზის სხივები უკვე იღვრებოდა ოთახში სიხარული დაეუფლა ვაჟკაცის სხეულს ადგა პატარა აივანზე გააბიჯა არემარეს გადახედა დილის მზე უშურველად აფრქვევდა თავის სხივებს წვიმით გაჯერებულ მიწას (გ. რობაქიძე)

19. უფლისციხის ტერიტორიაზე პირველი დასახლებული პუნქტის შექმნა ეკუთვნის დაახლოებით მეორე ათასწლეულს ჩვენს ერამდე ამავე დროს ეკუთვნის მისი მიდამოების დასახლება მტკერის ორივე ნაპირზე ცალკეულ სამოსახლოებს კი ამავე ადგილებში ვხვდებით ენეოლითის დროიდანაც (გ. რჩულიშვილი)

20. იყო ორი ყანჩა მათი თავგადასავალი სამწუხაროც არის და სასაცილოც ადრე დაობდნენ საბრალო დედამ სიკვდილის წინ ვერაფერი დარიგება ვერ მისცა უმწეო შვილებს თვეზებზე ნადირობის ხერხი არ იცოდნენ და ღონე ზომ სრულებით არა ჰქონდათ (ა. საჯავია)

21. უშველებელ ფულურო მუხის გვერდით ნაბადი იყო გაშლილი ზედ წამოწოლილიყო ვიღაც თავით ფეხებამდე შეიარაღებული კაცი თოფის კონდახი მკერდში ჩაეხუტებინა წელზე შავი რქისტარიანი ხმალი ერტყა ხელში დამბაჩა ეჭირა ხის ტოტზე მიბმული იყო გიშერივით შავი ბელაური ცხენი ნაბადზე მწოლი თითქოს თელემდა (უიარაღო)

22. საჭესთან ძია სანდრო ზის ჩვენ წინ მანქანებია ჩვენს უკან მანქანებია უწინ შავი მიკროავტობუსი მიდის ბებიას მისავენებს ჩვენ ეკლესიაში მივდივართ იქ ბებია უნდა დავასვენოთ (დ. ქართველიშვილი)

23. კიდევ ერთხელ დადგა თორმეტი ნოემბერი გარეთ გააქვებული ქარი ქროდა და ყვითელი ფოთლები დაღლილი პეპლებივით ფარფატებდნენ ჰაერში აბელი სკამის საზურგეს გადასწოლოდა (ჯ. ქარჩხაძე)

24. გაზაფხულის გრილი ღამეა ბაღის ბოლოში ვზივარ გავცქერი თითქმის მიძინებულ ქალაქს და ვოცნებობ (შ. ჩანტლაძე)

წერტილი იწერება სახელდებითი წინადადების ბოლოსაც. ასეთი წინადადებები ხშირად ერთმანეთს მოსდევს და სურათს ქმნის. *მკათათვე. გზის პირას მღუმარჯდ ამრეშებული ყანები.* (გ. ლეონიძე)

სავარჯიშო № 2. დასვით სასენი ნიშნები

1. ანტონას ეზო ისლით დახურულ სახლის წინ დიდი ხე მის ძირთან დასაჯდომი ქვები მარცხნით ყორე და წნელის ჭიმკარი ყორეს გადაღმა სოფლის გზა (დ. კლდიაშვილი)

2. ცხრიანი კომპიუტერის ჯოისტიკი კაცი ასკინკილა ხტუნაობს წვერიანი კაცი წევს მთა მთის იქეთ კიდეე მთა იქეთ კიდეე მთა ქართულის მასწავლებელი ჩემი პირველი შეყვარებული ბაღში ბრინჯის ფაფა (გ. მგერელიშვილი)

3. სკოლის ეზო ასწლოვანი ჭადარი აჟრიამულებული ბავშვები ქვაფენილზე უწესრიგოდ მიყრილ-მოყრილი ჩანთები

4. წიგნების თარო ნიკოლოზ ბარათაშვილი ილია ჭავჭავაძე აკაკი წერეთელი ვაჟა-ფშაველა

5. მასწავლებლის მაგიდა ჟურნალი წიგნები კალამი სურათებიანი წიგნი საკონტროლო წერის რვეულები

წერტილი იწერება გვეგაში საკითხების ჩამოთვლისას, ასობისა და ციფრების შემდეგ. ინფლაციის ზრდაში ყველაზე მაღალი ზეგველების მქონე ცალკეული პროდუქტების წვლილი წლიურ ინფლაციაში:

1. ხორბლის თეთრი პური (3,0),
2. ხორბლის ფქვილი (0,3),
3. ბუნებრივი გაზი (0,2),
4. თხევადი გაზი (0,2),
5. მზესუმზირის ზეთი (1,2),
6. ქალაქის შიგნით მგ ზავრობა ავტობუსით, მიკროავტობუსითა და ტაქსით (0,6),
7. ბენზინი (0,5),
8. ცივი წყლის გადასახადი (0,4),
9. ნავის გატანის გადასახადი (0,3).

უმსხვილესი საიმპორტო სასაქონლო ჯგუფების წილი მთლიან იმპორტში:

- ა. ნეთობი და ნეთობპროდუქტები (10,6),
- ბ. მსუბუქი ავტომობილები (7,0),
- გ. ნეთობის აირები (6,4),
- დ. ნაწარმი სხვა შავი ლითონებისგან (4,9),
- ე. სამკურნალო საშუალებები (2,7),
- ვ. ზორბალი და მესლიანი (2,6),
- ზ. კავშირგაბმულობის აპარატურა (2,0),
- თ. შატარი (1,7).

საეარჯიშო № 3. დასვით სასვენნი ნიშნები

სპორტის სექტორის პროექტები

1 ხელმოკლე სოციალური ფენების საბავშვო ასაკის ნიჭიერი წარმომადგენლების გამოვლენისა და ხელშეწყობის პროგრამის შემუშავება

2 სპორტული განვითარების მიმართულების ადრეული გამოკვლევის მეთოდთა ბავშვების ტესტირების საფუძველზე

ხელოვნების სექტორის პროექტები

I ხელოვნებაში დაოსტატებისა და განვითარების მიმართულების ადრეული გამოკვლევის მეთოდთა ბავშვების ტესტირების საფუძველზე

II საქართველოს მუზეუმებსა და საცალებში არსებული ფერწერისა და ქანდაკების ხელოვნების საუკეთესო ნიმუშების გოლოგრაფიული ფიქსირება და ეროვნული კულტურის მონაცემთა ბაზის შექმნა

III მცირე ზომის ჭვედური ხელოვნების ნიმუშების შექმნის ახალი ტექნოლოგიის შემუშავება ნაშადის ვირტუალური დაპროექტებისა და ელექტროკომპიუტერი ტექნოლოგიით დამზადების მეთოდის გამოყენებით

კულტურის სექტორის პროექტები

ა საქართველოს ლიტერატურული ნაწარმოებების ეროვნული ციფრული მონაცემთა ბაზის შექმნის მიზნით მათი კომპიუტერული ამოცნობის სისტემის შემუშავება და აპრობირება

ბ საქართველოს არსებული და დანგრეული ზურთმომღვრული ძეგლების ნახაზების მიხედვით მათი ვირტუალური სამგანზომილებიანი მოდელირება და ციფრული ფორმით ეროვნული კულტურის არქიტექტურის ძეგლების მონაცემთა ბაზაში შენახვა

გ საქართველოს არქივებში არსებული ქართული ფოლკლორული სიმღერების გადაყვანა ციფრულ ფორმაში და ეროვნული კულტურის ფოლკლორული სიმღერების მონაცემთა ბაზის შექმნა

დ ქვეყნის ყოფილი კულტურის სამაგიდო წიგნი

ეკონომიკის სექტორის პროექტები

1 ტრასეკას სატრანსპორტო დერეფნის ჩრდილოეთ-სამხრეთის მომართულებით განვითარების პერსპექტივების გამოკვლევა

2 ქვეყნის ფინანსური ნაკადების მოდელირება და პროგნოზირება ადამიანის ფსიქო-ფიზიოლოგიური რეაქციების ვებერ-ფებხნურის კანონის გათვალისწინებით

3 გეგმური საბაზრო ეკონომიკის ძირითადი პოსტულატების ფორმულირება

4 მცირე და საშუალო მეწარმეობისათვის ბიზნესგეგმების შედგენის სახელმძღვანელო და საოპერატიული უზრუნველყოფის შემუშავება

5 მცირე და საშუალო მეწარმეობისათვის საბანკო-საკრედიტო დაწესებულებებთან ურთიერთობების სამაგიდო წიგნი

6 ქალაქისა და სოფლის შორის სასაქონლო ბრუნვის აღდგენა და განვითარება

7 მევენახეობაში ინტენსიური ტექნოლოგიების დანერგვისა და განვითარების ეფექტურობის განსაზღვრა

8 რეგიონალური და ადგილობრივი თვითმმართველობის სტრუქტურების და მათი თანამშრომლების ეფექტურობის შეფასება საერთო მონაცემთა ბაზის ინფორმაციაზე დაყრდნობით

9 რეგიონალური და ადგილობრივი თვითმმართველობის სტრუქტურების საკადრო პოლიტიკის ვიწრო ადგილების გამოვლენა შეფასება და ფორმირება

10 ბაზრის საზღვრების განსაზღვრისა და მისი კონკურენტულობის დონის შეფასების მეთოდის შემუშავება

11 კასპიის რეგიონის ნავთობის ტრანსპორტირების ბაზრის კონკურენტულობის მოდელირება და ნაკადების პროგნოზირების მეთოდის შემუშავება

12 სარკინიგზო ტრანსპორტში განვითარების სტრატეგიული გეგმების ფორმირების ავტომატიზებული სისტემის შექმნა

13 ქვეყნის სატარიფო პოლიტიკის შემუშავების მეთოდისა სატრანსპორტო სექტორში

14 სატრანსპორტო სექტორში არსებული ფარული ეკონომიკის შეფასების მეთოდის შემუშავება

15 პროგნოზირების კომპლექსური სისტემისა და მისი პროგრამული უზრუნველყოფის მეთოდის შემუშავება

16 სახელმწიფო მოხელეთა ტესტირებისა და შეფასების მეთოდის შემუშავება

მედიცინის სექტორის პროექტები

კარდიოტელემედიცინის განვითარების მიზნით ექიმის კომპიუტერული კონსულტანტის მუშაობის ალგორითმის და პროგრამული უზრუნველყოფის შემუშავება

ბ მხედველობადაკარგული ადამიანებისათვის გამოსახულების აკუსტიკური სკანერის ალგორითმის შემუშავება და სადემონსტრაციო მოდელისათვის სათანადო პროგრამული უზრუნველყოფის მომზადება

გ მეტყველებადაკარგული ადამიანებისათვის მეტყველების სინთეზატორის ალგორითმისა და სათანადო პროგრამული უზრუნველყოფის შემუშავება

დ მხედველობადაკარგული ადამიანებისთვის კომპიუტერული გამოსახულების ამოცნობა/ინდენტიფიცირების და აკუსტიკური გახმოვანების სინთეზატორის შემუშავება

ე ავადმყოფისათვის ინტენსიური მკურნალობისა და ქირურგიული ოპერაციების თარიღის დაგეგმვის ოპტიმალური კალენდარული გრაფიკის შედგენა მისი ფსიქოფიზიოლოგიური ბიოლოგიური რიტმების გათვალისწინებით

განათლების სექტორის პროექტები

I ძილის პროცესში სასწავლო ინფორმაციის ათვისების შესაძლებლობის გამოკვლევა

II მცირე და საშუალო მეწარმეებისათვის კომპიუტერული სწავლების პროგრამებისა შემუშავება ინტერნეტის გამოყენებით მეწარმეობის საფუძვლების შესასწავლად

III პროფესიის არჩევისას ადამიანის ფსიქოფიზიოლოგიური ტესტირების მეთოდის შემუშავება

IV ინფორმაციის სუბსენსორული აღქმის პროცესების გამოყენებით სწავლის ახალი ტექნოლოგიის გამოყენება დასამახსოვრებელი სასწავლო მასალის ასათვისებლად ტელეგადაცემების ყურებისა და კომპიუტერთან მუშაობის პარალელურად (25 კადრის ტექნოლოგია)

ადამიანის უფლებების დაცვის სექტორის პროექტები

1 საქართველოში ე წ თურქი მესხების დაბრუნებისათვის საჭირო მოსამზადებელი საინფორმაციო მონაცემთა ბაზის ფორმირების ღონისძიებები

2 საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებული ადამიანის უფლებების მარცვლირებული სამართლებრივ-ნორმატიული აქტების კრებულის გამოშვება და ებგვერდზე განთავსება

3 მასმედიის კრიტიკული გამოხვედრების მონიტორინგის და კასკადური რეაგირების სისტემის შემუშავება ამ პროცესში სათანადო უწყებებისა და სამართალდამცავი სტრუქტურების ჩართვით

4 ადამიანის უფლებების დამცველი სტრუქტურების ერთიანი სისტემის ცალკეული რგოლების ამასხველი კრებულის მოშვადება მათი უფლება/ვალდებულებებისა და საკონტაქტო რეკვიზიტების მითითებით

5 საქართველოში მოქმედი და ბირითადი საერთაშორისო არასამთავრობო ორგანიზაციების ცნობარის მოშვადება მათი პრიორიტეტებისა და საკონტაქტო რეკვიზიტების მისაღებად

წერტილი იწერება სიტყვების შემოკლების დროსაც, მათ შორის, ინიციალების შემდეგ- აკად. (აკადემიკოსი), პროფ. (პროფესორი), და ა. შ. (და ასე შემდეგ), იხ. (იხილეთ), ნახ. (ნახატი, ნახაზი), სურ. (სურათი), გვ. (გვერდი), წ. (წელი), წწ. (წლები), სს. (საკუნებები), ე. წ. (ეგრეთ წოდებული), ე. ი. (ესე იგი), მგ. (მგალითად), სავ. (სავარჯიშო), და სხვ. (და სხვანი)...

სავარჯიშო № 4. დასვით სასენი ნიშნები

1. აკად დ ტატიშვილი უამრავი სამეცნიერო ნაშრომის ავტორია
2. პროფ ნ დავითაშვილმა ნეეროლოგიის სფერო მრავალი მიღწევით გაამდიდრა
3. ქართულ-შვედურ ბიზნესფორუმში მონაწილეობენ ცნობილი კომპანიები ერიქსონი, ტელა სონერა, საა პროფაილზი და ა შ
4. თვალსაჩინოებისთვის იხ ნახ 5
5. სურ 3 საქართველოს ეკონომიკური განვითარების სამინისტროს თანამშრომლების კახეთში ვიზიტს ასახავს
6. ფიცსიმონში ინგლისელი მძიმე წონის მოკრივე რომელიც 1897 წ მსოფლიო ჩემპიონი გახდა მას შემდეგ რაც ჯემ კორბეტი დაამარცხა
7. ჯ ელისი ულისე თბ 1983 წ გვ 33
8. XIX-XX სს ამ მხრივ ნაკლებად ნაყოფიერი იყო
9. ე წ სამხრეთ ოსეთის ბეჭდვისა და ინფორმაციის კომიტეტის წარმომადგენელთა განცხადებით ცხინვალს გაზი ქართული მხარის დაუდევრობის გამო არ მიეწოდება
10. სავ 7 ში გამოსახულების გამარტივების ტიპობრივი ნუმუშებია თავმოყრილი
11. კონკურსის შედეგად გამარჯვებული კომპანიები გამოვლინდება ე ი ის კომპანიები რომელთა ხელმძღვანელებმაც წლის განმავლობაში ყველაზე მეტი მუშახელი დაასაქმეს
12. უცხოური პროდუქცია მაგ რუსული ფილმები აღნიშნულ საკონკურსო ჩვენებში საერთოდ არ იყო წარმოდგენილი

კითხვის ნიშანი

კითხვის ნიშანი იწერება კითხვითი წინადადების ბოლოს. *მართლაც, საიდან მოდის ხილამზე? ან სად მიდის? სად იკარგება, თუ დროებით მიუფარება?*

საეარჯიშო № 5. დასვით სასენი ნიშნები

1. ეგ ეტლი ვისი მოგონილია (ი. ჭავჭავაძე).
2. ვერც ძისი დისწულიო იკითხეს კარისკაცებმა (ა. წერეთელი).
3. რადა შერებოდა ჩემო პაპავ ორბი იმასო (ვაჟა-ფშაველა).
4. რას მიბრძანებთ შენი ჭირიმე ბატონო (ნ. ლომოური).

5. ვერ გამოგია დაარღვია სირქუე ყველაზე უფრო ახალგაზრდა ასლან-ბიმი რისთვის მოდის ტანმოკლე ფაშათ-ფაშა ჩვენზე რა უნდა ჩვენგან რა დაგვიშავებია მისთვის (უიარაღო).

6. ვართ პოეტურები და ემოციურები მართალია ვერაფერს იტყვი ნამდვილად ვერ შეეძავები ამ მოსაზრებას მაგრამ კარგია ეს თუ ცუდი თუ ჩვეულებრივი მოვლენაა ზოგი ერი ასეთია ზოგი ისეთი რატომ იგებენ პარკესს არა მხოლოდ პოეტური და მეოცნებე არამედ რაციონალისტურად მცხოვრები ქვეყნების მკითხველებიც რატომ არა გვყავს ჩვენ ჩვენი საქვეყნოდ ცნობილი მარკესი რაც მთავარია როგორ ვიცხოვროთ ჩვენ ზემოთ ჩამოთვლილი თვისებების ერმა დემოკრატიულ მაგრამ არაილუზორულ რაციონალისტურ და პრაგმატულ სასტიკ კაპიტალისტურ რეალობაში ჩვენი ევროპისკენ სწრაფვა და მამასადამე ქართველობა ზომ სწორედ ამას გულისხმობს საერთოდ რამდენად რეალურია და საფუძვლიანი ასეთი მეტამორფოზა (ნ. ჩუბინიძე).

7. გუშინწინ ამ ხევში დაესხნენ თავს (გ. რობაქიძე).
8. პარღის მესიე ბოდემს ვისხდი რა ენაზეა დაბეჭდილი ეს წიგნი

ჟორჟინ ეუპასუხე ქართულია გაიგონიათ ქართული საქართველო (მ. ჯავახიშვილი).

9. შეგიძლიათ ასლა ლაპარაკი გულდამშვიდებით შეგიძლიათ ასეთი საუბრის მოსმენა (გ. ტაბიძე).

10. კარგია რომ დაგვხედე სად გადაიკარგე (გ. ლეონიძე).
11. სადაური ხარ ჰკითხა ციხისთავმა.

აქაური

იომღლისა

მზევარისა

რა გინდა მეფესთან (რ. ინანიშვილი).

12. შვილიშვილი ასე იცის პაპა მაჭარმა

პაპა ზოგჯერ პო ზოგჯერ არა

შვილიშვილი ზოგჯერ რატომ

პაპა იმიტომ რომ ზოგჯერ ქვევრის კედელი თხელია

შვილიშვილი მერე

პაპა მერე მაჭარი კი ზედმეტად მღულარეა

შვილიშვილი ზოგჯერ კი

პაპა ზოგჯერ კი ქვევრის კედელი სქელია მაჭარიც ნაკლებად მღულარეა

შვილიშვილი მერე

პაპა მაშინ არ სკდება

შვილიშვილი პაპა ეგ ქვევრი აღარ ვარგა (გ. რჩეულიშვილი).

13. ლევან დაგებუბდი კაცხის სვეტი გაგიგია ოდესმე (ლ. გოთუა).

14. რად გინდა თოფი ბაღრია ჰკითხა ბაბუამ (ნ. დუმბაძე).

15. ხოლო რაც შეეხება მომდევნო შეკითხვას თუ რომელი მეცნიერება მიტაცებს ესე იგი მიყვარს არა მიძინებდა პასუხის გაცემა შეიძლება ჯერ ისა ვთქვა რომელი არ მიყვარს (გ. დოჩანაშვილი).

16. რად არ მოდიან ესენი კოცონთან არ სცივათ ვეკითხები ენის ბორძიკით მურაბის პატრონს (გ. ოდიშარია).

17. მერე არ ჰკბენენ იკითხა ჩუმადვე ცოტნემ

ჰკბენენ ზელავ როგორ ტოკავს და იგრიხება ჰკბენენ და უძლებს ითმენს

ნეტავ რა აიძულებს გაიკვირვა ცოტნემ (გ. აბაშიძე).

18. ესე იგი არ მომკლავდნენ ეს მხოლოდ გამოთქმაა ამგვარი (ზ. აბზიანიძე).

19. ასანთს ხომ არ ეძებ შიშით ჰკითხა ვანომ (ე. ახვლედიანი).

20. რა არის კოსმოსი ვინ ვართ ჩვენ სად არის დასაწყისი ან დასასრული რა გველის კოსმოსის სიღრმეებში როგორ შეიძლება დაეუბრუნდეთ ვარსკვლავებს ადგილს საიდანაც მოვედით ამ პლანეტაზე როგორ არის შესაძლებელი არსებობა ქაოსის თეორიის პრინციპებზე სად გადის ცნობიერების შესწავლის საზღვარი არსებობს თუ არა ცხოვრების რაიმე ფორმა სტრატოსფეროს იქით შესაძლებელია თუ არა კულტურა კომუნიკაციის სრულიად განსხვავებული საშუალებებით და არსებით განსხვავებული ეკონომიკით და განსხვავებული მსოფლალქმით როგორი შეიძლება იყოს ეგეთი კულტურა შეიძლება თუ არა გრავიტაციით ინფორმაციის გადაწოდება პარალელურ

სამყაროებში შეიძლება თუ არა უიქენდებზე ოჯახთან ერთად წრე დაეარტყა დედამიწას ისე რომ პრობლემები არ შექმენას კონტინენტალურ კავებესთან (ზ. ჯიშკარიანი).

21. რა არის ბაბუ ეს ვკითხე წყალი არ დაღვინდა-მეთქი (ბ. ჯანიკაშვილი).

22. ვეფო ის ჩემი ცოდვით სავსე არსენა აღარ გამოჩნდა მეთუჯერ იკითხა ზაალმა (იმ. ჯავახიშვილი).

23. გახსოვთ მდინარეში რომ გადახტა შარშანდელს იხსენებდა ვილაც ბიძა რო გადაარჩინა ტანსაცმლიანად რომ ისკუპა (ბ. ხვედელიძე).

24. განა მხოლოდ ახლა ადრეც მიკითხავს ჩემი თავისთვის რითი მომზიბლა ამ მიუსაფარმა ზოგახომ (ბ. ხარანაული).

25. ვინც რამეს დაამაგებდა სულ ჩემი ბრალი იყო ვინ რა მოიპარა იმერულმა ვინ რა გატეხა იმერულმა ვის დასცინიან იმერულ ბიჭს ვისა სცემენ გაჯავრებულ გულზე იმერულ ბიჭს ვის გასაჯავრებლად თქვეს იმერლების დასაცინი ანდაზები იმერლის ბიჭისა (დ. ჭონქაძე)

26. მოსაწვევი ბარათებია შეიძლება

როგორ არა რამდენი გინდა

ერთი ორი რამდენსაც მომცემ ზვალ არის

კი (რ. ჭეიშვილი)

27. რა მოუულოცოთ ჩვენს თავს ქართველნო რა გვაქვს დღეს სასურველი რომ დაიკვებოთ და შევირჩინოთ რა გვაქვს ზვალ სანატრელი რომ ვინატროთ და მოვილოდინოთ (ი. ჭავჭავაძე)

28. რამ შეგვაძლებინა რამ გვიხსნა ჯვარცმულნი ქრისტესთვის როგორ გადავრჩით წამებულნი და სისზღმთხველნი მამულისათვის რამლა გვაცოცხლა რამ გვასულიერა (ი. ჭავჭავაძე)

29. ზომ ზედავ მკითხა მამაჩემმა

რატომ არა ბრმა ზომ არა ვარ

იცნობ შეკითხება მამა

რა დიდი ცნობა უნდა

ზომ არ გინდა, რომ დაეჭიღო

ვისა

ამ პატარა ბიჭს

ბიჭი კი არა ის არ გინდა კიდე ჩემი ლანდია

რა იცი რომ ლანდია

რატომ არ ვიცი განა ცოტა მინახავს წყალში (ა. წერეთელი)

30. ძნელია ნეტა მწყერებზე ნადირობა უმისამართოდ იკითხა ესტატემ (გ. ჩქეანავა)

31. ჰო მღიღარია მავრამ რას გვარგებს ჩვენ იმის სიმღიდრე ჰკითხა მან. გვარგებს თუ ჰკუთი მოვიქცევით ამ მღიღარს კაცს ხომ გაგიჟებით უყვარს თავისი ერთადერთი ქალი (ი. გოგებაშვილი)

32. რა არის ჩვენი ცხოვრება რანი ვართ ჩვენ და რანი ვიქნებით მომავალში რას ვითხოვთ ადამიანებისგან და რას ითხოვენ ისინი ჩვენგან საით მიექანება ჩვენი ცივილიზებული სამყარო და რა როლი გვაკისრია კაცობრიობას ამ სამყაროში (თ. აქუბარდია)

ძახილის ნიშანი

ძახილის ნიშანი იწერება ძახილის ან ბრძანებითი წინადადების 'ბოლოს. რა ლამაზია! დაყარეთ იარაღი!

ძახილის ნიშანს ვწერთ მიმართვისთანავე, თუ იგი ცალკეა ხმარებული, ანდა დიდი გრძნობითაა წარმოთქმული და წინადადების თავშია ან ბოლოში. *შვილებო! – დაიძახე გამწარებულმა.*

ძახილის ნიშანი დაისმის ცალკე ხმარებულ შორისდებულთან, ან როცა შორისდებული წინადადების თავშია ან ბოლოში და დიდი გრძნობითაა წარმოთქმული. *ყოჩაღ!*

ძახილის ნიშნით გამოიყოფა მიგებითი ნაწილაკი, თუ ის ცალკე დგას და ძლიერ ემოციას გამოხატავს. *ღიაბ!*

საეარჯიშო № 6. დასვით სასვენი ნიშნები

1. უი ღამიდეგა თვალები წამოიძახა კნინა ეფემიამ შვილო ტატე დაბრუნებულხარ კნიაზო ზაალ გეთაყვა დაადეენე ვინმე თორემ ჩამოვარდება და დამლუპავს (მ. ჯავახიშვილი)
2. არა ასეთ აუგს ვერც ზაალის ყმები მოითმენენ ეყოთ ამდენი სირცხვილი ეყოთ სამი თაემომწონე ვაჟკაცის გალახვა (მ. ჯავახიშვილი)
3. ასე სჯობს აგაშენოს ღმერთმა ივლიანემ ჭიქა დაცალა და ცოტნეს შესთავაზა (გ. აბაშიძე).
4. თქვენ უნდა დაბრუნდეთ ღიაბ თქვენ აუცილებლად უნდა დაუბრუნდეთ მშობლიურ კერას (ზ. აბზიანიძე).
5. ოპ საწყალო დელაჩემო აგრე როგორ დაიტანჯე (ლ. არდაზიანი)

6. აკაკი აკაკი და სულ აკაკი (ლ. ასათიანი).
7. დე არხვატის დარჩენს ჩემი ლურჯაის დაკრული ტორი (გ. ჯაბუშანი).
8. ლეონარდოს საიდუმლო სერობა სვეტიცხოვლის კედელზე რომ ეხატოს რა დიდებული საქმე იქნებოდა (ლ. ასათიანი).
9. უნდა გავმრავლდეთ მალთუსის ჯინაზე (ლ. ასათიანი).
10. არ ეკადრება შენს სახელს მაგისთანა უწყალობა (ნ. ბარათაშვილი).
11. არა ზვალაც ვერ დაივიწყებ ცხოვრებას (თ. ბაძაღვა).
12. როგორ გავეფანტეს ქარიშხლებმა და გადაგვხვეწეს (ა. ბუაჩიძე).
13. დედა ისევ მიყურებს გამოვიხედავ აქეთ ვგრძნობ მაინც ჩემკენ იყურება თან ლამაზია ეგ ოხერი (ლ. ბულაძე).
14. რუსი გოგონები ისე დაიბოლმენ რომ ჩემს მტერს (ლ. ბულაძე).
15. ის დალოცვილი იმას კი არ ფიქრობს რომ მოთმინებასაც თავისი საზღვარი აქვს მეტი ღონე აღარა გვაქვს ან ჩვენ უნდა ვიყოთ და ან ივანიკა სთქვა ერთმა გლეხმა (ე. გაბაშვილი).
16. ვაი შენ დედას შვილო ვაი შენ დედას დაბადებიდაგვე დაგვყა შე უბედურო ეგ ბედი (ე. გაბაშვილი).
17. კლანგური მართლა იტყუებოდა ფრანგი გოგონები ასეთები არ არიან მე მაინც ნუ მასწავლის (დ. გაბუნია).
18. ო შუა გზაზე რა ძნელია შემოღამება რომ უკვდავებით შეისყიდო ქვეყნის წამება (კ. გამსახურდია)
19. ჰოდა აღარ ჩამოუტანთ საქონელს და გათავდა არ უნდათ კარგად იყვნენ (ა. გეგენავა).
20. ყოჩაღ ქალო სრულიად მართალი ხარ სპარსული ქუდი სწორედ რომ არ უნდა მეხუროს მე ქართველი მეფე გარეგნობითაც ტანისამოსითაც ქართველი უნდა იყოს კარგი ჩინებული დარიგება მომეცი შენ მაგ ქლიავის სროლითა ბარაქალა შენს ქართველ ქალობასა (ი. გოგებაშვილი).
21. არ გაჩერდეთ იარეთ იარეთ ტყის დაწყებად გეუძელით არ გაჩერდეთ ცოტაა დარჩენილი (გ. ოდიშარია).
22. აბა ეს შენ და გადაწერე ლამაზად ოლონდ დროზე (ნ. აბულაძე)
23. შენ გეთაყვანოს ჩემი თავი გაიანე უთხრა ბოლოს ბებერმა რა სახით გიხდება ღირსი იყავ და მოგეცა კიდევა გადაყარე ეგ შავები (ლ. არდაზიანი)
24. აბა ჩემზე თუ რამე გაიგოთ გადმოდიოთ არ დიზაროთ (თ. ბიბილური)
25. აბა შენ იცი კინოში არ წახვიდე იცოდე მთვრალი ხარ გამოსძახა დახლიდარმა (თ. ბიბილური)

26. ვაკტერდები მის სახეს ბნელ ფონზე ვკითხულობ ძირს ჩამომიღე დამასვენე შე ქრისტიანო (კ. გამსახურდია)

კითხვა-ძახილის ნიშანი

კითხვა-ძახილის ნიშანი იწერება იმ შემთხვევაში, თუ კითხვასთან ერთად გამოხატულია გაკვირვება, აღტაცება, აღშფოთება. *რას მიბღაე?!*

კითხვა-ძახილის ნიშანი უნდა დაიწეროს რიტორიკული შეკითხვის ბოლოსაც. *განა ეს ბოლო სანატრელი არ უნდა იყოს?!*

სავარჯიშო № 7. დასვით სასვენი ნიშნები

1. ოხ ღმერთო ჩემო სულ ძილი ძილი / როსლა გვეღირსოს ჩვენ გაღვიძება (ი. ჭავჭავაძე)
2. მე ჩემს ქვეყანაში ვარ რისი უნდა შეშინოდეს დასჭეჭა კასტრომ (ლ. ბულაძე)
3. ბოლშევიკური კერპებისა და წითლად დაფერილი ცრულმერთების წინაღობდგე ბრძოლას თუ გულისხმობდა დაუცზრომელი მეომარი ამ სიმბოლოში თორემ რა სჭირდა საბრძოლო და საომარი ქრისტეს და ქრისტიანულ სათნოებას (ს. წურწუშია)
4. როგორ ვიღაც კუჭატნელმა მარაბდლები უნდა შეარცხვინოს ვიღაც მოთრეულმა მილიციელმა მუხათელი ფარცხისელი და ბირთვისელი ბიჭები უნდა დაიბრიყვოს ნეტა ნამდვილი ქართველი მაინც ყოფილიყო კუჭატნელი ეს ვიღაც სეფისკერაძე იმერეთიდან გადმოსულა სოფელ კუჭატანში დასახლებულა და ლეკებს ეომება ეხლა კი ზაალის შესარცხვენად ამოუყვანათ საბარათიანოში და მის ფალაგენებს საქვეყნოდ უტყუავენ სახელს მაშ ამ ორბელიანებმა პირყვითელა გრიგოლმა მისმა ძმამ ზაქარიამ მათმა ბიძამ ყაფლანმა ზაალის სიძემ ალექსანდრემ ჩიტირეკია ელიზბარ მაღალაშვილმა და ზაალისავე სტუმარმა ვასილ მაიორმა ასე ურცხვად უნდა მოსჭრან თავი მარაბდის ბატონს დიდი საამის ჩამონავალ ბარათაშვილს (მ. ჯავახიშვილი)
5. რას გვიშველის მარტო საქმის წარმოება ქართულად კათოლიკური ეკლესია დღესაც ლათინურ ენაზე აწარმოებს წირვას და მიწერ-მოწერას მაგრამ ეს ენა მაინც მკვდარია ნუთუ შეიძლება მოკედეს ენა შოთასი ილიასი აკაკის და ვაჟასი (მ. ჯავახიშვილი).
6. რა ვქნათ ჩვენ რა გზას დავადგეთ რით ეუშველოთ მომაკვდავ ბავშვებს რომელთა წინაშე მთელი ქვეყნიერება მთელი ამერ-იმერი საქართველო ყოველი ჩვენგანი დამნაშავეა (გ. ოდიშარია).

7. სად არის მერვე მე თქვენ გეკითხებით სად არის მეცხვარე (გ. ჩოხელი)

8. იმიტომ რომ ამბობს თქვენ ლიტერატურის სიყვარული მხოლოდ და მხოლოდ წიგნის კითხვა გვინათ და ყოველივე იმას რასაც წაიკითხავ გააზრება არ უნდა დიდი ამბავი ტრამვაში თუ დაუდები ან დადგები ყირამალა დგომისასაც კი შეიძლება ფიქრი

კი მაგრამ რაზე (გ. დოჩანაშვილი)

9. ხედავ ხედავ როგორ გკვდები

10. რას მიბედავ შე ბრიყვო

11. რა დაგიშავე დმერთო

12. საზიზღარი სიღარიბის უკვადება რად უნდოდა საწყალ ელიოზს (გ. ლეონიძე)

13. სად წამიხვალ

14. შენ სიკვდილის რა ღირსი ხარ (ა. წერეთელი)

მრავალწერტილი

მრავალწერტილი დაისმის იმ შემთხვევაში, თუ სათქმელი დაუმთავრებელია, ნაწყვეტ-ნაწყვეტ წარმოითქმას (რაც შეიძლება გამოწვეული იყოს მთქმელის გრძობათა სიჭარბით, უღონობით, ავადმყოფობით, მიმიქ სულიერი მდგომარეობით, ენის ბორძიკით, აზრის არდამთავრებით). თუ წინადადების შინაარსი მოითხოვს, მრავალწერტილის წინ ძახილის ან კითხვის ნიშანიც დაისმის. *მე... მე... თქვენთვის არაფერი დამიშვებია!...*

მრავალწერტილი იწერება იმ შემთხვევაშიც, თუ ციტატა არასრულია (ანუ დედანთან შედარებით აკლია თავი, ბოლო ან შუა ნაწილი). *ერთი შეილი მყავს, საყვარელი და სანატრული... იმითი მიდგა უძღურს ტანში უძღური სული, ჩემის სიბერის მისაყრდომად ისდა მშთუნია, მაგრამ, მატკლი, წაიფყანე, დღეს ის შუნია...*

არის შემთხვევები, როდესაც მრავალწერტილი გამოიყენება ტექნიკურ ნიშნად და იწერება სახელებსა და გვარებში გამოტოვებული ასოების ნაცვლად (როცა ავტორს ადრესატის ვინაობის დასახელება არ სურს).

სავარჯიშო № 8. დასვით ხასხენი ნიშნები

1. უსარჩო ელიოზის ჩამონგრეული მიწურის წინ მუდამ გუბე იდგა მწვანე ბუზებით საყე ძონძები ჩერები ჭუჭყი შიმშილი (გ. ლეონიძე)

2. ყვითელი აბრეშუმივით თმა-კულუღი ლურჯი თვალები ისე ვიგრძენი თითქოს ჩვენს ეზოში ია შემოვიდა შემოვიდა და შემოფინა მე შედექი და გაკვირებულმა ცქერა დაეიწყე მერე მოწიწებით მიუახლოვდი ხმის გაცემა გავბედე და მალე ერთად ვთამაშობდით მე და მარიტა (გ. ლეონიძე)

3. დამაგვიანდება დღიურ ვეღარ მივალ სახლში უმთვარო ღამეებით გახლავთ გზაში გამიჭირდება თვითონ იცით რა გზებია მერე ჩვენკენ მე გაიხლებით და ამის მთხოვნელი ვიქნები თქვენვე მოახსენოთ სოლომანს ყველაფერი გაჭირვება რომ არ მადგეს ღმერთმანი არც კი შეგაწუხებდით თქვენი იმედით ვიქნები ჩემო ბატონო (დ. კლდიაშვილი)

4. კარგა ხანს იხსდნენ უკვე სულ ჩამობნელდა ავანთეთ დიდი სანთლები ბორისი კითხულობდა ლექსებს ლაპარაკობდა პოეზიაზე მხატვრობაზე იგონებდა გარდასულ დღეებს ოციანი და ოცდაათიანი წლების თბილისის ტიციანის პაოლოს დაღლილი ნაღვლიანი სახე ჰქონდა აღარ მგონია რომ ოდესმე კიდევ მომიხდეს აქ ჩამოსვლაო ამბობდა მართლაც მალე გარდაიცვალა (ლ. გუდიაშვილი)

5. ყველაფრის ჭაჭანება იყო გამწყდარი არც ცხერის ფარა არც საქონელი ერთი-ორი მოწანწალე ძალი გალანდეს (ლ. ვოთუა)

6. რა იყო რა მ მზობდა იკითხავდა თეიმურაზი მ მმოითმინეთ მ მოვისაზროთ ჯერ კამათის საგანი გამ მმოვარკვიოთ (მ. ჯავახიშვილი)

7. რა კარგი დღეა ახალგაზრდა ქალმა ჭიშკართან კუნძუზე ჩამომჯდარ ყმაწვილ კაცს გადახედა

ახლა სატირალში წასვლა ცოდვია პირდაპირ არა ცოტნე

ცოტნემ მათრახის ტარით ყაბალახი წარბებს ზევით აიწია და ჭროლა თვალებით გაიღიმა

რას იზამ

რას იზამ გამოაჯავრა ასინეთმა შენ კი ისე მეპატივები გეგონება ქორწილში მიგყავარ

(ქ. ხიმშიაშვილი)

8. თვალს ვახელ და სინათლისაგან დაცლილი ორი თვალი შემომცქერის საყვედურით სასთუმალი საბანი საგები ყველაფერი ცხელია ჩამოვდივარ ლოგინიდან და ცივ იატაკზე გართბული ვისვენებ (ქ. გამსახურდია)

9. პო მაგრამ წაიბუტბუტა კორსიკელმა და სიტყვა გაუწყდა პირში (ქ. გამსახურდია)

10. თუნდაც სოფელი ნაჭყვედი ათასზე მეტი კომლი ამომწყდარა ათაზე მეტი კერა ჩანაცრულა (ქ. გამსახურდია)

11. შუალამისას აფენს საფლავს მაღალ ფარაჯას
რადგან მარტომყოფს უსათუოდ სჭირდება ტოლი
თავსათუმალთან რომ მიუწვეს ერთგულ დარაჯად (ა. ბუაჩიძე)

12. იზეპირებდი პატარა სახლში
ღმერთის რისხვას და სულის გლოვათა
და ობლის თკალებს ჰკიდებდა ფარდას
აღმოსავლეთი და ამის გარდა
იის სუროსი სურნელი ნელი
და ჩაწყვედული ხშირი სიცოლის
ოთახში შიში შფოთვა სიფრთხილედ
იხვეწებოდა ვით სურის ყელი (ნ. გელაშვილი)

13. დუმბილი

ბადე

ლოდინი

თოლიების მშვიერი ხმები

თევზი იქაა

ერთისთვის ძალიან ახლოს

მეორესთვის ძალიან შორს

არა ბადეში

ორივემ იცის ერთმანეთზე ჭეშმარიტება

ორივე თევზს ელოდება (დ. გოგია)

14. ჩემი სახელი აქ აშკარად არაფერ შუაში იყო ერთი წიგნიანი გოგონა შევამჩნიე მოწაფე
უნდა ყოფილიყო

ხელი დაეუწიე (ლ. გოთუა)

15. მეფანდურემ მცდელად შეაზუნდა

ლელობი სულ ერთია გეცოდინება

ვიცი მართალია ჩაუღიმა მხედარს ეს ბილიკი მთა-მთა სათოვლედ სერით ბოლოს არმაზ-

მცხეთას ეადანის

ახლა კი შედგა ვაჟი

სახე დამანახვე და წერილად გეტყვი გადაგყვებით კიდევაც თუ ერის

საქმე ითხოვს (ლ. გოთუა)

წერტილ-მძიმე

წერტილ-მძიმე შუალედურ ადგილზე მდგომი ნიშნისა წერტილსა და მძიმეს შორის. იგი ერთმანეთისგან მიჯნავს, გამოყოფს ერთნაირი ენობრივ ელემენტებს – ერთგვარ წვერებსა თუ ერთგვარ წინადადებებს, მით უფრო, როცა ეს წინადადებები, თავის მხრივ, მძიმეებს შეიცავს. გეშმადგინა ზღვები, ოკეანეები; უკან მოიტოვა უამრავი ქვეყანა, კალაქი; შევიდა ზღაპრულ საყაროში.

წერტილ-მძიმე შეიძლება გამოვიყენოთ გვერდის საკითხების ჩამონათვალში.

სავარჯიშო № 9. დასვით სასვენი ნიშნები

1. საფუტკრის წინ ახალ გათბულ მინდორზე კაცი იწვა ცალი მხარი ხალათიდან გამოეძრო და შიშველი მკლავი მზეზე გაეშვირა შიშველ მკლავსა და ხელზე უთვალავი ფუტკარი მისეოდა სახეზე მზისგან დასაცავად გოგრის დიდი ფოთლით პქონდა დაფარული ეტყობოდა ცალკე მზე აწუხებდა და ცალკე ფუტკრის კბენა ნიკაბი უძაგამებდა და შიშველი მხარ-მკლავი უტოკავდა (გ. აბაშიძე)

2. ცოტნემ მშობლებს ადრე დაბრუნება აღუთქვა ცხენს მოახტნენ და გააკურცხლეს თითო შეელსა და ირემს დასჯერდნენ ხოხბები და გნოლ-კაკებიც ინადირეს და უკან დროით გამობრუნდნენ (გ. აბაშიძე).

3. მშობლებს ბატონიშვილის გამოცოცხლება გუნების შეცვლა ახარებდა უკან მობრუნებული მემკვიდრის ამბავს შერგილი გამოწვლილვით კითხულობდა მის ნანადირეებს ცალკე მიითვლიდა ისრის აუცდნელად ტყორცნას უქებდა და ახალი შემართებისათვის ამზნეებდა

4. მხატვრული ტექსტის რეცეფციული ესთეტიკის თვალსაზრისით განხილვამ ნაყოფიერი ზეგავლენა მოახდინა ლიტერატურის შემსწავლელი მეცნიერების განვითარებაზე ნათელი მოქმინა ლიტერატურული პროცესების მრავალ „საიდუმლოს“ ლიტერატურული ჟანრების განვითარების მხატვრული გამომსახველობის ხერხთა ევოლუციის შინაგან მიზეზებსა თუ მოტივებს გარდა ამისა ამ მოძღვრებამ მნიშვნელოვნად აამაღლა მკითხველის სტატუსი მიააყრო რა ყურადღება არა მარტო მის დიდ როლს ტექსტის აღქმისას ნაწარმოების გაცოცხლების საქმეში არამედ მის იღუმალ თანამონაწილეობასაც ტექსტის შექმნის პროცესში ამავე დროს მნიშვნელოვანი შედეგები მოიტანა მხატვრული ტექსტის საზოგადოებრივი ფუნქციის კვლევის სფეროშიც (ლ. ბრეგაძე).

5. 27 სექტემბერს სოხუმი შეიშობდა თავის უღირს გამარჯვებას მაგრამ მჯერა და მწამს რომ სოხუმშივე იქნებოდა თუნდაც ერთი რუსი მართლმორწმუნე მონანიე რომელიც იმ დღეს მუხლმოყრილი იდგა ჯვარცმის წინაშე და მის სულშიც აღიმართა ცხოველმყოფი ჯვარი როგორც ღვთის თვალი როგორც გაფრთხილება მორწმუნე რომელიც მოწმეა ყველა იმ განუკითხაობისა რომლის გამარჯვებასაც ზეიმობდა სოხუმი (ე. ახელედანი)

6. ჩვენში ორიგინალობის მძაფრი სურვილით აღბეჭდილი მრავალი ლექსი იბეჭდება მაგრამ პოეზია სწორედ მაშინ კვდება როცა გამორჩეულობის ფინი ათას სისულელეს წამოაძახებინებს ავტორს როცა თვალში საცემია მისი წადილი როგორმე რითიმე ყურადღება მიიპყროს თუნდაც სიმშველით ან უხამოობით სხვათაგან გამოირჩეს (გ. აღზაზიშვილი)

7. თავიდანვე უნდა განვაცხადო რომ სამეცნიერო მოხსენების წაკითხვას არ ვაპირებ და რომც მომენდობებინა ალბათ ვერც შეეძლებდი რადგან არც პროფესიით და არც მოწოდებით არ ვარ ფილოსოფოსი არც ისტორიკოსი ვარ ასე რომ თუ რომელსავე საკითხთან დაკავშირებით ისტორიული მასალის მოხმობა დამჭირდა ეს არ იქნება პროფესიონალის კომპეტენტური დასკვნა არც სოციოლოგი ვარ რათა მოვლენები ამ ჭრილში განვიხილო არ ვარ ფსიქოლოგი (ლ. ბერბენიშვილი)

8. მთა ომივითაა რენტგენის სხივებით ამულავნებს ყველას ტამარივითაა მთა ვისაც ცოტათი მაინც სწამს ღმერთის და ცოტათი მაინც უყვარს ადამიანი აქ განიწმინდება (გ. ოდიშარია)

9. მივიდივარ და ვფიქრობ რომ სწორედ ღმერთმა მომიყვანა ამ უღელტეხილთან არ შეიძლებოდა სხვაგან გადაეხვია ჩემს შარას არ უნდა ქვეულიყო იგი კომფორტაბულურ გზად მე არც თვითმფრინავით უნდა დამეტოვებინა მშობლიური ქალაქი და არც გემით მხოლოდ უღელტეხილი იყო და არის ჩემი ბედისწერა ჩემი სიკვდილი და ჩემი სიცოცხლე სასოწარკვეთა და იბედი (გ. ოდიშარია)

ორწერტილი

ორწერტლს ესმარობთ შერწმულსა და რთულ წინადადებებში. იგი დაისმის იმ შემთხვევაში, თუ ერთგვარი წერები განმაზოგადებელი (გამაერთიანებელი) სიტყვის შემდეგაა. *ყველამ აქ მოიყარა თავი: დიდამ თუ პატარამ, ქალმა თუ კაცმა.*

თუ განმაზოგადებელ სიტყვას ახლავს ისეთი სიტყვა, რომელიც ერთგვარ წვერთა ჩამოთვლაზე მიუთითებს (მაგალითად, კონკრეტულად), ასეთი სიტყვის წინ მძიმე იწერება, მის შემდეგ კი – ორწერტილი. *ლონისძიებაში ბევრი კომპანია მონაწილეობს, მაგალითად: „საქართველოს ღვინისა და ალკოჰოლური სასმელების კომპანია“, „თელავის ღვინის მარანი“, „სამება“, „თბილღვინი“, „ვაზიანი“ და სხვა.*

ორწერტილი იწერება უკავშიროდ შეერთებული რთული წინადადების ნაწილებს შორის, როცა მეორე ნაწილი გადმოგვეტყოს პირველის მიზეზს, მიზანს ან შედეგს, ანდა ხსნის, განმარტავს, უფრო ვრცლად წარმოგვიდგენს პირველი ნაწილის მნიშვნელობას. *ოჯახში სრული სიმშვიდე სუფევდა: დასახლისი წინდას ქსოვდა, კაცი სავარტელში თვლემდა, ბავშვებს ეძინათ.*

ორწერტილი შეიძლება დაიწეროს პირდაპირი ნათქვამის წინ, როდესაც იგი ავტორის სიტყვების შემდეგაა. *რუსთაველი წერს: „ვერ დაიჭირავს სიკვდილსა გზა ვიწრო, ვერცა კლდოვანი“.*

სავარჯიშო № 10. დასეთ სასვენი ნიშნები

1. გლეხები ბუნდინი იყვნენ მხოლოდ მოსავლის მეექვსედი იყო ამათი გადასახადი (ე. გაბაშვილი)

2. წელან ომი ვახსენე და ვიდრე ისევ ომს დაეუბრუნდებოდე ამთავითვე უნდა გითხრათ თელის ოინებიდან მხოლოდ ნახევარი მინახავს ჩემი თვალით დანარჩენი სოფლისაგან გამიგონია (თ. ბიბილური)

3. ბარემ ერთბაშად გამოვტყდები ისიც კი არ ვიცი საერთოდ თუ არსებობს პატრიოტიზმის შემსწავლელი მეცნიერება ან რომელმა დარგმა დაადო ტორი ამ სფეროს და დააპატენტა მასზე ფიჭრის პრიორიტეტი (ლ. ბერძენიშვილი)

4. მინდა ვთქვა მოველი აღსასრულს რათა საბოლოოდ დავრწმუნდე რომ უკვდავი ვარ (ე. ასელედიანი)

5. სიკვდილის წარმოსახვა ორმხრივ გახსნილია შეუძლებელია არ გაქრე და შეუძლებელია გაქრე (ე. ასელედიანი)

6. ყმაწვილმა კაცმა მიიწია მისკენ და ხმადადაბლებით კითხვა თქვენ მართლა ეძებთ სადღინაცელო ქალს (დ. კლდიაშვილი)

7. ილია წერდა ჩვენთვის ღმერთს არა დაუშავებია რა არა დაუზოგვია რა, არა დაუკლია რა

8. მაგიდაზე ელაჟა ხილი ეაშლი მსხალი ატამი ყურძენი ქლიავე

9. აიენზე დარჩნენ მოხუცები მართა ქაიხოსრო ლუკა და ანა

10. ეზოში თამაშობდნენ ბავშვები მათა დატო გიორგი ანა და ეკა

11. ყველა იქ დაგვხვდა დავითი გიორგი იოსები თამარი და ნინო

12. ყველა შემთხვევის ადგილას ტრიალებდა ქალები კაცები ბავშვები

13. აქ ამ პატარა ახმეტაში ყველაფერი მალამოდ ეცხება ჩემს გარბობა-გონებას მიწა წყალი მთა კლდე ცა

14. ნინოს დაურცხავს ყველაკერი ჩაფები ხელადები დოქები ჭიქები

15. სავარძელზე გადაყვინათ ტანსაცმელი შარვალი პერანგი კაბა პიეაკი და ფილეტი

16. მთელი ოჯახი იქ დახვდა დედა მამა ბებია მამიდა და დები

17. ახლად შექმნილი არასამთავრობო ორგანიზაცია ასეთ პროექტს გეთავაზობს მოსახლეობაში მოვიძიოთ მეოცე საუკუნის დასაწყისში გამოცემული უიშვიათესი წიგნები და ბიბლიოთეკაში საშუალებო კუთხე მოეაწყოთ

18. აქა-იქ ოთახის სამკაულად ევარა სხვადასხვა ნივთები მაგალითებრ ტალახიანი ყარაბაღული თეთრი წაღები პირმოტეხილი სპილენძის თუნგი ქონიანი შანდალი სპილენძის საჩაიში მოხარშული მყარალაბალახი ზურგიელის ნაჭერი და სხვანი და სხვანი (ი. ჭავჭავაძე)

19. ბავშვმა ყველა ფიგურა მწვანედ გააფერადა ხეები პეპლები ყვავილები

20. ილია ჭავჭავაძე წერდა სხვისა არ ვიცით და ჩვენ კი შშობელ მამასაც არ დაუთმობდით ჩვენი შშობლიური ენის მიწასთან გასწორებას ენა საღეთო რამ არის საზოგადოების საკუთრება ი ჭავჭავაძე ორიოდე სიტყვა თავად რევაზ შალვას ძის ერისთავის მიერ კახლოვიდან შეშლილის თარგმანზედა

ტირე

ტირეს ფუნქცია წინადადებაში მრავალფეროვანია. იგი დაისძის გამოტოვებული შემასმენლის ადგილას. *ფიქრია კნენა ზორეშანის ფარეშა, მარინე – ტასოსი.*

ტირე დაისმის შედგენილ შემასმენელში გამოტოვებული ზმნური ნაწილის (მეშველი ზმნის) ადგილასაც. ჩემი ტატია ხამშობლო, სახატე – მთელი ქვეყანა.

ტირეს ვხმარობთ კავშირის გამოტოვებისას. მთავალ – გაჩუქდება, გამოუსრუნდება – ტირის.

ტირე იწერება განმაზოგადებელ სიტყვასთან შერწყმულ წინადადებაში, როცა განმაზოგადებელ სიტყვას უსწრებს ერთგვარი წევრები. დიდები, ძატარები – ყველანი შეიკრიბნენ.

თუ ერთგვარი წევრები განმაზოგადებელ სიტყვასა და სინტაქსურად მასთან დაკავშირებულ წევრებს შორისა ჩასმული, ისინი ტირიებით გამოიყოფა. მეფის შვილებმა – აღრნასებ, ძაგრატმა და გუარამმა – უხვად გაიღეს შესწირი.

ტირე იწერება დანართის წინ, თუ დანართი წინადადების ბოლოშია. თუ დანართი წინადადების შუაშია, იგი თავისი ამხსნელი სიტყვებითურთ ორივე მხრიდან ტირიებით გამოიყოფა. ამ კლუბში შემოქმედი ახალგაზრდები იკრიბებიან – უმთავრესად, შერელები. გიორგიმ თვითონ წაუკითხა ორი ზღაპარი – „წითელქუდა“ და „კომბლე“ – და გახარებულმა უამბო დედას.

ტირეს ვწერთ რამდენიმე მომდევნო განსაზღვრების წინ. მალე ზამთარი მოგვადგება კარს – ცივი და სუსხიანი.

ტირე დაისმის ჩართული სიტყვებისა და წინადადების გამოსყოფად, განსაკუთრებით იმ შემთხვევაში, თუ იგი ვრცელია. ნამცეკა – ასე უწოდებდნენ ნინოს ბეკობიები – კეთილი და ნიჭიერი გოგონა აღმოჩნდა.

„ეს“, „ეგ“ და „ამ“ ნაცვალსახელების წინ, რომლებიც ცვლიან წინამგაღ სახელობით ბრუნვაში დასმულ ქვემდებარეს ან პირდაპირ დამატებას, ტირე იწერება. შრომა – ამ სახელით საქართველოში რამდენიმე სოფელი იყო ცნობილი.

ტირეს ვწერთ ავტორის სიტყვების გამოსყოფადაც, როცა ისინი პირდაპირი ნათქვამის შემდეგაა, ან მის შიგნითაა მოქცეული. ასეთ შემთხვევაში, ტირესთან ერთად მძიმეც იწერება. ერთად წავიდეთ, – მოხუცა მეკობარმა, – მარტო სიარული არ მიყვარს.

ტირე იწერება დიალოგებში პერსონაჟთა ნათქვამის გამოსყოფად. ამასთან, თითოეული პერსონაჟის სიტყვას, ჩვეულებრივ, ახალი სტრიქონი ეთმობა.

- წავიდეთ?
- რასაკვირველია.
- იქნებ არც ღირდეს...
- ნამდვილად ღირს.

ტირე ზოგჯერ იხმარება ორწერტილის, მძიმისა და ფრჩხილების ადგილზე.

საგარეო № 11. დასვით ხასენი ნიშნები

1. ჯემალ სკრიპა

იანგული ლაწირაკო

ჯემალ ქამო

იანგული წუწკო ბერძენო

ჯემალ წირპლიანო

პატარების ყოჩო

ვირისთავო

ვირის მწყემსო

ვოგოების მამალკა

ხულიგანო

თბილისელი პარიფო

შენი ღედა ვატირე იანგული

იმანა სუ ინე პროსტიკასა ინეკა ჯემალ (6. ღუმბაძე)

2. გრიგოლ რობაქიძეს გერმანულ სამყაროში ძალიან ხიბლავდა ნიცშე ნიცშეს შემოქმედებაში კი მითოსური ძალის აღობრძნება (თ. გვეგშიძე)

3. ეს მასალა ანუ სიტყვა ენობრივი ნიშანი ყველაზე აბსტრაქტულია ხელოვნების სხვა დარგთა მხატვრობის თეატრის მუსიკის კინოს მიერ გამოყენებულ მასალასთან შედარებით (ლ. ბრეგაძე)

4. ტერმინები აქტუალიზაცია კონკრეტიზაცია, რეკონსტრუქცია ეკუთვნის რეცეფციული ესთეტიკის ერთ-ერთ ფუძემდებელს რომან ინგარდენს (ლ. ბრეგაძე)

5. მლუპე მამა მივიდა იგი ბეკინასთან მლუპე დანას მიყრი ყელში რატომ მიმეტებ შენი ჭირიბე ძლივს წარმოსთქვა პლატონმა და ხმანაწვევტილმა უნუგეშოდ ხელები გამალა

გლუპე რათა შეილო რათა შენისთანა შეილი უნდა დაღუპოს მამამ

აბა რაა და ისევ სიტყვა გაუშრა პლატონს

კარგი თუ გიყვარდე კარგი მზიარულად შესძახა ბეკინამ შე კარგო კაცო მე ერთი ბებრუნანა მოვათრიო შენ რატომ უნდა დაიღუპო შეილო რა დაგლუპავს თუ გიყვარდე

შეილი გეყოლება

ხა ხა ხა გაღიხარხარა ბეკინამ და სიტყვა გააწვევტინა პლატონს შეილი გეყოლება ხა ხა ხა რადა დროს ჩემი შეილია შე კაცო ხა ხა ხა

მამა შენ ნუ მომიკვდები სიკვდილის მსგავს საქმეს მიპირებ

ერთი შენ დაჯინებულად ლაპარაკობ დღეს პლატონ დედაბერმა რაეა უნდა შევაშინოს შე
გლახაკო ასე რატომ უნდა შეწუხდე ეგ შენი შიში მამაშვილობამ სრულიად უსაფუძვლოა რამე
გვენებათ კი არა თუ დამიჯერებ სასარგებლოც იქნება საწყალ მელანოს ცოტა შეღავათი მაინც
მიეცემა თვარა აღარაა ქალი უჭირს ერთ ადამიანს თელი ოჯახი კისერზე აწევს

ბატონო მელანოს ჯაფას რას დეეძებ შენ ნუ

რატომ რას დეეძებთ გააწვევტინა სიტყვა ბეკინამ რატომ არ დეეძებთ ისიც შეილი არაა ჩემი
ბატონო შენ სხებერ შეგვიბრალე და ჩვენს ჯაფას ნუ კითხულობ ნუ დარდობ ღმერთს
ჯაფისათვის ვყავართ გაჩენილი უებნებოდა პლატონი მამა შენი ჭირიშე გადათქვი ცოლის თხოვა
და რა გინდა ჩემგან

ნუ ხარ ჯინიანი შვილო შეუტია ბეკინამ მარტო შენს თავზე კი არ უნდა იფიქრო ადამიანმა

6. სხემ რაც უნდა ის თქვას მე კი ამ სიტყვებით გავიმართლებ თავს მოყვარეს პირში
უძრახე მტერს პირს უკანაო (ი. ჭავჭავაძე)

7. ვედრება ნატერის ხე და მონანიება სამივე თენგიზ აბულაძის ფილმში

8. თქვენ სოფლელი ბიჭები ღონიერები ხართ მაგრამ მშისრები

9. აბაშიძის სახლობა დაბრუნდა მაგრამ ყმა და მამული ჩამორთმეული დაუხვდა ოჯახი
აკლებული და განადგურებული (ა. წერეთელი)

10. ჩემი ხატია სამშობლო სახატე მთელი ქვეყანა (ა. წერეთელი)

11. ოძელაშვილს ყველგან ჰყავდა დოსტი და ძმადნაფიცი ქიზიყში ნათლიმამა მირზაშვილი
თიანეთში სახდრო ცისკარიშვილი გაღმა ბორჩალოში ანდრია ბურნაძე და ათიოდე თათარი
(მ. ჯავახიშვილი)

12. ცხენს კბილებს გაუსინჯავენ მოჭიდავეს მხრებსო

13. რამდენი წლის ხარ ჰკითხა ერთმა

სამოცდარის შენ

მე ორმოცდათვრამეტის

14. ერთმანეთის პირისპირ სხედან ორნი რაღაც უცხო ტომის ქალი და კაცი.

15. ჩვენი სახლის ზედა სართულს ოდა ერქვა ქვედას პალატი და ორივეს ერთად სასახლე

16. ღარიბი იყო მაგრამ მხიარული

17. ხელოვნება ეს ოქროა მიწის გულში დამარხული

18. ასეთი მანქანები გუთანი საღეწი გამზიავებული ამჟამად თბილისშიც იშოვება

19. მას ხმელი თავი აქვს ქვემო ყმა მოკლე კანჭები თხელი ზოლო ბეჭის ძელები სქელი და
ძალოვანი.

20. დიდი თუ პატარა ყველა ულოცავდა აბდუშაჰილს გამარჯვებას (ა. წერეთელი)

21. ტურები არიან თქვა მან გემინიათ
22. ხან უგნური ვარ ხან ბრძენი ხან არც ესა ვარ არც ისა (ა. წერეთელი)
23. განათლება ეს ხომ უაღრესად მნიშვნელოვანია
24. ნება შენი იყოს პლატონ ჩემო მაგრამ ახლა შენ მიჩქარი სიკვდილს შეილო სიცილით უთხრა მან.

რავა ბატონო

ი წყუღმა მეც რომ გამაყოლოს წინანდლებს რას მიპირებ მაშინ ა ხა ხა ხა ავი სანდობია მაგისტთან მიჯარეზე დაბადებული დედაკაცი

შენისთანა ღონიერ ადამიანს ის ვერაფერს ვიზამს შენ არ მომიკვდე

კარგი კარგი შეილო იამა ბეკინას შეილის სიტყვა კარგია შეილო ასე ქენი მარა საქმეს შორს ნუ გადადებ თვარა

არა ბატონო ამ დღეებშივე შევედგები რაღაზე გაგაჭიანურო საქნარი მოლეული ჯობია

ჰო ჰო რასაკვირველია რასაკვირველია მარა გახსოვდეს შეილო უხეირო ვინმეს არ შემყარო თორემ სირცხვილს გაჭმევ პლატონ მიგიტოვებ ქალს და სხვას მე თვითონ ამოვირჩევ მამაშვილობას გეფიცება, ღიმილით უთხრა ბეკინამ

ბატონო მაგ რა საკადრისია რატომ ვიზამ მაგ საქმეს მიუგო პლატონმა ამაზე მეტად არ გჯერათ ჩემი

ჰო და აბა ქე აბა ქე აწი შენ იცი მე თანახმა ვარ ოღონდ არ დააგვიანო ესეც გახსოვდეს მეტს რაღას მომთხოვ კიდევ შეილო ყველაფერი შენს ნებაზედაა და ეგ არის აწი მანც ვერაფერში მისაყვედურებ შეილო (დ. კლდიაშვილი)

25. სად იყავ შენი ჭირიძე კკითხა მერე კენინასა რომ ეგრე დაიღალე

როგორ თუ სადა შენი ჭირიძე ოჯახობაა სახლია კარია თვალყურის ჭერა უნდა შენ გენაცვალოს ჩემი თავი მიუგო კენინამ

ეგრე ჩემო დარეჯან ეგრე გეთაყვანე დედაკაცობაც ეგ არის და

მაშ მიუგო ქებით თავ-გაზვიადებულმა ცოლმა ესე უნდა თვალგაფაცოცებული დასტრიალებდე მოსამსახურესა თორემ ჭამის მეტს არას გააკეთებს ბიჭებს მოვლა უნდა

მაშ მაშ

ბერმა არ იცის როგორ მოეპყრას

მაშ არ იცის იორემ რომ იცოლეს კარგია მაშ

სანდისხან ტყუილ-უბრალოდაც უნდა დასტუქსო რომ გამოლანძლო კიდევ ცუდი არ იქნება აი მე გაულანძლავ კიდევ გაუუჯავრდები დავტუქსავ დავწყველი სულ რისთვის იმისთვის რომ შიში და კრძალვა ჰქონდეს თორემ შენი მტერი

ოღონდაც შენი მტერი ოღონდაც

ეს გლეხები არიან გაქირ ვირსავით თუ ერთხელ შედგა მერე თუნდა შეინდის სასრით მისდევ ფეხს ვერ გადაადგმევიანებ თუ ადრევე დატუქსული არა გყავს

ოღონდაც დატუქსული უნდა გყვანდეს მიუგო ხელახლად თავის ცოლის სიბრძნისაგან გაოცებულმა ლუარსაბმა ოღონდაც გაქირ ვირსავით შედგება

არა გეთაყვა ეს რაცა ვთქვი ტყუილია

ტყუილი რად იქნება მართალია შენოღენა დედაკაცს სიზმარიც დაევეკრება წამოროხა უთავბოლოდ ლუარსაბმა (ი. ჭავჭავაძე)

26. ხომ არ გეშინია

მეშინია

რატომ გეშინია

მეშინია

კიდევ გეშინია

მეშინია

გესმის გერშეინია

გერშეინია

კონიაკს დაღვე

მანგოს წვენს

უნდა გაკოცო

მაკოცე

შენ არ მაკოცებ

მე არა

მამინ მე ორეგერ გაკოცებ (ტ. ჭანტურია)

27. მერე

რალა მერე ჩაიქნია ხელი პაპამ რალა დარჩა ძაღლი არა კატა არა ქათამი არა ღორი ვირი ცხენიც ხომალდიც აღარ გამოჩენილა რალაც ამბავი ხომ არაა იქით აიხედდა პაპამ ზევით (ბ. ხვედელიძე)

28. ოთახი სამი იყო აქედან ჩვენ ორი გვეკუთვნოდა ორშიც იმ სახლის მდგმურები ცხოვრობდნენ ნონა და მისი ქალიშვილები (ბ. ჩეკურიშვილი)

29. გამიხარდავ ა გამიხარდავ

გადი კაცო დარღების შემგროვებელი იმასის

შენ გადი სალომე

მე რატომ გავიდე გადი გახისფეხბდი

რა უთხრა მერე

აი რა უნადვლელი კაცი ხარ ნეტავ როგორა ეძლებთ შენ ზელში არაფერი გადარდებს

კაცი

მერე მაგას რა თავში ვახლი ჩემს დარდს

გადი ზო იცი თუ არაფერს ეტყვი არ მოგეშვება (გ. ჩოხელი)

30. დათუნა შეილო რაზე ფიქრობ გამოელაპარაკა დედა

არაფერზე დედა

მეგორი შენ იმ თოფზე ოცნებობ არა

ზო დედა

დათო შენ სახლში აიყვანე პატარები მე აქ შევალ საქმე მაქვს

შეგიძლია ასაუზმო

კი დედა

შემდეგ დააძინე

კარგი

მე წაყვი (გ. რჩეულიშვილი)

31. თავდავიწყება სე ყოფიანმა მიაზმო ტყის კაცი ბაოლო იაშვილმა ორი განაჩენი შოთა დადიანმა მართალი აბდულაპ სანდრო შანშიაშვილმა თეთრი კურდღელი პროფ ასათიანმა სხვებისგანაც ბევრი რამ მოვისმინე და აქა-იქ რომანებსა და მოთხრობებში გავფანტე (მ. ჯავახიშვილი)

დეფისი

დეფისი გამოიყენება სტრიქონიდან სტრიქონზე სიტყვის გადატანისას, რთული სიტყვის (კომპოზიტის) ნაწილებს შორის, აგრეთვე, სიტყვებს შორის, რომლებიც აღნიშნავს დროის, სივრცის ან რაოდენობის მიჯნას. *საბუნებრო-ტექნიკური, XIX-XX სს.* დეფისს ვწერთ იმ შემთხვევაშიც, როცა ქართული სიტყვის ფუძე ან ბრუნვის ნიშანი უცხო სიტყვის ფუძესთანაა დაკავშირებული, ანდა ციფრებით გამოხატულ რიცხვით სახელს რიგობითობის მაწარმოებელი აფიქსი, ბრუნვის ნიშანი ან სხვა ფორმანტი დაერთვის. *X-ქრომოსომები, მე-15, გიორგი III-მ.*

დეფისით გამოიყოფა სხვათა სიტყვის ნაწილაკები -შეთქი და -თქო. წავიდეთ-შეთქი. ამასთან, მეთქი- და -თქო-ნაწილაკიანი სხვათა სიტყვა ბრჭყალებში არ ჩაისმის. ბრჭყალებში შეიძლება ჩავსვათ სხვათა სიტყვის „ო“-ნაწილაკადრთული პირდაპირი ნათქვამი, ისიც იმ შემთხვევაში, თუ განსაკუთრებული ყურადღება ექცევა იმას, რომ იგი სხვისი ნათქვამია (მაგალითად, ანდაზა). „ძალა აღძროს ხნავსო“.

დეფისი და ტირე ორი სხვადასხვა ნიშანია და ისინი ერთმანეთში არ უნდა აეურიოთ. არ შეიძლება, მაგალითად, ვთქვათ, რომ დღე-მამს იწერება ტირეთი. ეს წესი უნდა გავითვალისწინოთ წერისა და ბეჭდვის დროსაც: ტირე დეფისზე ღიღია (დაახლოებით ორი ასოს ტოლი) და წინა და მომდევნო სიტყვებისგან დაშორებულია იმხელა მანძილით, რამხელაც სიტყვებს შორისაა დაცული. დღეს ლაშე მოსდევს, ლაშეს - დღე. დეფისი პატარაა (ერთი ასოს ტოლი) და ვინაიდან იგი სიტყვის ნაწილებს აერთებს და არა სიტყვებს, წინა და მომდევნო ასოებისგან მხოლოდ იმხელა მანძილითაა დაშორებული, რამხელაც ასოებს შორისაა დაცული. გაიარ-გაპოიარა.

სავარჯიშო № 12. დასვით სასვენი ნიშნები, მათ შორის, დეფისები

1. მთავარია ტყვია წამალი არ გავითავდევს და არაფერი გვიჭირს
2. იელიანე მოძღვარს ზღვა მოსწყინდა და ტყე ტყე და მთამთა ზეტიალი მოუნდა კარის ეკლესიიდან მწვეარმებრებთან და ქორ მიმინოებთან გადაბარგდა და სულის სასარგებლო მოღვაწეობა თითქმის დაივიწყა (გ. აბაშიძე)
3. დღევანდელი კაცობრიობა ბერძნულლათინური ტერმინებით სულდგმულობს მაგრამ რამდენჯერაც უნდა გაუმეოროთ ბევლ რომელს კომპიუტერი სულ ერთია ვერაფრით გააგებინებთ სახელდობრ რაზე ელაპარაკებით (ლ. ბერძენიშვილი).
4. თავისი ბებიისა და დღე-მამისგან განსხვავებით შესანიშნავი ქართულით მეტყველებს სომხური არა თუ ფრანზა ერთი სიტყვა ერთი შორისდებულები კი არ წამოსცდება და მეტიც საქმროს ერთგულებას რუსთაველის ზეპირად ნათქვამი სტრიქონებით ეფიცება (ლ. ბერძენიშვილი)
5. საერთოდ მწერლობა ერის სულიერ კულტურის ერთ ერთ დედაბოძად ითვლება (მ. ჯავახიშვილი).
6. თევდორეს ბაღბოსტანი სხვის ზელში გადავა ამიტომ მეგობრები ზოგჯერ დუქანს ასცდებიან და თევდორეს ბაღ ბოსტანს ვიდელკალათებით ესტუმრებიან (მ. ჯავახიშვილი)
7. მზეს შეეცქერით და გეზი ჩრდილოდასავლეთისკენ მიგვაქვს (მ. ჯავახიშვილი)
8. ჯუანშერს ხელფეხი გაუცივდა თითქოს ღამბლამ შეიპყრო და მიმქრალი თვალები კაკლებით გადმოეყარა (მ. ჯავახიშვილი)

9. მაზუთით დაძებელი შავ ცისტერნებს პეტრეპაველეს სასაფლაოს გასწვრივ ლაზარეთის გალანის წინ მიაგრიალეზდა ორი ელმავალი (რ. ჭვიშვილი)

10. დგანან ჭვიშკრის დედოს ჩრდილში ქარიან მთვარიანში (რ. ჭვიშვილი)

11. ცარიელი ლიფტი დახრიალებს ზეითქვევით სართულსა და სართულშუა დროდადრო ანათებს წითელი თვალი (რ. ჭვიშვილი)

12. ეს ბზარი თუ იფომეთი ვიკითხე სხვა არაფერი ზომ არ შეგაშინეთ უკაცრავად ბოღში ბზარების გამო (რ. ჭვიშვილი)

13. იგავ არაკები მანდა გაქეთ ეკითხება ხალათაფორაჯებული დასაკეცი კიბის ფალანგზე მკლავჩამოდებული მღებავი (რ. ჭვიშვილი)

14. მომისმინებეთქი გითხარი ზრდილობა არ გაქვს სულ შენც მშვენივრად გეტყობა სადაც ხარ გაზრდილი (ბ. ზვედელიძე)

15. პაპა კარლო და მეზობლის ქალი ფეზაკრეფით უახლოვდებოდნენ საწოლს და ფრთხილად უჭკრდნენ მხვრინავ მამას ზელფესს (ბ. ზვედელიძე)

16. მხოლოდ ერთს დაეძენ ეს წიგნი თავის დროზე მკვლელმანიაკებს შორისაც ძალიან პოპულარული იყო დაწყებული ჩარლი მენსონით და დამთავრებული მარკ ჩეპმენით (მ. ხარბედია)

17. ნაწარმოებში უცნაური განწყობა იგრძნობა ეს არის თითქოსდა უნებლიეთ რელიგიური ლექსი ლექსისამიძიარი (ლ. კოდლაშვილი)

18. ნელრილა სხეიბიცი მოდიან ქალები აცეხის ზოგს გაზეთში გაუხვევია სადილი ზოგს ცელოფანში (ბ კვირტია).

19. დიალექტები ქართული ენის შვილები არიან სვანური და მვერულჭანური კი ქართული ენის ძმები მშობლის ქართველური ენის იერ სახე ზოგჯერ ქართულმა უკეთ შემოგვინახა ზოგჯერ სვანურმა და ზოგჯერაც მვერულ ჭანურმა (თ. კვაჭანტირაძე)

20. ამ საოცარმა ზელოვნებამ როგორც ციებ ცხელებამ ისე შეიპყრო მთელი ინდოეთი (მ. ჩანტლაძე)

ფრჩხილები

ფრჩხილები ერთი ნიშანია. ფრჩხილებში ჩაისმის სიტყვა ან სიტყვათა ჯგუფი, რომლებიც ხსნის, განმარტავს წინა სიტყვის მნიშვნელობას. *აკუპუნქტურა (წერტილოვანი მასაჟი) ხშირ შემთხვევაში საკმაოდ ეფექტურია.*

ფრჩხილებში უნდა ჩაიწეროს ჩართული სიტყვები და წინადადებები, რომლებიც იძლევიან დამატებით ცნობას, ახსნა-განმარტებას თუ შენიშვნას ძირითად წინადადებაში გამოთქმულ აზრთან დაკავშირებით. *ფურცლის შეილება, რა თქმა უნდა, კაყუბი (ქალი ბუნჯი ჰყავს), გაიოზი და ბაქარი, თვლავის სასულიერო სემინარიაში იზრდებოდნენ.*

ფრჩხილებში წერენ მსმენელთა რეაქციას სტენოგრაფიულ ანგარიშებში (ტაში), (სიცილი დარბაზში).

ფრჩხილებში უნდა ჩავსვათ ტექსტში დამოწმებულ წყაროზე მითითება. *ეს ლექსი ვაჟა-ფშაველას თხზულებათა ორტომეულის I ტომშია დაბეჭდილი (ვაჟა-ფშაველა, თხზულებათა ტომი I, თბ., 1979 წ., გვ. 169).*

არც ვახსნილი და არც დახურული ფრჩხილების წინ არ დაისმის სასვენი ნიშანი. ისინი დაისმის მხოლოდ დახურული ფრჩხილის შემდეგ. დახურული ფრჩხილის წინ შეიძლება იყოს მხოლოდ ის სასვენი ნიშანი, რომელიც ფრჩხილებში მოთავსებულ სიტყვებთანაა დაკავშირებული, მაგალითად, წერტილი შემოკლების ნიშნად. „საღზინო“ კურნავს უამრავ დაავადებას (ოსტეოქონდროზს, სახსრების დაავადებას, მასტიტს, ნევროზს და ა. შ.).

სავარჯიშო № 13. დავით სასვენი ნიშნები, მათ შორის ფრჩხილები

1. ჭოლა მძიმედ დაავადებული და ფიზიკურად დაუძლურებული 1912 წელს მოათავსეს სარატოვის დაკრძომილთა თავშესაფარში აქვე გარდაიცვალა იგი 1915 წელს დაასაფლავეს თბილისში კუკიის სასაფლაოზე ამჟამად განისვენებს დიდუბის პანთეონში (ს. ჭილაია)

2. თუ გავითვალისწინებთ რომ ამ პერსონაჟებს მიმოწერის საჭიროება რეალურად აქვთ რადგან ტერიტორიულად საკმაოდ დაშორებულნი არიან ერთმანეთისგან ერთი ამერიკაშია მეორე კი საქართველოში ეს მაინც არასაკმარისი მიზეზი აღმოჩნდება იმისთვის რომ საერთოდ არ ჩანდეს მათი თუნდაც ტექსტისმიდმიერი ურთიერთობა უკიდურეს შემთხვევაში თუნდაც ცალკეული მათი ყოფა და არსებობა რაც ალბათ უნდა იგულისხმებოდეს ამ მიმოწერის ნებისმიერი მიმოწერის პარალელურად ის თუ როგორ ცხოვრობენ ისინი თავისთვის მესამე პირში ან რას ფიქრობენ მიმოწერის მიღმა პირველ პირში (დ. ჩიხლაძე)

3. სახელები რომლებიც მაშინ გამოჩნდა ქართული ლიტერატურის სცენაზე ამ სიტყვის პირდაპირი გაგებით რადგან რეპერზენტაციები უფრო შეეხებოდა საბინაო შეკრებებს ქუჩებს გამოფენებს უნივერსიტეტის აუდიტორიებსა თუ თვითგამოცემებს სრულად წარმოაჩინენ ამ რადიკალიზმის შესაძლო სპექტრს თუმცა ეს ტენდენციები მათ შემოქმედებაში მხოლოდ განვითარებაში გამოჩნდა უფრო სისტემურად ან სტილის სახით (დ. ჩიხლაძე)

4. გიორგის ცოლმა თავი ზედ დააკლა საცა ჩემი გიორგი მოკვდა მეც იქ უნდა მოგკვდეთ იმით საფლავს ახლაც ყარაულები უყენია მთქმელი ა ქებაზე 60 წლისა ს კავთისხევი წერაკითხვის მცირე მცოდნე ჩაწერილია 1943 წლის იანვარში (გ. შატბერაშვილი)

5. ფრაგმენტაციის ხანის ეს ორივე საგულისხმო პოეტური ფართო გაგებით ნაწარმოები ბარბაკაძის „ტრფობა წამებულთა“ და ამაღლობელის „სეკვენცია“ კარგად გეჩვენებს რომ მსოფლიო პოეტურ ტრადიციასთან მუშაობით შეიძლება მნიშვნელოვანი შედეგის მიღწევა გნებავთ მისი დეკონსტრუქციისა თუ პირიქით ამ ტრადიციის განახლებების თუ გაგრძელების გზით კიდევ ერთხელ მსურს გავიმეორო რომ ფრაგმენტაციის ხანის პოეტთა ნაკლი ტრადიციასთან დაპირისპირება კი არაა არამედ ქართული სალიტერატურო ენისა და ამ ენაზე შექმნილი ლიტერატურის არცოდნა ან შეზღუდული ცოდნა ერთი მხრივ ხოლო მეორე მხრივ სტერილური ქართული და პოეტური რეფლექსიის თვითცნობიერების ნაკლებობა სწორედ ამის გამო ვერ ქმნიან ისინი ესთეტიკურად მნიშვნელოვან ნაწარმოებებს (ზ. შათირიშვილი)

6. ამ ორმა სინამდვილის სინქრონიზაცია ძირეულ პოლიტიკურ და საკინსტიტუციო რეფორმებს საბოლოო ჯამში კი სრულიად ახალ კონსტიტუციას მოითხოვს რათა ლიბერალური დემოკრატიის კონსოლიდაცია ჰაერში არ გამოეკიდოს და დაუსრულებელ პროექტად არ დარჩეს (ლ. რამიშვილი)

7. მარი ბროსემ გამოაქვეყნა ჯუანშერის XI ს ცხოვრება ვახტანგ გორგასლისა რომელშიც მოხსენებულია ვარსკენის მიერ შუშანიკის წამება ბაკურის ზეობაში ე ი VI საუკუნის მეორე ნახევარში აგრეთვე ბაკურ მეფის მიერ ვარსკენის სიკვდილით დასჯა საგულისხმოა რომ ჯუანშერის ამ შეცდომას არაერთი ძველი ავტორი ვახუშტი ანტონ პირველი ი ბაგრატიონი და სხვ იმეორებდა მარი ბროსე იყო პირველი მკვლევარი რომელმაც კრიტიკულად განიხილა ჯუანშერის თვალსაზრისი (ლ. მენაბდე).

8. ახლახან მარტონ იმტვანოვიჩმა კელეტ ტოტაშის ფურცლებზე მოკლე წინასიტყვაობით გამოაქვეყნა შუშანიკის წამების შემოკლებული უნგრული თარგმანი სრული სახით იბეჭდება ქართული პროზის ანთოლოგიაში პარიზში დაიბეჭდა შუშანიკის წამების ს წულაძისეული ფრანგული თარგმანი (ლ. მენაბდე)

9. ჩვეულებრივ საილედულოების შემდეგი სურათი წარმოჩინდებოდა ერთ მხარეს რადიკალური ფუნდამენტალისტები მეორე მხარეს ლიბერალები ისინი საქართველოს ეკლესიაში უკვე გაანადგურეს ხოლო შუაში დიდი ჭაობი რომელიც მრავალრიცხოვანი სრულიად ინერტული და გაუნათლებელი კონფორმისტებისაგან შედგება (ბ. კობახიძე)

10. ბოლო დრომდე ვინახავდი თანდათან მეფანტებოდა მეკარგებოდა წიგნთა არდაბრუნების ქართული წესის მიმდევარ მთხოვენელთა გამოისობით წიგნებს სადაც მისი რჩევით შეგმიძლო

ცნობები ამოხედავს ფრანკესკო ასიზელისა თუ ანრი ბერგსონის შესახებ ვიდრე უშუალო წყაროები გამოჩნდებოდა (ზ. კიკნაძე)

11. არ უნდა გვეკებოს იმის ილუზია რომ წიგნებში დაბეჭდილი ზეპირსიტყვიერების ზღაპრებიდან დაწყებული ანდაზებით დამთავრებული ტექსტები რამდენადმე სრულყოფილ ან ნამდვილ წარმოდგენას გვიქმნის ზეპირსიტყვიერ შემოქმედებაზე (ზ. კიკნაძე)

12. სწორედ აქ არის არსებითი განსხვავება ძველი აღმოსავლეთის შუბერი და აქადი ფინიკია ხეობები ზურბები ევვატე კულტურებისაგან ისინი უპირატესად არქეოლოგიური შეიძლება ითქვას ნამარხი და აღმოჩენილი კულტურები (ზ. კიკნაძე)

13. მიუხედავად იმისა რომ მისი გარდაცვალების შემდეგ იყო ცალკეული მნიშვნელოვანი პუბლიკაციები მესამე გზის სპეციალური გამოშვება 1994 წელს საარქივო მასალის ბეჭდვა 2002 2004 წლებში ალტერნატივაში ამ ორტომულში უკვე რელიეფურად გამოიკვეთა კარლო კაპარავას როგორც პოეტის მთავრობისა და კულტურტრეგერის ფენომენი. (შ. იათაშვილი)

14. კლასიკურად სადა სტილით ჩამონაკეთული მისი ნაწარმოებების გაცნობისას გალაკტიონ ტაბიძის ლექსთა მსგავსად იოლად აღიძვროდა ყოველივეს მსწრაფლ შეცნობისა თუ წვდომის ილუზია ასე რომ დაეთიანის ლამის ყოველ მკითხველს თავისი გურამიშვილი ჰყავდა და დღესაც ჰყავს თვალწინ ესეც არის ერთი ნიშანი დიდთა შემოქმედთა თავისებურებისა ამგვარამ ვითარებამ გაიოლებასთან ერთად გაამძელა კიდევ დავით გურამიშვილის სამყაროსთან მიასზლოება (რ თვარაძე)

15. ჩვენ შეგვიბოღა აღფრთოვანდეთ ყოველგვარი თეოფანით ღვთის გამოცხადებით რადგანაც ვიცით რომ ქრისტე ვეღა მათგანის რეკაპიტულაციას ახდენს თავის თავში შემოკრებს და მათზე მალღდება როგორც ამბობენ წმ ირინეოს ლიონელი და წმ მაქსიმე აღმსარებელი (ზ. თვარაძე)

16. ანთროპოლოგთა ამერიკული სკოლის მკვლევართა პარნერი კასტანედა ელიადე მალინოვსკი ელკინი ევანსპირინარდი თვალსაზრისით მითი რიტუალი და მაგია ძალა ერთმანეთისაგან განუყოფელია (ზ. თავდგირიძე)

17. შრომის პროცესსა თუ ნადირობის წინ შესრულებული სასიმღერო-საფერხლო ტექსტი რომლის შინაარსობრივი ბირთვი კოსმოგონიურია საწყისის მითს გააცხადებს და ერთადერთ მიზანს კონკრეტულ სფეროში შრომანაყოფიერება ნადირობა და ა შ მაგიური ზემოქმედების გზით წარმატების მიღწევას ემსახურება (ზ. თავდგირიძე)

18. თასს როგორც სარიტუალო ნიშანს იყენებდნენ ბარბალეს სახელობის სეანურ დღეობა ლიქურაში ანუ ლიქურეში დღეობის წინა დღეს ხუთშაბათს მელქორაშს ლიქურაშის მორიგე მღვდლებე ბარბალეს სახელობის ეკლესიიდან ბარბლა თასი ანუ ნიშანი მიჰქონდა და ლოცვა ვედრებით თავის მარანში ათავსებდა (ზ. თავდგირიძე)

19. კონკრეტიზაციის და რეკონსტრუქციის წინაპირობა კი არის აქტუალიზაცია ანუ ნაწარმოების დეტალის ან ეპიზოდის გაცოცხლება გასაგნება მკითხველის მიერ წუთიერი სცენის გარდასახვა გაშლილ სურათად რომელიც წარმოქმნის ასოციაციათა და ემოციათა განტოტვილ ქსელს თანამედროვე საზღვარგარეთული ლიტერატურისმკოდნეობა ენციკლოპედიური ცნობარი მ 1996 სტატია აქტუალიზაცია ციტირებას ვახდენ თამარ ლომიძის მიერ შესრულებული ქართული თარგმანიდან III გვ 213 (ლ. ბრეგაძე)

20. ჩვენი ეროვნული სულის ორი პოლუსია მინდია და მურმანი ორი უკიდურესი გადახრა მიღებული ნორმიდან ურთიერთსაპირისპირო მიმართულებით (გ. ასათიანი)

21. თანამედროვე ცხოვრებაში კომპიუტერული ტექნოლოგიებისა და ინტერნეტის ფუნქციის გაზრდამ წარმოშვა ე წ ვირტუალური ენის ქვეტაბი სადაც ვერბალური ნარატივის გარდა მნიშვნელოვანია ისეთი სემიოტიკური ნიშნებიც როგორცაა სიცილაკები ღიმილაკები და სხვადასხვა სახის პიქტოგრამები (დ. ანფიმიადი)

22. ო კონტრა ოაეის ექსტომიან თხზულებაში პოზიტიური ფილოსოფიის კურსი მხოლოდ სპეციალურ პოზიტიურ მეცნიერებათა მათემატიკა ასტრონომია ფიზიკა ქიმია ბიოლოგია სოციოლოგია პრობლემები განიხილა ხოლო ფილოსოფიას არავითარი ადგილი არ დაუთმო (ს ავალიანი)

23. დიფერენცირებულ ინდივიდუალიზებული ანუ სიღრმითსიღრმემდე სინთეტურად ათვისებული მხატვრულად გარდასახული მოდერნისტული აზროვნება არის შემკერებელი არა მარტო გერმანულენოვანი არამედ მთელი ევროპული ლიტერატურული სამყაროსი (ბ. ადვიშვილი)

24. მხოლოეობაში უნდა მივიღოთ ის გარემოება რომ შოთას პერსონაჟები ყველანი ფორმალურად არაქართველები და არაქრისტიანები სხვა რელიგიების როგორც წესი ისლამური რელიგიის წარმომადგენლები არიან (ნ. კაკაბაძე)

25. ისინი ვინც ძალაუფლებას ფლობენ და ეს მარტო ამერიკას არ ეხება უნდა იყვნენ მიმტყებელნი და სამართლიანები რადგანაც შეერთებულ შტატებს აქვს დიდი ძალაუფლება ყოველგვარი კრიტიკა მისთვის და მისი ხალხისთვის მხოლოდ სიკეთის მომტანი იქნება (თ. აქუბარდია)

ბრჭყალეები

ბრჭყალეებში ჩაისმის უცვლელად, სიტყვასიტყვით მოყვანილი ციტატები, გამოთქმები, რომლებიც სხვას ეკუთვნის და არა ავტორს. *რუსთაველი წერს: „ვერ დაიჭირავე ხიკვილას ვ ზა ვიწრო, ვერცა კლდოვანი“.*

ბრჭყალებში ესვამთ ორგანიზაციის, დაწესებულების, ჟურნალის, გაზეთის, ნაწარმოების, ფილმის, საექტაკლის, გემის, მაღაზიის, სასტუმროს, რაიმე საგნის სახელწოდებას. *გაზეთი „24 საათი“; ჟურნალი „ჩვენი მწერლობა“; სააგენტო „ჯეოპოტინუსი“ და სხვა.*

ბრჭყალებში უნდა ჩავსვათ ირონულად ნათქვამი, ასევე, ჩვეულებრივიგან განსხვავებული მნიშვნელობით ნათქვამი სიტყვები. *ილია გვიჩაბაძეს ლამაზისეულის „მშენიერი“ გარეგნობას.*

ბრჭყალებში ჩაისმის ბარბარიზმები და მოძველებული სიტყვები. *ლარსის „სტანციაში“ ილია რუს ოფიცერს შეხვდა.*

წერტილი, მძიმე, წერტილ-მძიმე ან ტირე მხოლოდ დახურული ბრჭყალების შემდეგ უნდა დაიწეროს. *„შუშანიის წამება“; რომელიც მეზუთე საუკუნეში დაიწერა, ჩვენამდე მოღწეული პირველი ქართული ნაწარმოებია.*

კითხვისა და ძახილის ნიშნები (ანდა კითხვა-ძახილის ნიშანი) უნდა დაიწეროს ბოლო ბრჭყალების წინ, თუ იგი განეკუთვნება ბრჭყალებში მოქცეულ სიტყვას ან სიტყვებს. *„ურიგო არაფერი გაუტელოთ!“ – უბრძანეს მათ. ხოლო თუ ეს ნიშნები ბრჭყალებში ჩასმულ სიტყვებთან ერთად მთელ წინადადებას განეკუთვნება, მაშინ ბრჭყალების შემდეგ უნდა დავსვათ. წაკითხული გაქეთ „სამოსელი პირველი“?*

სავარჯიშო № 14. დავით სასენი ნიშნები, მათ შორის ბრჭყალები

1. ილიამ გაზეთ დროების ნომერი მოითხოვა
2. კინოთეატრი სიხარული ქალაქის გარეუბანშია
3. ვედრება ნატურის ხე და მონანიება სამივე თენგიზ აბულაძის ფილმი
4. აგვისტოს ნათელი ხმაური და მძინვარება და აბესალომ აბესლომ უილიამ ფოლკნერის ნაწარმოებებია
5. შემოდგომის სონატა და მარწყვის მღელო ინგმარ ბერგმანის ფილმებია მსხვერპლმწიფრება და ნოსტალგია კი ანდრე ტარკოვსკისა
6. ეს კაცი სწორედ შეეცოდებოდა კაცს რომ თვით ამბავი სასაცილო არ ყოფილიყო აი ბატონი კლდიაშვილის მოთხრობების მთავარი აზრი და თუ გნებავთ აი მთელი აზრი ჩვენის ცხოვრებისა ჩვენი ბეჩავი და საცოდავი ცხოვრებისა (კ. აბაშიძე)
7. ოთარაანთ ქერივი მოთხრობის შესავალიდანვე ასე გვიხასიათებს თავის თავს თუ გაჭირდა რკინის ჯოხს ავიღებ ხელში და ხელმწიფეზღი ვივლი (კ. აბაშიძე)
8. ჩვენი პლანეტის ყველა კუთხეში ბავშვები ერთნაირი გატაცებით კითხულობენ პეროს გრიბებსა და ანდერსენის ზღაპრებს დანიელ დეფოს რობიზონ კრუზოსა და ჯონათან სვიფტის გულიეკრის მოგზაურობას სერვანტესის დონ კიხოტსა და რაბლეს გარგანტუასა და პანტაგრუელს

დიუმასა და ჟულ ვერნის ვალტერ სკოტისა და დიკენსის რომანებს მარკ ტვენისა და კიპლინგის მოთხრობებს (გ. აბაშიძე)

9. ნოვატორული სიშმავე საერთოდ დამახასიათებელია XX საუკუნისათვის განსაკუთრებით კი ჩვენი დროებისათვის (ლ. ავალიანი)

10. მას შეეძლო გაემეორებინა რაბინდრანათ თაგორის სიტყვები მე დამიწერია ბერი თავისუფალი ლექსი და ყველაფერი რაც მათში ეთქვი არ შემეძლო გადმომეცა რომელიმე სხვა ფორმით შესაძლოა მათ მდიდრული სამოსელი არ აცვიათ მაგრამ ლამაზად კი გამოიყურებიან მე ვფიქრობ სწორედ ამიტომ შეიძლება მათი დაყენება წმინდა პოეზიის გვერდით (ლ. ალიშონაი)

11. სხვა რა გზა მქონდა დაფურეკე კრიფანს როგორც მისი ცოლი ებახდა და ვთხოვე ხუთასი მანეთი სესხად (გ. ალხაზიშვილი)

12. ბოლო ხანებში ხშირად ვფიქრობ, რომ მთელი ეს პროგრესი და კულტურული გადატრიალება სხვა არაფერია თუ არა დროის გატარების ახალ-ახალი საშუალებების გაუთავებელი ძებნა (დ. ანფიძიანი)

13. კრესერ შმიდტის გამოჩენამ ქალაქს თავზარი დასცა ხალხი პანიკამ მოიცვა მოქალაქეთა შორის თავი იჩინა შიშმა სიმხდალემ და გაუტანლობამ ყოველთვის ასე ხდება როდესაც მშვიდობიან მოსახლეობას შეიარაღებულ მომხდურთან უწევს ურთიერთობის გარკვევა (გ. არგანაშვილი)

14. ერთმა კრიტიკოსმა კიდევ ერთმა ჩემი პოემა კოლხიდა გააბიბრუა (ლ. ასათიანი)

15. მწვანე ბაზარში ენახე გალაკტიონი ქეიფობდა ქუთაისელ მემწვანელებთან და მეტაყეებთან (ლ. ასათიანი)

16. რა მომწონს კაკო ყაჩაღში ლულუნი იგი ჩამრჩენია გულს მწუხარე არის, ვით გლოვის ზარი მითხარ დედალო 'რას აკეთებდი და შეუნგრია გულის ფიცარი შენი გამჩენის ჭირიზე შენი ორივე წაიღო ერთმა ნაღველმა (ლ. ასათიანი)

17. როგორი იქნება გალექსილი ახფურცელა და ირმისა ორი საუკეთესო ქართული ზღაპარი (ლ. ასათიანი)

18. ჩვენს ნიკას ორმოცი წლის ეუნდერკინდი შეარქვა ალიომა საჯაიამ მასვე ეკუთვნის ნიკაზე თქმული მდივანი გვყავდა ნიკოლა ვაქებდით არა იყო რა (ლ. ასათიანი)

18. მშვენიერი ხალხური სიმღერები ფერად შინდი ვახტანგური შეიდეაკა წინწყარო ბრალის ყელსა და სხვები მეტად ძნელად შესასრულებელი და ჩახლართული სიმღერებია (ლ. ასათიანი)

19. მოზარდის ფერად ცხოვრებაში იჭრება ნაცრისფერ ტონებში შეფერილი დამთრგუნველი რეალობა მის ცნობიერებაში ახალი ცხოვრებისეული პრინციპების შეთვისება დიდი ემოციური წინააღმდეგობის ფონზე მიმდინარეობს, რადგან მოზარდის სათუთი გონება რეალობასთან

შეკახებისას დაუცველია და ყოფიერებაში გამეფებულ ბოროტებას ახლებურად აცნობიერებს ამის შემდეგ მისი ცნობიერება სამოთხის ბალს ტოვებს და ურჩხულების ქვეყანაში აბიჯებს (თ აქუბარდია)

20. ერთხელ ჩვენმა ცნობილმა ჟურნალისტმა რეტროპერსპექტივის წამყვანმა ქალბატონმა თამარ ცაგარეიშვილმა ჩემს ვაჟებს ასეთი შეკითხვა დაუსვა რა არის სამშობლო (ე. ახვლედიანი)

21. ხსნადი კაფა ზაზა ბურჭულაძის მცირე რომანია რომელსაც საბა არ მიენიჭა რადგან ცუდი სიტყვებით იყო დაწერილი დიდი ლექსიკოლოგის სახელი არ შეიძლება უკავშირდებოდეს ცუდ სიტყვებს ბარემ იქნებ გენიოსის მიერ განმარტებული ერთი-ორი სიტყვაც ამოგველო სიტყვის კონიდან და საერთოდ ავტორს თუ საბა უნდა სასაბაოდაც უნდა წეროს და ილაპარაკოს განსაკუთრებით თიურში (ლ. ბერძენიშვილი)

22. ტერმინი პატრიოტიზმი შვა ერთმა ცნობილმა სიმღერამ რომელიც თავიდან საბრძოლო მარში იყო შერე კი საფრანგეთის სახელმწიფო პიზნად იქცა მე ვიგულისხმე მარსელიოზა და მისი სიტყვები ალონს ენფანტს დე ლა პატრიე გავეშუროთ სამშობლოს შეიღებო სწორედ ეს პატრი და მხოლოდ ეს პატრი არის საფუძველი პატრიოტიზმისა რაც იმას ნიშნავს რომ პატრიოტიზმს საფუძველი უწნდება მხოლოდ მას შემდეგ რაც ჩნდება ახალი რეალობა სამშობლო როგორც ლიალობის სუბიექტი (ლ. ბერძენიშვილი)

23. გრიგოლ რობაქიძის ერთ-ერთი პირველი წერილი რა არის მოდა 1902 წელს დაიბეჭდა ჟურნალ კვალში №20 გვ 227 229 1910 წელს კი ჟურნალ ფასკუნჯში № 1 გვ 76 გამოქვეყნდა მისი თარის ხმა ლექციიდან ბარათაშვილზედ მაგრამ მათში მხოლოდ ზოგადად საუბრობს ავტორი ქართული პოეზიის თავისებურებაზე (თ. ბარბაქაძე)

24. ამელი ნოტომის უზარმაზარი მოუქნელი ცოტა საშიში იღუმალი დეთაებების მსგავსი პერსონაჟები პრედესტატი მკვლელის ჰიგიენა პალამედი ბერნადეტი კატილინას წინააღმდეგ ბატონი ომონი კრამლეითა და ცაცხაბით სწორედ იაპონური ორთაბრძოლების შთაბეჭდილებებითაა ნასაზრდოები (ნ. ბექიშვილი)

25. ოცდაათი წლის ილია ჭავჭავაძე 1861 წლის ოქტომბერში წერს უსათაურო ლექს-მღერს ჩემო კალამო ჩემო კარგო რად გვინდა ტაში დაიბეჭდა 1863 წელს საქართველოს მოაბისი № 1-ში რომელშიც თემატისებულება მისი დამოკიდებულება იმ ფაქტთან რომ მშობელი ხალხის ერთ ნაწილს იგი სამშობლოს მოპულედ შეურაცხავს ჩემზედ ამბობენ ის სიკვამლე ქართველისას ამბობს ჩვენს ცუდს არ მალავს ვე ზომ ცხადი სიბუღეილია (ლ. ბრეგაძე)

26. წარმოიქმნება მონოტონურობა განმეორებადობა დაბოლოს მთელი ჯაფის რეზიუმე ამ სიტყვებში ლაკონერტდება ამოთა ამოება ყოველივე ამო არს იხ პოემა მრავალწერტილი შემდეგ კი ეს ბიბლიური კრელო ბანალურ სტრიქონებსაც დაბადებს მაგალითად ასეთს რა არის ერთი

დღის კაცის ცხოვრება, ჩვეულებრივი ვალის მოხდა არსებობისთვის ან მიტყლაშუნე მიტყლაშუნე ცხოვრებაჲ შენ მხოლოდ ქაფი ხარ შენ მხოლოდ ბორკილი ხარ შენ მხოლოდ ისა ხარ რაც თანგდება და განქარდება (ნ გელაშვილი).

27. ყურადღება უნდა მიექცეს თამაზ ენგურის ლიტერატურულ ფსევდონიმს ენგური მდინარეა სენათში აქაფებული მბორგავი მაგრამ მისთვის ენგური რომელიმე შუმბერლის ან ქალდეკელის სახელსაც ნიშნავდა ბუნდონად გვეუბნება ავტორი (თ. გეგეშიძე)

28. თუ საწყალი ნიკალა ერთი თლაშოის საფასურად მიკიტნებს კედლებს ულამაზდება იეთიმ-გურჯის ცოცხალი ციტატებით მოფენილია თბილისის ლენინის სარდაფები ვინ დამწყველა ვისი წყველა აიხილა ეთიმ ცრემლი მეგობარი გავიხნა (ი. გრიშაშვილი)

29. ესეში ჩემი სიყვარულის აქკარედი რენტგენოგრაფის იდეა თომას მანის უჯაღონური მთიდან ვისესხე (ნ. დარბაიხელი)

30. შეშლილობის თემა ლიტერატურაში არაერთ ავტორს დაუბუშავებია მაგრამ მე რატომღაც ორი გამახსენდა ფრიდრიხ დიურენმატის 1921-1990 პიესა ფიზიკოსები და კენ კიზის 1935-2001 რომანი ვილკამ გუგულის ბუდეს გადაუფრინა ორივე 1962 წელსაა დაწერილი და ორივეში მთავარი გმარი ფსიქიატრიული კლინიკის ექთანს კლავს მაგრამ მათი მსგავსება ამით ამოიწურება რადგან განსხვავება გაცილებით მნიშვნელოვანია (ვ. კაკაბაძე)

31. შალვა ბაკურაძის მიზნოვმა ქრების საკითხავი რომელიც ხუთი წლის წინ დაიწერა და რამდენიმეჯერ გამოქვეყნდა მაშინდელ პერიოდიკაში სწორედ ის მრავალშრიანი ნაწარმოებია რომელსაც სხვადასხვა მკითხველი სხვადასხვა მსოფლმხედველობრივი ჭრილიდან აღიქვამს და აზრის ემოციის თავისთვის საკმარ დოზას მიიღებს (ლ. კოდლაშვილი)

32. სიამოვნებით მინდა განვაცხადო რომ აკუტაგავას ორი ბრწყინვალე მოთხრობა დიალოგი წყვილიაღმ და ცხოვრება იდიოტისა სწორედ მის თხოვნითა და ჩაგონებით ვთარგმნე სამწუხაროდ რუსულიდან (მ. მაღლაფერიძე)

33. ძველი სწავლულები პოეტური შემოქმედების პროცესს ლეთაებრივ სიშმაგედ ლეთაებრივ ბნელად ნათლავდნენ რომლის დროსაც თითქოს წინასწარმეტყველების უზგარდმო ნიჭიც მელავნებოდა (შ. ნიშნიანიძე)

სასვენი ნიშნები პირდაპირ ნათქვამთან

პირდაპირი ნათქვამი ტირეთი ან ბრჭყალებით გამოიყოფა. პირდაპირი ნათქვამი, რომელსაც არ დაერთვის სიტყვისიტყვითი ნაწილაკი (-მეთქი, -თქო, -ო), ბრჭყალებში უნდა ჩავსვათ.

თუ ვერ ავტორის სიტყვებია, შემდეგ კი პირდაპირი ნათქვამი, ავტორის სიტყვების შემდეგ ორწერტილს წერენ, ხოლო პირდაპირი ნათქვამის შემდეგ იმ ნიშანს, რომელსაც შინაარსი მოითხოვს. დღის ბოლოს ასე გვითხრა: „დილით 9 საათამდე უნდა გამოეხადებოდნენ ხალხი“.

თუ პირდაპირი ნათქვამი უსწრებს ავტორის სიტყვებს, მის შემდეგ იწერება სათანადო სასვენი ნიშანი და ტირე. „აღმათ, საღამომდე უნდა ვვლოდით“, – გვითხრა მამამ.

კითხვის, ძახლის, ბრძანების ან კითხვით-ძახლის შინაარსის შემცველი პირდაპირი ნათქვამის შემდეგ იწერება სათანადო სასვენი ნიშანი და ტირე. „როგორ გამოიხედო?“ – ბრძოლდა მუშობელი.

პირდაპირი ნათქვამი დიალოგში ასალი აბზაცით იწყება და მის წინ ტირე იწერება. ასეთ შემთხვევაში ბრჭყალები საჭირო აღარ არის.

- დალოლი ბარ? – კითხა დედამ.
- ძალიან. – თავი მოისწავლა შვილმა.

როცა ავტორის სიტყვები პირდაპირი ნათქვამის შიგნითაა მოქცეული, გვაქვს რამდენიმე შემთხვევა:

1. ავტორის სიტყვები მბმითა და ტირეთი გამოიყოფა, როცა იგი პირდაპირ ნათქვამში იმ ადგილასაა ჩართული, სადაც მისი ჩართვის გარეშე საერთოდ არ არის სასვენი ნიშანი, ან საჭიროა მბმე. რა არ გადაგვხდენია თავს, – წერს ილია ჭავჭავაძე, – რა მტრები არ მოგვეხვეიან, რა ვაი-ვაგლახი, რა სისხლის ღერა, რა ღრუბენა კბილით არ გამოგვივლია, რა წისქვილის ქვა არ დატრიალებულა ჩვენს თავზე და ვველას გავუტყლით, ვველას გავუძვარდით.

2. როცა ავტორის სიტყვები ჩართულია იქ, სადაც მისი ჩართვის გარეშე წერტილია საჭირო, მაშინ ავტორის სიტყვების წინ იწერება მბმე და ტირე, შემდეგ – წერტილი და ტირე. უნდა მოველაპარაკოთ, – გვითხრა მასწავლებელმა და სკამზე მოკალათდა. – ძალიან სერიოზული საკითხია.

3. როცა ავტორის სიტყვების ჩასმის ადგილას პირდაპირ ნათქვამში მის ჩაუსმელად საჭიროა ძახლის, კითხვის ან კითხვა-ძახლის ნიშანი, მაშინ ავტორის სიტყვების წინ ეს ნიშანი დარჩება, შემდეგ კი წერტილი და ტირე დაიწერება. გვჭირს კი დღეს რომელიმე ეს დროთა შესაფერი სიტყვა? – წერს ილია, – რა გითხრათ? რით გვაგაბართ?

პირდაპირი ნათქვამში ჩართული ავტორის სიტყვების შემდეგ ორწერტილი და ტირე იმ შემთხვევაში იწერება, თუ ავტორის სიტყვებში ორი ზნაა და მათგანი პირველი პირდაპირი ნათქვამის პირველ ნაწილს ეხება, მეორე კი – მეორე ნაწილს. ზოგს ჰგონია, რომ ნამდვილი კატროტიზმი ეწინააღმდეგება კოსმოპოლიტიზმს, მაგრამ ეს შეუცდომაა, – წერს ვაჟა-ფშაველა და

დასტენს: – ყოველი ნამდვილი პატრიოტი კოსმოპოლიტა, ისე, როგორც ყოველი გონიერი კოსმოპოლიტი (და არა ჩვენებური) პატრიოტა.

სავარჯიშო № 15. დასვით სასვენი ნიშნები

1. ფუპ შეგარცს,ინოს ღმერთმა ბრახით წამობიძახა ზაალ ბარათაშვილმა და ზურგი შეაქცია ნარგიზების ფორს სადაც ორბელიანებისა და ბასილა მაიორის ფალავანმა გიორგი კუჭატნელმა მარაბდის ბატონს ის-ის იყო შესამე მოჭოდაცე გაუჭიმა თვალწინ (მ. ჯავახიშვილი)

2. როცა მეუცინიბე დაიკარგა ზაალმა ისევე წელანდელივით შეჭლადადა გაგიგიათ მეთქი ამისთანა ამბავი ელიზბარი კურკა მელექსე ყაფლანი აღექსანდრე და მაიორი ჩემთან სტუმრად მოვიდნენ ვილაც ოხერი იმერული მოიყვანონ და თავს ლაფი დამასხან (მ. ჯავახიშვილი)

3. სად მქონდა შფოთში ჩავარდა ანდრო ვითომ არ იცი რა დღეში ვარ გამაგიეცს ამ კაქტუსებმა რაღაც ჭირი ჭირთ და ვერ გაეუგე ვერაფერი (ბ. ხვედელიძე)

4. ერთი შენცა ხარ ავიქიბე ხელი და და ქუჩას გაეხედე მე აი აქ ჩამოვალ (ბ. ხვედელიძე)

5. რა უნდა ექნა აღაპრო ხელები ანდრომ ზვალე კი არა საღამოსვე მოვალ ბოტანიკის ინსტიტუტში ვარ შესაგლევი იქნებ მიშველონ რამე (ბ.ხვედელიძე)

6. მეც ბესარიონი ვარ მეთქი დავაბირე მეყვირა რაკი შორს იყო და აღარ მეშინოდა ბესიკი, ბესარიონი ორივე მჭვია ამბასაც კი ვთამაშობ ზოლმე (ბ. ხარანაული)

7. ოპ ნიკოს გაკმარჯოს მოგილოცავს დაუძახა ყველამ (დ. ჭონჭაძე)

8. აი ის სახლები მუხრანბატონიანთი არის ზედავთ და გაიშვირა ხელი მუხრანბატონიანთი სახლებისკენ (დ. ჭონჭაძე)

9. რა საჭიროა ეგ ლაპარაკი დაანებე თავი შენი ვარდო გიბრძანებს უთხრა ვარდომ და აკოცა ერთი იმგვარად როგორ კონცნასაც ბევრი ჩვენგანი თავის სიცოცხლეში არ ეღირსებინა ბედნიერი ღურმიშხან (დ. ჭონჭაძე)

10. ვარდო შვილო გოგო ვარდო პირველარი დაიწერე შვილო შეკრთომით ეუბნებოდა ქალბატონი და უსრესაა ცხვირის ნესტოს და ყურებს გოგოებო ბიჭებო ვინა ხართ მანდ მიშველეთ (დ. ჭონჭაძე)

11. უი შოკოლადი დამკარგვია უცებ ჯიბეზე ხელი იტაცა მაგდამ მიიხედ მოიხედა მაგრამ რაკი თვალი ვერსად შეაელო ხელები ზურგზე შემოიწყო და ხმამაღლა მოჰყვა ძახილს ჭიავ ჭიავ მაპონინე მე შენ დედას გაპონინებ ჭიავ ჭიავ მაპონინე მე შენ დედას გაპონინებ (ქ. ჭილაშვილი)

12. დავიწყებ შე კაი კაცო რა დაგემართა უჯრას შესწევს და ტურებს იწმინდს დავიწყებ და დაკაზმობრებ ფაქტურად შვებულებაში ვარ მაგრამ მინც რა იყო რა მოხდა (რ. ჭეიშვილი)

13. შეიკარით უსაფრთხოების ღვედები და დაიხურეთ მუხარადი აფრთხილებს ჩორგოლაშვილს აქ ჯდომა საშიშია (რ. ჭეიშვილი)

14. განსხვავებული პრინციპი ელიმება ბელას სახე ეხსნება და ეხურება მალე მე ამიტომ დავიწყე წერა ბატონო ვუთა ბატონო ვასო რომ მგონა არაფერს ვიტყვოდი რადგან არაფრისგან არაფერი არაფერია (რ. ჭეიშვილი)

15. სად იყავ შენი ჭირიმე ჰკითხა მერე კენინასა რომ ვერე დაილაღე (ი. ჭავჭავაძე)

16. ძვირფასი კაცია გაიფიქრებდა ხოლმე მადლიერი მებატონე მერე დათოს ეტყოდა ბარაქლა ჩემო დათო თუ კაცმა დავიწყვა ღმერთი არ დავიწყებს ბატონის ერთგულობასა ბარაქლა შენ ჩემი მარჯვენა მკლავი ხარ მაგარი მკლავი (ი. ჭავჭავაძე)

17. ეგ არის რომ თავადიშვილია თქვა წყრომით ლუარსაბმა თავადიშვილი რომ არ იყოს ჯანი გაეარდეს ან გლეხი იყოს ან სომეხი კიდევ პო ევა მკლავს რომ თავადიშვილია ძალიან არ წახდა ხალხი თქვენი ჭირიმეთ ამასაც შევესწარი რომ თავადიშვილი ქირაზედ ურმებს ატარებს (ი. ჭავჭავაძე)

18. ვაი ვაი მე უბედურსა ჩაიკრავდა ხოლმე გულში ხელს სადცაბეროდლა გახდა ეს ვაჟკაცის იარაღი მოვიკვდათ თქვე საწყლებო კაი პატრონი უიმე განა მარტო თქვენ მოვიკვდათ ხომ მეც მომიკვდა მეც წაიღო შავმა მიწამ ჩემი თვედორე წამოგექცა ოჯახსო დედაბოძი დავიმიწდათ თოფო და ხმალო თქვენი ფანდი ვაჟკაცი გატყდა შუაზედ ჩვენის წუთის-სოფლის უღელიცა მოვიკვდა ოთარაანთ ქერივო ტოლდასადები მეუღლე დარჩი ცალად ვაიმე უშენოსა (ი. ჭავჭავაძე).

19. მერე რა პირით-ლა შევეყარო საიქოს ჩემს ქმარსაო ამბობდა ხოლმე აი უწინამც დღე დაუბნულდეს ოთარაანთ ქერივს მინამ მამინაცვალს სახლში დაუსვაამდეს თაისი პატარა გიორგისა (ი. ჭავჭავაძე)

20. მართალი ბძანდები განაგრძელა იმ უბედურმა თითქო მე შევეცოდო ჩემს დასამშვიდებლად მართალი ბძანდები ცოცხალ კაცს მატლი მეხვევა თითონ მე მეზიზღება ჩემი თავი შენი რა საკვირველია (ი. ჭავჭავაძე)

21. უკეთეს დროს ჩვენ ვეღარ ჩავიგდებთ ხელში წამოიძხა ცხარედ შალვამ კახელების გულისგატება ქართლსაც გადაეღება ვერ კიდევ სანამ სასოება არ წარკვეითათ და კიდევ რაღაც იმედი აქვს კახელებს ჩვენც უნდა მივეშველოთ თუ ვერ გავიმარჯვებთ, სახელოვნად მინც დავიხოცებით სჯობს სიცოცხლესა ნამრახსა სიკვდილი სახელოვნაო (ა. წერეთელი)

22. მეც მაგას ვწუხვარ ჩემო კიკო მაგრამ რა ექნათ მიუგო ბატონმა დალონებით ხარედი არ დამიკლდა თავი არ დამიზოგავს სალარო თითქმის დავაყალიბე და მეტი რაღა მექნა (ა. წერეთელი)

23. მე ვიცი განაგრძო აბღუშაძილმა რომ ამა და ამ დღეს ბაში-არეკი შენტან იქნება მეც ნაბრძანები მაქვს რომ ჩემი ცხენოსნებით შემოვერტყა გარს შენს სახლსა და დავიჭირო მაგრამ გააფრთხილე რომ აქ არ დამიხედესო (ა. წერეთელი)

24. დაილოცოს ღმერთო შენი განგება დაიღრიალა აბღუშაძილმა მივიდა და დაუჭირა ხელები მითხარი მითხარი სიზმარია თუ ცხადი როგორ მოხდა ეს ყველაფერი ამისხენი თვარა გონება მეკარგება მეტის აღულებიხსაგან ფეხზე ვეღარ დგებოდა და ჩაჯდა (ა. წერეთელი)

25. არ შეიძლება არ შეიძლება ყვიროდნენ ნაცარქექები ჩვენც კაცები ვართ ქული გვახურავს და ულვაშები გეასხია (ა. წერეთელი)

26. შეიძლება არც ტყუოდა ანეტა როცა გვეუბნებოდა სკამი ვერ ვიპოვეო თქვა ესტატემ თოფი უნდა ვიშოვო სასწრაფოდ (გ. ჩქანავა)

27. ეევს სიკვდილიც გულმაღვიწყვი ყოფილა და ღმერთიცა ამთავრებს მართა (გ. ჩოხელი)

28. იტყვის როგორ არ იტყვის თქვა იქ მყოფმა ახალგაზრდა მოხვედემ და ახალას ჩასძახა თქვი ძიავ თქვი (გ. ჩოხელი)

29. არა არა ექიო შეაწვეტინა კაცს მინდოდა მეკითხა ეს ძალიან სერიოზულია ვიცოცხლებ თვალეში შეხედა გამომწვევად გამოგონილი გულგრილობით მთელი მისი ნერეული დაბოლოებები ხელებში აფუთფუთდნენ ლამის დაიმტვრია თითები (ე. შერაზაძეშვილი)

30. მე ვუთხარი შენი ჭირიზე კოლა მოდი თუ იცი რამე გვასწავლე თორე დაიტანჯა კაცი აი ქათმები რომელსაც ხელს დაადებ იმას დაგიკლავ მეთქი (ნ. შატაძე)

რამდენიმე სასვენნი ნიშანი ერთად

მძიმისა და ტირეს ერთად ხმარების შემთხვევაში ჯერ იწერება მძიმე, შემდეგ – ტირე. ერთად წაიედით, – უთხრა ქალმა, – მაგრამ გზიდან ნუ გადაუხვევთ.

თუ წერტილი, მძიმე, წერტილი-მძიმე, ორწერტილი ან ტირე ბრჭყალებთან ერთადაა, ისინი დახურული ბრჭყალების შემდეგ იწერება. ასე მიიღო მაყურებელმა კოროსტილიოვის „დეკაბრისტები“, გუსკა უის „ურიელ აკოსტა“, პოლიგარზე კაკაძის „ავარყვარე თუთაბერი“.

კითხვის, ძახილის, კითხვა-ძახილის ნიშნები და მრავალწერტილი ბოლო ბრჭყალების წინ დაისმის იმ შემთხვევაში, თუ იგი ბრჭყალებში მოქცეულ სიტყვას ან სიტყვებს ეკუთვნის. „რატომ არ მისმენ, როცა გელაპარაკები?“ – კითხვა მასწავლებელმა. ხოლო თუ კითხვის, ძახილის, კითხვა-ძახილის ნიშნები ან მრავალწერტილი ბრჭყალებში ჩასმულ სიტყვებთან ერთად მთელ წინადადებას განეკუთვნება, ეს ნიშნები ბოლო ბრჭყალების შემდეგ დაიწერება. „რა აზრის ხართ ბესიკ ხარანაულის რომანზე „წიგნი ამა ბესარიონისა“?“

წერტილი, მძიმე, წერტილ-მძიმე, ორწერტილი და ტირე არ იწერება არც ვახსნილი და არც დახურული ფრჩხილების წინ. ისინი მხოლოდ დახურული ფრჩხილების შემდეგ უნდა ვიხმართ. *ხეცსურეთში ჩემი ბებოებზეც მიღიან (მხოლოდ ბიჭებს დაეახებლებ): გიორგი, ნიკა, ლამა და სანდრო.*

გამონაკლისად შეიძლება მივიჩნიოთ ის შემთხვევა, როცა წერტილს სიტყვის შემოკლების ნიშნად ვსვამთ. *ქვეყანაში შექმნილი ვითარება ყველა დარგს დაეტყო. თხუთმეტოდე წლის წინ ჩვენი ზოოპარკის ცხოველებს (ლომებს, ვეფხეებს, მაიმუნებს, მგლებს, ირმებს და ა. შ.) მძიმე პირობებში უხდებოდათ არსებობა.*

კითხვის, ძახილის, კითხვა-ძახილის ნიშნები და მრავალწერტილი დახურული ფრჩხილების წინ იმ შემთხვევაში დაისმის, თუ ისინი მხოლოდ ფრჩხილებში მოქცეულ სიტყვას ან სიტყვებს განეკუთვნება. *თეატრში დაუფიქრებლად ვაკვეცი (ეთიომ რატომ არ უნდა ვაგყოლიოდი?!).*

იმ შემთხვევაში კი, თუ ისინი ფრჩხილებში მოქცეულ სიტყვასთან ერთად მთელ წინადადებას ეკუთვნის, დახურული ფრჩხილების შემდეგ დაიწერება. *რუსეთის ფედერაციის შემადგენლობაში რომელი წლიდან შედის ჩრდილოეთ ოსეთი (აღიანა)?*

თუ ციტატას თან ერთვის ფრჩხილებში მითითებული ავტორი და წყარო, წერტილი უნდა დავსვათ არა უშუალოდ ციტატის შემდეგ, არამედ დახურული ფრჩხილის გარეთ. *„აქვე გვაჩვენებს ხელნაწერების საკავი. შესაშური სასოებით იცავენ აზერიკელები არათუ უძველეს, არამედ თანამედროვე გამოჩენილ მწერალთა ხელნაწერებსაც კი (ნ. დუმბაძე, „ოდისეისის დაპარუნება“, თხზ. 4 წიგნად, ტ. IV, თბ., 1992, გვ. 30).*

საგარეოში № 16. დასვით სასვენი ნიშნები

1. ქართული მწერალი მოკლებულია საშუალებას წიგნი გამოუშვას კერძო ინიციატივით შეუძლებელია გამოცემის საჭირო მასალების როგორცაა ქალაქი და სხვ შოვნა (დ. თევზაძე)

2. მნიშვნელოვანი როლი შეასრულეს ამ დროისათვის მ ჯეაბახიშვილის პუბლიცისტურმა წერილებმა რომლებიც გამოქვეყნდა 1915-1917 წლებში გაზეთ საქართველოს ფურცლებზე წერილები საღამო ძველი ქართველისა № 99 ქართული წერილები № 1 7 8 სად წავიდნენ სად

არიან № 7 ქართული წერილები ეამსა ერთობისასა № 23 ომი და საქართველოს ვალი № 140 ღრმად ჩააფიქრებდნენ ქართველ მამულიშვილებს აღსანიშნავია რომ 1910-იან წლებში მ ჯავახიშვილი როგორც პუბლიცისტი აგრძელებდა იმ იდეურ გზას რომელსაც იგი ჯერ კიდევ 1906 წელს დაადაგა გაზეთი გლეხის ფურცლებზე (ც. გენძეხაძე)

3. ჩნდება აუცილებელი საჭიროება ახალი ფორმის პოეტური წარმოსახვის ახალ საშუალებათა ძიებისა ამგვარი საჭიროების წინაშე დადგა ქართული პოეზია და არა მარტო ქართული პოეზია მე-19 საუკუნის დასასრულს და XX საუკუნის დასაწყისში (გ. კანკავა)

4. ძმამ სანდრომ მამა ამ დროს უკვე გარდაცვლილი იყო გადაწყვიტა იგი შუამთის მონასტერში კახეთი მიებარებინა აღსაზრდელად (შ. ჩიჩუა)

5. იროდიონ ისაკის ძე ხოსიტაშვილი ევდოშვილი დაიბადა 1873 წლის 7 მაისს ძველი სტილით სიღნაღის მაზრის სოფელ ბობდისხევში სასულიერო პირის ოჯახში

6. ყველა პარტიას ჰქონდა საკუთარი ბეჭდვითი ორგანო ხშირად ერთდროულად რამდენიმეც კი ეს პარტიული ორგანოები ერთმანეთს უპირისპირდებოდა პოლიტიკის და კულტურის საკითხებში (ა. მირიანაშვილი).

7. ასევე მრავალმხრივ ინტერესს იმსახურებს ჟურნალი მოამბე რომელიც გამოდიოდა 1894-1905 წლებში რედაქტორები ჯერ ა ჭყონია შემდეგ ა ჯაბაღარი (ა. მირიანაშვილი)

8. სალვადორ დალის პარადოქსიზმიდან ნუ ცდილობ თანადროული გამოჩნდეს ესა ვაი რომ ერთადერთი რამ რასაც რაც არ უნდა ეცადო ვერ გაეჭკევი ერთი გენიოსის დღიური გუშმბერ თითბერიას თარგმანი ეს მოსაზრება არა მარტო მხატვრობას ხელოვნების ყველა დარგს მათ შორის ლიტერატურა. ც მისდაგება (ლ. ავალიანი)

9. ვაჟა-ფშაველას მოკეთილმა 1894 წ ამ საოცრად დრამატიზებულმა და დიდი ზემოქმედებითი ძალის ნაწარმოებმა პატრიოტული სულისკვეთებით გამსჭვალულმა ფართო სოციალურმა და ფსიქოლოგიურმა ტილომ საოცრად სრულქმნილმა და მრავალპლანინამ ახალი გზა გააკვლია ქართული დრამის განვითარებაში მეტი სიმაღლე და ძალა მისცა მას ხოლო დ კლდიაშვილის პიესები ირინეს ბედნიერება 1897 და დარისაბანის გასაჭირი 1903 ისევე როგორც დრამატურგიული მანერით დაწერილი და მრავალჯერ ინსცენირებული მისი მოთხრობები სოლომან მორბელაძე სამანიშვილის დედინაცვალი არა მარტო ახალ საფეხურს წარმოედგინენ ქართული კომედიოგრაფიის ისტორიაში არამედ მათ ქართული ორიგინალური დრამის მთელ შემდგომ განვითარებაზედაც უდიდესი გავლენა მოახდინეს (გ. ციციშვილი)

10. ეს გამძლიერებული ინტერესი ბუნებისმეტყველების მედიცინისა და მემკვიდრობითობის პრობლემისადმი ტ რამიშვილს ნატურალისტური დრამის წარმომადგენლებთან აახლოვებს

განსაკუთრებით იბსენთან მხედველობაში გვაქვს მაგალითად მისი მოწინააღმდეგე და პაუპტმანთან მხედველობაში გვაქვს ჩაბირული ზარი (გ. ციციშვილი)

11. ასე თუ ისე ერთი მხრივ ტ რამიშვილის ორი მთავარი მოქმედი პირის ფერმალ გრუშნეცკის მეზობლები და ექიმ ვაგინის ექიმი ამირბაგაიანი ზოლო მგორე მხრივ მარია ლევანს მ გორკის მოაგარაკენი შორის დიდი მსგავსებაა (გ. ციციშვილი)

12. ი იმდაშვილის დრამატულ ნაწარმოებთა უმეტესობა (სინი სამ ათეულამდე აღწევს ერთ და ორმოქმედებიანი პიესებია (გ. ციციშვილი)

13. მართალია ოიანა ბუიანას ვერ მივაკუთვნებთ წმინდა დრამის ყანრს და იგი კომედიასთან არანაკლებ სიახლოვეს ამყვანებს თუმცა არც საკუთრივ კომედიას წარმოადგენს მაგრამ ამ პიესას უხვად მოსდგამს დრამის ელემენტებიც (გ. ციციშვილი)

14. აეტორმა კონკრეტული სიტუაცია ბურების ომი განაზოგადა და დაგვანახა არა მხოლოდ დამპყრობელთა მხეცური სახე არამედ ომის მთელი სისასტიკეც (კ. იმდაშვილი)

15. იმ დროის პერიოდულ პრესაში მათრახი 1908 წ მათრახი და სალაპური 1909 წ გამოქვეყნდა მისი რამდენიმე ლექსი რომლებიც თანადროული ცხოვრების საჭიბროტო საკითხებს ეხებოდნენ (გ. მარგველაშვილი)

16. ილიას ცნობილ კერძო განკარგულებებს რომ თავი დაეანებოთ სადაც იგი საკუთარი მამულის მოურავს აძლევდა ამ მხრივ მეტად საუელისხმო მითითებებს საკმარისია გავიხსენოთ რომ სწორედ ილიამ ჩაშალა თავისი ბრწყინვალე და მგზნებარე გამოსვლებით საქართველოში შავრაზმელთა ორგანიზაციის შექმნის ბოროტი იდეა (გ. მარგველაშვილი)

17. ეს წერილი წარმოადგენს პასუხს ირაკლი კაკი წერეთლის მომავალში რუსული მენშევიზმის ერთ-ერთი ბელადის წერილებზე რომლებიც ყვირილელის ფსევდონიმით იყო ხელმოწერილი (გ. მარგველაშვილი)

18. დასრულებული ნატურალიზმი ანუ ბუნებრიობა უტოლდება ჰუმანიზმს ადამიანურობას (გ. მარგველაშვილი)

19. ჩვენ არ შეგწერდებით ამ თავისთავად საინტერესო თუმცა ვაყას ეპიკურ შედეგებთან შედარებით ნაკლები მხატვრული ძალის პოემაზე მაგრამ ვაყას პოლიტიკური კონცეფციის ნათელსაყოფად მიემართავთ მის თავის დროზე გამოუქვეყნებელ მაგრამ მეტად მნიშვნელოვან პოლიტიკური რადიკალიზმით აღბეჭდილ პუბლიცისტურ წერილებს რას ჰქვიან თავისუფლება და რა არის თავისუფლება ორივე წერილი 1906 წლით თარიღდება და პირკვლად გამოქვეყნებულ იქნენ 1961 წელს ჟურნალ მნათობში ჩნ ვაყას მთავარი ამოსავალი დებულება იმდენად მკაფიო და პირდაპირია რომ კომენტარსაც არ საჭიროებს (გ. მარგველაშვილი)

20. ჭავჭავაძეთა ორივე შტო ყვარლისა უბელესი და წინანდლისა გვიანდელი კახეთში ჩამოსახლებულა ხევსურეთიდან დუშეთში მობრძელებულ შუამავლად შუაკაცად როგორც თვითონ უწოდებს ილია დანისძე 1864 წლის ბოლოს როცა აღმოსავლეთ საქართველოში ბატონყმობა მოისპო (გ. ჯიბლაძე)

21. თავის გამოსათხოვარ სიტყვაში აკაკიმ თქვა მშვიდობით ძმად გარემობამ გადაგვაბა ჩვენ ერთმანეთზე ნახევარი საუკუნის განმავლობაში ერთს უღელს ვეწუოდით ერთი გზით დავდიოდით ასლა ჩემი მარტოდ დარჩენა დაობლება საძნელა (გ. ჯიბლაძე)

22. რამდენიმე თვის შემდეგ ილიამ ზედიზედ დაწერა სატირული ლექსები უკვე არა ზოგად თემებზე არამედ კონკრეტულ პიროვნებათა წინააღმდეგ მხედველობაში გვაქვს გამოცანები სულ 9 და კიდევ გამოცანები 7 გამოცანა ორივე ნაწარმოებს სწრაფად მიუქცევია მკითხველის ყურადღება მიუხედავად იმისა რომ გამოცანები ვრცელდებოდა ხელნაწერის სახით და არა დაბეჭდილი ტექსტით ავტორი აღნიშნული თხზულებების დაბეჭდვას ვერ მოესწრო (გ. ჯიბლაძე)

23. გოეთეს ამ პრინციპს ილია საესებით იზიარებს თუმცა იგი არ ახდენს თავისი გმირის ისეთ გარდაქმნას როგორი მეტამორფოზაც გერმანელი პოეტის ხელში ისტორიულმა ეგმონტმა განიცადა გაახალგაზრდაება ფაქტების შეცვლა და სხე ილია აღრმავებს ისტორიის სულს პოემის გმირის შინაგან არსებას შემოკავს გამოგონილი პირობი ბრმა მეფანდურე მოხუცი თავისი შვილებით და უმაღლეს წერტილზე აქაყვს ისტორიული ფაქტებიდან მომდინარე პატრიოტული გრძნობა (გ. ჯიბლაძე)

24. როცა განდევნილი დაიბეჭდა 1883 წლის ჟურნალ ივერიაში № 11 იმდროინდელი ლიტერატურული კრიტიკა მის ფილოსოფიურ პრობლემატიკას ვერ ჩასწვდა ზოგიერთმა იგი მიიჩნია როგორც თვით პოეტის მიერ ცხოვრებისათვის გვერდის აქცევა ესტატე ბოსლეველი და ამდენად სამწუხარო მოვლენა (გ. ჯიბლაძე)

25. გლახუკა ასე ერქვა ბიჭს ისე გაიტაცებს წიგნების კითხვით გაბროს რომ გადააწყვეტინებს თეოდორაც შეისწავლოს წერა-კითხვა იმ მღვდლის დახმარებით მართალია მას ანაფორა აცვია მაგრამ დაბალი სასულიერო წოდების ტანსაცმელში გამოწყობილი კულტურტრევერია მომავალი ხალხსანაია როცა გლახუკა ამაგისათვის დაზოგილ ორ მანეთს მიუტანს მღვდელი უსაყვედურებს თუ მეტია შენთვის იმას მიეცი ვინც მე და შენზედ უფრო ღარიბია აგერ ამ თქვენის ქუჩის ბოლოს ერთი ღარიბი სახლობა არის ჰურის შოენის ილაჯი არა აქვთ გლახუკა მართლა ასე მოიქცევა თავის მასწავლებელს კი შემდეგი სიტყვებით შეამკობს აი რა მადლიანი კაცია ნეტა თვითონ ჰქონდეს რაიმე მინცა ღვთის განაჩენი არა აბაღია-რა დღე-დღეურად ძლიერა სცხიკრობს (გ. ჯიბლაძე)

26. გლეხთა განათვისუფლების პირველი დროის სცენებს დაახლოებით 1865 წლის პირველი ნახევარი უნდა ეივარადლოთ ავტორი ღრმა ისტორიული სიმართლით გადმოგვეცემს ილია ამ დროს თეთონ იყო მოძრიგებული შუამავალი ღუშეთში და ნაწარმოების ერთ-ერთი მთავარი მოქმედი პირი მიროვი პოსრედნიკი თეთონ ავტორია რომელსაც საკუთარი მუშაობის გამეცდილება თხზულების მასალად გამოუყენებია (გ. აბზიანიძე)

27. მამათა წარმომადგენლის ექვთიმე წერეთლის პოლემიკურმა სტატიამ რომელიც მიმართული იყო ილია ჭავჭავაძის წინააღმდეგ ცისკარი 1862 წ გამოიწვია პეტერბურგში მყოფი ახალი თაობის წარმომადგენელთა სამი წერილი სამივე ხელმოწერილი თერგდალკულის ფსევდონომით (გ. აბზიანიძე)

28. მეორე ლექსში ზემოური იმერელი კახელს შემოწერაო სატირულ ფორმამ გადმოცემულა ექვთიმე წერეთლის გალაშქრება ილია ჭავჭავაძის წინააღმდეგ და მისი შიში და წუხილი ილიას ახალი ჟურნალის გამოცემის სამზადისის გამო მართლაც საქართველოს მოამბე ერთი წლის შემდეგ კიდევ გამოვიდა (გ. აბზიანიძე)

29. მისთვის დამახასიათებელ რითმისთან ერთად მეორე და მეოთხე სტრიქონების გარითმა ხშირად გვხვდება ჯვარედინი და პარალელური რითმა და სხვ (გ. აბზიანიძე)

30. იანოვსკი იბრძოდა ქართული ენის განდევნისათვის საქართველოს სკოლებიდან იანოვსკის წინააღმდეგ სასტიკად გაილაშქრეს ქართველმა მწერლებმა და მოღვაწეებმა ი ჭავჭავაძემ ივერია 1889 № 817 ი გოგებაშვილმა დროება 1881 № 50-57 ს მესხმა დროება 1880 № 254 და სხვებმა (გ. აბზიანიძე)

მძიმე

მძიმე უკავშირო შერწყმულ წინადადებაში

შერწყმული წინადადების ერთგვარი წევრები, სინტაქსურად მათთან დაკავშირებულ სიტყვასთან ერთად, ერთმანეთისგან მძიმით გამოიყოფა, თუ შესაერთებლად გამოყენებული არაა კავშირები „და“, „თუ“, „ან“. ნინო ჯერ სოფლის სკოლაში სწავლობდა, შემდეგ თბილისის ერთ პრესტიჟულ სასწავლებელში გადავიდა.

მძიმე შერწყმულ წინადადებაში დაისმის, როცა გვაქვს რამდენიმე შემასმენელი ერთ ქვემდებარესთან. წვიმა წამოვიდა, ეზო დაასველა და გადაიღო.

მძიმე დაისმის მაშინაც, როცა ერთ შემასმენელთან რამდენიმე ქვემდებარე გვაქვს. *ღელამ, მამამ და ძმებმა დაბადების დღე მომილოცეს.*

ერთმანეთისგან მძიმეებით გამოიყოფა რამდენიმე დამატებაც (პირდაპირი იქნება ის, ირიბი თუ უბრალო). *დაბადების დღეზე მარჯვენ სეურეები, ბეჭდები, სამაგურები და მძივები. თამარი გაუწყრა ნანას, მარიამს, თესს, ეკას. პატიმარი დარდობდა ცოლზე, შვილებზე, მოხუც ღელაზე.*

შერწყმულ წინადადებაში ერთმანეთისგან მძიმეებით გამოიყოფა ერთ საერთო წვერთან დაკავშირებული რამდენიმე ერთი და იმავე შინაარსის გარემოება. *ეს წამალი უნდა სვა დილით, შუადღისას, საღამოს.*

უნდა გვახსოვდეს, რომ გარემოება ერთი და იმავე ტიპის უნდა იყოს (ადგილის, დროის და ა. შ.). სხვა შრითხევაში (მაგალითად, თუ ჯერ დროის გარემოებაა, შემდეგ – ადგილის), მძიმეებს ვერ დავწერთ. *გუშინ ჩემი სახლის წინ დიდი ხმაური იყო.*

თუ შერწყმულ წინადადებაში საზღვრულ წვერთან რამდენიმე ერთნაირი განსაზღვრებაა, ისინი ერთმანეთისგან მძიმეებით უნდა გამოვყოთ. *თაროზე წითელი, მწვანე და ვარდისფერი კოლოფები დააწყვეს.*

უნდა გავითვალისწინოთ, რომ რამდენიმე ერთი და იმავე ფორმით გადმოცემული განსაზღვრება ერთგვარია, როცა ყოველი მათგანი უშუალოდაა დაკავშირებული საზღვრულ წვერთან. *ბავშობს ყვირილი, ლურჯი და ცისფერი ბურთები დაურიგეს.*

რამდენიმე ერთი და იმავე ფორმით გადმოცემული განსაზღვრება არაერთგვაროვანია, როცა ყოველი წინა განსაზღვრავს საზღვრულ წვერს მომდევნო განსაზღვრებიანად. არაერთგვაროვან განსაზღვრებებს შორის მძიმე არ უნდა დავსვათ. მათ შორის არც „და“ კავშირი იხმარება. *ღელას ჭრელი ჩითის კაბა უყვილეს.*

უნდა დავიმახსოვროთ, რომ შერწყმულ წინადადებაში ერთმანეთისგან მძიმეებით არ გამოიყოფა „და“ ან „თუ“ კავშირით შეერთებული ერთგვარი წვერები. *დიდსა თუ პატარას, კლასს თუ კაცს – ყოლას მოედანზე მოეყარა თავი.*

მძიმე დაისმის მაცალკეებელი კავშირების წინ იმ შემთხვევაში, თუ მაცალკეებელი სიტყვა მეორდება. *სოფელში ან ივლისში წაეაღო, ან აგვისტოში.*

მაგრამ თუ „ან“ კავშირი ერთხელაა ნახმარი, ერთგვარ წვერებს შორის მძიმე არ დაიწერება. *სოფელში ივლისში ან აგვისტოში წაეაღო.*

სავარჯიშო № 17. დასვით სასვენი ნიშნები

1. ფეხის ადგილიდან იქნებ უფრო ადრეც ბავშვი იწყებს სამყაროს ურთულეს წესრიგში გარკვევას აკვირდება გარემომცველ საგნებს ნელ-ნელა იმკვიდრებს თავის ადგილს ბუნებასა და საზოგადოებაში (გ. აბაშიძე)
2. ანბანის შესწავლით ბავშვი იწყებს საგნებისა და მოვლენების ურთიერთკავშირში გარკვევას ბუნების საიდუმლოებათა აზრისა და მნიშვნელობის ახსნას (გ. აბაშიძე)
3. ჩვენი პლანეტის ყველა კუთხეში ბავშვები ერთნაირი გატაცებით კითხულობენ პეროს გრიმებისა და ანდერსენის ზღაპრებს დანიელ დეფოს რობიზონ კრუზოსა და ჯონათან სვიფტის გულიერის მოგზაურობას სერვანტესის დონ კიხოტსა და რაბლეს გარგანტუასა და პანტაგრუელს დიუმასა და ჟულ ვერნის ვალტერ სკოტისა და დიკენსის რომანებს მარკ ტვენისა და კიპლინგის მოთხრობებს (გ. აბაშიძე)
4. დიდების ლიტერატურის უმაღლესმა დონემ განსაზღვრა ინგლისური ფრანგული გერმანული და ესპანური საბავშვო მწერლობის ადგილი ჩვენი ცივილიზებული პლანეტის მოზარდი თაობების სულიერ ცხოვრებაში (გ. აბაშიძე)
5. თხუთმეტსაუკუნოვან ქართულ მწერლობას მსოფლიო ლიტერატურის ისტორიაში ცოტა მოეძებნება ბადალი რომელსაც შეიძლება გატოლებოდა მას თავისი ზანგრძლივით უწყვეტლობით მრავალფეროვნებით სიმდიდრით (გ. აბაშიძე)
6. დაკმაღლისთვის მინც ჩამოვიდნენ ქეთინო და დათო (ნ. აბულაძე)
7. გერმანულენოვანი თანამედროვე პოეზიის მიმოხილველს უპირველესად მოეთხოვება ადლო გამორჩევისა მონიშვნისა გადაძიჯვნისა (ბ. ადგიშვილი)
8. კოლოკიუმმა აღნიშნა ძირი ნაკლი გერმანული ლიტერატურისა კარჩაკეტილობა ნაკლებმოდერნულობა ცალმხრივი ინფორმაცია უცხოეთის ქვეყნებში აღჩენილ მიმართულება- მიმდინარეობათა შესახებ თვალსაწიერის მოზღუდვა დახშული ინტერნაციონალური გამოძახილი მოდერნიზმის გაუპრალოებული ლოზუნგური ინტერპრეტაცია (ბ. ადგიშვილი)
9. ლამაზი კომუნიკაბელური ყველაფერში ნიჭიერი და მარჯვე ენამაზვილი ქაქანა და მზარული ფისო მართლაც ბეერად მჯობდა (ლ. ავალიანი)
10. სისხლდაწრეტილი დაქუცმაცებული დაბეჩავებული ჩვენი ქვეყნისათვის რუსეთის იმპერიის მძიმე უღელმა გამოკვეთილმა რუსიფიკატორულმა პოლიტიკამ ერთგვარი დადებითი როლიც შეასრულა (ლ. ავალიანი)
11. არა მგონია ქრისტეს დაბადებიდან 2007 წელს შეცვლილიყოს ჩვენი ამქვეყნიური არსებობის უმაღლესი მიზანი მშენიერების სიდიადის ამაღლებულის სულიერების მსახურება (ლ. ავალიანი)

12. ბოლო წლებში ჩვენ გარშემო გამეფებულმა ქაოსმა ნგრევამ ომმა შიშშიღმა სიცივემ აწრიალებულმა ყოფამ აწრიალებულმა სულმა სისასტიკემ ეკვმა უნდობლობამ დაუნდობლობამ ნოყერი ნიადაგი შექმნა ძალადობის თავაშეებულობის სექსუალური განურჩევლობის ფულის კულტის მეთოდურად დამამკიდრებელი ფილმებისათვის (ლ. ავალიანი)

13. როგორც წესი ენობრივი მოვლენები ადამიანთა ფსიქოსოციალური ქცევა და ლიტერატურული პროცესები პარალელურად ვითარდება ზოლზე (დ. ანფიზიანი)

14. ამდენად მითის საშუალებით პირველმოვლენები პირველარსებები პირველსაგნები კლავდაკლავ ცოცხლდებიან აწმყოში და მომავალში (ხ. თავდგირიძე)

15. გველეშაპისა და ხარის მარადიული ორთაბრძოლის მითოსი სამყაროს წყობის სამწვერიანი ზომორფული იმპლიციტური მოდელიდან მომდინარეობს (ხ. თავდგირიძე)

16. ტყე კი შრიალებს გუგუნებს წვიმით დაფიქსურულ ფოთლებს უზაპუნებს სახეში (თ. ბაძალა)

17. უჩა კი მიდის უდარდელად მიაღაყუნებს ფეხებს. (თ. ბაძალა)

18. დახუთულ პაერში უმოძრაოდ კიდია ელექტრონის წვრილი პრიალა მავთული (თ. ბაძალა)

19. სასაცილოა და შესაბრაღისი ყოველივე ჩვენი აზრი გრძნობა მისწრაფება ლტოლვა კენესა ვაება სიხარული და ბედნიერება (კ. აბაშიძე)

20. გახალისებული ცოტნე ურვეულოდ აღზნებული ჩანდა სანადიროდ ფრთაშესხმულივით მიჭროდა. (გ. აბაშიძე)

მძიმე კავშირიან შერწყმულ წინადადებაში

კავშირიან შერწყმულ წინადადებაში მძიმე დაისმის ერთგვარი წერების გამოსაყოფად მაგკუფებული კავშირის მნიშვნელობით გამოყენებული გაძლიერებითი „კიდეც“ ნაწილაკის წინ, თუ იგი მეორდება. *კიდეც წაყალ, კიდეც დავისვენებ, კიდეც ვაკერთობი.*

მძიმეს „სიგამო უკუთქმით წინადადებაში მაგკუფებულ კავშირად გამოყენებული „ც(ა)“ ნაწილაკდართული უარყოფითი ნაწილაკების წინ, რომლებიც შეორდება: არც— არც, აღარც— აღარც, ვეღარც— ვეღარც, ნურც— ნურც. არც სიძრალულს გამო მოესულვარ აქ, არც შიშის, არც ხათრის, არც ინტერესის.

მძიმეს ესვამთ იმ შემთხვევაშიც, თუ მაგკუფებული კავშირების მნიშვნელობით გამოიყენება წვეილები — როგორც— ისე, არა მარტო— არამედ, არა იმდენად— არამდენადაც და ხხვა. მძიმე წვეილის მეორე ცალის წინ უნდა დავსვათ. არა მარტო შენ შეგტკივა გული ამ ქვეყნის ბედზე,

არაზღად თითოეულ მათგანს ზოგჯერ „არამედ“ გამოტოვებულია, მაგრამ მძიმე მინც უნდა დაეწეროთ. ეს კაცი ხარბი კი არა, უნაზგია, ნამდვილი უნაზგია.

მძიმე იწერება მაცალკეებელი კავშირების (ხან... ..ხან, ან... ..ან, ვინდ... ..ვინდ, თუნდ... ..თუნდ) წინ, როცა მაცალკეებელი სიტყვა შეორდება. ხან უგნური ვარ, ხან ბრძენი, ხან არც ესა ვარ, არც ისა.

მძიმე დაისმის მაძირისპირებული კავშირების (მაგრამ, ოღონდ, ხოლო, თუმცა, არ... ..არამედ) წინ. *ტუშრები მოვიდნენ, მაგრამ დიდხანს არ დარჩნენ.*

როცა წინადადებაში სიტყვები ზედიზედ შეორდება, განმეორებულ სიტყვებს შორის მძიმეს ვსვამთ. *ბგალ თუატრში წყალოთ, აუცილებლად წყალოთ.*

მძიმე დაისმის შესადარებლად გამოყენებულ კავშირებთანაც (როგორც, თითქოს, ვიდრე), როცა ისინი შესადარებულ სიტყვას უძღვიან წინ. *იგი მიშველი იყო, როგორც გაძარცვეული.*

სავარჯიშო № 18. დასვით სასვენი ნიშნები

1. დაიბნა კაცი აღარც წასვლა უნდოდა აღარც დარჩენა
2. ჭკიანი მაგრამ ცოტა ეშმაკიც იყო ჩვენი ვანო
3. ნურც მკვდარს გამოწირავ ნურც ცოცხალს (ა. წერეთელი)
4. წაიღეთ ვნახოთ ან მკვდარს შევხვდებით ან ცოცხალს
5. ჩემი ბიჭი ტანით დიდია თუმცა ასაკით პატარაა
6. ვერც ქარი შემამინებს ვერც სიცივე
7. რამდენადაც მაღალი და მნიშვნელოვანია საბავშვო მწერლობის იდეურ-მხატვრული ღონე იმდენად დიდი და ხანგრძლივია მისი გაყენა ბავშვის გულსა და გონებაზე (გ. აბაშიძე)
8. დედა ცელქ შვილს ხან უყვარდებოდა ხან ეფერებოდა
9. იგი ლამაზი იყო ძალიან ლამაზი
10. გუშინ თბილი მაგრამ წვიმიანი დღე იყო
11. ჩვენი სუფრა ღარიბი იყო მაგრამ მზიარული.

მძიმე განკერძოებულ სიტყვებსა და გამოთქმებთან

წინადადების წვერი ზოგჯერ პუზით გამოყოფა მეზობელ სიტყვებს და განცალკევებით დგას. ამ მოვლენას განკერძობას უწოდებენ, ასეთ წვერს კი – განკერძობულს. გარდა

განკერძობული წვერებისა, არსებობს სიტყვები და გამოთქმები, რომლებიც განცალკევებით დგას, მაგრამ წინადადების წვერის განკერძოება არ არის. განკერძობული სიტყვები და გამოთქმები: განკერძობული განსაზღვრება, დანართი, განკერძობული გარემოება (ადგილის, დროის, ვითარების, მიზეზის, მიზნის), ჩართული, მიმართვა, მიგებითი ნაწილაკები და შორისდებული.

როგორც ვიცით, წინადადების წვერს, რომელიც ახლავს არსებით სახელს და საგანს რაიმე ნიშნის მიხედვით ახასიათებს, განსაზღვრება ეწოდება. *გიორგი ნიჭიერი, გონიერი ძეშვია.*

განკერძობულ განსაზღვრებას, ჩვეულებრივი განსაზღვრებისგან განსხვავებით, მეტი აზრობრივი დამოუკიდებლობა და გამოშახელობითი ძალა ახასიათებს. იგი არსებითი სახელით ან გარსებითებული სახელით გადმოცემული წვერის შესახებ ამატებით შემავსებელ ცნობას იძლევა და წინადადებაში თავისი საზღვრული წვერისგან ინტონაციითა და პაუზით გამოიყოფა. *გიორგი ნიჭიერი ძეშვია, გონიერი.*

განკერძობული განსაზღვრება უმთავრესად საზღვრული წვერის შეხედვით, მაგრამ იშვიათად შეიძლება უსწრებდეს მას. განკერძობული განსაზღვრება თავისი მიმდინარე სიტყვებითურთ მძიმით გამოიყოფა, როცა წინადადების თავში ან ბოლოში და მიმდინარე, როცა წინადადების შუაშია. იშვიათად განკერძობულ განსაზღვრებასთან შეიძლება დაესვათ ტირე ან ორწერტილი. *მშენიერი ფილმი ენახეთ – საინტერესო და შინაარსიანი.*

საგარეოში № 19. დაცვითი სასენი ნიშნები

1. პატარა ლეკვი ნაცრიფერი და ბუთხუზა კართან გატრუნულიყო
2. გამახსენდა როგორ მოკლა ვიღაცამ თბილისის ზოპარკში ირემი სიცივისა და შიმშილისაგან დაოსებული (ს. ჯუღელი)
3. ამიტომაც მაგონებს ჩემი თბილისი ცისარტყელას ლამაზი ზღაპრული ფერებით აჭრელებულს (ს. ჯუღელი)
4. იმ კარშიც ატანდა მოშვლელ-წამსვლელთა საუბარი ხმამაღალი და უხეში (ი. ჯავახაძე)
5. ცხენონების მოახლოებისას თხრილიდან ბოლოქანქარა წამოფრინდა მტრედისფერი შველაქებიანი (კ. ხიმშიაშვილი)
6. ყველა ხალხს აქვს თავისივე ოცნებებითა და სიზმრებით მოქსოვილი სამყარო კალმით ფუნჯითა თუ საჭრეთლით შექმნილი (თ. ჭილაძე)
7. ზიკვდილი გვათავისუფლებს მტრებისგან და გვეძენს მეგობრებს მარადიულებს (თ. ჭილაძე)
8. პოეტისათვის უპირველესი ნიჭია ხედავდე და აფასებდე ქვეყანას მშენიერსა და ხელუხლებელს (თ. ჭილაძე)

9. ტიციან ტაბიძეს ბუნების პირველყოფილი სილამაზე ხიბლავდა და ადამიანის მილად პირველი განცდები აღეკვებად შეურყენელი (თ. ჭილაძე)
10. ჭოლა ციხიდან ციხეში გადაჰყავთ პროტესტანტი დაუდგრობელი (ს. ჭილაია)
11. ის ფაცხა მღვიმის პირად მიწნული და მიგრეხილი (ა. წერეთელი)
12. გზა მოუძღვის საცალფეხო მიხვეული მოხვეული (ა. წერეთელი)
13. ანუ ჰყავდეს რაში ცხენი მთაში გაზრდილ-გამოწურთნილი კლდიდან კლდეზე გადამფრები უშიშარი და თან ფრთხილი (ა. წერეთელი)
14. ერთი ვინმე ახალგაზრდა აფხაზია ამ მთის შვილი რთულ ცხოვრების უარსყოფი მცირედითაც კმაყოფილი (ა. წერეთელი)
15. რუსთაველის ხმა გლახაკების ფანდურის ჩხაკუნშიაც ისე მოისმოდა როგორც სებასტიან ბახის მუსიკა ორგელის ჯადონსურ საღამურებიდან განცხადებული (კ. გამსახურდია)
16. რეცეფციული ანუ აღქმის ესთეტიკა პოსტსტრუქტურალისტური ეპოქის ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი ლიტერატურათმცოდნეობითი მიმდინარეობაა მჭიდროდ დაკავშირებული პერმენეტიკასთან ინტერპრეტაციის ხელოვნებასთან (ლ. ბრეგაძე)
17. ამ ღვარძლის თესლმა დათესილმა საუკუნის დასაწყისში სრულყოფილად იხარა საუკუნის ბოლოს (ე. ახვლედიანი)

დანართი არის სახელით გადმოცემული წინადადების რომელიმე წევრის შესახებ დამატებითი ცნობის შემცველი სიტყვა ან სიტყვათა ჯგუფი, რომელიც მისამართ წევრთან დაკავშირებულია პაუზით ან საგანგებო მაკავშირებელი სიტყვით. *ეს კაცი, სახელად ივანე, ჩემი მასწავლებელი იყო.*

დანართი წინადადებაში შეიძლება წარმოდგენილი იყოს გაუვრცობლად ანუ ცალკე ერთეულად. *სტუმრები მამჩნებ, გიორგის, დიდხანს არ დაელოდნენ.* თუმცა დანართი უფრო ხშირად მიმყოფი სიტყვით ან სიტყვებითაა გავრცობილი. *სადარბაზოში ელოდებოდა ძაგში, თავისი შვილი.*

ასახსნელ-განსამარტავ წევრებთან დანართის დასაკავშირებლად გამოყენებულია როგორც საკუთრივ კავშირები (მაგიეველები), ისე კავშირის ფუნქციით გამოყენებული სიტყვები და ნაწილაკები: ესე იგი, ანუ, თუნდაც, როგორც, განსაკუთრებით, სახელდობრ, მაგალითთად, ვთქვათ, უმთავრესად, კი, მეტადრე, ისიც, -ც, სივრძით, სპეციალობით, წოდებით, სახელად, მეტსახელად, გვარად, ტომით, მოდგმით, წარმოშობით, ეროვნებით და სხვა. *მისი ქმარი, სახელად ოტია, გვარად ქაშუშაძე, წოდებით აზნაური იყო.*

დანართი ცალკე თუ თავისი მიმყოფი სიტყვებით წინადადების წევრებისგან გამოიყოფა მძიმებით, როცა წინადადების შუაშია და მძიმით, როცა წინადადების თავში ან ბოლოშია. ზოგჯერ

უკავშირო დანართი ტირეთი ან ფრჩხილებით გამოიყოფა. ჩემი მეგობრები – ნანა დოლიძე და ნინო ურუშაძე – ინგლისში მიდიან სასწავლებლად.

დანართს ამხსნელ-დამაზუსტებლად შეიძლება მოსდევდეს სხვა დანართი ან დანართები. ყოველი მათგანი ერთმანეთისგან მძიმეებით უნდა გამოვყოთ. კარგად მახსოვს ნინო მეტონიძე, ჩემი კლასელი, ულამაზესი გოგონა, ჭკვიანი და ნიჭიერი.

დანართი ზოგჯერ, იშვიათად, მისამართი წვერის განმეორებაა, ოღონდ ამ შემთხვევაში იგი, როგორც წესი, გავრცობილია სხვა სიტყვებით. ძალიან კარგად ერკვევა მხატვრობაში, განსაკუთრებით კედლის მხატვრობაში.

საგარეოში № 20. დავით სასენი ნიშნები

1. მერის მეუღლე დღეს უკვე პროფესორი რაც ასაკში შევიდა უფრო დამშენდა
2. მის ადგილას ბევრი ადამიანი უიმედო ცხოვრებას დამორჩილებული წამოიკენესებდა
3. თქვენ სოფლელი ბიჭები ღონიერები ხართ მაგრამ მშშში
4. ლუარსაბის ცოლი დარეჯანი ნამდვილი მზეთუნახავი იყო
5. მეფის შეილება ადარანსემ ბაგრატმა და გუარამმა უხვად გაიღეს შესაწირი
6. ყველა ულოცავდა აბდუშაჰის გამარჯვებას დიდი თუ პატარა
7. აქ ბიძინამ როგორც მთავარსარდალმა ორად გაყო ჯარი
8. ჩემი სტუდენტები მაგალითად ჯაფარიძე და დავითაშვილი ბრწყინვალედ ფლობენ გერმანულ ენას
9. ნინოს მეზობელი რობერტი ეროვნებით სომეხი საზღვარგარეთ მიდის საცხოვრებლად
10. ჭოლა ლომთათიძემ როგორც სიტყვის ნამდვილმა ოსტატმა პროტესტანტმა და შეურიგებელმა ადამიანმა მეფის საპყრობილის კედლებში რამდენიმე წელი გაატარა (ს. ჭილაია)
11. მე ფრედ ჰეინგსტონი ვარ ჰარვარდის უნივერსიტეტის პროფესორი ყოველმხრივ წარმატებული ახალგაზრდა კაცი (ხ. თავდგირიძე)

გარემოება არის წინადადების წვერი, რომელიც ახლავს ზმნას და გვიჩვენებს, სად, როდის, როგორ, რატომ ან რისთვის ხდება მოქმედება. ზოგჯერ ერთ გარემოებას ახლავს მასთან აზრობრივად დაკავშირებული სხვა გარემოება, რომელიც ხსნის და აზუსტებს მას. აქ, ამ პატარა აზმეტაში, ყველაფერი მალაშოდ ეცხება ჩემს გრძნობა-გონებას.

ქართულში ფართოდაა გავრცელებული ადგილის, დროისა და ვითარების გარემოებათა განკერძოების შემთხვევები, იშვიათია მიზეზისა და მიზნის გარემოებათა განკერძოება.

განკერძობული გარემოება წინადადებაში მძიმებით გამოიყოფა. შეიძლება წინადადებაში ერთმანეთის მიყოლებით გექონდეს რამდენიმე განკერძობული გარემოება. *გველას გეასტიყებით ჩვენთან. მთაწმინდაზე, თბილისში, საკართველოში.*

სავარჯიშო № 21. დასვით სასვენი ნიშნები

1. ერთხელ გაზაფხულზე უცნაური სტუმარი მეწვია
2. მთის მწვერვალზე ცის მახლობლად მერცხლის ბუდედ რაღაც მორანს (ა. წერეთელი)
3. ამ მეტად თავისებურ ხეს ჩემთან ჩემს შშობლიურ სოფელ ხაშში ბრტყენას ეძახიან
4. ამ დილით შვიდ საათზე აეროპორტის გზაზე დიდი ავარია მოხდა
5. ჩვენთან თბილისში ზამთარში ორ-სამ დღეს თუ იღება თოვლი
6. იქ იმ კლდოვანი მთის თავზე ღრუბლიდან გამოსულიყო უზარამზარი ციხე-დარბაზი შეუპოვრად გადმომდგარიყო და სანუგეშოდ გადაპყურებდა არემარეს (ა. წერეთელი).
7. იქვე შორიახლოს ზედ ზარიხასთან მიუდგა სკამი ზაღის მუეღლეს (ა. წერეთელი)
8. დაუნდობლად ჟღერდა იგი მტერს სასტიკად
9. ეს ახალი სიბრძნე არხად არც ერთ კაბალისტურ წიგნში არ ამოიკითხება (ბ. აღიშვილი)

10. პეტერბურგიდან მაშინდელი ლენინგრადიდან აწ განსვენებულმა პოეტმა დალი ცაგამ მანდელშტამის ის ლექსები ჩამოიტანა თბილისში მანქანაზე გადაბეჭდული ჩვენსავე საერთოდ რომ არ იყო ცნობილი და გასაგები მიზეზების გამო საბჭოთა ცენზურა მათ გამოქვეყნებას კრძალავდა (გ. აღზაზიშვილი)

11. მდინარე ტეხურის პირას სოფელ უშაფათის ბოლოს ორ მთას შუა საკმაოდ ფართო ველა გაჭიმული (უიარაღო)

12. საშუავესთან გელიყარის ქვახუთქილში სულ მოულოდნელად ვიღაც შოსანმა დედაბერმა წინ გადაურბინა (ლ. გოთუა)

13. მანდელშტამი 1939 წელს გარდაიცვალა საბჭოურ საკონცენტრაციო ბანაკში ვტარაია რუჩკაში ვლადივოსტოკის მახლობლად (გ. აღზაზიშვილი)

მძიმით (მძიმებით) გამოიყოფა სახელის ნათესაობითი ბრუნვის ფორმაზე დართული „გარდა“ და „მოუხედავად“ თანდებულებანი გამოთქმები. ნათიას, გიორგის გარდა, კიდევ სამი შვილი ჰყავს. განკერძობულია, აგრეთვე, გამოთქმები: უპირველეს ყოვლისა, პირველ ყოვლისა, უწინარეს ყოვლისა.

ჩართული ჰქვია სიტყვებს, სიტყვათშეერთებებსა და წინადადებებს, რომლებიც გამოხატავს მოუბარის დამოკიდებულებას ძირითადი წინადადების მნიშვნელობასთან, იძლევა გამონათქვამის საერთო შეფასებას, მიუთითებს აზრის წყაროზე და ა. შ. ჩართული არ არის წინადადების წევრი, არ დაესმის კითხვა, ვერ ამყარებს კავშირს წინადადების წევრებთან. ჩართული შეიძლება იყოს წინადადების თავში, შუაში ან ბოლოში. როცა იგი წინადადების თავში ან ბოლოშია, მძიმით გამოიყოფა, როცა შუაშია – მძიმებით.

ჩართული გვიჩვენებს, რომ მთქმელი დარწმუნებულია გამოთქმული აზრის ჭეშმარიტებაში: რასაკვირველია. რა თქმა უნდა, აშკარაა, ცხადია, ნათელია, მართლაც, ტყეილია, მასსოვს, მე რომ მკითხთ, არც მეტი არც ნაკლები, ბოლოს და ბოლოს... რასაკვირველია, თქვენთან ერთად წამოვალ.

ჩართული შეიძლება გვიჩვენებდეს, რომ აზრი მიჩნეულია საეჭვოდ, სათუოდ, გამოთქმულია მოსაუბრის ვარაუდი: მგონი, ვფიქრობ, ვგონებ, ჩანს, ალბათ, ცოტა არ იყოს, ასე თუ ისე, თუ არ ვცდები, ვინ იცის, ერთიც ვნახოთ... მგონი, მეზობლები უნდა ვიყოთ...

ჩართული გამოიყენება იმ შემთხვევაში, თუ ხდება რამე ფაქტის შეფასება ან განზოგადება: ჩვეულებრივ, როგორც წესი, ცნობილია, როგორც ვიცით, საერთოდ, საზოგადოდ, როგორც ხშირად ხდება ხოლმე, წესისამებრ... როგორც ვიცით, სილაშაზის კონკურსის დასკვნითი ეტაპი დეკემბერში იგეგმება.

ჩართული გამოხატავს მოსაუბრის მიერ გამოთქმული აზრის შეფასებას: სამწუხაროდ, საბედნიეროდ, ბედად, რაღაც ჭირად, რაღაც ეშმაკად, ღვთით, ღვთის მადლით, ჩემდა ბედად, რა ვქნა, მტრისას, მტრისას და აუისას... ჩემდა ბედად, მზიანი ამინდები დაიჭირა და კარგი მოსავალი მოვიდა.

ჩართულის საშუალებით შეიძლება მითითებული იყოს აზრის წყარო: ჩემი აზრით, როგორც ამბობენ, ამბობენ, როგორც ძველად ამბობდნენ, როგორც ჩვენი წინაპრებისგან ვიცით, მისი წარმოდგენით, ჟურნალისტების ინფორმაციით, როგორც მასმედიის საშუალებები იუწყებიან, ჟურნალ-გაზეთების ცნობით... როგორც ამბობენ, ადრე ღვარძლი არ ყოფილა.

ჩართული შეიძლება გვიჩვენებდეს მთქმელის დამოკიდებულებას სტილისამი: უფრო სწორად, უფრო სწორად რომ ვთქვათ, ასე ვთქვათ... დილით წვიმდა, უფრო სწორად, თავსხმა იყო.

ჩართულის საშუალებით შეიძლება მთქმელი იპყრობდეს თანამოსაუბრის ყურადღებას: როგორც გეტყობათ, თუ ვნებათ, ნუ გაგიკვირდებათ, შენ ხარ ჩემი ბატონი... როგორც გეტყობათ, უცხოელი ბრძანდებით.

ჩართული სიტყვები და გამოთქმები გამოიყენება აზრის ლოგიკური თანმიმდევრობით დასალაგებლად, ან გვიჩვენებს დამოკიდებულებას წინ გამოთქმულ აზრთან: ჯერ ერთი... ..მეორე,

თანაც, ერთი მხრივ— აშორე მხრივ, პირველი... აშორე, ერთი სიტყვით, ამრიგად, ამგვარად, მოკლედ, როგორც მოგახსენეთ, როგორც ვითხარით, როგორც ზემოთ იყო ნათქვამი, როგორც ზემოთ აღვნიშნე, მით უმეტეს, მით უფრო, მაგალითად, სამაგიეროდ, პირიქით, სხვათა შორის... ერთი მხრივ. თქვენი დაცვა მინდა, მეორე მხრივ, თქვენი მოწინააღმდეგე შეკოვდება.

ჩართულია სააღერსო სიტყვები და გამოთქმები, ზოგიერთი ფიცის ფორმულა, რომლებსაც შორისდებულის მნიშვნელობის მქონედ მიიჩნევენ: გენაცვალებ, შენ გენაცვალებ, შენი ჭირიმე, შენ შემოგველე, შენი კენესაზე, შენმა დღევრბელობამ, შენს გაზრდას, შენს გაზრდა-გაზარებას, გეთაფა, დედაშვილობამ, ძმობამ, შვილოსა, ღმერთმანი, ჩემმა შხემ, გეფიცები— შეილო, შენს გაზრდა-გაზარებას, წყალო მომტანე!

ჩართულის ფუნქციის შესრულება შეუძლია მრავალსიტყვიან წინადადებასაც. ამ შემთხვევაში ის შეიძლება ტირებებით გამოვყოთ ან ფრჩხილებში ჩავსვათ. *ძაქუარემს ბოლა — ასე ესხან ჩვენთან თუთას — ღობის ძირას დარეო.*

საგარეოში № 22. დასვით სასვენი ნიშნები

1. ჩემი დროის სკოლა ვიშორებ ყოჯოხეთი იყო

2. მე როგორც ოჯახის ერთადერთ მამაკაცს კრებაზე ყოველთვის მისწრებდნენ ოღონდ სათათბირო ხმით (ნ. დუმბაძე)

3. ერთი ჩემი მეგობარი ხელოვნებათმყოფლის აზრით ეს ფრესკა XIV საუკუნემდე უნდა იყოს შესრულებული

4. ახლგაზრდობაში თურმე ცხენოსნობას უქებდნენ

5. ჩვენ რა თქმა უნდა კარგად ვიცოდით რა ხე ისხამდა ანდა რა ერქვა იმ უტყბეს ნაყოფს

6. შენი ნახვა მართალი ვითხრა გამისარდა

7. როგორც გატყობთ საქართველოში პირველად ხართ

8. მე შენ გეტყვი არ დაგაგვიანდება

9. მათემატიკაში ძლიერი ვარ სამაგიეროდ გეოგრაფიაში მოვიკოვლებ

10. ჩემი ვარაუდით ერთ კვირაში დათბება

11. დრო როგორც აშობენ საუკეთესო მკურნალია

12. აი ბ-ნი კლდიაშვილის მოთხრობების მთავარი აზრი და თუ ვნებათ აი მთელი აზრი ჩვენის ცხოვრებისა ჩვენის ბეჭავის და საცოდავის ცხოვრებისა (კ. აბაშიძე)

13. დიდი ხელოვნებით არის აღწერილი სწორედ ვითხრათ ეს დაუბოლოებელი ერთმანეთის მოტყუება ისე რომ მომტყუებელიც და მოსატყუებელიც კარგადა გრძნობს თავიანთის სიტყვების სიყალბეს რომელიც შეუმწვეელი არც ერთ მხარეს არა რჩება (კ. აბაშიძე)

14. მართალია კაცის ოცნება ცხოვრებისაგან თითქმის უმეტეს ნაწილად შემუსვრილი რჩება მაგრამ კაცი სიხსნვეს მანც არა კარგავს (კ. აბაშიძე)
15. უიჭველია ყველას ეუცხოება ასეთი დაპირდაპირება (კ. აბაშიძე)
16. ეს მემკვიდრეობითობა და ურიდრთკავშირი რასაკვირველია არც ერთი მათგანის მათ შორის არც ფილოსოფიის დამოუკიდებლობას არ ხელყოფს არამედ პირიქით განამტკიცებს და მის ღირებულებას კიდევ უფრო ნათლად წარმოაჩენს (ს. ავალიანი)
17. ცოდნის ფორმება აგრეთვე სპეციალური მეცნიერებანი ამიტომ ბუნებრივია მათ შორის მჭიდრო აუცილებელი კავშირი არსებობს (ს. ავალიანი).
18. ეს ყველაფერი კი როგორც ვიცით მოითხოვდა ფილოსოფიურ გააზრებას რამაც ნატურფილოსოფიის ასევე მძლავრ განვითარებაში პოვა გამოძახილი (ს. ავალიანი)
19. XX საუკუნის ნატურფილოსოფიის ერთ-ერთ ძირითად თავისებურებას როგორც აღვნიშნეთ ისიც წარმოადგენს რომ უახლეს საბუნებისმეტყველო აღმოჩენებს ხელი მოჰკიდა სპეციალურ მეცნიერებებში დაოსტატებულმა ფილოსოფოსთა თაობამ რომლებიც ცნობილია ნეოპოზიტივისტების სახელწოდებით (ს. ავალიანი)
20. ჩემი აზრით ამ ფილში ტრიერმა საშკარაოზე გამოიტანა სასულიერო პირთა დოგმები რეესიარმა პროვისციალიზმისა და გაუნათლებლობის მთავარ გამოვლინებად შერაცხა რელიგიის მსახურთა დოგმატური წესები რომელთა მემკვიდრეობაც ისინი მრევლზე გავლენის მოპოვებას ცდილობენ რელიგიური დოგმატიზმიდან განთავისუფლებას და ცივილიზებული აზროვნების დამკვიდრებას როგორც ირკვევა არც საზოგადოება და არც სასულიერო პირები არ ჩქარობენ რელიგია იმდენად ტაბუდადებული თემა საზოგადოებაში რომ აღამანები ერიდებიან ამ სფეროზე საუბარს ან საკუთარი განსხვავებული აზრის გამოთქმას (თ. აქუბარდია)
21. დღევანდელ მსოფლიოში აფრიკის თემა მწვავედ დგას და ჩემი აზრით კიდევ უფრო მწვავე გახლება მოსაეაღში რამდენიმე მიზეზის გამო (მ. ბასილია)
22. ამასთანავე აფრიკა თავისი მილიარდანი მოსახლეობით პოტენციური უდიდესი ბაზარია რომლის ათვისებაც მნიშვნელოვანი და გადამწყვეტი იქნება ზემოთ ხსენებული უბლიერესი ქვეყნებისათვის მაგრამ აფრიკა უღარიბესი კონტინენტია რის გამოც ამერიკულ და ევროპულ ძვირადღირებულ პროდუქციას ვერ ათვისებს სამაგიეროდ აფრიკის რამდენიმე ქვეყანაში უკვე სრული სვლით მუშაობს ჩინური ფაბრიკები და მშენიერად საღდება ჩინური იაფი პროდუქცია (მ. ბასილია)
23. იისეთი უამრავი პროექტის ამოქმედებაში დაეხმარა ერთ-ერთ უღარიბეს აფრიკულ ქვეყანას მაგალითად სოფლის მეურნეობის დარგში ბრინჯის მოყვანისა და შაქრის წარმოების ტექნოლოგიები დაინერგა ჩინეთი ესმარება სიერა ლეონეს ელექტრომატარებლების განვითარებაში

და ჩინელების დახმარებით აშენდა ჰიდროელექტროსადგურები აგრეთვე გზები ზიდეები და სხვა ინფრასტრუქტურა უნდა აღინიშნოს რომ სიერა ლენენს დედაქალაქ ფრიტაუნში ეროვნული საფეხბურთო სტადიონიც კი ჩინელების დახმარებით აშენდა (მ. ბასილია)

24. მიუხედავად ამისა სიერა ლენენში ძალიან დაძაბული სიტუაციაა ეს ქვეყანა უკვე რამდენიმე ათეული წელია შეიძლება ითქვას საომარ მდგომარეობაშია (მ. ბასილია)

25. საქართველოს როგორც პოლიტიკური ისე ეკონომიკური და სხვა პრობლემებიდან გამომდინარე რომელთა სიმწვავე დღეს შეიძლება უფრო ცხადად ჩანს ვიდრე 1999 წელს უნდა ითქვას რომ ამ ვალდებულების დაკისრება საქართველოსთვის უსამართლო თუ არა ნაადრევი მანც იყო (ლ. ბერძული)

26. ამავე დროს ორივე ამ პოეტს დამოუკიდებლად ვერცელი ადგილი უკავია აკადემიკოს ალექსანდრე ბარამიძის ხანგრძლივ სამეცნიერო კვლევა-ძიებაში ამდენად მათი შეხვედრა ამ საიუბილეო კრებულის ფურცლებზე ბუნებრივად და ორგანულად მიგვაჩნია (ა. გვაზარია)

27. ამ ტიპისაა მაგალითად უკანასკნელი მეშვიდე ნოველა რომელიც თავისი ძირითადი სიუჟეტური მოტივით ფუნქციონირებს თანმიმდევრობითა და ფინალური იდეით წარმოადგენს დაეთ გურამიშვილის მხიარული ზაფხულის ანუ ქაცვია მწყემსის ისტორიულ-ტიპოლოგიურ ანალოგიას (ა. გვაზარია)

28. მართლაც ამ მეზობელი კაცის შემწეობით მოწყობილი ქორწილისა და მღვდლის კურთხევის შემდგომ მიადწეეს ბიჭი თავის საწადელ მიზანს (ა. გვაზარია)

29. ყოველ შემთხვევაში უკანასკნელი ხანის კვლევა-ძიებამ გამოავლინა ქართული ზალზური შემოქმედების კონკრეტული ასახვა დ გურამიშვილის პოეზიაში გამოითქვა მოსაზრება რომ შესაძლებელია დავითიანის ნაწილი საქართველოში შეიქმნა ასეა თუ ისე ნიჟამის ბაჰრამ-გურის მეშვიდე ნოველის სიუჟეტური თანხვედრა მხიარული ზაფხულის ცენტრალურ ეპიზოდთან არ უნდა იყოს შემთხვევითი (ა. გვაზარია)

30. ყოველ შემთხვევაში გურამ მეგრელიშვილის მოთხრობების პირველი კრებული ვერ ვიტყვი რომ უსერიოზულესი მაგრამ აშკარად საყურადღებო განაცხადია ქართული ლიტერატურისთვის (ლ. კოდალაშვილი)

31. მანც გარისკეთ და იყიდეთ ეს წიგნი რომელსაც სხვათა შორის მრავალჯერადი ბოთლები ჰქვია ნელ-ნელა აღმოაჩენთ რომ გარეკანმა ისევე მოგატყუათ როგორც ზოგიერთი გაზეთის საპირველკვერდე ანონსი ტყუის ზოლმე მოკლედ ბევრი რომ არ გვაგებდლო სხვას ელი და სულ სხვა რამ შერჩა (ლ. კოდალაშვილი)

32. მას როგორც ჩანს არც ისე რბილი ხასიათი აქვს ცდილობს, იყოს ლაკონიური და ყველა აღწერა ყველა ჩამონათვალი ყველა შტრიხი მოახმაროს არარსებული სიმბოლო-ტიპაჟების შექმნას

რომლებიც თავის მხრივ, ხან პრობლემის გადაჭრის გზას ეძებენ ხან კი თავადვე ჭრიან პრობლემას (ლ. კოდალაშვილი)

33. მე კი ჩემი პროფესიიდან გამომდინარე იცით რა მენტატრება ზოლზე სადმე ისე წაივლედ რომ რედაქტორმა დავალება არ მომყოლოს (ბ. ჩეკურიშვილი)

34. სამაგიეროდ იმ მალაზიაში ბურთები იყიდებოდა (ბ. ჩეკურიშვილი)

35. სუფრა სკოლის სამასწავლებლოში გაეშალეთ გრძელ მაგიდაზე სალათიც დაეჭურით ჩემო ბატონო და ჭიქებიც ჩამოვარიგეთ (ბ. ჩეკურიშვილი)

36. როგორც მეორე დღეს ბიჭები ყვებოდნენ სუფრაზე სიტყვა აღარავის უთქვამს გიორგი მორჩიანს აწეული ჭიქა მაგიდაზე დაუშვა და მღუმარედ დაჯდა (ბ. ჩეკურიშვილი)

37. ისე რა დასამალია და ბევრი თანამგზავრი ჰყავდა სწორედ რომ თანამგზავრი რადგან არასდროს იწოდებოდა ერთ ადგილზე მთელი საქართველო ჰქონდა შემოვილილი (ე. ლაღანიძე)

38. ასე რომ იმ დროისათვის ქალაქიდან ქალაქში არა მგრამ ბინიდან ბინაში გადაბარგებით იყო დაკავებული (ე. ლაღანიძე)

39. გივი აღზახიშვილი განუწყვეტლივ სინჯავს აუთვისებელს და ამავე დროს ენლობა არჩეულს. (მ. ლაღანიძე)

40. უნდა ითქვას, რომ უცნაურ მოვლენას აქვს ადგილი: კაცი, რომელიც თანამედროვეთა ცენტრში იდგა თავისი სამხედრო საქმიანობით და ზოგის ალტაცებას იწყევდა, ზოგის - შურსა და სიძულვილს, როგორც ზემოთ აღვნიშნეთ, არავითარ გამოხმურებას არ პოულობს ქართულ ხალხურ ზეპირსიტყვაობაში. (გ. შატბერაშვილი).

41. მიუხედავად ამისა დღემდის მოურავის შესახებ ხალხური თქმულება თუ ლექსი არ გამოქვეყნებულა (გ. შატბერაშვილი)

42. ჰამერის ცნობით მოურავს თავისი არაჩვეულებრივი ღონისა და აგებულების გამო მეტსახელად ხარს ეძახდნენ ხალხის წარმოდგენით გიორგი წარმოშობით გლეხკაცი იყო გვარად გიგაური ზეესურეთიდან (გ. შატბერაშვილი)

43. გულახდილად უნდა მოგახსენოთ რომ ამ ჩემი ნაცოდელიარით მე არც არავის ჭკუაზე დარიგება მეხალისება და არც მიყვარს ეს მოსაწყენი საქმე (დ. შენგელაია)

44. მთაში საზოგადოდ იყო ჩვეულებად ტყვეების მოყვანა და იმათი დამონახვა (ა. ყაზბეგი)

45. მარი როგორც ზემოთა ვთქვით მალალი და წარმოსადგევი გოგო იყო (ე. გაბაშვილი)

46. ჩემი აზრით არიან პოეტები რომელთა ლექსები იბადება ანუ საქმე გვაქვს თავისებურ ზეპირსიტყვიერებასთან (ა. ბუაჩიძე)

47. ასე რომ მსოფლიოს ბოტანიკურ რუკაზე რაოდენ მოულოდნელ წერტილშიც უნდა აღდგეს ეს სიტყვა იქ ჩვენი წინაპრების ყოფნას როგორც იტყვიან წყალი არ გაუვა (ლ. ბერძენიშვილი)

48. მამების ბრძოლა ილიას წინააღმდეგ არსებითად მოდერნის წინააღმდეგ ბრძოლაა (ლ. ბრეჟაძე)

49. სოფელი გულჩვილია და საწყალი ბაბაღეს სიკვდილმა რა თქმა უნდა გული დასწვდითა (თ. ბიბილური)

50. ჩვენი დღევანდელი მწერლობა ვეულისსმობ საგრძნობ ნაწილს სრულიად მოწყვეტილია ხინამდვილეს (ლ. ალიშინაძე).

51. ქართული ვერსიფიკაციის კვლევის ისტორიაში სამწუხაროდ ვერ კიდევ არ დაუპეკიდრება კუთვნილი ადგილი გრიგოლ რობაქიძეს რომლის შემოქმედება და ეისისტეკა ჩვენთვის ხელმისაწვდომი 80-იანი წლების ბოლოს შეიქნა (თ. ბარბაქაძე)

52. სამწუხაროდ თუ საბედნიეროდ ადამიანი ხარ თუმცაღა მომაკვდავი (ე. ახვლედიანი)

53. ეს შიში რა თქმა უნდა არ არის მხოლოდ ფიზიკური გაქრობის შიში (ე. ახვლედიანი)

54. რასაკვირველია ცალკეული ნიმუშების სახით არამიმეტური და მიმეტური აზროვნება ერთ ქრონოლოგიურ არეალშიც არსებობს მაგრამ ეს თანაარსებობა ცალკეული ნიმუშებით გამოისატება და მისშტაბურ ხასიათს არ იღებს (დ. ანფიშიაძე)

55. უკვველია ვეღლას ეუცხოება ასეთი დაძირდაძირება (კ. აბაშიძე)

56. ხსონა კი მოგესხნებათ ოფიციალური ცენზურისთვის საბედნიეროდ ხელმიუწვდომელი იყო (გ. აღსაზიშვილი)

57. გითა ჩემმა მზემ რა მთვრალი რის მთვრალი ვერ ცხრებოდა მეეტლე (ი. ბაბუნაშვილი)

მიმართვა არის წინადადების გარეთ მდგომი ან მის შემადგენლობაში შემავალი, მაგრამ წინადადების წვერებთან გრამატიკულად დაუკავშირებელი სიტყვა, რომელიც ასახელებს მას (მეორე პირს), ვისკენაც არის მიმართული საუბარი. *გაიღვიბეთ, ძეგუებო, სკოლაში არ დავაგვიანდეთ!*

მიმართვა წოდებით ბრუნვაში დასმული სახელია. ის შეიძლება იდგეს წინადადების თავში, შუაში ან ბოლოში. წინადადების თავში დასმული მიმართვის შემდეგ მძიმეს ეწერთ. *შეიღო, ზღა ზარ?*

თუ მიმართვა დიდი გრძობითაა წარმოთქმული, მის შემდეგ ძახილის ნიშანი უნდა დაეწერთ. *მაშელიშვილინო! ქვეყანა გასაჭირშია!*

თუ მიმართვა წინადადების შუაშია მოქცეული, ორივე მხრიდან მძიმეებით უნდა გამოვიყო. *მე, ჩემო კარგო, არაფერი მიჭირს.*

თუ მიმართვა წინადადების ბოლოშია, მის წინ მძიმე იწერება, მის შემდეგ კი ის სასვენი ნიშანი, რომელსაც წინადადების შინაარსი მოითხოვს. რა დავიძავე, ღმერთო?!

საგარეოში № 23. დასვით სასვენი ნიშნები

1. წარმოიდგინე მკითხველო მაღლის მთის წიაღიდან გადმოვარდნილი ანკარა წყარო (ი. გოგებაშვილი)
2. როგორ იქნება ძვირფასო ღვინო რომ ჩვენ გავვითმოს თუნდაც სიკვდილმა (კ. გამსახურდია)
3. აბა შეილო ჩემი სიცოცხლე უშენოდ რა იქნება (ე. გაბაშვილი)
4. იცოცხლე ბატონო ღმერთო იფოს თქვენი მოწვევლე მაგრამ ჩემს კაცს რა ვუთხრა რომ ასე გიშვებთ მისძახოდა ცაბო (გ. აბაშიძე)
5. გეყოფა ძილი ბატონიშვილო დროა გზას გაუვადეთ ხმადალა თქვა ივლიანემ და სარკმლისაკენ ხელი გაიშვირა თენდება (გ. აბაშიძე)
6. საიდან ხარ შეილო რა გეარისა ხარ იკითხა ნავაზირალმა (გ. აბაშიძე)
7. ბევრს ნუ ისურვებ ნიკო (ე. ახვლედიანი)
8. შენ გუთაყვანოს ჩემი თავი გაიანე უთხრა ბოლოს ბებერმა რა სახით ვიხდება ღირსი იყავ და მოგეცა კიდეცა გადაყარე ვე შავები (ლ. არდაზიანი)
9. ყმაწვილი ხარ ვერ ჩემო ლამაზო რომ თვითონ შენ ვერ მიმხედარხარ საქმეს (ლ. არდაზიანი)
10. უბრძანე შეილო შემოვიდეს უთხრა ლუარსაბს მშობელმა (ლ. არდაზიანი)
11. აეწონე თქვენი გული მივხვდი თქვენს კეთილს განზრახვას ვგრძობ ამას ყოველსა მაგრამ სიტყვა არა მაქვს გამოვსთქვა მაღლობა ქალბატონო მე ღირსი არა ვარ თქვენთან ახლო ვდომისა მიმიღეთ მოსამსახურედ (ლ. არდაზიანი)
12. ქუთაისში ვახლავთ ჩემო ბატონო გიბნაზიის მოწაფეებთან შეხედრა აქვს პუბლიცისტიკურ საკითხთან დაკავშირებით (ი. ბაბუნაშვილი)
13. ბატონო იაკობ ამობრძანდით ელენეს ხმაში უკვე ნამდვილი შფოთვა იგრძნობოდა (ი. ბაბუნაშვილი)
14. მაგრამა მშვენიერება გაქვს ცისიერო უბრწველი და ჩემთა გრძნობათ შენდამი ვერ დასდვან კაცთა სახელი (ნ. ბარათაშვილი)
15. მაღლი შენს გამჩენს ლამაზო ქალო შავთვალელებიანო დღისით მზევე ღამე მთოვარევე წყნარო და ამოდ ხშიანო (ნ. ბარათაშვილი)

16. მივიხვდი ჩემო მოხევევ რა ნესტრითა ხარ ნაჩხვლელი ჩენი თავი ჩენადვე გვეყუნდესო სოჭი შენ და მე გავიფონე მაგრამ გავიგინე თუ არა რაღაც უცქარმა ტკივილმა ტვინიდან გულამღე ჩამიბინა იქ გულში გაითხარა სამარე და დაიმარხა როდემდის დამრჩეს ეგ ტკივილი გულში როდემდის ოს როდემდის როდემდის ჩემო საყვარელო მიწა-წყალო მომეც ამისი პასუხი (ი. ჭავჭავაძე)

17. ალუბლის ხვე შებარელო ბერ-მონაზვნის სამოფელში რატომ უხშობ წმინდას წმინდა იმ სოფლიდან ამ სოფელში (ბ. ხარანაული)

18. საყვარლის საფლავს ეძებდი ვერ ენახე დაკარგულიყო გულამოსკენილი ერიოდი სადა ხარ ჩემო სულიყო (ა. წერეთელი)

19. ჩემო ციციანთელა საით ჰფერენ ნელა-ნელა (ა. წერეთელი)

20. ო ენავ ჩემო დედაო ენავ შენ ჩენო ნიჭო სზბოლავ და ფრენავ შენ ჩენი ხუნთქვის დიდო ალამო შენ, ჭირთა ჩენთა ტკბილო მალამო შენ კირო ჩენთა ქვათა და კირთა შენ ერთი შემრჩი სამარის პირთან (ი. აბაშიძე)

21. ღმერთო მასატიე აპათია რაც კი მბაბდია მასატიე (რ. ამპლობული)

22. შენ განუწყვეტლივ მიბიძგებ საით მარადიული დღეო და ღამეც (თ. ბაძაღუა)

23. ზღვაო ნუმც განშეშარები შენი შუე ნატერისთეალია ფოველთვის შემეხსოვრები ზღვაო მიყვარხარ ძალიან (დ. ბედინიძე)

24. ცეცხლს გაეატან შენს სამოფელს შენს სიყვარულს ქარს და მოგიკლავ მოღალატეც მაგ ნაფერებ ქმარს (კ. გამსახურდია)

25. ბობ დამეხმარე ასე ავადმყოფს / ბობ მხარზე მხარზე ზელი დამარტყი / ბობ იერის პირას ცეცხლი დაეანთოთ / ბობ მთეარის შუეზე ფერი ამარტის (რ. გეთიაშვილი)

26. პატარა ბიჭო ქალაქად წაგყვა / მამის საფლავის ია და სურო (ნ. გელაშვილი)

27. შენი შობილი დედა ვარ შეილო ესეც შენი ღვიძლი მამაა ეუბნებოდა მაგდანი ქეთოს (ი. გოგებაშვილი)

28. არ დამიძახო ბიჭო ახლა, დიდროია ხაბაკაო და რომ მოვბრუნდები უფულოდ წაგიღებ მაგ ჩემოდანს სოფელში (ნ. დუმბაძე)

29. სპირიღონ ძალიან გეინდა მოსვლა მაგრამ ამოგეიკეთა ფეხი შენს ოჯახში ამ უკიშომ მაგისი შიშით სკეინრა ვერ შემომუცდარა შენი ღობის სარზე ან დააბი ან გადააშენე აქედან (ნ. დუმბაძე)

30. დილა შვიდობისა და ღმერთმა გაგიმარჯოს ქალბატონო დარეჯან შენი ნაგრამიანად დაილოცა ანანია ხალუქვაძე და ისეთი სიამოვნებით დალია ღვინო ნერწყვი გადავყლაპე თითქოს თავმოხდილი ჭურის წინ არ ემდგარიყავი (ნ. დუმბაძე)

31. ყური მიგდეთ ყმაწვილო თუ კი რაიმე არ არსებობს არ არსებობს სწორედ ფაქტები (ხ. თავდგირიძე)

32. დედა ინახულე / შენ წმინდა ხახული / წადი ფეხშიშველი / ქალაქში დაკარგულ შვილსთვის დასე გაათიე / ღმერთო! აპატიე (პ. იაშვილი)

33. უიმე უიმე ღმერთო მომკალი პიტია სასიკვდილე პიტია კიკილო კიკილო თქვენ მოუკვდით თქვენ დედას თქვენ პიტია კიკილო კი-კი-ლოო უცნაური ხმით გაჰკიოდა და თან მიზობდა ზენათი (დ. კლდიაშვილი)

34. როგორ მიყვარდი წვიმე იმ ჩემს ტკბილ ბავშვობაში (გ. ლობჯანიძე)

35. ჯანბეგ ჯანბეგ თენდება არა იმასდა ის (გ. რჩეულიშვილი)

36. რა არის კაცო შეგშურდა ჩემი აქ ამოსვლა თუ რა დაგეშართა (თ. რაზიკაშვილი)

ბიძიე იწერება მიგებით ნაწილაკებთანაც. მიგებითი ნაწილაკები ორგვარია – დადასტურებითი (პო, კი, დიას) და უარყოფითი (არა, ვერა). მათ შემდეგ ბიძიე იწერება იმ შემთხვევაში, თუ ისინი დიდი გრძობით არაა წარმოთქმული, ხოლო თუ მიგებითი ნაწილაკი დიდი გრძობით წარმოითქმის, მის შემდეგ ძახილის ნიშანი დაისმის. *გერა! გერაფრით გერ დავითობთ ამ მიწას!*

შორისდებული, როგორც ვიცით, გრძობასა და ნება-სურვილს გამოხატავს. ბიძიე იწერება შორისდებულთანაც, თუ იგი დიდი გრძობით არაა წარმოთქმული, ხოლო თუ შორისდებული დიდი გრძობით წარმოითქმის, მის შემდეგ ძახილის ნიშანს ვსვამთ. *იფ, რა გეპრევიდას! ეააბე! ეილუბებით!*

რთული შორისდებულები და ხმამობებითი სიტყვები დღეისით იწერება: წკაპ-წკუპ, ვაპ-ვაი, ხა-ხა-ხა). დღეისით არ იწერება შორისდებულთა რიგებში შემავალი იდიომატური გამოთქმები: დილა მშვიდობისა, ბილი ნებისა, შენი ჭირიმე, თქვენმა მზემ, კარგად ბრძანდებოდეთ, ღმერთმა დაგლოცოთ...

საგარკიშო, № 24. დასკით სასენი ნიშნები

1. ოპ რა კარგადა ვარ არც შემკიცია არც მომშივა ბუტბუტებად ფითრი (თ. რაზიკაშვილი)

2. კი ჩემო სინათლე ჩემო მაცოცხლებელო მე უბედურს, ნაცარში ამოგლიგნილ დედაბერს ამისთანების რა გაბეგება

3. არა შენ ვერ შეგეხება სასიკვდილოდ ჩემი ტყვია (ა. წერეთელი)

4. ოხო-ხო ჩაიციანა ანტონმა მე მიჯობნია სამ წელიწადში ცხრა ცოლი გამოვიცვალე დანარჩენ ლამაზებს ნაყარ-წყარასა და სხვის ცოლებს აღარ ვანგარიშობ მარტო ღმერთმა უწყის მათი კინაობა და რაოდენობა (მ. ჯავახიშვილი)

5. არა ერთი იმას დახვთ და იბღვირება ვიღაც მედუქნე (მ. ჯავახიშვილი)
6. არა აღარ შევა კაფე პასკალში არც სუფლოში არც დარკურში (მ. ჯავახიშვილი)
7. აფერუმ დედაკაცო სიყვარულიც გცოდნია და მეგობრობაც (ა. წერეთელი)
8. უპ შენ რა ვითხარი ძამია ღიმილით დასცდა გამხდარს და არაყი ჩამოასხა
(ბ. ხვედელიძე)
9. დაიხ შეუყვარდათ ერთმანეთი ისე როგორც აღმოსავლეთში მცხოვრებთ შეუძლიათ
სიყვარული (დ. ჭონჭაძე)
10. უი შე საწყალო
11. ეინა სთქვა შენი გარდაცვალება / არა უთუოდ დღეს დაიბადე (გ. ტაბიძე)
12. ქსანტე მაგევარად განაბე სული /ოპ არ დაიძრა გთხოვ გვევდრები (გ. ტაბიძე)
13. ოპ ასეთია ჩემი ცხოვრება / იანვარს მოძმედ არ ვეძნელები (გ. ტაბიძე)
14. ოპ შენი სახლი მე სახლთან იქვე / ღონემიზღილი მივაწექ კედელს (გ. ტაბიძე).
15. ო სიყმაწვილე აწი არასდროს / იმგვარად აღარ ამტყვევლდები (გ. ტაბიძე)
16. არა არ დამივიწყო / არა არ მიმატოვო / ეს ცრემლები ვინ მიზღოს / მეუფეც და
ბატონო (დ. ბუღინიძე)
17. ო შუა გზაზე რა ძნელია შემოღამება / რომ უკვდავებით შესისყიდო ქვეყნის წამება
(კ. გამსახურდია)
18. ოპ პნელო ღამეც ხომ არ იცი რა იქნა დედა / ოპ ცინსათელო ვებე შენ თუ მაუწყო
რამე (კ. გამსახურდია)
19. არა ზეალაც ვერ დაივიწყებ ცხოვრებას (თ. ბაბაღლა)
20. ჯანდაბას მერქვას მიჯნური ხამი / და ზმანებების პირისფარეში / ჯანდაბას ათასერთივე
ღამის / სულის ამოხდა ღია თვალებში (ზ. ბიბილაშვილი)
21. პო ეს ამბავი დროში არ ხდება (ც. ბარბაქაძე).
22. ო რა მარტოა ღმერთო ჩემო ადამიანი ისიც რომელიც თითქოს ქვეყნად არ არის მარტო
(ა. ბუაჩიძე)
23. პო ჩვეულებრივზე ჩვეულებრივი დღე იყო ბადრი (ა. ბუაჩიძე)
24. ო არა მაგრამ სიკვდილის გვერდით / სისხლიან ჩრდილში მწვავე ბრძოლების / თქვენ
მაგონდებით როგორც იმედი / წარსულთა დღეთა განმეორების (მ. გელოვანი)
25. თქვენ მაპატიეთ პო მაპატიეთ დანაშაული არდაბრუნების (მ. გელოვანი)
26. ო ის ისეთი კარგი არის უნდა დაეკარგო რომ სხვამაც იგრძნოს მისი პოენის
ბედნიერება (თ. გაბროშვილი).
27. ვაი ამ ჩემს გულს შენი ღუმილი ნეტავი რატომ გაახშიანა (თ. გაბროშვილი)

28. არა თქვენი შეფოვნება ან გზის შეცვლა სულაც არ მსურდა უბრალოდ გულიდან ციქნა თვალი ამომივარდა და აციმციმდა თქვენს საეაღ გზაზე (თ. გაბროშვილი)

29. პო ძალიან კარგი თითქოს ისევ უსიტყვოდ მიუხვდა და დაამატა გამო რა ჩემთან (ლ. კოდლაშვილი)

30. არა: წილაღური აბა დააკვირდი ღვინო დასვანის

არა, მწვანეა პური დაჰკრავს ყველა მართალი იყო (გ. ლეონიძე)

მძიმე რთულ წინადადებაში

მძიმეს ვხმარობთ როგორც რთულ თანწყობილ, ისე რთულ ქვეწყობილ წინადადებაში.

როგორც ვიცით, თანწყობილია წინადადება, რომელიც შედგება ერთიმეორის მიმართ თანასწორი წინადადებებისგან. როგორც უკავშირო, ასევე კავშირიანი რთული თანწყობილი წინადადების ნაწილები, თუ ისინი „და“ კავშირით არ არიან შეერთებული, ერთმანეთისგან მძიმით გამოიყოფა. *ზოგჯერ მთაში მივდივარ დასასვენებლად, უფრო ხშირად კი ზღვაზე ვისვენებ. მარტივ კვილა, გათბა დღე, დარები დგება მზიანი.*

კავშირიან რთულ თანწყობილ წინადადებაში მძიმე დაისმის მაცალკეველი კავშირების (ან... ..ან, ხან... ..ხან) წინ, გარდა პირველად ხმარებულია (თუ „და“ კავშირი არ არის გამოყენებული). *ხან ისვენებს, ხან მუშაობს, ხან ერთობა.*

კავშირიან რთულ თანწყობილ წინადადებაში მძიმე დაისმის მაპირისპირებული კავშირების („მაგრამ“, „ხოლო“) წინაც. *ციოდა, მაგრამ სასეირნოდ მინც წავიდნენ.*

მძიმე არ უნდა დაესვათ მაპირისპირებული კავშირის, „კი“-ს წინ. ამ შემთხვევაში იგი წინადადებათა საზღვარზე იწერება. *ქალები სუფრიდან წამოიშლნენ, კაცებს კი სმა ვანავრებს.*

საგარჯიშო № 25. დასვით სასვენი ნიშნები

1. ბავშვობა ადამიანის სიცოცხლის უღამაზესი და უბედნიერესი ხანაა მაგრამ შეცდომაა ამ ბედნიერებად ბავშვის ვითომდა უზრუნველი ცხოვრების მიჩნევა (გ. აბაშიძე)

2. ავტორი სასაცილო მღვდომარეობაში აყენებს თავის გმირებს მაგრამ თანაც ებრალება ისინი

3. სიტყვის თავისუფლებამ საეკლავლოდ დააკნინა დედაენა მასმედიაში თავისუფლად გადმობინთხა უწიგნურობა (ლ. ავალინი)

4. ტექნიკურ პროგრესს კაცობრიობის ზნეობრივი პროგრესი არ მოჰყოლია უფრო პირუკუ აღდამინი აღარ დაჰკვიანდება კომპიუტერის პოტენციალი კი თითქმის ამოუწურავია (ლ. ავალინი)

5. ინტიმი არ არის უცხო ქართული პოეზიისათვის მაგრამ მას შემოაქვს თავისი საკუთარი სპეციფიკური ინტიმი შოთა ჩანტლაძის ინტიმი ურბანისტულ გარემოსთანაა ნაზიარები მისი საწყისი სამყაროს ერთფეროვნებით გულგასენილი კაცის შფოთვაა ზოგჯერ ეს ინტიმი ზღვარდაუდებელია (ლ. აღიმონაკი)

6. ზოგჯერ ცდილობენ ლექსი დაშალონ სტრიქონებად სიტყვებად დაანაწევრონ სახეებად მეტაფორებად მიუსადაგონ მას მკაცრი ლოგიკური განსჯა და იეიწყებენ რომ ლექსიც ისეთივე ცოცხალი არსებაა ვით თეთრი იორდასალაში.

7. ქვეყნად ვეძებდი სამოთხეს სამხრეთისაკენ ედემსა / ვფრატის გაღმა გავეხედე გადახრუკულსა ქედებსა (რ. ერისთავი)

8. ბაღში გაზაფხული იყო აღურები ყვარდნენ ის კი ჭლექით კედებოდა (ლ. ასათიანი)

9. გამო შეითამაშე არეინ ეტყვის მამაშენს (რ. ერისთავი)

10. მე დაჭრილი ვარ უიარაღოდ / მე შენს სიყვარულს ვერ გავექეცი (ლ. ასათიანი)

11. სწორედ აქ არის მოსატანი ნიცმეს აფორიზმი ნახვეარცოდნა სრულ ცოდნაზე ძლევამოსილია ზოლო მე მოკრძალებით დავამატებდი უმეცრება უძლეველია (ე. ახვლედიანი)

12. დღევანდელი აფხაზეთის ტერიტორია მთლიანად შედის კოლხური კულტურის არეალში II-I ათასწლეულები კოლხეთის სამეფოს დაშლის შემდეგ ქართველები და აფხაზთა წინაპრები აბაზგები და აფსილები ერთად იბრძვიან რომის ირანის ბიზანტიის და სხვა დამპყრობთა წინააღმდეგ ასევე ერთად იყვნენ ისინი მთელი დასავლეთ საქართველოს მომცველ ვერის-აფხაზეთის სამეფოში VIII-XX სს და გაერთიანებული საქართველოს შემადგენლობაში XI-XII სს (ე. ახვლედიანი)

13. მე ახლაც მესმის თედოს ქაქანი ახლაც ისე ვხედავ როგორც იცოდა ზოლმე აივანზე გადმოდგომა (თ. ბიბილური)

14. საცაა შეირხევა აჭყაბაჭყად მონატული კომედის ფარდა შუქით საესე სცენაზე გალიძებული თედო გამოვარდება ჯერ სიტყვა არ ექნება ნათქვამი ხალხი წინასწარ ატეხს ზარზარს და ასე ზარზარით გაილევა ცხოვრება ვიდრე ის ჭრელაჭრულა ფარდა უკანასკნელად არ დაეშვება (თ. ბიბილური)

15. ბაბაღე გამრჯე გამომდგარა თედოს მხარ-თებოზე გადახრილი ქოხი ფეხზე წამოუყენებია მარან-გომური გაუმართავს ძროხა უყიდა ლობზე მამალი დაუყოლებია ბალეებიც დაუწენია სოფელს კი მეტი რაღა დარჩნოდა თედოს ოჯახიც სათვალავში ჩაუვდა (თ. ბიბილური)

16. შედეგების ეპოქა ისტორიას ჩაჰპარდა და ახლა მათი შექმნა ცოტა უხერხულიც კია (ლ. ბერბენიშვილი)

17. ნოტოში ნაკლებადაა გართული პოსტმოდერნული თამაშებით მის ღიად პირდაპირ ნათქვამ სიმართლეს ვერ კიდევ არ დაუკარგავს ზემოქმედების უნარი და უპირატესობას მინც რეალიზმს ანიჭებს (ნ. ბეჩიშვილი)

18. უფე საკმაოდ წარმატებული ბიზნესენია აქვს რამდენიმე ხის გადამამუშავებელი ქარხანა და პლასტმასის საწარმო (ა. გვეგნავა)

19. მოხახლეობის სოციალური დონით შევლეთი ევროპაში ერთ-ერთ წამყვან პოზიციას ინარჩუნებს თუმცა ბოლო წლებში ქვეყანას რამდენადმე გაუჭირდა უწინდელი ტემპის შენარჩუნება (ა. გვეგნავა)

20. მშენიერი სანახავია მოწმენდილი ცა განთიადის წინ ლაფეარდის ფერი გაუზომელი გუმბათი მოჭედლია ბრწყინვალე ვარსკვლავებით და ესენი განუწყვეტლივ ებრძვიან ღამის სინდლეს და აჟენენ დაუსრულებელ სიერცემში სინათლესა და ღებნას (ი. გოგებაშვილი)

რთული ქვეწყობილია წინადადება, თუ იგი შედგება მთავარი და მასზე დამოკიდებული წინადადების ან წინადადებებისგან. რთულ ქვეწყობილ წინადადებაში დამოკიდებული წინადადება ზოგჯერ მოსდევს მთავარ წინადადებას, ზოგჯერ უსწრებს მას, ზოგჯერ კი მთავარი წინადადების შიგნითაა მოქცეული.

მძიმე დაისმის მთავარი წინადადების შემდეგ, როცა მას მოსდევს დამოკიდებული წინადადება. *ბინდებოდა, როცა შინ დავებრუნდით.*

მძიმე დაისმის დამოკიდებული წინადადების შემდეგ, როცა მას მოსდევს მთავარი წინადადება. *შინ რომ დავებრუნდით, ბინდებოდა.*

როცა დამოკიდებული წინადადება მოქცეულია მთავარი წინადადების შიგნით, ორივე მხრიდან მძიმებით გამოიყოფა. *ქალი, რომელიც ჩემ წინ დგას, ჩვენი ძველი მეზობელია.*

უკვეშირო რთულ ქვეწყობილ წინადადებაში, რომელშიც გამოტოვებულია „რომ“ ან „თუ“ კვეშირები, დამოკიდებული წინადადება მთავარისგან მძიმით უნდა გამოვეყო. *კაბა ვადაწყვიტა, ქორწილი არ გადაეხდა. კაცმა იცოდა, რას მასწავლებდა ეს ამაგი.*

„რომ“ კვეშირის წინ მძიმე იმ შემთხვევაში დაისმის, როცა ის იწყებს დამოკიდებულ წინადადებას. *მინდა, რომ ჩემთან ერთად წამოხვიდე უნივერსიტეტში.* თუ „რომ“ კვეშირი არ

იწყებს დამოკიდებულ წინადადებას, მის წინ მძიმე არ დაისმის. სვანეთში რომ ჩავედით, უკვე კვარანდ ციოდა.

სვარჯიშო № 26. დასვით სასვენი ნიშნები

1. ნაღვლობდა ოსტატი ფრიად დაუსრულებელი რომ რჩებოდა სვეტიცხოველი (კ. გამსახურდია)
2. მსახიობს რომ ყვავილები მივართვი ღარნაკში უწყვია
3. ერთ ბნელ ღამეს როცა კაცი თვალთან მიტანილ თითსაც ვერ გაარსკვდა საოცარი ამბავი დატრიალდა სოფელში
4. ახალი ქართული მხატვრული ფილმის სანახავად რომ მივდიოდი თანაკლასელები შემხედნენ
5. მეფის რუს მოხელეებს ცხენი რომ გაექცათ უნაგირს მისწვდნენ
6. ფანჯარას რომ თვალი ავარიდე ჩვენი მზერა ერთმანეთს შეხვდა
7. შენი სახლის კიბეზე მოხდენილად ჩამომგდარი რომ დაგინახე თვალი ვერ მოგაშორე
8. ძალიან მესიამოვნა თქვენც რომ მოგონებით ჩემი ნახატები
9. ქალმა უკან მოიხედა და თათარი რომ დაინახა ერთი საოცრად დაიცივლა (ა. წერეთელი)
10. უფროს ქალს რომელიც ვერ კიდევ არ იყო სრულწლოვანი შეუყუყუარდი
11. ქართული პოეზიის მწვერვალი ვეფხისტყაოსანი იყო ის წიგნი რომელსაც ერთნაირი გატაცებით ეტანებოდა დიდი და პატარა (გ. აბაშიძე)
12. კომპოზიციურად წიგნი ისე ოსტატურად არის მოფიქრებული რომ ყველა იგავი თავისი აზრითა და მორალით უკავშირდება და ემსახურება აღზრდის პრობლემას (გ. აბაშიძე)
13. აღამიანს ვერ არ გამოუგონია ისეთი ინსტრუმენტი რომლის შემწყობითაც შესაძლებელი იყოს ორის ნიჭის შედარება აწონ-დაწონვა (კ. აბაშიძე)
14. გამოძიებელს ისეთი შთაბეჭდილება დარჩა თითქოს იველტერს აქ უხსოვარი დროიდან ეცხოვროს და მეზობლების რამდენიმე თაობას მოსწრებოდეს (ნ. აბულაძე)
15. უკვე ათი წელია ეს კაცი ხნავს და პოულობს და ამასობაში განისწავლა კიდევაც უკვე მეცნიერულად უდგება საქმეს და ნელ-ნელა ახირებულიც შეიქნა (ბ. ხარანაული)
16. ყოველი ქართველი პოეტი ისე უნდა ივსებდეს გონებას შოთას შაირით როგორც დემოსთენე ივსებდა პირს კენჭებით ენაბრვილობის დასაძლევად (ლ. ასათიანი)
17. არ მეხარბება პინდაროსის ბედი ოდებს ტირანებისა და ცნობილ დიდკაცთა დაკვეთითა და გარიგებული ფასით რომ წერდა (ლ. ასათიანი)

18. როდესაც ეცემა ბილიკზე მეთედ / უბელო ღრუბელი საზარი / და დალილ-დაქანულ ლაგერდებს მიათრევს / მდინარე ლოდების ზანზარით / პატარა სახლიდან შარავზის პირამდე / უკრად იფეთქებს ნაძვარი (ლ. ასათიანი)

19. გრიგოლ რობაქიძე ჩუმი აზრით ერთ-ერთი პირველია ქართველ ლექსმცოდნეთა შორის რომელიც ეროვნულ სამეცნიერო ტერმინოლოგიაში ამკვიდრებს სიტყვა ვერსიფიკაციას (თ. ბარბაქაძე)

20. უნა მიხვდა რომ მამამისი მომკვდარიყო (თ. ბაძალა)

21. ასე რომ ყველა ის ეტიმოლოგიური ვარაუდი რომელიც ამ სიტყვას თანამედროვე მამულნიშვილობის რაღაცეგვარ ადგეკატად მიიჩნევს მცდარია (ლ. ბერძენიშვილი)

22. მიუხედავად ამისა ისე დასრულდა ანტიკურობა და ისე გადავიდა ელიზინში რომ ერთიანი საშობლოს გაგება ელადამი არ ჩამოყალიბებულა (ლ. ბერძენიშვილი)

23. მამასადამე ტერმინი პატრიოტიზმი შინაარსს იძენს იმ დროიდან რაც ჩნდება პატრიოტიზმი როგორც მოვლენა ხოლო ეს მოვლენა ჩნდება მას შემდეგ რაც სუბიექტი მოქალაქის ლიონლობისა ხდება არა მეფე არა ხალხი არა მიწა-წყალი არა აღმსარებლობა არამედ სახელმწიფო თუმცა ყველაფერი ჩამოთვლილი იმ სახელმწიფოს შემადგენელი ელემენტი არის ან შეიძლება იყოს რომლის მიმართ ლიონალური ხდება მოქალაქე (ლ. ბერძენიშვილი)

24. ჩვენ ვერც კი ვგრძობთ ისე ვდგამთ პირველ ნაბიჯს ფარისევლობის საფეხობში როცა ილიას და აკაკის ერთად ეუდგამთ ბეგლს და გვინდა ეს ორი უაღრესად მკაფიო ინდივიდუალობა ყველა საკითხში ერთ პოზიციაზე მდგომ თანამებობლებად გამოვიყვანოთ (ლ. ბერძენიშვილი)

25. ადამიანური არსების ცნობიერება ისე არის მოწყობილი რომ იგი ყოველგვარი ნაციონალობის ქართველობის სომხობის ჩინელობის ფრანგობის გვერდის ავლით და მასზე უარის თქმით მთელ კაცობრიობას უშუალოდ ვერ ჩაიკრავს გულში და ვერ განაცხადებს მე არც ამერიკელი ვარ არც იტალიელი და არც იაპონელი მხოლოდ და პირდაპირ მსოფლიო მოქალაქე ვარო ეს ისევე განუხორციელებელია როგორც ის რომ ადამიანი არც ერთ რასას არც ერთ კულტურას არ ეკუთვნოდეს არც ერთი ფასეულობათა სისტემას არ გააჩნდეს არ იყოს არცერთენოვანი და აზროვნებდეს როგორც ყველაფერ ამაზე მაღლა მდგომი ზოგადად ადამიანი (ლ. ბერძენიშვილი)

26. ბატონმა ალექსანდრემ ზარის გაგონებისთანავე დაჭყიტა თვალები თუმცა ყურმილის აღება არც უფიქრია (ლ. ბულაძე).

27. მე არ მინდა იმ ვეროქელ მოგვებს დამადარონ მწიგნობრობას კასტის საუფლოდ რომ აცხადებენ (კ. გამსახურდია)

28. ჩვენ უარყოფთ იმ რბილკანიან თაობათა იმედებს რომელთაც ქალაქური აღთქმებით მაიძინეს ქართული შემოქმედების სამყაროს იმპულსი ჩვენ უარყოფთ იმ თაობებს რომელთაც ქართველ ვრს გზა-კვალი აუზნიეს ქიპრიული იდეალებით (კ. გამსახურდია)

29. ბარიერებს იმიტომ აშენებენ მაღალს რომ კარგი მოჯირითეების ვაყვაცობა გამოჩნდეს დაბრკოლებანი იმისთვის არსებობენ რომ დაძლეულ იქმნან კონკურენცია იმისათვისა მოგონილი უნიჭიერესი და უჭლიერესი გამოაჩინოს (კ. გამსახურდია)

30. ცალკეული ერის სულიერი ცხოვრება მსოფლიო კალენდარსაც მიჰყვება და საკუთარსაც რომელზედაც აღნიშნულია ცელილებანი ახალი ეპოქის დადგომა იმათ მიერ ვინც მოწოდებულია დრო აღნიშნოს (ნ. გელაშვილი)

31. პოეტის ღრმა სევდის მკვებაე წყართა ძიებას თუ გაეგარბელებთ მაღევე გადავეყრებით ცოდვისა და დანაშაულის განცდას პირდაპირ თემატურად თუ არაპირდაპირ ნაგულისხმევედ რომ მიჰყვება მრავალ სტროფსა თუ სტრიქონს (ნ. გელაშვილი)

32. დარიალის ვიწროებში სადაც ახლა მშენიერი გზატკეცილი მიდის და შვე კლდეებს შუა გველსაკით იკლაკება უწინ მარტო ბლიკები იყო რომელზედაც ცხენების ქარაენები ძლივს დადიოდა

33. ყველა საშხადისსა და თადარიგს რომ მორჩა ეს ანაფორიანი დეეკაცი ცხენზე შეჯდა

34. რამდენადაც მაღალი და მნიშვნელოვანია საბავშვო მწერლობის მხატვრული დონე იმდენად დიდი და ხანგრძლივია მისი გავლენა ბავშვის გულსა და გონებაზე (გ. აბაშიძე)

35. ფეხის ადგილიდან იქნებ უფრო ადრეც ბავშვი იწყებს სამყაროს ურთულეს წესრიგში გარკვევას (გ. აბაშიძე)

36. ამაოების აბსოლუტურობის იდეასთან დარჩენა რომ შეიძლებოდეს ღმერთი აღარ ჩამოვიდოდა დედამიწაზე (ნ. გელაშვილი).

37. საერთოდ არსებობს ბუნებრივი მოლოდინი რომ ამა თუ იმ სერიოზული კრებულის დამაგვირგვინებელი ლექსი გამორჩეულად მრავლისმეტყველ, რაღაც შემაჯამებელი ქმნილება უნდა იყოს (ნ. გელაშვილი)

38. თვალები რომ გამოუსლდა ამას კი გრძობდა მაგრამ ჭინჭველების დანახვამ საოცარი შინაგანი ძალა და რწმენა შემატა ახლა ანბანსაც სრულკეთილად დანახავდა (ლ. გოთუა)

39. საჩინო ბარათაშვილი სპასპეტი რომ არ ყოფილიყო ალბათ მგოსანი იქნებოდა (ლ. გოთუა)

40. თბილისიდან რომ გამოვიდა ერეკლე მსოლოდ სამი ზარბაზანი წამოიღო თან რადგანაც ტოტლებენის ზარბაზნების იმედი ჰქონდა (ი. გოგებაშვილი)

41. ბატონიშვილს ნაბრძანები ჰქონდა მამისაგან რომ თავისი ჯარით ომში მონაწილეობა თავდაპირველად არ მიეღო თავისი ძალღონე შეენახა შემდეგისათვის და გაჭირვების დროს ან ბოლოს ხანს დასვენებული ჯარით იერიში მიეტანა მტერზე (ი. გოგებაშვილი)

42. ყოველ მოსვლაზე რწმუნდებოდა რომ არც ჩაშვრი ვიყავი და მით უმეტეს, არც გამომქვეყნებელი (დ. გ. გია)

43. გალაკტიონის შემოქმედებაში არის თავისებური სამყარო რომელიც ხილული ქვეყნის ანარეკლია (ტ. გრანელი)

44. სხვა ლექსებს თავი რომ დაეანებოთ ღურჯა ცხენები შედეგია რომლის ვრცელი დინამიკა უმაღლეს წერტილს აღწევს (ტ. გრანელი)

45. ტვირთი არ იყო ქვეყნად იმის დალეულ მხრებს რომ არ გაეძლო სატკივარი არ არსებობდა ისეთი ის რომ დაეკენესებინა უბედობას ვერ მოიგონებდი ის რომ აეწუწუნებინა (გ. დონანაშვილი)

46. ასეთი მრავალფეროვანი და ინტენსიური თუ იყო ლიტერატურული ცხოვრება საქართველოში ვერც ვიფიქრებდი (ნ. დარბაისელი)

47. ვერც კი გაეიხსენე ბოლოს როდის ენახე (თ. დოღენჯაშვილი)

48. მათ შორის შესაძლოა იხინიც იყვნენ ვინც ჩემს ბედნიერებას გაინაწილებს და სიკვდილის წარმტაც წალკოტებში წამომყვება (თ. დოღენჯაშვილი)

49. ხეს რომ დაველაპარაკე პირველად 14 წლისა ვიყავი (ნ. დუმბაძე)

50. ადრე ახალგაზრდობაში ძალიან უკვირდა ზაზარულას როგორ ცხოვრობდნენ ადამიანები ფესვები რომ არ ჰქონდათ მასავით მიწაში გადგმული ან როგორ მოძრაობდნენ მის გარშემო და საერთოდ მაგრამ ბოლოს მიეჩვია ამ აზრს და ფიქრიც კი შეწყვიტა ამ მისთვის გაუგებარ და აუხსნულ საგანზე რადგან ამაზე პასუხის გამცემი ზაზარულას ქვეყნად არც არაფერი და არც არავინ არ ეგულებოდა (ნ. დუმბაძე)

51. ომი სულ რაღაც ორი თვის გამოცხადებული იყო მისმა სუსხმა რომ ჩვენს სოფელს მოაღწია (ნ. დუმბაძე)

52. საპარიკმახკროში რომ შევედი პაექრობა კარგა ხნის დაწვებული იყო და ჩემთვის ყურადღება არავის მოუქცევია (ნ. დუმბაძე)

53. საერთო ჯამში კი ეს ის ჩანასახი იყო რომელმაც ადრე მეოცე საუკუნის დასაწყისში უკვე სცადა განვითარება (ლ. კოდალაშვილი)

54. მათე საუკუნის ხატზე ღვთისმშობელი და წმინდა ბარბარე ერთად გამოსახული რაც იკონოგრაფიაში იშვიათად გვხვდება (ბ. ჩეკურიშვილი)

55. გინახავთ სადმე მართლმადიდებლური ფრესკა სადაც ღვთისმშობელი ბუბუს აწოვებს ყრმა იესოს აი სვანებმა დაწერეს და თანაც მანამდე ვიდრე ევროპაში რენესანსი დაიწყო (ბ. ჩეკურიშვილი)

56. ახლო წელიწადო თუ რამ შევიძლია თვალი აგვიხილე ყურებიდან ბაბმა გამოგვაცალე ფუტკრისგან გვასწავლე დროთა შესაფერი სამამაკო ზნენია რომ ჩვენმა შემდეგმა მინც აღარა სთქვს რა ვითხრათ რით გაგახაროთ (ი. ჭავჭავაძე)

57. ვინც ლუარსაბის სახეში თავისთავს იცნობს ვინც ლუარსაბზედ დაწერილს თავისთავზედ მიიღებს ის რასაკვირველია ლაფის სროლას დამიწებს და გიყვას დაუძახებს ამ მოთხრობის უხეირო დაწერას ეს კარგად იცოდნენ რომ ჩვენ პირთან საქმე არა გაატქვს ჩვენ საზოგადო კირზედა ეწერთ (ი. ჭავჭავაძე)

58. იმ ვეებერთელა სოფელში რომელსაც თუნდა წაბლიანს დაგარქმევ ყველამ იცოდა ვინ არის ოთარაანთ ქერივი (ი. ჭავჭავაძე)

59. ერთი სიტყვით ამ სახეში მოშხიბლავი იყო ის რაც შეიძლება შემოქმედების წინაპირობად ჩათვალოს (ბ. ხარანაული)

საგარეოში № 27. დასვით სასენი ნიშნები

აპა ერთი კიდევ ახალი წელიწადი რა მოულოცოთ ჩვენს თავს ქართველნი რა გვაქვს დღეს სასურველი რომ დავიკვებოთ და შევირჩინოთ რა გვაქვს ზვალ სანატრელი რომ ვინატროთ და მოვილოდინოთ უკან მოვიხედავთ ამ ახლო ზანებში და ისეთი არა გვრჩება რა რომ თავი მოვიწონოთ ან ნანვითა ეთქვათ პოი წამო სიხარულისავე ესე სწრაფად სად წახვედი წინ ვიყურებით და ზვალინდელის ნისლში იმისთანა არა მოსჩანს რა რომ გული გულის ადგილსავე დაგვრჩეს ან ნატვრით ეთქვათ მოვიდინ დღეო სიხარულისაო რა ვითხრათ რით გაგახაროთ

ნუთუ ისევე ძელებურადვე თავი უნდა დაგიკრათ და მოგახსენოთ შემოვლდი ფეხი გწყალობდეთ ღმერთი სულ წყალობა ღვთისა და წყალობა ღვთისა ერთხელ ჩვენ თვითონაც თითო გაეძრათ ერთხელ ჩვენ თითონაც მივდგეთ-მოვდგეთ წყალობა ღვთისა კარგია მაგრამ რა ქნას მარტო წყალობამ თუ ღვთის მიერ ნაწყალობებს თითონ ადამიანი არა რწყავს არა სხლავს არა ჭფურჩქნის არ უვლის არ კპატრონობს ღმერთმა რაც წყალობა იყო უკვე მოილო ჩვენზე დანარჩენი თქვენ იცით და თქვენმა კაცობამაო რა კაცობა გამოვიჩინეთ რა ვითხრათ რით გაგახაროთ

ჩვენთვის ღმერთს არა დაუშურებია რა არა დაუზოგვია რა არა დაუკლავა რა თუ ქვეყანაზე ერთი-ორი კუთხეა იმისთანა რომ კაცს ეთქმოდეს ქრისტე ღმერთმა თავისი კალთა უხვეებისა აქ დაიბურტყაო იმათში უკანასკნელი საქართველო არ არის რაც ღვთის შემძლეობით არის და არა კაცისათი ის ყველაფერი უკვე მოგემადლა ღმერთმა ზელთ გვიჭირავს ეს მშვენიერი ქვეყანა

რომლის მნახათ შეუძლიათ სამართლიანად სთქვან სხვა საქართველო სად არის რომელი კუთხე ქვეყნისა ამ სამოთხე ქვეყანაში მარტო ქართველს უგუბდება სული გული ელგვა ზორცი აღნება რა გითხრათ რით გაგახაროთ

ტყე-მინდორი მთა-ბარი მიწა-წყალი ჰავა-ჰაერი იმისთანა გვაქვს რომ რა გინდა სული და გული არ მოიხევეჭო არ იზოფო არ გამოიყნო აქ ჩიტის რაქს რომ იტყვიან ისიც იზოფება ოღონდ ხელი გასძარ გაისარჯე იმხნვე მუცელსა და გულის-თქმას ბატონად ნუ გაიხდი იცოდე დღეს მძლეუთა მძლეუა გარჯა შრომა და ნაშრომის გაფრთხილება შენახვა პატრონობა გამოზოგვა საჭიროებისამებრ და არა გაუმაძღარ სურვილისამებრ ვართ კი ასეთნი რა გითხრათ რით გაგახაროთ

რა არ გადაგვხდენია თავს რა მტრები არ მოგვეყვიან რა ვაი-უაგლახი რა სისხლის ღვრა რა ღრჭუნა კბილთა არ გამოგვივლია რა წისქვილის ქვა არ დატრიალებულა ჩვენს თავზედ და ყველას გაუუქვლით ყველას გაუუმაგრდით შევინახეთ ჩვენი თავი შევინარჩუნეთ ჩვენი ქვეყანა ჩვენი მიწა-წყალი ლანდ-თეზურებმა ჩვენს საკუთარ სისხლში გუბანეს და მანც დაერჩით და გამოვცოცხლდით შაპ-აბაზებმა ჩვენი კბილით გვაგლეჯინეს ჩვენი წერილშვილნი და მანც გამოვბრუნდით მოვსულიერდით აღა-მამკად-ხანებმა პირქვე დაგვაშხეს ქვა-ქვაზედ არ დაგვიყენეს მოგესრნეს მოგეტლიტეს და მანც ფეხზედ წამოვდეკით მოგშენდით წელში გავსწორდით გაუუქვლით საბერძნეთს რომსა მოხლოლებს არაბებს ოსმალ-თურქებს სპარსელებს რეჯულიანსა და ურჯულოს და დროშა ქართველებისა შუბის წვერით ისრით და ტყვიით დაფლეთილი ჩვენს სისხლში ამოვლებული ხელში შევირჩინეთ არავის წვალებინეთ ცოდვა არ არის ეს დროშა ახლა ჩრჩილმა შესჭამოს თავგმა დაგვიჭამოს დრო-ყამი ამას გეიქადის რა გითხრათ რით გაგახაროთ

ქრისტე-ღმერთი ჯვარს ეცვა ქვეყნისათვის და ჩვენც ჯვარს ვეკით ქრისტესათვის ამ პატარა საქართველოს გადავუღვდეთ მკერდი და ამ მკერდზედ როგორც კლდეზედ დავედგით ქრისტიანობას საყდარი ქვად ჩვენი ძელები ვიხმარეთ და კირად ჩვენი სისხლი და ბჭეთა ჯოჯოხეთისათა ვერ შემუხრეს იგი გაეწყდით გაიფილიტნით თავი გავიწირეთ ცოლ-შვილნი გავწირეთ უსწორო ომები ვასწორეთ ზორცი მივეცით სულისათვის და ერთმა მუჭა ერმა ქრისტიანობა შევინახეთ არ გავაქრეთ ამ პატარა ქვეყანაში რომელსაც ჩვენს სამშობლოს ჩვენს მამულს სამართლიანის თაემოწონებით ვებახით ცოდვა არ არის ეს ერი მოსწყდეს ცოდვა არ არის ეს ლომი კოლომ საუბრად გაიხადოს ცოდვა არ არის მელა-ტურამ გამოღრღნას როგორც მძოვარი როგორც ლეში რათ რიხთვის ვის რა ვირი მოვპარეთ რა გითხრათ რით გაგახაროთ

ყველა ეს შეეძელით და საკითხავად საჭიროა რამ შეგვაძლებინა რამ გვისხნა ჯვარცმულნი ქრისტესთვის როგორ გადაერჩით წამებულნი და სისხლმთხვეულნი მამულისათვის რამღა გვაცოცხლა რამ გვასულიერა მან რომ ვიცოდით იმ დროს რა უნდოდა რა იყო მისი ციხე-სიმაგრე

მისი ფარ-ხმალი ვაჟკაცობა უნდოდა ვაჟკაცი ვიყავით ხმალი უნდოდა ხმლის ჭედვა ვიცოდით ომის საქმეთა ცოდნა უნდოდა ომის საქმენი ვიცოდით აი რამ შეგვაძლებინა რამ გვიხსნა რამ შეგვინახა იმ დროთა ჩარხზე გაჩარხულნი ვიყავით იმ დროთა ქარ-ცეცხლში გამოფოლადებულნი იმ დროთა სამჭედურში ნაჭედნი სიღბო გვქონდა ნაქსოვისა ვით ქრისტიანებს და სიმტკიცე ნაჭედისა ვით მებომრებსა და მამულიშვილებს ამით გავიტანეთ თავი დროთა შესაფერი ღონე ვიცოდით დროთა შესაფერი ხერხი დროთა შესაფერი ცოდნა გვქონდა დროთა შესაფერი მხნეობა და გამრჯელობა წაიდა ის დრო დაწლუნგვა ხმალი გაუქმდა ვაჟკაცობა ესლა ხმალი თაროზე უნდა შეედვათ აღარაფრის მაქნისია ესლა ან ადლი უნდა გვეჭიროს ხელში ან გუთანი ან ჩარხი ქარხნისა ან მართულები მანქანისა ესლა ვაჟკაცობა ომისა კი არ უნდა რომ სისხლსა ჰღვრიდეს ვაჟკაცობა უნდა შრომისა რომ ოფლი ჰღვაროს კიდე ვიტყვიტ ქვეყანა ესლა იმისია ვინც ირუგება და ვინც იცის წესი და ხერხი გარჯისა ვინც უფრო უფროთხილდება ნაშრომს ვინც იზოგავს ნაღვაწს დღეს მძლეთა მძლვა მარტო ის ვინც მცველია და ბეჯითი სულით და ხორციტა ცოდნითა და მარჯვენითა გვეჭირს-კი დღეს რომელიმე ეს დროთა შესაფერი სიკეთე რა გითხრათ რით გაგახაროთ

ხმლიანმა მტერმა ვერ დაგვათმობინა ვერ წაგვართვა ჩვენი მიწა-წყალი ჩვენი ქვეყანა ხმლიანს მტერს გაუუძელით გადავრჩით ქვეყანა და სახელი შევიინახეთ სახსენებელი არ ამოვიკვეთეთ შევირჩინეთ საქოლაეი არავის ავაგებინეთ ხმლით მოსულმა ვერა დაგაკლორა შრომით და გარჯით ცოდნით და ხერხით მოსული კი თან გაგვიტანს ფეხქვეშინდან მიწას გამოგვაცლის სახელს გაგვიქრობს გაგვეწყვეტს სახსენებელი ქართველისა ამოიკვეთება და ჩვენს მშვენიერს ქვეყანას როგორც უპატრონო საყდარს სხვანი დაეპატრონებიან შრომასა და გარჯას ცოდნასა და ხერხს ვერაგინდა გაუძლებს თუ შრომა და გარჯა ცოდნა და ხერხი წინ არ მივაგებთ წინ არ დავახვედრეთ წინ არ დავუყენეთ ვართ კი ყოველ ამისთვის მზად ან გვეტყობა რაშიმე რომ ყოველივე ეს ვიცით და ვეშაადებით რა გითხრათ რით გაგახაროთ

ესლაც ომა ხოლო სისხლის ღვრისა კი არა ოფლის ღვრისა ომი უსისხლო მშვიდობიანი წყნარი ამ ომმა არც ბუკი იცის არც ნაღარა უბუქნაღაროდ სთესავს უბუქნაღაროდ მკის კოკისებურ მხაპუნა ნიაღვარს კი არ ჰგავს რომ მთა და ბარი თან წაიღოს მორარღვიოს მღაროს და მოგარაგნოს მღუმარე წვიმისაებარ ნაყოფის გამომცემელია არც რბევა იცის არც ძარცვა ეს მის ბუნებაში არა სწერია თუ თვითონ აღამიანმა გესლი უღმობელის სიხარბისა შიგ არ ჩააწვეთა ბუნება არ მოუწამლა არ მოუშხამა ეს ომი შრომისა და ვითარცა შრომა პატიოსანია ნამუსიანია და ისეთივე თავმოსაწონებელი თავგამოსაჩენი როგორც უწინ თოფისა და ხმლის ომი იყო ვაჟკაცობა ამისთანა ომში ბევრით წინ არის სისხლის ომის ვაჟკაცობაზე ვაჟკაც გულადზე მშრომელი სამის გაფრენით მეტიყო იტყოდა გლეხკაცი თავისებურად ზედგამოჭრით თუ მართალს

ათქმევიანებთ რა გლენჯკაცი თითონ დღეგანდელი დღე ამას გვეუბნება ამას ჰლადადებს და ჩვენ გვესმის კი ეს ღალადი ვაი რომ არა მამ რა გითხრათ რით გაგახაროთ

არ ვიცით რანი ვყოფილვართ არ ვხედავთ რანი ვართ ვერ გამოგვისახია რანი ვიქნებით ყურებში ბაბა გვაქვს დაცული და თვალზე ხელი აგვიფარებია არც არაფერს ვხედავთ არც არაფერი გვესმის უზარმაზარი თხრილია ჩვენ ქართველების წინ და აინუშიაც არ მოგვედის ამ თხრილის პირას ედგევართ და საკმაო ხელი გვეკრან და შიგ გადავიჩნებებით დედაბუღინანდ ორბი არწივიც კი ვეღარ გვიპოვის ვეღარ დასწვდება ჩვენს ძელებს რომ გამოზრან გამოსწიწნონ ისეთი ღრმაა ეს თხრილი ისეთი უძირო ვდგევართ და უღონოდა ვბზუით მე ვარ და ჩემი ნაბადიო და ამ ბზუილიდან არა გამოდის-რა იქნება იმიტომ რომ ყველა ბუზი კი ბზუის ფუტკართან კი ყველა ტყუის

ახალო წელიწადი თუ რამ შეგიძლიან თვალი აგვიხილე ყურებიდან ბაბა გამოგვაცალე ფუტკარისგან გავსწავლე დროთა შესაფერი სამამაცო ზნენია რომ ჩვენმა შემდეგმა მანიც აღარა სთქვს რა გითხრათ რით გაგახაროთ (ი. ჭავჭავაძე)

საგარჯიშო № 28. დასვით სასვენი ნიშნები

თვალმოუწვდომელ სიშორიდან გველივითი მოიკლაკნებოდა ჩუხჩუხა არაგვი და ერთგან კლდოვან კიდეს გამებტებით ეხეთქებოდა რომ ახალი გზა გაეკვლია თავს არ იზოგავდა მაგრამ შეუპოვრობისაგან უკუტყუელი დარტყანიებული და თავებურდასხმული თითქოს სულის მოსაბრუნებლად იქვე მორევში რამდენჯერმე მოტრიალდებოდა ზოლზე და მერე კი დაკვირვებით გადადიოდა დაბლობზე რომ უფრო მეტის სიფრთხილითა და კენესა-დუღუნით დაშვებულიყო ქვემოატეხილ ჭალებისსაკენ იმ კლდოვან მთის თავზე ღრუბლიდან გამოსულიყო უზარმაზარი ციხე-დარბაზი შეუპოვრად გადმომდგარიყო და სანუგემოდ გადაჰყურებდა არემარეს ყოველ მხრით შეუვალ გაღავნით შემოზღუდულ შენობას მხოლოდ ერთის მხრით აღმოსავლეთისსაკენ გულს უხსნიდა სივრძით ჩაყოლებული აივანი (ა. წერეთელი)

საგარჯიშო № 29. დასვით სასვენი ნიშნები

ჭირი დაუმალავი სჯობიაო ეს ჭირიც ჩვენი ძველი ნაცნობია თითქმის ნაჩვევი და გაშინაურებული ქართული ენის ამღვრევისა და დამახინჯების შესახებ მოგახსენებთ ეს საგანი გაცეითილი და თავმოსაბეზრებელია მაგრამ ჩვენი დანარჩენი ჭირ-ვარამნი და სატკივარნიც დაძეულდნენ

ყველას ბავშვობიდანვე გვახსოვს ამ საგანზე ჩივილი და ზრუნვა მაგრამ ჩვენი დასწელებული ქართული ენა ფეხზე წამოდგომისა და დაწმენდის მაგიერ უარესად დაავადდა და

ატლახდა ისიც გვახსოვს რომ ერთ დროს გადაგვარებულებს თითებზე ჩამოთვლილით ხოლმე ახლა კი ანვარიში ავევრია და სათვალავი დაგვეკარგა გვახსოვს დროების ივერიის მოამბისა და ცნობის ფურცელის ქართული ახლა კი ქართული სიტყვის ერთი წერილის ავტორისა არ იყოს, ნაწერზე ადვილად გამოიკნობთ დამწერის დაბადების კუთხეს ამ მხრივ ჩვენში უსაზღვრო თავისუფლება დამყარდა აღარაფერს ერიდებიან და ჟურნალ-გაზეთებში თამამად წერენ ლაფატკა ფლავი სიროსტი ტუმანი და სხვ არ ვაჭარბებ ეს სიტყვები მე თვითონ წამიკითხავს და იმავე დროს გამხსენებია რომ თითო ასეთ სიტყვას ჩვენ შეგვიძლია ორი და სამი ქართული დავახვედროთ

უკან აღარავინ იხედება ცოტაოდენი ცოდნა ენის კანონებისა საეკლესიო დროს აღარავის მაინცა წიგნის ფურცელი სუსტი ანარეკლია იმ უბადრუკ სურათისა რომელსაც ყოველ ნაბიჯზე წაწყდებით დღევანდელ ოჯახში, ქუჩაში და დაწესებულებებში ამ დღეებში სასამართლოში გახლდით ერთ დარბაზში ნამდვილი სიტყვა მოდიოდა ასეთის სიტყვებისა ჟენოტდელი ჩისტკა სოკრაშჩენიე უბორკა ბირკა ტრუდა სატრუდნიკი მესტკომი სოვრაბოტნიკი ზემოტდელი სანტრუდი და ათასი ამისთანა ნარევი გაუგებარი და გონჯი ასე ლაპარაკობდნენ ქართველები ასეთივე ამბები ხდება დაწესებულებებში სადაც ისევ ქართველები ოფელში იწურებიან ქართულის წერით გვეგონებათ წინანდელ გიმნაზიელებს ლათინურს ან ბერძნულს აწერინებენო

ან კი რა საკვირველია დაიარეთ რომელიმე დაწესებულება და დაელაპარაკეთ თანამშრომლებს ქართულად იშვიათად მიიღებთ პასუხს ქართულადვე დაუგდეთ ყური ამ ხალხის ენას ნამდვილი ვოლაპიუკი ჟარგონი უშნოდ ნარევი და ნამყნობი უმგავანო ამ ჯურის ხალხმა ზვირიანად არც ქართული იცის არც რუსული თვითონვე რომ შეიგნონ თავიანთი უენობა და მოისმინონ თავიანთი რუსულ-ქართული ან სულ დამუნჯდებოდნენ ან თავიდანვე დაიწყებდნენ ენის შესწავლას უცებ რომ ჩვენმა წინაპრებმა წამოიწიონ და ყური უგდონ დღევანდელ ქართულს ნებაყოფლობით უკანვე ჩაცვივდებიან საფლავეებში

აი ასეთი ჰიბრიდები არიან რომ ქართულ ენას და კულტურას უმზადებენ ლათინური და ირლანდიური ენების ბედს ე ი ნელ-ნელა მარხავენ ჩვენი ხალხის ცოცხალ ენას მეტად მდიდარს მოქნილს ფერადსა და სმოვანს

რას გვიშველის მარტო საქმის წარმოება ქართულად კათოლიკური ეკლესია დღესაც ლათინურ ენაზე აწარმოებს წირვას და მიწერ-მოწერას მაგრამ ეს ენა მაინც მკვდარია ნუთუ შეიძლება მოკვდეს ენა შოთასი ილიასი აკაკის და ვაჟასი დაუჯერებელია მაგრამ გონება და რეალობა მაინც თავისას გაიძახიან და მრისხანე მუქარას გეითვლიან

თვეზი თავიდან აყროლდებო სწორედ ჩვენს ინტელექტუალურ ნათქვამი იგი ჩემულობს ხალხის მეთაურობას და ზელმძღვანელობას მაგრამ ამ შემთხვევაში გახრწნა და გადაგვარებაშიც

მსვე ეკუთვნის პირველობა და სხვებზე ადრე იმან უნდა დაიწყოს ზრუნვა საკუთარი თავის განკურნებაზე

ზოგნი ამ სწეულებას უიბელოდ შესცქერიან მე კი მაგონდება ერთი მაგალითი 1905-1906 წლებში სულ ორიოდ წელიწადში ყველა სომეხი დედაჩანზე აღაპარაკდა ბარაქელა იმათ როგორ მოხდა ეს ამბავი სულ უბრალოდ მიონდომეს და შესარულეს ხალხის ნებაყოფლობამ უკვდავების აღლომ და სიცოცხლის წყურვილმა ასი წლის ნაშენი ზღუდნი გადალასა და თავისი ენით ამტყვევლდა

არც ჩვენა გვაქვს სხვა გზა გარდა ასეთივე ნებისყოფის დაინების შეგნებისა და სიცოცხლის წყურვილისა ყველამ თვითონვე უნდა იზრუნოს თავის თავსა და ოჯახზე (მ. ჯავახიშვილი)

საგარეოში № 30. დასკით სასეენი ნიშნები

ხვალ საქართველო ძველი ტკივილებიდან ახალი წლის იმედებისაკენ ხელს გაიშეერს წელიწადი და საუკუნე არაფერს მისცემს ქვეყანას თუ მას არაფერი აქვს თავის თავისთვის მისაცემი ყოველი წელი ჩვენგან ელის თავის შინაარსს ყოველი დრო ჩვენგან მოითხოვს ახალ სიტყვას და ახალ საქმეს დრო თავისთავად ცარიელი სიტყვაა იგი ჩვენს გარეშე არ არსებობს დრო ცარიელი საწყაულია რომელიც ჩვენგან ითხოვს მუდამ შეესებას მოდიან სასტიკი და უღმობელი წლები მოისწრაფიან პირგამებუბული საუკუნის შესაყვირენი

რაც უფრო წინ მიდის აღამიანის მოდგმა მით უფრო რთულდება მსოფლიოს შეგნებისა და ბუნების დამორჩილების მაშინერია დღეს არც ერთ ერთს არ შეუძლია იმით ამყობა რაც ის ყოფილა დღეს ყოველი ერი იმით ამყობს რაც ის არის არა წელთა დაზიდულობა იბლევა წონას არამედ შემოქმედების ხელმწიფეობა ძველ ქართულ პატრიოტიზმს წარჩინებული წინაპრების მანდატით მოქონდა თავი ჩვენ უარყოფთ იმ პატრიოტიზმს რომელიც მხოლოდ წარსულს დაემარება ჩვენ უარყოფთ იმ პატრიოტიზმს რომელიც წინაპართა მავზოლეუმის ჩრდილს შუაფარებს თავს მკედრები რაგინდ წარჩინებულნიც იყვენ ცოცხლების მაგივრად ვერ ილაპარაკებენ

ჩვენ უარყოფთ იმ რბილკანიან თაობათა იმედებს რომელთაც ქალაქნური აღთქმებით მაძინეს ქართული შემოქმედების სამერმისო იმპულსი ჩვენ უარყოფთ იმ თაობებს რომელთაც ქართველ ერს გზა-კვალი აუბნიეს კიბერიული იდეალებით მოდიან სასტიკი და უღმობელი წლები აღამიანის მოდგმა საშინელ ტკივილების კონულსიებით იკაფავს გზას ახალი შემოქმედებისაკენ ინგერვიან ძველი ციტადელები ილენება ძველი სამყარო და სამშეიღობოს მხოლოდ ის ერი გააღწევს რომელსაც მავთულის ნერვები აქვს პერსპექტივა არწივისა გონებაშაზვილობა მაკაველის

კინ გამართლებს დღეს თავს იმითი რომ ბარიერი მაღალია დაბრკოლება დიდი კონკურენცია აუტანელი ბარიერებს იმიტომ აშენებენ მაღალს რომ კარგი მოეგირითების ეგუკაცობა გამოჩნდეს დაბრკოლებანი იმისთვის არსებობენ რომ დაძლეულ იქმნან კონკურენცია იმისათვისაა მოგონილი

უნციკერესი და უძლიერესი გამაჩინოს სისუსტე სხეულის უძღურობის შედეგა მხოლოდ სისუსტე ატავიზმა

ვინ გამართლებს ამიერიდან თავს რომ ისტორიის ფატალიზმმა 42 გრადუსზე მოაქცია და არა ოკეანის რომელიმე კუნძულზე

მოდის ათას ცხრაას მეოცდასამე წელი და ქართველობა ერთხელ კიდევ უნდა დაფიქსირდეს დაფიქრდეს არა იმისთვის რომ შეჩერდეს და უკან დაიხიოს მხოლოდ იმისთვის რომ ვეფხვისებური ნახტომი გააკეთოს წინ დაფიქრდეს არა იმისთვის იჭვნეულივით რომ შეყოყმანდეს არამედ იმისთვის რომ შეპყრობილივით წინ გაეშუროს ყველაზე უფრო დაფიქრება გვაკლია ჩვენ დაფიქრება ბუნებაში ღრმად ჩახედვა და არა განზე თითის გაშვერა ქართველობას მუდამ განზე თითის გაშვერა უყვარდა ქართველი პატრიოტები მუდამ განზე თითის იშვერდნენ და ქართველობის გარეშე ეტყვნენ ქართველობის დამღუპელებს და ქართული ოჯახის წახლობისა და დაქცევის მიზეზებს

1923 წელს ჩვენ უნდა ვუთხრათ ჩვენს თავს ჩვენ ამიერიდან არც ხანგადასული ქალები ვართ რომელნიც სასიძოების მოლოდინში არიან შინაგანი გარდატეხა გვეჭირდება ჩვენ დღეს ყოველი მორალური გარდაქმნა მხოლოდ შინაგანი ხასიათის უნდა იყოს (კ. გამსახურდია)

საგარეჯოში № 31. დასვით სასვენი ნიშნები

ხელის გულივით სწორია აზნაური ბეგლარის ფრჩხილის ოდენა ეზო ნაშუადღევის სიოს ქინძის პიტნისა და ომალოს სუნი ბოსტნიდან მეორე მხარეზე გაშენებულ ვენახში გადააქვს წნელის ღობე კვინძები და ყორე გადახლართულია მაველით დაუღლული ღორი ამაოდ ღრუტუნებს შემოსვლას ვერ ახერხებს ყავარაყრილი ორსართულიანი პატარა ოდის პალატში იცოხნება ცალი ხარი და ქალბატონი ეკატერინეს უშობელი ზედა სართულის აივანზე მოსჩანს კედელზე ჩამოკიდებული სასროლი ბადე და მოძველებული კეხი ოდის წინ ნიგვზის ძირში გაფენილ ჭილაფზე წვეს პურანგისამარა წაღებგახილი ბეგლარი გრძელ სკაშზე გულმკერდს იმშუშის მძინარე ეკატერინე

დაცხრა შუე ჩრდილმა მოიკიდა ფეხი მეზობლებმა ფანჯრები გააღეს დახურული ოთახიდან ხალხი პერში გამოუფინა ეკატერინემ ძილში მოიგერა ბუზი (ნ. ლორთქიფანიძე)

საგარეჯოში № 32. დასვით სასვენი ნიშნები

ქართველი ერისათვის მწერლობა არ იყო მხოლოდ და მხოლოდ სფერო სიტყვიერებისა მწერლობა მისთვის უფრო რთულ ფენომენად ვლინდება ქართველი ერი არა თუ ქმნიდა მარტიო მწერლობას იგი კიდევ ცოცხლობდა მით რომელიმე ტბილხმოვანი შაირი შთაგონების შადრევანს

მოწვევითი და ხალხში გადავარდნილი საკუთარ სიცოცხლეს იწყებდა უცნაურს იგი იშლებოდა ხან სიმღერის ჯადოსნური ხვეულებით ხან ცეკვის ხალასი სამოსლებით

ქართველი ერი მგოსანია ბუნებით

ბევლი მესხეთის უცნაურს ნატეხში გურიამი ხალხი დღესაც მგოსნად გამოდის ძვირად მოიძებნება იქ ისეთი ოჯახი საცა მზიურ ახალისების ფაშს შაირობა არ იფოს გამართული ადვილი საპონგელა ისეთი ოჯახი საცა სმენამათობელი მოლექსობა თაობიდან თაობაზე გადადის ასევე სამეგრელოში კიდევ მეტი ქართველი ერი არა მარტო ტკება ლექსით იგი ავადმყოფებსაც არჩენს მით მოიგონეთ ბატონები რომელ ავადმყოფობასაც ქართველმა ერმა ფვაილი უწოდა ეს პირველი მაგალითია რომ ავადობა მშატერულად მონათლეს მოიგონეთ მასთან ლექსითი სიმღერა ტკბილს ჩანგურზე და თქვენ ნათქვამი დაგაჯერებთ

ქართველი ერის სტილი მწერლობაში განსხუელდა ქართული კულტურის პროფილი ლექსით გამოიკეთა საქართველოს სულის რელიეფი სამშატერო სიტყვით გამოიხაზა

გვაქვს შესანიშნავი არქიტექტურა საცა ბველი ქართველის ნებისყოფაა ამართული ურყვეი და მტკიცე გვაქვს თვალისმომჭრელი ფრესკები საცა ქართველთა თვალღია სიზმრებია ასახული მზიურ ხაზებით გვაქვს ქართული ტაძარი რაიცა მუნჯი ქვების ლოცვებითაა შეკრული გვაქვს ქართული სიმღერა უცნაური და ლამაზი ბვერი რამ სხვაეც გვაქვს

ხოლო გვაქვს კიდევ ისეთი რამ რომლის სადარი ძვირად თუ სადმე მოიპოვება ეს არის ქართული სიტყვა პლასტიკური ლაბადებით რომ იკვებება თავადური თავმდები ამისა რუსთაველია მზეისანი

საქართველო საიდუმლო უღელტეხილია აღმოსავლეთისა და დასავლეთის ჩვენ ვიწვით აღმოსავლეთის ფიქრმორეული შუადლით როცა მზის ღვლეუთა მარმამში პანი იბადება მძიმედ მთელმარე ჩვენ ვერთვით დასავლეთის სამიზარ სიცხადეს საცა თვალღია ფანტასმაგორიებში ტეობა იკვებება ძღვეამოსილი ჩვენ გვაფიქრებს ევიატის სფინქსი და გვაციფრებს პარიზის ქიმერა ქართული ნადიმით ვისდით აღმოსავლეთისა და დასავლეთის ქორწილს და ნადიმი იგი მთავარი პანგია ჩვენი ნაბეჭდი სიტყვისა ჯერ არ გათავებულან სადღევრძელონი იმა ნადიმის რადგან ხშირად და სწორად შეგვიშალეს უდარლო ღზინი და ცხადია თავისთავად არც ქართული სიტყვა თქმულა ჯერ უკანასკნელი

და აი ამ ფაშს როცა ქართლის ბედი ცის მშვილდითაა შემორტყმული ჩვენ ქადაგლებმა უნდა წარმოვსთქვათ საქართველო დადგინდება თავის თავად და ეტყვის მსოფლიოს თავის ნამდვილ სიტყვას (გ. რობაქიძე)

საერჯიშო № 33. დასვით სასვენი ნიშნები

შავი ზღვის მიმართულებით ერგეტას გზაზე სამეგრელოში მარიაპოლისთვის შუადღის სიცხეში გადაფარდაებული ურემი მიგრიალებს ფერდებჩაყარნილ ხარებს კარგა დაწინაურებული ყმაწვილი გლეხი მიუძღვის ფეხშიშველი და მუხლებამდის აკაპიწებული მას გაცვეთილი მოკლე ახალუხი აცვია უქაპრო მკერდზე შესხნილი ქამარ-ხანჯალი ხურჯინივით მხარზე გადაუგდია წინ რვეოლვერი უკან ხანჯალი ილლიაში კი გრძელი სახრე ამოუჩრია ზანტად მიიმართება განიერ ბეჭებს მარხვეს მზისგან შერუჯულ შიშველ წვივებზე კუნთების ჯაჭვი უთამაშებს

გზა ტყიან ჭკობით მიიკლაკნება მარჯვნივ და მარცხნივ გზის კიდეებს ლაყებში ჩამდგარი წუმპე ლოშნის შორიახლო ღიანებით დახლართულ ღრუებში თხმელის მოწითალო ფესვები და მათი გველის მსგავსი ლანდები ლაღლაღებენ ჭროლაზურგანიან ბაყაყების მთელი ხროუა ზავსის ზედაიხე ყრუ ყყინით მიმონუნულა აქა-იქ გუბეებიდან ამოჩრილ ძელებზე კუზიანი თავწერილა კუბები უძრავად შესკუპულან ჰაერი შმორის სუნითა და სიცხის ბოლით გაგუდულა ციების მთქნარებით გაორთქილდ გარემოს ნაადრევი ზრობის ფერი გადაჰკერია და ზედ ძირს დაშვებული ცის გობი გადახურვია

სული ეხუთება მეურმეს თითქოს გადადგამს ნაბიჯს თუ არა ქვეყანაც მყისვე გათავებდებო წინ პორიზონტი არა აქვს ეწვენება მიდის მაგრამ არაფერს არ უახლოვდება უკან რომ მოიხედავს ჰგონია არაფერს არ შორდება სულ იგივეა რაც იყო არც ფერი იცვლება არც სახე (ლ. ქიაჩელი)

საერჯიშო № 34. დასვით სასვენი ნიშნები

ოვანეს თუმანიანი დღევანდელ სინამდვილეში იყო ბრწყინვალე პიროვნება ვინც პირადად არ იცნობდა ოვანესს მას ჰიპერბოლად მოეწვენება მასზე ყოველი ნათქვამი მის პიროვნებაში იყო დიდი ადამიანური განათება რომელიც სამუდამო მეგობრად ზღიდა ვისაც ის დაელაპარაკებოდა

ეს იყო ზაფხული 1917 წელი თბილისში ახალი ჩამოსული ვიყავი მოსკოვიდან ჩემთან ერთად ჩამოვიდა კ ბალმონტი ქართული კლუბის ბაღში სანდრო ყანჩელთან ერთად ვანშაშზე რომელიც გაუმართეს ბალმონტს მე პირველად ენაზე ოვანეს თუმანიანი მას სრულიად დამოუკიდებლად ეჭირა თავი ასე რომ რუსულადაც ამბობდა ექსპრომტებს ბალმონტთან ერთად საგანი ექსპრომტებისა იყო ფაცა ამირეჯიბი ცისფერი პანტერა

პირველი ადამიანი რომელსაც ყველაზე უფრო აწვალებდა ფიქრი სომხებისა და ქართველების ბმობაზე იყო ოვანეს თუმანიანი მისი გულწრფელობაც სწამდა ყველას საქართველოში და ამის მოწმე იყო თბილისი მის 25 წლის იუბილეს დროს

დიდი პატრიოტობა არ უშლიდა ოვანესს ყოფილიყო ქართველების ორიენტაციისა საქვეყნოდ ცნობილია რომ ოსმალეთთან ომის დროს სადაც დაიღუპა მისი უფროსი ვაჟი ოვანეს თუმანიანმა

შეიძლება ქალიშვილი გაგზავნა ფორანტზე მოწყალეების დედად და როცა ქართველ-სომეხთა ომი დაიწყო ზოგი მის შვილებთან მოხვდა ერევანში ოვანეს თუმანიანმა უბრძანა შეილებს არ მივლოთ მონაწილეობა ომში თორემ ის მათ დაწყველიდა ეს იყო დიდი სიყვარულის აქტი

აქვე უნდა ითქვას რომ ოვანეს თუმანიანს ნამდვილი ძველი პატრიარქის გავლენა ჰქონდა სომხის ერზე მას უსაქნადა არა მარტო ხალხი არამედ ხალხის მეთაურნიც რომელნიც თითქმის ყოველთვის დარწმუნებულნი იყვნენ თავიანთ სიყვარულში

ოვანეს თუმანიანის ასეთი გავლენა თავის ხალხზე მე მაგონებდა ილია ჭავჭავაძის ავტორიტეტს (ტ. ტაბიძე)

საგარეოში № 35. დასვით სასკენი ნიშნები

მათათვე გზის პირას მღუმარედ ამრეშებული ყანები თავდაზნექილი თავთავები ფხიან ნამგაღს უცდიდნენ და იგი სადღაც გახიზნულიყო გზა დახეთქილი მტერიანი ირგვლივ მხოლოდ სედა და თვლები

შარაზე გამოჩნდა მარტოდმარტო ბერიქალა არსაფერისად ეცვა სხვადასხვა მზიარული ჭყეტელა ნაჭრებისაგან შეკერილი კაბა ცალი ხელით მოძველო ქოლგა ეჭირა მგორეთი ჭრული ბოხნა ძველებური შავი თათმანი ეცვა ხელთ და ადამის ხნის დაგლეჯილი მაღალქუსლიანი ჩაღილეული ყელიანი ფეხსაცმელი მომტკრეული შუაზე გადაჩხილი ქუსლი ძალზე აწვალებდა მოქანული შეოფლიანებული გმინავდა შეწუხებული ცალკე სიცხით ცალკე უხერხული ფეხსაცმლით ცალკე იყო მწარე ბელით

როდემდის როდემდის ამდენი წანწალი კენესოდა და თან მკერდზე თათმანით ოფლს იმშრალებდა მალე სიარულსაც ევლარ შევძლებ და სადღაც ღობის ძირას ამომხდება სული

ერთხელ სარკემი ჩაიხვდა და სარკე მიწაზე დაანარცხა ხარკემ უთხრა რომ პირის მთვარიანობა დიდი ხანია რაც ჩაქრობოდა ბროლის ნათელი ლაღის ბრდღვიალი გახუნებოდა შექვამდგარ საღამოს მიჰგავდა მისი ყვავილიანი სამზუო დალუელიყო წყალმა წაიღო სილამაზეც და თაყვანისცემაც

ოდესღაც კი სილამაზისთვის ყუფალა უწოდეს

ავერ ჩემი სოიელიც ამდენ ხანს დასანატრელი ჩემი კერა სადაც აღარც სახლი მაქვს აღარც კარი ვინ გამოიგებება ვინღა მეტყვის დედასავით ტკბილად შეილო, მშვიდობით მომიხველო ჭირი მოგპარეო ვინღა მეტყვის არავინ ვინა მყავს მათი ნაცვალგვარდა მოხრევილი საწუთრო უდაბნო-უგულო რა კარგი იყო ჩენი მთვარიანი აივანი ჩენი ხეივანი საწყალი მამარემი ფარსის ციხის ამლები ხელმწიფემ მისი სურათი რომ მოითხოვა მამამ დიდი რუსული ცხენის ნალი მოღუნა ხელში ეს ნალი გაუგზავნეთ სურათის მაგიერო და მისი შვილი აზნაურის ქალი ახლა ასე

დაეწინაწალებ

ფუფალამ მთაზე შეხედა ნგრეულ ნაშტს და პირვეარი გადიწერა (გ. ლეონიძე)

საგარეოში № 36. დასვით სასვენი ნიშნები

გოგებაშვილის დედა-ენა და ბუნების კარი არამარტო დიდი პედაგოგიური აღლოთი შედგენილი წიგნება იაკობ გოგებაშვილი კრება და ბავშვებისათვის ამუშავება ზალხური ზეპირსიტყვიერების ნიშნებს მის მიერ სახელმძღვანელოში შეტანილი ბევრი ლექსი თუ ზღაპარი სამუდამოდ დამკვიდრდა ჩვენს სასწავლო წიგნებსა და ქრესტომათიებში იაკობ გოგებაშვილმა გამოკრიფა ქართლის ცხოვრების საგმირო ეპიზოდები მოსწავლეთათვის მისაწვდომად გადაამუშავა და ჩვენი ბავშვების ხულიერ ცხოვრების ნაწილად აქცია ცოტენ დადიანისა და თვედორე მღვდლისა იოთამ ზედგენიძისა და სამასი თავდადებული არაგველის გმირობა

იაკობ გოგებაშვილი არა მარტო თვითონ წერდა არამედ უდიდესი ყურადღებით ექცეოდა ყველა ნიჭიერ მწერალს როცა ისინი საბავშვო ნაწარმოებებს ქმნიდნენ ცნობილია როგორი აღფრთოვანებით შეხედა იგი აკაკის საბავშვო ლექსებს

იაკობ გოგებაშვილმა სათავე დაუდო ქართულ საბავშვო მწერლობის თეორიასა და კრიტიკასაც მისი თეორიულ-კრიტიკული შეხედულებები ნაწარმოების ღრმა ანალიზს ეფუძნება და დღემდე ინარჩუნებს საყალბეულო მნიშვნელობას (გ. აბაშიძე)

საგარეოში № 37. დასვით სასვენი ნიშნები

მე ტყვეობაში ვარ და არა პატიმრობაში ეს ჩემი საუკეთესო წლებია ეს მეტია ვიდრე ოქსფორდი და ასპირანტურა ეს კონტაქტებია სისასტიკესთან სიკვილითან და სიცოცხლესთან და რა თუკი საერთოდ ვეღარ ვიხილავ თავისუფლებას განა ეს მისია არაა

განა თავისუფლება ჩემთვის დღეს უფრო საშინელი არ არის ვიდრე იზოლაცია აქ მე დღემ 36 კაპიკი ვლირვარ 2 ზეწარი და 2 ბალიშისპირი მაქვს კვირაში ერთხელ კინო აბანო გაზეთი ტრუდოვიაა ფიზ და სამუშაო არცთუ ისე მძიმე ცოცხი ელექტროდები რა ძალიან ცუდია ეს რა მოხდება თუკი საერთოდ აღარ მიუებრუნდება კინოს და საერთოდ რა არის კინო გასართობი შინამოსამსახურებისა (ხ. ფარაჯანოვი)

საგარეოში № 38. დასვით სასვენი ნიშნები

საღამოს მთელი სოხუმი პორტში იყო გამოსული იყო ბევრი ყვავილი ორკესტრიც ტამ-ფანდურიც ცხვირსახოცების ფრიალიც მაღლობა ნახვამდის მშვიდობით მაგრამ ყველაფერზე მეტო მაინც ცრემლი იყო

სოხუმის მოქალაქენი თავისი სხეულის ნაწილს, თავის სისხლს და ხორცს ბერძნებს აცილებდნენ ბერძნები უკვე ასულიყვნენ გეშუე ღრუბელივით თეთრ და ქათქათა პოსეიდონზე და იქიდან გვიყვიროდნენ ხელების ქნევით რაღაცას ზოგს ბერძნულად ზოგს რუსულად ზოგს აფხაზურად ზოგს სომხურად ზოგს ქართულად უზარმაზარი თეთრი პოსეიდონი კოროთი ნაპირისკენ იდგა ზღვა ოდნავ ღელავდა და გემი ისე ირწეოდა და იქნევდა თავს თითქოს თვითონაც გვემუშვიდებოდა

მე სხვა ბავშვებთან ერთად პირსის მოაჯირს მიჭყლექილი თვალებს ვაცეცებდი და გემის ქიმზე გადმოფენილ ბერძნებში იანგულის დაეებები უცებ თვალი მოკარი მას კვლავ შავი სატინის სალათი ;კვა მკერდზე გაღლილი იანგული მამამისის წინ იდგა და მომჩვენა რომ მამამისს ხელით ეჭირა (ნ. დუმბაძე)

საგარეოში № 39. დასვით სასვენი ნიშნები

ღელაქალაქის თეატრებმა სეზონი დახურეს დამთავრდა შრომის ცდისა და ძიების კიდევ ერთი ძელი წელიწადი ვინც ერთხელ მაინც მოხვედრილა საზაფხულოდ დაკარივლებულ თეატრის დარბაზში როდესაც უარდა ახდილია და სცენის უკაცრიელი სივრცე ღემილს მოუცავს მას უთუოდ უნდა განეცადა საზეიმო იღუმალების თითქმის ფიზიკური შეგრძნება რამპის გადაღმა კულისების ბინდბუნდში ამ დროს თითქოს ის ურინარი ხულები თვლებზე რომლებიც სულ ახლახან მასფრი დაძაბული ფერადოვანი სიცოცხლით ცოცხლობდნენ ჩვენ თვალწინ

თეატრის სცენას აქვს თავისი შინაგანი უსაზღვროება სიღრმის ამგვარ ილუზიას ვერავითარი ვერანი ვერ ქმნის ვერჯერობით ამ სიღრმეში არის დაპირება გამოუცნობ ზრახვათა მოულოდნელობათა ნიშანი რომელიც წინათგრძობის განცდად ეუფლება დარბაზს ის ჰამლეტის მამის არღილივითაა რაღაცას გვაგონებს გამუდმებით რაღაც აუცილებელ მოწოდებას ავლიბებს ჩვენში

თეატრისგან ხშირად მოითხოვენ ცხოვრების სწორად დანახვას ანარეკლს სიმატოლეს ბუნებრიობას ეს მოთხოვნილება დღეს კიდევ უფრო გაღრმავდა ვერც ერთი ნორმალური მაყურებელი ვერ ეგუება სიყალბეს მაგრამ ღრმად ცდება ის ვინც სცენიდან სინამდვილის განმეორებას მოელის მაყურებელთა უმნიშვნელოვანესი ნაწილისთვის თეატრი უპირველეს ყოვლისა ხელოვნებაა თვისობრივად განსხვავებული ცხოვრებისგან ბუნებისგან ეს განსხვავება ყველაზე მარტივად სხვათა შორის იმაშიც ელინდება რომ თეატრი კვდება სწორედ იმ დროს როცა ბუნება აღორძინების ზენიტშია რათა ხელმოკრედ სწორედ მისი საშემოდგომო ფერისცვალებისას გატოცხლდეს სასცენო ფარდაც სწორედ მაშინ მიიწევს ზვეით როდესაც ბუნება თავის გახუნებულ ბაირალებს კეცავს თეატრში ჩვენ ვეძებთ უპირატესად იმას რაც ცხოვრებაში დაგვაკლდა რაც

საერთოდ სხვაგან არსად მოიპოვება ასე რომ არ ხდებოდეს სცენა რომ მხოლოდ სარკე მხოლოდ ანარკლი იყოს ჩვენი ყოველდღიურობისა რა ძალა გვაიძულებდა ამ ყოველდღიურობით საევესე ქუჩიდან თეატრის მყუდრო შენობაში შესვლას (გ. ასათიანი)

სავარჯიშო № 40. დასვით სასვენი ნიშნები

კაცი იყო შურიანი ყველასი და ყველაფრის შურდა შინ იყო და შური ახრჩობდა შინიდან გავიდოდა და შური თეალებს უბნელებდა და გზა-კვალს უბნეედა ადგებოდა და დაწოლისა შურდა თვალს გაახელდა და თვალის დახუჭვისა შურდა მარჯუენი გაიხნედაედა და მარცხნივ გახედვისა შურდა სძულდა შურიან კაცს და სიყვარულისა შურდა დიდი შურით იყო შეპყრობილი შურიანი კაცი

ერთხელ გადაწყვიტა შურზე შური ეძია ვერ თეევისა შურდა და ცურვა ისწავლა ფრინველისა შურდა და ფრენა ისწავლა ძაღლის ერთგულებისა შემურდა და ძაღლივით ერთგული გახდა ცხერის თვინიერებისა შემურდა და ცხვარივით თვინიერი გახდა ბოლოს ხისა შემურდა ერთ ადგილას რომ იდგა და რომ მას მაგრილობელი ჩრდილი ჰქონდა და რომ მას ნაყოფი ჰქონდა და რომ მისი ფოთლები შრიალებდნენ და რომ ტოტებზე ფრინველები ისვენებდნენ და ბუდეებს იშენებდნენ

და შინიდან გავიდა შურიანი კაცი ბევრი იარა მრავალი მწვანეშეფოთილი კორდი გადაიარა და ბოლოს მონახა მწირი ხრიოკი ადგილი ერთიც მოხედა თავის განვილილ გზას და დადგა დადგა და მიწაში ფეხვები გაიდგა მერე მარადმწვანე ფოთლებით შეიმოსა ხოლო ნაყოფად ზეთისხილი მოისხა

ახლაც იქ დგას შურისაგან დამცხრალი შურიანი კაცი დგას და შრიალებს (ე. ახვლედიანი)

სავარჯიშო № 41. დასვით სასვენი ნიშნები

თინა ოხრავს მაგიდასთან იკუნტება ტელეფონების სიას დასცქერის ტურჩაბზეუბული შემოდინა საბჭოს წევრები კაკო ბორია კოტე ბელა და ვასო ჩორგოლაშვილი რომელიც უკითხავად შედის მოადგილის კაბინეტში

ეს არი ეკითხება კაკო სოსოს საქალაქდეს ჩამოართმევს გადაშლის

ეს არი კი ბოლო ვარიანტია

მე რომელი მქონდა

ამის წინა ალბათ

ბევრი შეცვალე

ისე რა ბოლოა და საბოლოო ხელს აღარ ვახლებ ამის შემდეგ მორჩენილი ამბავია

სწორიკა ეცინება ფურცლებში თაწარგულ კაკოს
კაკო ებახის თინა მოსაწევეები არ მიგაქვს
დარჩა მიმაქვს კი გაკეცილი საქალაღით მაღღება მაგიდას თითით გვერდი აქვს ჩანიშნული
ეს არი რამდენი ავილო

აიღე ერთი ორი რამდენიც გინდა

პრინციპში ორი ისე იყოს აქ პატარა ჯიბეები მაქვს წამოღებული იცინის ჩამოტეხილ
კბილზე იფარებს ხელისგულს აჭრილ გვერდებს ასწორებს საქალაღში მდიენის მაგიდას
შორდება

სოსო სათაური დარჩა ხომ თინა კითხულობს

კი აწერია ტიან-შანი ცისფერი მთები სათაური დარჩა

ერთი რამე მაინტერესებს მე რატომ არა ვარ შიგ კაკოა საქალაღით
როგორ არა ხარ

არა ვარ იცინის უხმოდ ვველაა ჩემ გარდა

შენ აკაკი არა ხარ ებებს თახახის ფურცლები აეჭრება ერთი აჭრით საჭირო ადგილს აგნებს
მანც კითხულობს

აკაკი იცინის ჩამოტეხილ კბილზე იფარებს ხელს სოსო მაინტერესებს მე რატომ არ ვარ
შიგ სიტყვასიტყვით წერია ა ბატონო უთითებს

ვეყოფილვარ იცინას, ხელს იფარებს ბაგეზე მე კაკოს ვეებები საბუთით მართალია აკაკი ვარ
მეტრიკით პასპორტითაც აღარ გამახსენდა

უკმაყოფილოდ ნასკეავს საქალაღდის ზონრებს სოსო

შენც ხარ რა

სოსო მე ხომ არ ამოვევარდი თინა კითხულობს ვარ შიგ

ჩვენი მტერიც ამოვარდნილა ხარ რომელია

სათაური შეცვალე სოსო

არა კაცო ცისფერი მთები ტიან-შანი ტიან-შან

მოსაწევეები მართლა არ ვინდა დასწრება სავაღდებულაო ოთარმა

გამხდარი მოქალაქე შემოაღებს კარს ფრთხილად თავდახრილი შემოიტანს ნახევარ ტანს

შეიძლება არც კის ეუბნებიან არც არას თავაწეული მისწერება თინა

მობრძანდით ეპატიყება და სკამსაც უთმობს ბელა მოგვიანებით

როგორ გეკადრებათ არავითარ შეთხვევაში ბრძანდებოდეთ უკაცრავად შეგაწუხებთ

ველა ერთდროულად იწყებს თითქმის ლაპარაკს უცხო აღარავის აინტერესებს

პატარა ჯიბეები წამოვიღე-შეთქი ვითხარი ღირეკტორთან ვინ არი

არაინ

თქვენ დაბრძანდით ქალბატონო მე პირადად უკაცრავი პასუხია მიწვეული ვარ ფეხზე დგომას მათკით

ბელა არაფერს ამბობს რაზე ბოდიშობს ეს კაცი ვერ ხედება უცხო კი არ ჯდება და მოსაცდელის დატოვებას რომ არ აპირებს ეტყობა ლაპარაკის დარღვევა არ უნდა როგორც ჩანს და სხვის ხმებს აყოლებს მომლოდინე თვალებს

ბელა ვინ არი შიგ

არაინ არ არის ხომ ვთქვი ადამიანო

ამა რატომ არ გეცხის მართლა ხვალ არი თინა საზოგადოების გაფართოებული სხდომა

ხვალ არის კი ყველანი უნდა დაესწრონო გაფართოებული არ მითქვამს სხდომა თქვენ ვინ დავიბარათ თვითონ არ არის და როგორ დავიბარებდათ

ეეე წაუსტვენსავით კაკო არ არიო მოსწვევებს მონაცემებს ადგილს მაგიდაზე უმოსწვევებოდ არ შემძვებენ

სადა დირექტორთან

არა იქ გაფართოებულ იმაზე

გაფართოებული არ მითქვამს ზარია ყურმილს იღებს დიას ვისმენთ რაზეც გინდათ იყავით დიას დიას არა არ არი არ ვიცი ხომ გესმით ქართული არ არის, კიდევაც რომ იყოს დღის პირველ ნახევარში მაინც ვერ მიგიღებთ არ ვიცი, გენაცვალე ყურმილს დებს

მეორე ნახევარში უცნობი მოქალაქე ჩაერთვება უცნობისა და ნაცნობის დიალოგში

გაჩნია რა საკითხზე

ვთქვით იგავ-არაკებისაზე მაგრამ ამაში არ არის საქმე თუ არ შეწუხდებით დიდ ბოდიშს გიხდით ხვალაც მოვალ და იქნებ გეთქვით ყუფარაძემ დარეკა-თქვა

გადავცემ

დიდი მადლობა ბოდიშს გიხდით რომელიდან რომელამდე აქვს დალოდების საათები ორიდან დღის ბოლომდე

ხვალ რომ მოვიდე და დაველოდო შეიძლება არა

შეიძლება კი

აქ სულ იგავ-არაკები გაქვთ კითხულობს წარბაქაწული ბორია თავის სილამაზეში არცთუ უსაფუძვლოდ თავდაჯერებული ყმაწვილი

გამხდარი მოქალაქე საკუთარ პორტფელს აკვირდება და პასუხის გაცემას აგვიანებს (რ. ჭვიშვილი)

საგარეო № 42. დასვით სასენი ნიშები

რუსული ტექსტი ქართულიდან გადმოთარგმნილია ნათქვამია თუმცადა გაუწაფავი თვალი სხვათაგანაც დადგენილია პრიციითობას მიხედება ტექსტი რუსულიდანაა გადმოღებული ცუდი ალაგ-ალაგ გაუგებარი ქართულით თავად დოკუმენტი მარჯვედაა შედგენილი და ალბათ სრულად შეესაბამება რუსეთის იმდროინდელ პოლიტიკურ-იურიდიულ ამბიციებს

ქართლ-კახეთის სამეფო შედიოდა ერთმორწმუნე ქრისტიანული ქვეყნის მფარველობაში და გეორგიევსკის ციხესიმაგრეში გაფორმდა და სარატიფიკაციოდ გამოზადა შესაბამისი დოკუმენტი რომელიც თავიანთი ხელმოწერებით დაამშვენეს შემდეგმა პირებმა პაულე პოტემკინმა ასე წერია იოანე ბაგრატიონმა და გარსევან ჭავჭავაძემ მეფე ერეკლე მოგვიანებით დაჰკრავს ბეჭედს და დააფიქსირებს საკუთარ ხელხლართვას ბერ წყალობას სოციალურს პოლიტიკურს მეფურს გამოელოდნენ მწყალობელთაგან წყალობილები აღიარებდნენ უმაღლესობას რუსეთისას იმპერატორისას სამაგიეროდ სანუჯუოდ ინარჩუნებდნენ მეფობას საკუთარი ტერიტორია-სამფლობელოებისას და მეშვიდრობითობას სამეფო დინასტიის შენარჩუნებას მრავალჯერ დასჭირდა შესხენება ამ პირობებისა ერთ მხარეს მეორისათვის უშედეგოდ დაფრუდნენ თუ თავი დაიფრკეს ცნობადი არ უნდა იყოს (რ. ჭვიშვილი)

საგარეო № 43. დასვით სასენი ნიშები

წლეუანდელი ზაფხული დიდწვიმიანი გამოდგა გომბორში ზან თავსხმა წამოუშენდა ზანაც ფუთქი თქორავდა შემაბეზრებლად ციოდა შორეული იაღნოს მთა მოკრიატებულზე შხვს ნიშბივით რომ მოიყენებს ზოლზე თითქო სამუდამოდ გაიქნა დაიკარგა ჯანყში ზოლო ჩემი ხახლის მომიჯნავე წითლოვანი გორა თეთრგომრადი ნისლეულით აბოლდა სწორედ ისეთი ტაროსი იდგა კაცს რომ ჩამყუდროვებული ფიქრისა თუ მოგონებებისათვის განაწყობს მწიფობის ფაბი იყო გაღუშებული ნაყოფით დახუნძლული აღუჩა და ვაშლი მსხალი და ალბუხარი ტოტებდადრეკილი ნადვლიანად იდგნენ მოთქრიალე წვიმამი და ჩემი თმენით ელოდნენ პატრონთა კეთილ ხელშეხებასა და მოსთვლიანებას მათ შორის საყვარლად იყო აწონილი ტოტებგაბარველული აღუბალი პრიალა ფოთლები უხასხასება ზოლო ნაყოფი მეტი სიმწიფით ჩამაგებულიყო თითქო ღეთის მადლიან მარჯვენას ღაღის თვლები შეფერქეთის მისთვის და ეთქვას აპა ახარე ადამის ტომიო არაფერი ხვობდა მის ცქერას ამ ნისლიან სვედიან დღეს იდგა გაწუნული მშვიდი მუქად გაბურხურებული (თ. მაღლაყვარასე)

საერჯიშო № 44. დასვით სასენი ნიშნები

ომის 1941 45 წწ შემდეგ სოფელში სამხედრო ფარაჯები გაჩნდა დროთა განმავლობაში მათ საპატიო საკიდლები მიატოვეს და ღამის მეზრეებისა თუ მოხეტიალე ბოგანოების შესამოსლად იქცნენ

მახსოვს ერთი ასეთი ბოგანო თმაწერგაშვებულს ქართა და მზითგამოყვანილ სახიანს ფარაჯის საყელოდან ღამაში ყელ-კისერი ისე მოუჩანდა იფიქრებდი შიშველ ტანზე აცვიოა ფარაჯა გამხდარ და სწორ სხეულზე ბერის ანაფორასავით შემოპგრავნოდა მსხვილი თოკი ჰქონდა წელზე შემორტყმული და თუმცა ტანად მაღალი იყო ფარაჯა ღამის კოჭებამდე სწვლებოდა ამ ბოგანოს მოუცილებლად ხელში სპილოს ძვალეით პრიალა ჯოხი ეჭირა არგანად წოდებული მიდიოდა და მილაპარაკობდა

პრიალა პრიალა სწორი და ლიტაო იყო ის არგანი გვეონება მრავალ თაობას სჭეროდა ხელში და ახლანდელ პატრონს თავის ჭკუაზე გაეწვროთნა რადგანაც რაღას, არ აკეთებინებდა როცა მიდიოდა და მილაპარაკობდა თითქოს იმით მიუძლოდა და წარმართავდა ფიქრებს რომელთაც არგანი ხან იგერიებდა ხან ეთანხმებოდა და ხანაც მსაჯურს სდებდა და თქვენ წარმოიდგინეთ ხითხითება კიდევაც ზოგჯერ ისეთი სასტიკი იყო რომ ბალახისა და მტკრიანი გზის მაგიერად შეგემინდებოდა ზოგჯერ კი ისე ნაზი ღამის სანთელივით მზეში გამლვალავიყო

ჩვენს სოფელზე გაივლიდა ხოლმე ყველაზე დიდხანს მე მივდედი შორიანხლო სხვებს ადრე ელეოდათ ცნობისწადილი და მარტო დარჩენილს შიში და პასუხისმგებლობა მემატებოდა იმისთვის რა მიდიოდა და მილაპარაკობდა არც არაფერთან შედგებოდა არც არავის ესიტყვებოდა მაგრამ მაინც ყველამ იცოდა რომ ამა ბესარიონი ერქვა და უჯიათი უკმეზი ზასიათის გამო ბერების საძმოდან იყო მოკვეთილი

ბოგანო და მათხოვარი სხვაც ბეერი დადიოდა სოფელ-სოფელ ეს კი არავითარ სურვილს არ ამჟღავნებდა ნატამალი არ უნდოდა არაფრისა ამობდნენ ბალახსა ძოვსო მაგრამ რაღას არ იტყვიან ხოლმე კაცზე მით უმეტეს როცა არაფერი აინტერესებს

ერთხელ გავბედე და წინ ისე გადაუვლეკი შემთხვევით რომ ხდება კაცთა შორის ბავშვი ვიყავი აშკარად მეტყობოდა რომ ბავშვი ვიყავი შემომხედა და თვალები ჩამამტერა ღამაში ჭროდა თვალები მიყურა მიყურა თითქოს თვალებიდან თვალებში რაღაც გადმომიღვარა რაღაც შემომისახლა გულიდან გულში სულიდან სულში რაღაც მიწვილდა თითქოს ნერწყვიც შეერხა ყელში და როცა ყველაფერი გაიღო ჰაპა თითქოს ჯოხით გზა გაიწმინდა ისეც გამკვასებული წავიდა მიდიოდა და მილაპარაკობდა და შორიდან რომ ვუყურებდი გვეონება გულჯავრინი პეპელა მიფრინავსო უკვე პორიზონტზე კი ალბათ ჯოხის წყალობითაც ქარის წისქვილს ემსგავსა

მეც ბესარიონი ვარ-მეთქი დავაპირე მეყვირა რაკი შორს იყო და აღარ შემინოდა ბესიკი ბესარიონი ორივე შქვია ამბასაც კი ვთამაშობ ზოლმე დამიცადე სახლში გავიქცევი ვრბულ პალტოს წამოვიღებ და ერთად ვიართ მეც ძალიან მიყვარს თავის დამართობელება აი ახლაც აბა გახედე ჭიჭია მათე და თათუკა სად არიან აგე ძლიევ ჩანან ერთად წამოვედით იერის ტოტი უნდა ავირჩიოთ და ზვალ დაწუროთ მაგრამ მე ჩემთვის სიარული მირჩენია ჩემთვის უფრო ვერთობი რატომ ვერ მიცანი თუ იფიქრე ბაღლია სად ივლის ქარში და წვიმაშიო

მაგრამ თითქოს უცებ გავიზარდეთ თავმოყვარე შევიქენი სისულელედ ჩავთვალე ჩემი განზრახვა და ისეთი გრძნობა დამეუფლა თითქოს ნამდვილი ბესარიონი აქ ვიყავი ის კი როგორც მოჩვენება როგორც შორეული კვალი ისე გაქრებოდა ზუსტად ვიცოდი რომ დღეს მოკვდებოდა იმიტომაც გაემართა კოხის ტყისკენ იქა აქვს საფლავი წინასწარ გათხრილი წელან რომ მიყურებდა ყველაფერი მაშინ მითხრა თვალებით მიაბო მთელი თავისი ამბავი და ანდერძიც მე დამიტოვა

ასე წარმოვისახე მომხდარი და ამავი შევიქენი ბესიკი-ბესარიონი აქედან რაღაც უნდა გამოსულიყო მით უფრო, თუ ამბაც დაემატებოდა

ადამიანი ზურგიდან გამოიცილება წასულს შევაძინე რაღაცა ზადი თითქოს საკუთარი თავი მხრებზე წამოხურვოდა და ამას კი ვერ ვეგობნა ვერ წამოვიღო და ძირს ვერ დაენარცხებინა რომ ბრეე იმის ტყავზე გაველო ლოდინს კი ისევ ეს ერჩია მიდიოდა და მილაპარაკობდა მე ახლაც არა ვარ დარწმუნებული რომ ის სიბრძნეს მეტყველებდა მაგრამ თვითონ ფორმა ამგვარი თავისუფლებისა მიდიოდე და მილაპარაკობდე ჩემთვის საოცნებო და მიუღწეველია დღემდე როცა არც წარსული გაქვს არც აწმყო და არც მომავალი არაფერი არ გაგანია და მით უმეტეს სალაპარაკო

განა მხოლოდ ახლა ადრეც მიკითხავს ჩემი თავისთვის რითი მომხიბლა ამ მიუსაფარმა ბოგანომ შესაძლოა იმით რომ დაპირისპირებული იყო ცხოვრებასთან რომლისგანაც ადამიანები კეთილგანწყობას მოითხოვენ და შეჩვევას ზჯერდებიან იმით თავის ნებაზე რომ იყო და ნერვები არ უცხრებოდა კმაყოფილება რომ არ იცოდა რომ ცხოვრების რჩოლა და ჯიბრი მისთვის ჩვეულებრივი ამბავი იყო

ის ვინც საკუთარ თავს ქმნის საზოგადოებაში ადვილს აღარ უნდა ებებდეს საზოგადოება ორპირი და თვალთმაქცია აბა დაგვიძახონ ის სახელი რასაც გულში გვეძახიან აბა ისე მოგვექცინენ როგორც გულში გვექცევინან და მაინც როგორ ადვილად მივიტყუებს ზოლმე საზოგადოება როგორ ვცდუნდებით როგორ გამოვდივართ კომკიდან გაველით მუშტს და ხელს ჩამოვართმევთ ყველაფრის მიზეზი კი ჩვენი სურვილებია

ამბა შთამბეჭდავი და მკვეთრი არსება იყო ის რომ გზაზე გაივილიდა ჰაერი იცვლებოდა ღობეები კრთოდნენ ხეები იზნიქებოდნენ კვალი რჩებოდა იმის გავლილზე უცხო სუნი ღვებოდა

დროის სუნი სიძველისა სხვა როლიც კჭონდა ამას ბავშვებს იმისი სახელით ამინებდნენ უიმე უიმე ჩაცყარეთ ახლავე ლოგინში ამა მოდისო

სოფლის საზოგადოებაში იყო ერთი პატარა უჯრედი ამ საზოგადოებისა რომელიც მთელი სოფლის ოცნებას ასახიერებდა და აღასრულებდა დრო უქმად გაჰყავდა ერთადერთი კონფლიქტი ამ საზოგადოებას ამასთან მოსვლია მაგრამ ამ შემთხვევაზე ისე ხმაძალა როდი ყვებოდნენ ხაწირის მიის ძირში ყანების ბოლოს ფუფქელ გზაზე მიდიოდა თურმე ამა როცა ზემოდან მოქიფივები ჩამოხტომან ნახატარის მუხების ჩრდილში კჭონიათ სუფრა გაშლილი და იქ მიუწვევიათ ხან წინიდან ხან გვერდიდან შემოუვლიათ და უფრო მეტ ყურადღებას რომ ვერ ღირსებთან ვიდრე სხვა რამ გარშემო ამბასთვის გონზე მოყვანა და ფარაჯაზე ქაჩვა დაუწყიათ მაშინ ყოფილა არგანი ქაბობრბალასავით რომ დატრიალებულა თვით პატრონს კი არაფრით შესტყობია გუნების შეცვლა რადგან იმან, ვინც პირველმა შეძლო თვალბეში გამოხედვა ღრუბელივით შორს დანახა

ამა ბესარიონი თავისუფალი არსება იყო და ეს შეუძლებელია არ შემურდეს ვისაც მოვალეობები ვერ აუტანია თვალმისაცემი იყო და არავის აინტერესებდა ეს კი ანაზღაურებაზე მეტია როცა თავისუფალი გინდა იყო ერთი სიტყვით ამ სახეში მომხიბლავი იყო ის რაც შეიძლება შემოქმედების წინაპირობად ჩაითვალოს ასეთს იქნებ გიფი გვეთქვა წერა რომ შექმლოს ერთი ნიჭით მეტი იქნებოდა ასე კი მხოლოდ ცხოვრებაზე მეტი ცხოვრება ადამიანში თვალბედიან შედის გიფი ხედავს მეტს გაცილებით მეტს ვიდრე კალამმა შეიძლება აღწეროს და ფიქრობს მეტს და დაულაგებულს ვიდრე წერა გიფისთვის არ არსებობს დავიწყება და გახსენება ის დღესა და ამ წუთშია მხოლოდ და რასაც მილაპარაკობს ეგრედვე იფიწყებს აბა სცადე და შენც გააქრე ერთი სტრიქონი ვერა უფრო დაგახსომდება

სისულელე იქნება ეთქვა რომ ის ამა ბესარიონი დღეს მე ვარ რომ სულმა რომელიც ტყავიდან გავიდა ჩრდილი დატოვა ჩრდილი კი მეტია ჩრდილში ისიცაა რაც სინამდვილე და ისიც, რაც დაკარგულია მაგრამ განა ის კი მართალი იქნება თუ ვიტყვი რომ დღეს მე ვარ ის მოწმე ბავშვი ათი-თორმეტი წლის ბესარიონი

მიჩნეულია რომ მძიმე ბავშვობა ნიშნავს ობლობასა და სიღარიბეს რაღაცა წილი მე ამ ორივეში მდლო მაგრამ ჩემთვის უფრო მძიმე გასახსენებელია ის განცდები რომლებიც ერთი და იმავე მიზეზით მეუფლებოდა ხოლმე და თავი რომ დამეღწია დათრგუნვისაგან სითამამეს ევბლეოდი ანუ მაიძუნობას და მასხარაობას ვიწყებდი რაში გამოიხატებოდა ჩემი მასხარაობა ჩავიცვამდი დედაჩემის ძველ პალტოს შემოვირტყამდი ზედ თოკის ნაგლეჯს გავიკეთებდი შავი მატყლის ნაჩეჩისაგან წვერ-ულვაშს თბა ისედაც ხუჭუჭი მესხა დავიჭვრდი ხელში თხილის ჯოხს და შეუღლებოდი მტერ-მოყვარე მეზობლების მონახულებას აა მობრძანდი ამა მობრძანდი მეტყოდნენ

მაგრამ მე რა თქმა უნდა არ ეუწერდებოდი რამე ორაზროვანსა და თამამ სიტყვას ღაუგუდებდი მასხარას რომ ეპატიება ისეთს და გაცვილდებოდი ისედაც კარგა გრძელ ქეჩაზე იყო ჩვენი უბანი ანუ სცენა ჩემი მოღვაწეობისა და მეც აყვებ-ჩაყვებოდი ჩვენს გზას და უბანს ჯოხის ჯადოსნური ტრიალით რომლისთვისაც ყველაფერი ობიექტი იყო ღობეც ხეც ქათამიც ძაღლიცა და მეზობლის ბავშვებიც რაკი როლის მიხედვით უნდა განუწყვეტლივ მელაპარაკა მებუტბუტა და შემთხზა უცაბედი ფრაზები ზანდანან ისეთი რამე წამომცდებოდა რომ ვიფიქრებდი ასეთი რამ დღე რომ ვიქნები მაშინ შეიძლება წამომცდეს-მეთქი ვინ იცის წამოცდნილი სიტყვა მეტია ვიდრე თხზული წინადადება წინადადება იქნებ მეტი არის ვიდრე აბზაცი და აბზაცი მთელ თავს სჯობია

ეს გარდასახვა კარგა მაგრად მართმევდა ძალას მასსოვს როგორი გაოფლილი ვბრუნდებოდი შინ დაღამებისას მაგრამ უცნაურია მხიარული და კმაყოფილი როდი ვიყავი გულგატეხილი ვბრუნდებოდი აივანზე მიყვრილი ჯოხსა და პალტოს წვერს ისე ჩამოვიგლეჯდი როგორც ჭეშმარიტი მსახიობი რომელმაც სცადა და როლი შეასრულა ტაშიც დაიმსახურა მაყურებელიც აცდუნა აღფრთოვანებაზე მაგრამ საკუთარ თავს ვერ აჯობა და ამაღ არის მგლოვიარე რადგან გამოცდილებამ კვლავაც შებორკა მეც ვერძნობდი რომ ვერ შემცვალა ჩემმა თამაშმა სხვები აიყოლიე მაგრამ საკუთარ თავს კი ვერ ვაჯობე ვერ ვაჯობე ჩემს დარდს და განცდებს ისე ღრმად ყოფილა კაცში საკუთარი თავი რაც მეტს მიჰყვები უფრო მეტსა თხრის თხუნელასავით უფრო გკარგება და შენ ისევ შიშველი ინსტინქტების ამარა რჩები ასე ნირწამხდარი სახედაკარგული ეწეპობი ლოგინში და ევლოდი როდის ამიწვედა სიცხე

მეორე დღეს საშინელი უიმედობა მეუფლებოდა ისეთი როცა გეჩვენება რომ არ გათენდება რომ არ გაიზრდები და ბავშვად დარჩები რომ ვერასდროს გასცდები შენს გზას და უბანს რომ სულ ამ სოფელში იქნები რომელიც სულაც არაა ზღვის ნაპირას პირიქით მთებშემორტყმულ პატარა ვაკეზეა და რა თქმა უნდა არავითარი ნავსადგური არ აკრავს არ ბიბინებს ზღვა და არ ირწყვიან იალქინი გემები აქ არც ერთი წაკითხული ამბავი არ გათამამდება აქ არ იქნება სიყვარული შურისძიება აქ არ დარეკენ ცამდის აწედნილი ეკლესიის ზარები კიბეები არ იქნება მარმარილოსი თოკს არავინ ჩამოუშვებს შენთვის სარკმლიდან აქ ქალმა რომ გაიზადოს უნდა შებრუნდე რომ გული არ გაგიტყდეს რომ კვლავ გქონდეს მომაველის იმედი რომ როცა ავიშვებენ აუცილებლად შეიქნები შენს თავზე მეტი და ძალა შეგწევს შეპფიცო მომაველს რომ

ამე დედამიწაზე ქრისტესშობიდან მეოთხე საუკუნეში ეგვიპტეში ცხოვრობდა და მოღვაწეობდა წმინდანი და სასწაულთმოქმედი ბერი აბა ბესარიონი რომლის შესახებაც წმინდანთა წიგნში ვკითხულობთ მისი ცხოვრება მსგავსი იყო რომელიდაც ფრინველისა რომელიც ცაში დანაეარდობს ან რომელიდაც თევზისა ან რომელიდაც არამიწიერი არსებისა რადგანაც მთელი დრო რაც იცხოვრა მან გალია წუხილისა და ზრუნვის გარეშე არ აწუხებდა მას არც სახლზე ზრუნვა

არც სახნავ-სათესი არც სიაშენებისადმი ლტოლვა არც ფიქრი რამის შექმნაზე ის თავისუფალი იყო სხეულზე ზრუნვისაგან ცხოვრობდა მომავლის იმედით და შემორტყმული იყო რწმენის კვლით ტყვესავით ითმენდა სიცოცხეს და გაზურბული მზის სხივებში სრულიად შიშველი ჩრდილს როდი ეძებდა დევნილის მსგავსად იმალებოდა უდაბნოს კლდეებში და უკიდევანო და დაუსახლებელ ქვიშის სამყაროში ისე დადიოდა როგორც ზღაპრე

კიდევ მრავალ სასწაულს ყვებიან აბბა ბესარიონზე განსაკუთრებით საინტერესოა ჩვენი ადამიანური შესაძლებლობების კვალობაზე ასეთი ეპიზოდი სავანეში ერთ-ერთმა მმათაგანმა შესცოდა და განკვეთილ იქნა მონასტრის წინამძღვრის მიერ როცა მმა ეკლესიიდან გადიოდა აბბა ბესარიონი ადგა უკან გაკვება განკვეთილს და თქვა მეც ცოდვილი ვარ აბბა ბესარიონმა მოახლოებული სიკვდილის წინ მიატოვა თავისი სავანე და უდაბნოს უკაცრიელ კლდეებს შეეხიზნა არავინ იცის რამდენ ხანს იცოცხლა და როგორ აღესრულა (ბ. ხარანაული).

სავარჯიშო № 45. დასვით სასვენი ნიშნები

გურამ რჩეულიშვილის მოთხრობაში სიკვდილი მთებში აღწერილია თავზარდამცემი ტრაგიკული შემთხვევა საქართველოს მთებში მოგზაური გერმანელი მწერლის ალფრედ კურელას თვალწინ დამფრთხალმა ცხენმა ცალ უზანგში ფეხჩარჩენილი მისი მეუღლე გაიტაცა და ქვიან გზაზე თავის ხეთქებით ამოხადა სული ალფრედ კურელამ იშვიათი სტოიციზმი შეაგება მოულოდნელად თავს დამტყდარ უბედურებას ამ ამბის შემსწრენი განცვიფრებულნი იყვნენ მისი ეაჟაკური თავშეკავებით ფოტოსურათები გადაუღო მეუღლის ცხედარს მცირეწლოვან ვაჟთან ერთად მინდვრის ყვავილები დაკრიფა და იმით შეამკო საყვარელი ადამიანის გვამი მთხრობელმა გურამმა ორჯერ შენიშნა მის თვალებზე რაღაც ცრემლისმაგვარი მაგრამ ჭირისუფალმა ორჯერვე სძლია თავს და უკანვე ჩაიბრუნა ჭირთ მანელბელი ცრემლი ნიკოლოზ ბარათაშვილის გამოთქმა

მიცვალბულს იქვე გაუჭრეს სამარე მიწას მიაბარეს და თბილისში დაბრუნდნენ იმ სასტუმროში სადაც იდგნენ და ის ნიუთები ჰქონდათ დატოვებული რომლებიც მთებში არ სჭირდებოდათ

თითქოს უმთავრესი უკან დარჩა თითქოს ჩაელილია ყველაზე მძიმე წუთები თითქოს ცივმა გონებამ გაიმარჯვა გრძნობაზე მაგრამ სასტუმროს ოთახში შესულ ალფრედ კურელას თვალში მოხვდა საწოლის თავზე გადაკიდებული კაბა და ხალათი მეუღლისა მოთხრობაში ვკითხულობთ ალფრედი იღვა გაშეშებული მარტოკა და იმ საწოლს უყურებდა რომელზეც ქალის კაბა და ყვითელყვავილებიანი ხალათი იყო გადაკიდებული გურამმა რაღაც იგრძნო ტკივილივით იქით ოთახიდან ხმაძალა ქვითინი მოისმა სარკეში ჩანდა ალფრედი დაეცა საწოლზე აღრიალდა ის ტიროდა ხმაძალა ქვითინება და ზორბა მხრები უძებნებდა

დაობლებულმა სამოსიელმა გრძნობათა იმაზე ძლიერი აფეთქება გამოიწვია ვიდრე თვით უბედურებამ უშუალოდ განცდილმა (ლ. ბრეგაძე)

საქარჯიშო № 46. დასვით სასენი ნიშნები

ორასწლოვანი რუსიფიკატორული პოლიტიკისაგან იხულებითი და საბულველი ორენოვნებისაგან რომელსაც ასე თუ ისე მინც ეუპყლავდებოდათ თავდახსნილი მშობლიური ენის ქართული კულტურის ქართული სულიერების წინსვლა-განვითარებისა და საბოლოო ზეობის მოიზენი მწარედ მოეტყუდით თვით კომუნისტური ტოტალიტარიზმის უმაფრეს და უსასტიკეს პერიოდებშიც კი არავის ახსოვს ქართული ენა აგრერიგად წარყენილი შეურაცხყოფილი და დამცირებული ვის შეჭრილთ ან ვის გადავაბრალთ ეს ხომ თითოეული ჩვენგანის ბრალია

საქართველოს დამოუკიდებლობის გამოცხადების დღიდან მაიმტურად ვფიქრობ აი ახლა კი ატყდება განგაში დედაენის დაბინძურების გამო დღეს თუ არა ზეალ მინც ზეალ თუ არა ზეგ მინც თქვენც არ მომიკდეთ დღემდე ისე მოვალწიეთ რომ ენის სიწმინდე ვერა და ვერ იქცა საყოელთაო საზოგადოებრივი თუ სახელმწიფოებრივი ზრუნვის საგნად უკვე რამდენი მთავრობა და პარლამენტი სიტყვიერ ომში ინგრევიან პარლამენტები ვალაკტიონი გამოვიცვალეთ დედაენის სიწმინდისათვის კი ვერც ერთმა ვერ მოიცალა

დაუდევარი დამოკიდებულება დედაენის მიმართ, ვადარიბებული ლექსიკა და უბრალოდ მიუტყებელი შეცდომები ყველაზე თვალსაჩინოდ ტელეეკრანიდან ფიქსირდება მიკვირს რომ ტელევიზიათა მესვეურები ერთხელაც არ შეწუხებულან კრიტიკის უქონლობის გამო საქართველოში ჩვენდა სამარცხეინოდ ორასზე მეტი უმაღლესი სასწავლებელი ყოფილა მარტივი გაანგარიშებით შესაძლოა ათობით ტელეეჟურნალისტიკის კათედრაც არსებობდეს მიუხედავად ამისა ქართული ტელევიზიის ვადაცემები საფუბელანად სისტემატურად გამოწულილვით რომ შეეფასებინოს ან გაეკრიტიკებინოს ვინმეს არ მოგვსწრებია ეს კი კარგს არაფერს უქადის ქართულ ტელევიზიას რომელიც მაჟურებლისათვის მინც ერთიანია ამ მხრივ სასამოვნო გამოწაკლისა ახლახან დასტამბული ქეთევან სადღობელაშვილის ეპოქის ყოფილი წამყვანის წერილები

ტელევიზიაში გამართული ლიტერატურული ქართულით მეტყველება წესად უნდა დამკიდრდეს და არა იშვიათობად არადა ზოგჯერ პირუკუ ხდება (ლ. ავალიანი)

საქარჯიშო № 47. დასვით სასენი ნიშნები

რა ვინდა ბებო რა

მოხვედი შვილო

ხო რა ვინდა

მომეცი ამა შენი ხელი

ვე კარგი რა ბებო

მომეცი ბიჭო რა მოხდება

აპა

გენაცვალოს ბებო ჩემო ვაჟკაცო ჩემო იმედო

აუ კარგი რა ბებო

რატომ შვილო რატომ არ გიფეხარს ჩემი მოფერება ბებერი რომ ვარ იმიტომ ვინ შეყავს შენს

მეტი გენაცვალოს შენი ბებო

აუ ბებო რაა

აი ერთხელაც გააკოცებ ერთხელაც და მეტი აღარ

კარგი ხო წავედი

რომელი საათია

თერთმეტია ერთ საათში ახალი წელი იქნება

რა იქნება

ახალი წელი

ახალი წელი

ხო რა იყო

არაფერი არაფერი

კარგი წავედი ახლა

მოიცა ჩამოუცეპი ცოტა ხანს რაღაც უნდა გიბოხრა

რა გინდა

ჩამოუცეპი რა მოხდება

აუ ტელევიზორს ვუფერებ რა

დაუცეპი ბიჭო არსად გაგეძევა ის ტელევიზორი

კარგი ამა დაუცეპი

შვილო პაპა გახსოვს

პაპა

პო

ისე ბუნდოვნად

მინც რანაირად

მასხოვს ერთხელ ახალი წელი იყო და გარედან კარზე დააკაკუნა

პო პო

ჩვენ რაღაც კეთილშეიძლება ვინ არისო თუ რაღაც თან სულ გვეცინებოდა
მერე

მერე შემოვიდა და შემოიტანა დიდი ლანგრით მანდარინები კანფეტები და ნამცხვრები
კანფეტებს იატაკზე ყრ-და და თან ამზობდა შემოვდგი ფეხი გწყალობდეთ ღმერთო

ფეხი ჩემი კვალი ანგელოზისო

ხო ფეხი ჩემი კვალი ანგელოზისო

მერე მერე

მერე ხელში ამიყვანა თოვლის სუნი პქონდა თოვლის და სიცივის

სიცივის სუნი პქონდა ბიჭო

ხო შენ ხომ არ გცივა თუ გინდა დედაჩემს ვეტყვი და ჩაის აგიდულებს

არ მინდა არა

არც გშია

არა არაფერი მინდა

წაეალ მაშინ კარგი

წადი შეილო წადი (ნ. შატაიძე)

სვარჯიშო № 48. დასვით სასვენი ნიშნები

ნებისმიერი სიასლე პოეზიაში ისევე როგორც სიძველე არ არის აუცილებლად კარგის ან ცუდის სინონიმი ნიშანი თავგადაკლებული ტრადიციონალისტიკით პოეზიას ვერც ღვინის სიძველე-სიხალესთან გაგვივივებ და ვერც შევადარებ სრულიად განსხვავებული ტექნოლოგიებისა და დარგობრივი უდიდესი სხვაობის გამო კულტუროლოგებისთვის საინტერესო სიხალეს პოეზიაში არცთუ იშვიათად არანაირი კავშირი არ აქვს პოეზიასთან ამ სიტყვის წმინდა გაგებით და მათთვის პოეზია უმთავრესად საინტერესოა მხოლოდ ინტერპრეტაციისათვის კულტუროლოგიული ძიებისთვის ან როგორც სულიერი კრიზისის ან სხვა რამის ილუსტრაცია უკეთეს შემთხვევაში ისინი ხედავენ ისეთ სიხალეს როიჟლიტ უფრო ფილოსოფიური ასპექტით არის საინტერესო და არა ლიტმცოდნობრივად ზოგიერთისთვის ანტიპოეზიის ცალკეული ნიმუშები უფრო მნიშვნელოვანია ვიდრე ზოგადად პოეზიის ახალი გზა და განვითარების შესაძლებლობანი ზოგმა თუ არ ვცდები პოეზიაში განვითარების გზები საერთოდ გამორიცხა და მის სიკვდილზე აღაპარაკა

გვინდა თუ არა ლიბერალური ეკონომიკისგან დაწუნებული პოეზია წასაკითხადაც და შესაქმნელადაც უდიდეს მოცალეობას მოითხოვს მოცალეობა კი თითქმის გააუქმა საბაზრო ეკონომიკამ და ამიტომაც არ დარჩა ადგილი პოეზიისთვის თანამედროვე ცხოვრებაში დრო აღარ

არის პოეზიისთვის დრო არ რჩება და არც სურვილი არ არის მისი კითხვისა პოეზია იმ დროის შეილა როცა დრო თავზესაყრელი იყო და წიგნიერ საზრდოს მხოლოდ წიგნებში ეძებდნენ

მოუხდავად ამის ჩვენში ათასები მაინც წერენ და მოცალოების ნაკლებობას არ უჩივიან (ვ. ალხაზიშვილი)

საგარეოში ჰნ 49. დასვით სასენი ნიშნები

ხალხით გაჭედილი ავტობუსი მიქრის ნაბღისქუდიანი წარბებჩამოფხატული ბერიკაცი მოკუნტული დედაბრისკენ მიიწევს დედაბერი ჯინურა კალათებში მოკეცილა და აქეთ-იქით ცქციტად იცქირება

შენ მაგდანა არა ხარ ეკითხება ბერიკაცი

მაგდანა ვარ მაგდანა

გამარჯობა მაგდან

შენ მისა არა ხარ

მისა ვარ მაშ

როგორა ხარ მისვე როგორა ხარ ბიჭო

ხი-ხი-ხი ბიჭო ხითხითებს იქვე მღვარი პატარა ბიჭი

რა გაციენეს ჩემთვის ისე ბიჭია ტუქსავს დედაბერი ბიჭს

როგორა ხართ ბიჭო, როგორა

აბა როგორ ვიქნებით არა გვიშავ რა

თქვენები როგორ არიან შეილიშვილები დაათხოვე

კარგად არიან დიდს კარგი ყისმათი შეხვდა ქალაქშია ეხლაც იქიდან მოვდივარ შუათანა

ახმეტაში გავათხოვეთ ისინიც კარგად არიან მარტო პატარაზე გვეთანაღრება გული

იმ ნაბოლარაზე

ვერ შეხვდა კარგი ბუდი სიფხიზლეში კიდევ არა უშავ რა დათურება და გაგიჟდება

რად გაატანეთ

ვინა გეკითხა ალავერდში ვიყავით მოებრუნდით და შინ აღარ დაგვიხვდა ფშაველში

გაპარულიყვნენ ბიჭის მამიდასთან

შინ უნდა ჩაგეკეტნათ

ჩაგეკეტეთ ფანჯრიდან გადამძვრალიყო

ეებს ეხლანდელები

შენ შენ როგორღა ხარ

იი შენ კი გაიხარე

სადა ყოფილხარ

ქალაქში ვარაიები შეყანდა გასაყიდად

გაპყიდვეი

მუქთად უნდოდათ აბა ერთი კრუხი თქვენ დასვით-შეთქი

მაგათ იგრე ჰვონიათ

ესეც ჩენნი სოფელი ამბობს ბერიკაცი და ჩასასვლელად ეშალება აბა კარგად იყავი მშვილობით

მშვილობით ვინ იცის ველარცა განხო

აბა რა ვიცი ვინ იცის

მშვილობით ბიჭო

მიხა ჩადის დედაბერი უცებ წამოხტება ფანჯარას მივარდება და ეძახის

ბიჭო მიხავ

ხოო

აბა ჩემზე თუ რაზე ვაიგოთ გადმოდიოთ, არ დაიზაროთ

ნუ გეშინია

გადმოდიოთ ჩემიანები ხართ გეკუთვნიო

ბერიკაცი პასუხს აღარ იძლევა დედაბერი თვალს გააყოლებს

ხი ხი-ხი-ხი ბიჭოო ხითხითებს ბიჭი

ბერიკაცი უკან აღარ იხედება დედაბერს გული სწყდება მერე აქეთ-იქით მიიხედ-მოიხედავს და ისევ პატარა ბიჭს მოუბრუნდება

ხო რა გაციინებს ჩემთვის ისეე ბიჭია (თ. ბიბილური)

საგარეოში № 50. დასვით სასვენნი ნიშნები

უცნაურია დროის მსვლელობა რაც ერთ დროს კანონად და ღოგმად ითვლებოდა რამდენიმე ხანში მთლიანად კარგავს თავის ძალას და სასაცილოც კია თუმცა ყოველი მონაკვეთი ისტორიისა თავის დროზე ამტკიცებს თავის სიმართლეს და ერთადერთობას თანაც ცდილობს თვითდამკვიდრებას

ყაზბეგში ერთ-ერთი ფილმის გადაღებისას გადაძვლები ჯგუფის შემოქმედებით კოლექტივს ერთიმეორეში ჩხუბი მოუვიდა რეჟისორი ამტკიცებდა რომ გადასაღები სცენის დროს ხევისბერს უნდა გამოეგრძანებინა თამარ მეფის ან რომელიმე ქართველი ერისკაცის სურათი მხატვარი სხვა აზრისა იყო მას საჭიროდ მიაჩნდა რომ ამ შემთხვევაში ქრისტეს წმინდა გიორგის ან რომელიმე

მითხ სალოცავის ხატი უნდა გამოებრძანებინა ხვეისბერს სცენარის ავტორი საბრძოლო დროშას მოითხოვდა თუმცა მიღად ავტორი არ იყო ავტორად ითვლებოდა

რომ ვერ შეთანხმდნენ გაიკითხეს ხალხში და იმათ უკვე აღარაფერი იცოდნენ ძველი დროის შესახებ (გ. ჩოხელი).

საგარეოში № 51. დასვით სასვენი ნიშნები

დღეს თანამედროვე პოეტის წინაშე სამი ალტერნატივაა პირველი გახდეს ახალი რაფსოდი და შეუერთდეს თუფაქ შაკურისა თუ ემინემის დასს მეორე შექმნას ლექსები პროფესიონალთათვის როგორც პროფესიონალმა თანამედროვე მხატვრის მსგავსად რომელიც თავის ინსტალაციას ქმნის არა მნახველისა თუ შემფასებლისთვის მოყვარულთათვის არამედ უშუალოდ დამკვეთისათვის მუზეუმისა თუ გალერეისთვის გალერეის კურატორისათვის ასევე დღევანდელი პროფესიონალი პოეტიც წერს არა მკითხველისათვის მოყვარულთათვის არამედ უნივერსიტეტების პროფესორთა და აკადემიურ მკვლევართათვის მეტიც ხშირ შემთხვევაში თავად პოეტიც უნივერსიტეტის პროფესორია ჯონ ემბერი მარკ სტრენდი იოსიფ ბროდსკი შეიშას პინი ლევ ლოსკევი ტომას ვენტლოვა ამის თვალსაჩინო მაგალითები იყვნენ და არიან

მაგრამ არსებობს მესამე ალტერნატივააც პოეტს მუდამ შეუძლია დაუბრუნდეს იმ ინსტიტუციურ საწყისს საიდანაც წარმოიშვა ვეროპული ლირიკა ლოცვით-მედიტაციურ პრაქტიკასა და ჟანრს როგორც ცნობილია ვეროპული ლირიკა XVI-XVII საუკუნეებში სწორედ ამგვარად იწყება ინგლისში ინგლისური ნაციონალური ეკლესიის ანგლიკანობის წიაღში სადაც ინგლისური ენის სიერცემი ხდება ლათინურენოვანი ლოცვით-მედიტაციური ჟანრისა და პრაქტიკის გადანერგვა ჯონ დონი არა მხოლოდ სენ-პოლის წინამძღვარია არამედ ინგლისური მეტაფიზიკური პოეზიისა და ვეროპული ლირიკული პოეზიის ერთ-ერთი დამფუძნებელი რომლის ლირიკული მედიტაციების საფუძველი წმ ეგნატე ლოიოლას სულიერი ვარჯიშები მედიტაციებია ის ამის შესახებ ინგლისელი ფილოლოგის ლუის მარტცის გამოკვლევები

სწორედ ინგლისური ლირიკული პოეზიიდან იწყება თანამედროვე ლირიკული პოეზია რომელიც ვრცელდება ჯერ საფრანგეთსა და გერმანიაში ხოლო შემდეგ სხვა ევროპულ ქვეყნებსა და რუსეთში ამ გავრცელებისას ის ნელ-ნელა იფიწყებს თავის გენეალოგიას სწყდება ლოცვით პრაქტიკას როგორც თმატურად ისე ინსტიტუციურად თუმცა დროდადრო ჟანრული მეხსიერება მაინც თავს გვახსენებს ოლონდ ამჟერად უკვე ძირითადად კათოლიკე პოეტებთან და აღმოსავლური ქრისტიანობის სიერცემი კლემენს ბრენტანოს პუშკინის ლერმონტოვისა და ბარათაშვილის ცალკეული ლექსები თუღ ლაფორგი ჯერარდ მენლი პოპკინსი ვლადიმერ სოლოვიოვი პოლ ვერლენის გვიანდელი ლირიკა XX საუკუნეში ფრანსის ჟამი შარლ პეგი პოლ კლოდელი მაქს

ფაკობისა და უისტან პიუ ოდენის გვიანდელი შემოქმედება ვიარესლავ ივანოვი გერტრუდ ფონ ლე ფორტი გაბრიელა მისტრალი ოსია მანდელშტამი ბორის პასტერნაკი განსაკუთრებით იური ჟვავოს ლექსები ანა ახმატოვა ტომას ელიოტი მოყვალეული ნაცრისყრის ოთხშაბათიდან იოსიფ ბროდსკის მირქმა და საშობაო ლექსების მრავალწლიანი წყება...

ელიტური პოეტი დღეს სწორედ ამ ორი ალტერნატივის წინაშე იყოს პოეტი-მეცნიერი მეცნიერთათვის ალექსანდრიული ტიპის პოეტი-ურუდიტის მსგავსად სადაც მისი აუდიტორია ოდენ ინტელექტუალური ელიტით ამოიწურება ან იყოს მედიტაციური პოეტი რომელსაც ათვისებული აქვს ევროპული პოეზიის მთელი გამოცდილება და რომლის აუდიტორიაც პოტენციურად უსაზღვროა რადგან ისევე როგორც ქრისტიანული უწყება მისი პოეზიაც ნებისმიერი ადამიანისთვისაა განკუთვნილი

დაბოლოს პოეზია როგორც უკვე აღვნიშნე იწყება როგორც ხსოვნის მესხიერებისა და დამახსოვრების ხელოვნება ესაა მოსახსენიებელი რისი მეშვეობითაც ახსოვთ ვერ ღმერთის სახელი შემდეგ გმირის რომელიც ღმერთი ხდება სიკვდილის შემდეგ უკვდავი სახელი ხოლო შემდეგ თვითონ პოეტის სახელი ამიტომაც პომეროსის პოეზია ორალური პოეზიაა ორივე მნიშვნელობით პოეზიის მეშვეობით იმასხოვრებენ გმირის უკვდავ სახელს ამავე დროს ზეპირად იმასხოვრებენ თვითონ ტექსტს და ახსოვთ პოეტის უკვდავი სახელი

დაზეპირებას რიტუალური მნიშვნელობა აქვს ჩვენ ვიმასხოვრებთ და ვიზეპირებთ იმას რაც საკრალურია სწორედ ამიტომ ვიცით ზეპირად ლოცვები და ლექსები როდესაც თანამედროვე სკოლამ საზოგადოდ დაზეპირებაზე მათ შორის ლექსების დაზეპირებაზე უარი თქვა ამით სწორედ ის ფაქტი გაცხადდა რომ დამთავრდა პოეტთა ეპოქა დამთავრდა დრო, როცა პოეზია საკრალური იყო თანამედროვე ადამიანი მხოლოდ კანონებს იზეპირებს რადგანაც დღეს საკრალური მხოლოდ კანონია ადამიანის უფლებათა დეკლარაცია და ა შ

ლექსი რომელიც არ გვახსოვს რომელსაც არ ვიზეპირებთ აღარაა ლექსი ლექსი რომელიც მხოლოდ გამოკვლევისა და სტატისტიკისთვის იწერება ისეთივე საშუალო ექსპონატია როგორც ხელოვნების ნაწარმოები რომელიც მხოლოდ გალერეისთვის იქმნება მაგრამ ლექსი რომელიც უბრუნდება თავის საწყისს უკვდავი სახელის დამახსოვრებას ფაქტობრივად ისევე ლოცვა ხდება (ზ. შათირიშვილი)

საგარეო № 52. დასვით სასვენი ნიშნები

ეს წიგნი ჩემი ქვეყნიდან შორს ძალიან შორს იწერება მაგრამ ფიქრმა არც მანძილი იცის და არც დრო იგი გამუდმებით გაწუხებს სადაც არ უნდა იყო და როგორც არ უნდა გრძობდეს თავს გაწუხებს რადგან ეს მთავარი ფიქრია და მას ვერსად გაექცევი თუმცა ზუსტად და კონკრეტულად

რას დაარქმევ არც იცი და ალბათ არცა აქვს მნიშვნელობა მთავარია რომ ვაწუხებს და სამყაროს იმ პატარა ნაწილს რასაც შენი ქვეყანა და მიწა ჰქვია მინც ვერ შორდება ეს ფიქრი გაბუღმებით თან დაეყვება სადაც არ უნდა იყო და როგორც არ უნდა გრძობდეს თავს და მინც ყველგან და ყველადღერს შენს პატარა სამშობლოს ადარებ შენს ხალხს წესსა და ტრადიციას მდინარეებსა და მთებს

სწორედ მთებიდან დაიწყო ყველაფერი ბავშვობის მთებიდან პირველი წიგნებიდან იმ საოცარი წიგნებიდან რომლებსაც კნინდენ ელმუნდ ჰილარი და თენსინგ ნორგეი მორის პერცოგი და ჯონ პანტი წიგნები სიზმრებად იქცნენ სიზმრები კი ცრემლნარევი ოცნებად საკუთარი თვალით მენახა ჰილარი ამ ოცნების ახდენამდე ჯერ კიდევ შორს იყო და მეგობრებთან ერთად ფეხით მოვიარე საქართველოს მთიანეთი ქვეცნობიერად რა თქმა უნდა კავკასიონის მწვერვალები ჰილარის ბუმბერაზ მთებს უნდა შეეცვალა მაგრამ სტუდენტობისა და ახალგაზრდობის შუალედური დრო უღარდებლობიდან უზარმაზარ დარდში გადაიზარდა და ჩვენი აშლილი ეპოქისა და ქვეყნის დაშოშმინებას ღვინით შევეცადეთ სანამ კარგი ღვინოები ჯერ კიდევ არსებობდა ჩვენს ქალაქში პირადად ჩემს ჯანმრთელობას საფრთხე არ ემუქრებოდა და სადღეგრძელოებს სიამოვნებით ვაყოლებდი ხოლმე ღირიკულ ლექსებს მაგრამ თანდათანობით არაუაღკოპოლო სასმელს ნერვებისა და ხელების კანკალი მოჰყვა და რამდენადაც მახსოვს პირველად გული სადაც იგოეთის ტყეთან ან მისადგომებთან გამოიჩინა მეორედ და მესამედაც ექიმებმა ზუსტად იგივე თქვეს რაც პირველად აღარ უნდა დალიოო მაგრამ უკვე გვიან იყო ჭიქები შეესებულე გახლდათ და თამადა სწორედ ჩემთან გადმოდიოდა ალავერდს მაშინო უკან არ დაიხიეს ექიმებმა აი ეს თანხა დასჭირდება ოპერაციას და შენგან სტამბულის კაეს გამოვლითო კურსების გრანტიზეც თანახმა ვიყავი და მიედექ-მოედექი როგორც ჩვენში იტყვიან ხალხი შევაწუხე მაგრამ ამაოდ ესაო ისაო პატის კი გცემთ მაგრამ ვერაო და სწორედ მაშინ გამახსენდა ჰილარი კიდევ ერთხელ როგორც ასპარეზი საკუთარი შესაძლებლობების სარეალიზაციოდ და რაც მთავარია როგორც საშუალება საკუთარი სხეულის დასაძლევად გამახსენდა ჰილარი და სწორედ მაშინ მივხვდი და დავიფიქრე რომ ადამიანისათვის ხულისა და სულეირის წარმართვა არის ურთულესი და პირიქით თუ იგი მონინდობებს სრულიად იოლად შეძლებს სხეულის დამორჩილებას გადაეწყვიტე და შეგებელი გასაკვირად ჩვენი ოჯახის წევრებისა და კეთილისმსურველებისა ჭიქა დავედი მეტიც გვერდზე გადაედვი და ვარჯიში დავიწყე

თუმცა ჰილარისათვის მხოლოდ სხეულის წვრთნა ვერაფერი ბედენა და ერთ-ერთი მთავარი ფაქტორი იქაური პარმონის მისაღწევად ფსიქოლოგიური მომზადებაა ამის მიღწევა პირადად ჩემთვის გაცილებით იოლი აღმოჩნდა ვიდრე ფიზიკური მზადყოფნა მწვერვალზე ასასვლელად

პირველი მწვერვალი კი რომელზე ასვლაც პირველი ქართული ექსპედიციისათვის ღმერთმა ინება ჰიძალაის მონღლანად წოდებული დაჟულაგირია

ქართველი მთამსვლელების რამდენი თაობა ოცნებობდა ჰიძალაის თოთხმეტი რვათასიანიდან ერთ-ერთზე მაინც განეზორციელებინა ასვლა და რამდენადაც ჩემთვის ცნობილია ყველაზე ახლოს ამ მიზანთან ქართველი ალპინისტები სამოციან წლებში იყვნენ როცა ჩვენს ქვეყანას ნეპალის მაშინდელი მეფე ეწვია სტუმრად და თუ ეს ლეგენდა არ არის სვანეთის მთებში ჯიზვიც კი მონადირა ქართველ მთასვლელთა იმდროინდელი უძლიერესი გუნდი ჰიძალაში მიიწვია მაგრამ საბჭოთა მთავრობამ სასტიკი უარი განაცხადა ნეპალში ექსპედიციის გამგზავრებაზე 1982 წელს სხვა ინფორმაცია იქ არ გამაჩნია ჰიძალაის მთებში პირველი ქართველი მთამსვლელი აკაკი ხერგიანი მოსვლა საბჭოთა კავშირის ნაკრებ გუნდთან ერთად ექსპედიციის თერთმეტმა მონაწილემ დედამიწის უმაღლეს მწვერვალზე ღამის ასვლა განახორციელა მაგრამ მათ შორის აკაკი ხერგიანი არ ყოფილა მიზეზი უცნობია ფაქტი კია რომ იგი ჟურნალისტის მოვალეობას დასჯერდა

1991 წელს უკვე რუსეთის გუნდი დაიძრა იმავე ევერესტის დასალაშქრად და მწვერვალზე ასვლის სიხარული სხვებთან ერთად 54 წლის რომან გიუტაშვილმაც გაიზიარა თუმცა წარმატებული ექსპედიცია მისთვის კინაღამ ტრაგიკულად დამთავრდა როცა უკანა გზაზე მწვერვალთან დაშვებისას ბატონ რომანს ტკბილად ჩამოეძინა წელს კი პირველად ქართული ალპინიზმის ისტორიაში ქართველ მთამსვლელთა გუნდი კატმანდუში გაემგზავრა მთავარ ჯგუფს ორი კვირით ჩამოვრჩი ჩვენი ექსპედიცია ნეპალის მიმართულებით ინდოეთის გავლით წავიდა მე კი მოსკოვიდან გაეფრინდი კატმანდუს (დ. ტურაშვილი)

საგარეო № 53. დასვით სასვენი ნიშნები

თოვს ტყეები ფიცრულ ქოხში ნარებზე არიან მიყრილები ერთ მათგანს ვიქტორ პავლოვიჩი ჰქვია ის დროდადრო ასველებს და მერე წითლად დაწინწკლულ ხელისგულებს შარვალზე იწმენდს ის და მეორე ბლოკის სამი ტყეე ხვალ დილით 9 საათზე უნდა დახვრიტონ კოხის ჩხირი მთელ ბანაკს მოედება და რკინიგზა გასაყვანი დარჩება ვისაც კი ავადმყოფობას შეაძწნევთ იმ დღესვე მოაშორეთ ოფიცირის ხმა მონოტონურია და უემოციო როგორც რადიოდიქტორის გამოხვლა მაგრამ რამდენიმე წაშში თითქოს რაღაც ახსენდება და გამოცოცხლებული თავის მართლების ტონით აგრძელებს იმათთვის რა მნიშვნელობა აქვს ორი დღით ადრე მოკვდებიან თუ ორი დღით გვიან

ნიკოლოზი ვერ ისვენებს ხან წამოდგება ხან კედლისკენ გადაბრუნდება და თითებით რაღაცას ხაზავს ფიცრულის ღრიჭოდან ქარი უბერავს ნიკოლოზს თითქოსდა იმ რაღაცის ხაზვამი უშლის

უცბა წამოვდება და ვიქტორთან მიდის ფეხებთან ჩამოუჯდება და ხელს შეაბებს ვიქტორი უსწრაფესად წამოხტება და ნიკოლოზს რომ დაინახავს მშვიდდება ჩუმად სახელოში ასხელებს

მოვიფიქრე ყურთან მიაქვს პირი ნიკოლოზს

მითხარი ყრუ ხმით პასუხობს ვიქტორი

ამ ზაფხულს უკან ტუალეტებთან იარაღის პატარა საწყობი აღმოვაჩინე

გავიჯღი რა საწყობი ყვირილს ძლივს იკაეებს ვიქტორი

ახალი ტუალეტისთვის ტერიტორია მომინიშნეს ზომ გასსოვს და იქ ხის დამაალ ყუთში მიწისქვეშ სულ რაღაც ნახევარი მეტრის სიღრმეზე

მერე ხელები კიდევ უფრო უკანალებს ვიქტორს ხველების ახალი შეტევა ეწყება

გარშემო არავინ იყო ბიჭებმა გველი იპოვეს და ზედამხედველებიც და ოფიცრებიც იქ იყვნენ შერგოვილი მაშინვე მიწა მივაყარე ბალახის და ფოთლების ნაგლეჯები მოვაბნეე და ერთი მეტრის მოშორებით დავიწყე თხრა

ვინმეს უთხარი

არა პირველად ვამბობ დღეს შენთან

მერე მე რატომ მეუბნები იცი რომ დილაზე შუბლს გამიხვრეტენ და საიდუმლოს იმ ნაგავსაყრელზე წავიღებ საღაც ჩემი გეამი უნდა გადააგდონ ზომ

არა სხვა რაღაც მოვიფიქრე

მანც რა

მოკლედ ბევრი დრო არ არის ძალიან სწრაფი მოქმედებაა საჭირო მზად ხარ რომ ყურადღებით მომისმინო

არა

რა არა

ბარემ მესერიან და დაეხსენებ წვალებას ეგ მირჩენია

არ გირჩენია მომისმინე სამზე ახალი ცვლა დადგება როგორც წესი მაშინვე ამოწმებს ძაბვას როგორც კი შეამოწმებს და ტერიტორიაზე გამოვა მე ტუალეტში გავალ იმ მიწის ამოთხრას ნახევარი საათიც არ უნდა ერთ ხელყუმბარას ავიღებ და მოშორებით გავალ იქიდან ვისერი ისევ ტუალეტების მიმართულებით რომ ის საწყობი აფეთქდეს შენ ამ დროს რთავ ძაბვას და წენარად გადადიხარ მარჯვენა ბილიკიდან ერთ ხუთას მეტრში სამანქანე გზა იმ გზის გასწვრივ ტყე-ტყე იარე და პატარა სოფელი იწყება მარჯვნივ პირველივე სახლში ინვალიდი ქალი ცხოვრობს იდა ჰქვია ის მოგხედავს

აფეთქების ტალღამ მის სამალავთანაც მიაღწია და ჭურჭმა ორივე ფეხი წააწყვიტა მუხლებთან ვიქტორ პელოვის ეს არ გაუვია ხველებით გაიარა ბილიკი და ტყეში გაურჩინარდა (ლ. კოდალაშვილი)

საგარეო № 54. დასვით სასენი ნიშნები

უშგულში დღეისათვის 32 კოშკია შემორჩენილი ყველაზე მჭიდროდ კოშკები ჩაყამის უბანშია რამდენიმე წლის წინ ეს უბანი ონესკოს მიერ მსოფლიოს კულტურულ მემკვიდრებათა ნუსხაში იქნა შეყვანილი

მე-20 საუკუნის დასაწყისში უშგულში 98 კოშკი იყო მათი ფუნდამენტები დღემდე შემორჩენილი ბევრი მათგანი კომუნისტურ სამშენებლო პოლიტიკას ემსხვერპლა როგორც სენები ამბობენ კოშკები ისეა ნაგები რომ ძალიან იშვიათია თავისით დაინგრეს მაგრამ საქართველოში საბჭოთა ხელისუფლების დამყარების შემდეგ კომუნისტებს საშენი მასალა სჭირდებოდათ სხვადასხვა ადმინისტრაციული შენობის ასაგებად ამას ემსხვერპლა თამარის ციხის კოშკები იმ ციხისა რომელიც უშგულელთა ერთ-ერთ თავმოსაწონებელ ადგილს წარმოადგენს თამარის ციხის კომპლექსი ჩაყამის უბანში მდებარეობს ეს იყო სამეფო კომპლექსი ჩაკტილი გალავნიანი ციხე თავისი საცეცხლური კოშკით დარბაზით დილეგითა და მაცხოვრის სახელობის ეკლესიით

მარშან უშგულში ჩარკვიანების ოჯახში მოვხვდი ლაერტ ჩარკვიანის თქმით მამამისს ახსოვს როგორ ააფეთქეს ამინალით თამარის ციხის კოშკები რომლებიც კი არ ჩამოშლილან ხეებისით წამოიქცნენ თურმე წაქცეულ კოშკებს კი ბერე ძალაყინებით შლიდნენ, რომ ქვები გამოერჩათო ამ ქვით სოფელში საბჭოს შენობა კანტორა საქონლის ფერმა და მაღაზია აუშენებიათ თამარის ციხის ქვით ნაგები ეს შენობებიც დღემდეა სოფელში

კომუნისტური მმართველობა წარსულს ჩაჰპარდა მაგრამ სენურ კოშკებს ახალი მტერი უპატრონობა ანადგურებს მათი უმრავლესობა ხელახლა გადასახურია წყალი ფუნდამენტში ჩადის კოშკები იზარება და იშლება. როგორც ლაერტ ჩარკვიანმა აკვისსნა კოშკის გადახურვა ძალიან შრომატევადი საქმეა იგი ფიქალის ქვით იხურება უშგულში კი ბევრ ოჯახს ამის შესაძლებლობა არ აქვს საქართველოს მთავრობამ უშგულის კოშკების გადასახურად 80-იან წლებში თითოეულ ოჯახს 100-100 მანეთი გამოუყფო და ბევრი კოშკი მამინ გადაიხურა მას შემდეგ აღარაფერი გაკეთებულა თუ არ ჩავთვლით საერთაშორისო ორგანიზაცია საქართველოს იკომოსს რომლის დაფინანსებითაც ჩაყამის უბანში 11 კოშკი გადახურეს ლაეტრი ვეიყვებოდა როგორ დაინგრა მის თვალწინ ამ 3-4 წლის წინ უბანში ჭვლიძეების კოშკი სახურავის არქონის გამო კოშკი გაბზარული იყო ჩამოინგრა შიდა სართულების გამყოფი კედლები შენობა მთლიანად დაიზარა და შემობრუნდა

კომპეტი ისეა ნაგები რომ ზევი მათ ვერაფერს აკლებდათ 1987 წელს მურყვანში ზევაში 10 სახლის დაანგრა ჭელიძების ოჯახში 7 წვერი დაიღუპა თოვლმა 12 მეტრს მიაღწია იმ წელს პირველი დარტყმა ორმა კომპმა მიიღო ზევის კვალი ქონგურებამდე იყო მისული კომპებს ისე ამუშავდნენ რომ საიდანაც ზევი იყო მოსალოდნელი კუთხით იდგა და მას რომ ეხეთქებოდა იყოფოდა იშლებოდა და სახლებს ნაკლებად აზიანებდა ჩუბიანში ასათიანებისა და ჩარკვიანების უბანში 11 კომპი მდგარა ჩაყოლებით და მათ ზევის შეკავების დანიშნულებაც ჰქონიათ

უშგულელები ამბობენ რომ ყოველ კომპს თავისი დანიშნულება აქვს ერთ-ერთ მათგანს საეკლესიო დანიშნულებაც ჰქონდა ეს ჩარკვიანების ისტორიული კომპია სადაც შუა საუკუნეებში ერთ-ერთი საეკლესიო კრება ჩატარდა კომპი კლდეზე დგას და მის პირველ სართულზე დღემდე შემორჩენილი კლდეში ამოკვეთილი პატრიარქის ფეხის საბანი უშგულში ამობრძანებული ქართველი საეკლესიო მოღვაწეები სწორედ აქ ისვენებდნენ თურმე

კომპი გვარის სიძლიერის სიმბოლო იყო ახალ კომპს ყოველი ოჯახი გვარის მემკვიდრის დაბადების აღსანიშნავად უყრიდა საძირკველს და შემდეგ მას რამდენიმე წელს აშენდებდა კომპები ძირითადად, 3-4-სართულიანია ზოგჯერ 5-იანიც უშგულში ორი შეიდსართულიანი კომპიც არის მათ თავდაცვითი და საცხოვრებელი დანიშნულება ჰქონდათ დღეისათვის უშგულში 8 გვარია ჩარქსელიანი ნიჟარაძე რატიანი ღვარღიანი ჭელიძე კაკრიაშვილი ხაჭვანი და ჩარკვიანი

უშგულში ასულ სტუმარს ორი მუზეუმის დათვალიერება ელის ეთნოგრაფიულის და ნიჟარაძეების კომპში მოთავსებული განძთსაცავის ეს სამსართულიანი კომპი უშგულის 7 ტაძრის განძს ინახავს კომპი სამუზეუმოდ იმიტომ შეარჩიეს რომ საცხოვრებელი იყო და არა თავშესაფარი სოფლის ცენტრში მდებარეობს და სამეთვალყუროდ ადგილია

სოფლის უხუცესებმა 1926 წელს სვანეთში საბჭოთა ხელისუფლების დამყარებამდე ყველა ეკლესია დაკალეს და მთელი განძი ლატფარის ტყეში გადამაღეს როდესაც სიტუაცია დალაგდა ხელისუფლებამ სთხოვა მათ ჯვარ-ხატები შემოეტანათ და დაცვა დაეყენებინათ დიდხანს მაცხოვრის ეკლესიაში ინახებოდა ყველაფერი რაც დღეს უშგულის მუზეუმშია

სამწუხაროდ სხვადასხვა დროს უამრავი ხელნაწერი განადგურდა როგორც თურმე უშგულელი ივანე ჩარქსელიანი ყვებოდა 40-იან წლებში ჩარკვიანების კომპიდან ერთი მარხილი ხელნაწერები გამოუტანიათ და დაუწვავთ კომპებში ეტრატებით ცეცხლს ვანთებდით და ეთბებოდითო (ბ. ჩეკურიშვილი)

საგარეო № 55. დასვით სასენი ნიშნები

ინგარს მორთავი ხეების სედა მარლმოფრილი ქუჩები და დაფიქული ფიქრები მოაქვს დათოვლილ გზას ყვითელი სასლისაკენ ფეხსაცმელების ღრაჭუნით მიჰყავხარ და ხედავ კონს რომელსაც ირგვლივ თბილად შეფუთვნილი ბეშეები უსხედან შენს დანახვაზე მომენტალურად იფანტებიან და თვალს ეფარებიან მხოლოდ ერთი რჩება თეთრქუდიანი გოგო ხელში რკინის წვეტიანი სარით რომელზედაც კონსზე შემწვარი გაფარხსული ვირთხაა წამოგებული გოგო ვირთხიან სარს დამნაშავეს სახით გიწვდის და მის თვალებში თეთრ დათეებს სახალწლო მუშხუნებს ურიგებენ

ნამდვილია

ბუნკერში იყო

ბუნკერში ნაგავი აღარაა და

მანც იყო გასახუბოს უიუტად და მის თვალებში ზანგი მოთხილამურე აცემინებს

ცოცხალი

ხო

ნაგავი კაი ხანია აღარაა და როგორ

რა ვიცი დარბოდა ამოხტომა და გაქცევა უნდოდა

ესენი რაღას დაიშალენ

ბიჭები

აქ რომ იყვნენ

გოგოს თვალებში ორსული ქალები შოკოლადს ჭამენ.

გაკვეთილები გვაქვს ხეალისთვისო თან გვიანიაო თან

პო

თან შენიც ეშინიათ

ეგ ვიცი და რატომ

დიდები ეუბნებიან არ დაელაპარაკოთო

მერე შენ რატომ არ გაიქეცი

მე ობოლი ვარ და თან ხელს კვირაა ამბობს გოგო მშვიდად და მის თვალებში ზოოპარკიდან გაქცეული მაიმუნები ტროლეიბუსით მგზავრობენ

გოგოს თავზე ხელისგულს ადებ ცოტა ხანი გაფურსული დგახარ მერე ტრიალები და სადარბაზოში შედიხარ (ბ. ხედეელიძე)

საგარეოში № 56. დახვით ხასვენი ნიშნები

საერთოდ ჩემი აზრით თანამედროვე ფრანგული ლიტერატურის ზოგადი ნაკლი არის გარკვეული სქემატურობა როდესაც მწერალი თითქმის დეკლარაციულ დონეზე გვაწვდის დღევანდელ ევროპაში გავრცელებულ იმ იდეებსა და იდეალებს რომელთა ერთგულებაც თუნდაც ზედაპირულ ვერბალურ დონეზე კარგ ტონად მიიჩნევა ასე ვიღებთ ხოლმე შიშველ სქემას სიკეთე კარგია ბოროტება ცუდი ეთნოშემწევნარებლობა კარგია რასიზმი ცუდი გენდერული თანასწორობა კარგია სექსისტური ჩაგვრა ცუდი კი ბატონო ვინ გვადება მაგრამ ხად არის აქ ლიტერატურა უფრო სწორად როგორ შეიძლება ადამიანი და შესაბამისად პერსონაჟი ასე ცალსახად შეაფასო და მისი არსებობა მხოლოდ რომელიმე იდეის განსხვავების დონეზე დაიფანო (გ. ლობჯინიძე)

პასუხები

საგარეოში № 1

1. ევროპული ობსოლუტანი პატარა იდის პატარა იდის ცალი ხარ და ქალბატონი ვატარებ უშუალო ზედა ხაროვლის აფარზე პარან კვლევი ჩამოკლებული ხაროვლი ხად და მოკვლეული კია იდის წინ. წყლის ძარბ გვეწვდის კვლევი პერანგისმარა ბედარი ვარდ სკაზე ველკვარბ იშვემის მხარზე ვატარებ
2. იდეა მათავე ხაროვამოშების დრო მატარებელი იფარება. მსე დასკვლევისად გადახროლო. შემგარ-შეტარებულ პარბი მხოლოდ ხარისხან ოდნე წამოტარება ხოლმე კვან (დღისიფლევის) ქარა.
3. სოფლის ვახზე ხსოვრი მიღის მანია. კვანას შემხარბ და მომღერბის ვარბოე აფარბი იფარბი სოფელი კოვლი და მადლიანა დავებე და კოვრე მისი მინა.
4. კვარა დღე იფარ. ის-იფარ სოფლის ვალხისზე წარბაც ვათავა. ხაროვთავე მოხული ხარბი ვალხისი ვალხისში ვათავანა. შეთანა ჩვეულებრივი სკა-შესალო სოფლებს შორბს. ერთ აფარბს რანდინზე კაცი გულმოდგინებით ვერბს უფარბა რაღაც მხარზე ამხანგე.
5. იფარ არც ბედი ნამხმარბისი იფარ და არც ახალი ნათავებობარბე. ამ კაცისთვის უნებბს არც სოფლის თავაკობა მონდია და ძალისხად არც სოფლებზე შარწველისა მოხსენია თავზე სერაფონ ვარდაბბს არც ერთი მერბლის ძალი არ შეუფარბა.
6. ერთ დღეს იფარ მამობისმარბელად მოქარბულია დავებრა ნობო ნათბ. მოდ დღეს იფარია. მერე ნათბ მათბა და წყნბ წამოვარა იფარბს მუღარბებზე შეარბის მუღზე წყნბ თარბს შეუფარბა.
7. ხელ საფარბოვბი მუღარბა ვარბო ვარბა აფარბ. მემ ნაცობარბ პატარბს მათბეცბ.
8. ევრობის დარბულებბს იფარ ამოვარა ვარბე მამბ ბრწველბს ვალხელი ხაროვბის მათბეცბ ეხმარბოვარა. მამბელებან ხარბისბს ბბ არ მარბა მერბის სკოვარბ ვარბებბს მამბ-მუღლი კარბად იფარბარა მერბუარბებზე ეხმარბოვარბ.
9. დახლ სკაზე მამბეჯარბი მოვარა წარბმუქმბენდლი დასკვრარბა ხოსანგბ. ბებარბს ცეცხლი ვარბა. ხანდალე დისომამბებია მოვარბს ხარბზე სბი ვაცავბი ბრწველარბი დავბობბან.
10. ხეცა და ხელმძღვარბი წყარობბს ბბმდრბ. ხეცბს ხელბს ახლად აღმარბელი ხარბოვბი წარბოვბის ხანა ეფარბა და მოვლი კვანას თავზე კვარბია. ხელმძღვარბი მუღარბ დარბარბობა. მსგებბს მუბისხეცა მბს პარბტიკამბ პარბელი არ იფარ და ცეცხლივარა. ახალბარა "არქეოლოგიისობს" რეფარბსია მუღარბებზე მუგობბმარბელი არ თოვარბო.
11. წინ დარბს უნარბს კვლის საათბს დარბარბზე გამბმბელებს. თარბმბეჯარბ დავბოვარბე ბხე მომბარბა ბღლებს. ახლა ხარბს მბს მომბბს ცვარბარბ.
12. მტარბი დოვარა და დოვარა პარბელია მუღარბი სერბისზე ამოვარბენ. არხად არბენ არ მანია. კვლავარბს მუგბანგბს იფარ გამწვარბა.
13. ვარბელებ ახარბა ბღე აფარბს. დარბბს თვისი ვარბი და ვარბეცა რარბბბს ვახზე. ხეცბ ვარბი მღვარბ წყლა მღვარბა. ცელი და უნარბს ვახზე ვარბა.

14. თავიდან ქალაქი თავიშის ყველავე იმპიუბია. დღე მანა იყო ხალხი სარდავენი და თავშეზღვენი თრ-ღამებია. მერ თანად სემპლის მანაი ვარაუდია. მამიხე უერი და უერი იმუთად ვარდხია და ხალხე თათის შვერა ახალ სტეციას - თვამორნაის დანახეზე შილად მის თუ ავორდებოდნენ. ხე დავეშობა მამიხე.
15. მარი დღილად ირებია ძაღვის. მარი დღილად უერი და უერი ხეე მანველს იხადია. მარი ფართოდხია და სანში საათის რადრების სრადია. დამთ ძლი შეესებელი ვახია.
16. ქუთახში არ იყო თვლი და იყო ქარი. ცოც ქარი იყო. აკამ სვერამდე დამიარ ეტლი.
17. დღე მის წინა სხალეს ბუბიხთი ამბობდნენ. ქალაქში სმარად ნახვით თათი ფესხე ვარულ კაცეს. იხანი ბუბიხის ვარტლიხად ახუთადფოდნენ და დღე თუ პატარა მთ ვარტლიხდნენ ესხია.
18. თამას ვამბოვას. შის ხსიცი უვე იდებოდა იოახში. სისარლი დავეშობა ვაგუას ხველს. ახე პატარა თეხე ვამთა. არხარხე ვადხედა დღის ში უმარვარად ავტეველი თვის ხსივს წუხთ ვარტრულ მწის.
19. ურლახის ტრატორიხე პარველი დანახლებული პრეტის შექნა ვეოთის დანახოთი მთრე თამწველის წენს თანხე ახე დროს ვეოთის მისი მუბიუის დანახლეს მტკობის რავე ნახარე. ცალველ სისახლეს კო ახე ადრელებს ვეშხთი ვარლათს დროდარე.
20. იყო არი ვანა. მათი მთადვასხელი სარქარო არის და სხალილე. ახე დიდდენე სისარლი დეამ სავლელის წინ ვარვარი დარეხეს ვეე მახე უწყო შველეს. თეხეზეხე სადრობის ხრის არ იყოდნენ და დღე ხომ სრეხთი არ პხადია.
21. ურველად ურლარი მუხის ვეადიხი ნახად იყო ვამბოლა. ხეე წამორღოლი ვიდე თათი ფესხელე შეარადხელი კაცი. თათის კრახი მტკობი მუბიუტებია. წელზე შიე რახტარანი ხსლ ვრტე. ხელში დამას ვერა ხს ტიტე მამხლი იყო ვამრეთი შიე ხელოვო ცხენ. ნახეზე შილი თათის თვლიხა.
22. სანქთან ძა სანარი ხის წეე წინ მანქანეს წეე უან მანქანეს. უან შიე მაროვტობუნი მულის. მულის მანქანეს წეე ველუხში მუღოვარი. იქ ბეხს უდა დეახს. იო.
23. კოვე ვრახელ დედე თორბეტი ნეშტარი. ვარე ვაველები ქარი ქარა და ვთალი ფოთლები დღილი პელებითი ფარეცებდნენ პერეს. ახელი სკამის სხორეხე ვადარღოდა.
24. ვახელებლის ვრლი დარეა. ბაღის ბოლოში ვეფარ. ვევეცხი თათის მანხებელი ქალაქი და ვრცხესი.

სეპარეში № 2

1. მტკობის ეხი. ახლი დახურელ სხალს წინ დღე ხე მს ძირად დანავეობა ქვეს. მარქანი ვრე და წელის კომპარი ვრეხე ვადღეს სოფლის ვა.
2. ცხინადი კომპეტრის ვრახტარი. კოც ახრკალი სტრახში. წეეთან კოც წეეს დღე მუბიუხეს. მთ. მთის იქო კოვე მთ. იქო კოვე მთ. ქარულის მანქანებელი. ხეე პარველი შვერებელი ბაღს პრეხის ფოც.
3. სოფლის ეხი. ახრკალი. კარარი. აფრახებელი ბეშხესი ქალაქზე უწეხეფად მუღო-მუღალი ნახეს.
4. წინების მარი. ნიკოლოზ მარამაშვილი. დღე კავევათ. აკამ წეეოვლი ვაფ-ფეველი.
5. მანქანებლის ბედე. ვერალი. წინების. კალამი. სურათხანი წინე. სარტრალი წინის რველები.

სეპარეში № 3

სმარტის სეპტობის პრეცტები:

- I. ხელმოკლე სოკოლონი ფენების ხსიეში ახარის ნიუბარი წარმომადგენლის ვამოვლისა და ხელშეწყობის პრეცტების შეხეხვის;
- II. სმარტული ვამოვარების მმარათლების აფრული ვამოვლევის მუოდეა. ბეშხესის ტესტრების სავთეხეზე.

ხელრების სეპტობის პრეცტები:

- I. ხელრებისში დოხტრებისა და ვამოვარების მმარათლების აფრული ვამოვლევის მუოდეა. ბეშხესის ტესტრების სავთეხეზე;
- II. სმარტული ბეუბეხესისა და სავთეხის არხებელი ვარწრისა და ქარაყვის ხელრების სავთეხისი ნახეშხის ვალფარული ფრეხისა და ვრეოვლი ვარტრის მრახეხითი მისი შექნა;
- III. მთრე ხომის ვეოვარი ხელრების ნახეშხის შექნის ახლი ტენოლოგიის შეხეხვის ნამხადის ვარტული დამოცტებისა და ვედეტობიხებური ტენოლოგიითი დამხადების მუოდეა ვამოვრეთი.

ვარტრის სეპტობის პრეცტები:

- A. სმარტული სმარტრული ნარამოების ვრეოვლი ცოვრული მრახეხითი მისი შექნის მხინთ მათი კომპეტრული ამოცნობის ხსტების შეხეხვისა და ამბობიხეს;

2. საქართველოს არსებული და დაგეგმილი სერობა-პარკული ძველების მასალების მიხედვით მათი კონკრეტული საბუნებრივობის მფლობელებს და ცოცხალი ფორმა უზრუნველ ეკლერების არსებობის ძველების მონაცემს მასში შენახა;
3. საქართველოს არსებულ არსებული ქართული ფორმული სიმბოლოების გადართვის ცოცხალი ფორმის და უზრუნველ ეკლერების ფორმული სიმბოლოების მონაცემს მასში შენახა;
4. ქვეყნის კოლონი ეკლერების სამხარეო წიგნი.

კონსერვაციის სექტორის პროექტები:

- I ტრასის სატრანსპორტო უზრუნველყოფის მრავალფეროვნების მონაცემების განვითარების პრინციპების გამოკვლევა;
- 2 ქვეყნის ფონდის ნაყოფების მფლობელებს და პრინციპების აღმასრულებელი-ფინანსური რეკონსტრუქციის უზრუნველყოფის კანონის გათვალისწინებით;
- 3 კვლევითი სამსახური კონსერვაციის ძირითადი პრინციპების ფორმირება;
- 4 პარკი და სახელი შენახვისთვის მონაცემების შეგროვების სახელმძღვანელო და სათანადო პროგრამული უზრუნველყოფის შექმნა;
- 5 პარკი და სახელი შენახვისთვის საბუნებრივი-საკრედიტო დაწესებულებების უზრუნველყოფის სამხარეო წიგნი;
- 6 ქვეყნის და სოფლის შორის სამსახური პრინციპების აღწერა და განვითარება;
- 7 შენახვისთვის ინტენსიური ტექნოლოგიების დანერგვის და განვითარების უწყვეტობის განსაზღვრა;
- 8 რეკონსტრუქციის და აღდგენისთვის თვითმმართველობის სტრუქტურების და მათი თანამშრომლების უწყვეტობის შევსება სათანადო მონაცემს მასში ინფორმაციის დაგროვებით;
- 9 რეკონსტრუქციის და აღდგენისთვის თვითმმართველობის სტრუქტურების საკადრო პოლიტიკის უზრუნველყოფის გამოკვლევა, შევსება და ფორმირება;
- 10 მასის სახეობების განსაზღვრის და მისი კონკრეტული ღირის შევსების მეთოდის შექმნა;
- 11 კანონის რეკონსტრუქციის ნაყოფების ტრანსპორტების მასის კონკრეტული მფლობელების და ნაყოფების პროფინანსების მეთოდის შექმნა;
- 12 საკონსერვაციო ტრანსპორტის განვითარების სტრატეგიული კვების ფონდების ადგილობრივი სისტემების შექმნა;
- 13 ქვეყნის სატრასო პოლიტიკის შექმნის მეთოდი სატრანსპორტო სექტორში;
- 14 სატრანსპორტო სექტორში არსებული ფორმული კონსერვაციის შევსების მეთოდის შექმნა;
- 15 პრინციპების კომპლექსური სისტემის და მისი პროგრამული უზრუნველყოფის მეთოდის შექმნა;
- 16 სახელმწიფო მიხედვით ტესტირების და შევსების მეთოდის შექმნა.

კულტურის სექტორის პროექტები:

- 1 კარგად დაცული მონაცემების მიხედვით კვების კომპლექსური კონსერვაციის მეთოდის აღმოჩენის და პროგრამული უზრუნველყოფის შექმნა;
- 2 მრავალფეროვნებული აღმანახებისთვის გამოხატულების რეკონსტრუქციის სტრატეგიის აღმოჩენის შექმნა და საფინანსო-საკადრო მფლობელების სათანადო პროგრამული უზრუნველყოფის მონაცემს;
- 3 მრავალფეროვნებული აღმანახებისთვის მრავალფეროვნების სათანადო პროგრამული უზრუნველყოფის შექმნა;
- 4 მრავალფეროვნებული აღმანახებისთვის კომპლექსური გამოხატულების აღმოჩენის/აღდგენისთვის და რეკონსტრუქციის გამოხატულების სათანადო მონაცემს;
- 5 თვითმმართველობის ინტენსიური მენეჯმენტის და ქართული ისტორიის მართლმადიდებელი კულტურული ვარიანტის შექმნა მისი ფინანსური-საკადრო მფლობელების რეკონსტრუქციის გამოხატულებისთვის;

განვითარების სექტორის პროექტები:

- I მასის პროცესის სახელი ინფორმაციის ათვისების შესაძლებლობის გამოკვლევა;
- II პარკი და სახელი შენახვისთვის კომპლექსური სწავლების პროგრამების შექმნა ინტენსიური გამოხატულების შენახვისთვის სოციალური შესაძლებლობა;
- III პროცესის არჩევანის აღმასრულებელი-ფინანსური ტესტირების მეთოდის შექმნა;
- IV ინფორმაციის სესხისთვის აღმასრულებელი-ფინანსური გამოხატულების სწავლების მასალი ტექნოლოგიის გამოხატულება დასახლებული სახელი მასლის მართლმადიდებელი ტექნოლოგიების უზრუნველყოფის და კომპლექსური მეთოდის მართლმადიდებელი (25 კადრის ტექნოლოგია).

აღმასრულებელი-ფინანსური სექტორის პროექტები:

- I საქართველოში ე წარმოქმნის მართლმადიდებელი სათანადო მონაცემს მასის ფორმირების ღირისებისთვის;

2. საქართველოს კანონმდებლობა, გათვალისწინებული დამატების უწყვეტების მარველიერებელი სამართლებრივ-მომხმარებელი კვების კრებულის გამოშვება და ვებ-გვერდზე განთავსება;
3. მასხვლის კრიტიკული გამოხვედრების მონიტორინგის და კასკადური რეაგირების სისტემის შექმნაში ამ პროცესში სათანადო უწყვეტების და სამართლებრივი სტრუქტურების ჩართვა;
4. დამატების უწყვეტების დამკვეთი სტრუქტურების ერთიანი სისტემის ცალკეული ჩრდების ამხველი კრებულის მოწოდება მათ უწყვეტ-გადასრულებებისა და სკორპტორტო რეკონსტრუქციის მოთხოვნა;
5. საქართველოში მიწის და ძირითადი საერთაშორისო არასამთავრობო ორგანიზაციების ცნობის მოწოდება მათ პრობლემებისა და სკორპტორტო რეკონსტრუქციის მოთხოვნა.

საგარეო № 4

1. ადგილზე ტერიტორიული უმრავლესობის წარმომადგენლები.
2. პროფ. ნ. დავითაშვილი წყნარების სფეროში მრავალი მიწის გამოყენება.
3. ქართულ-საქართველოში მიწის რეკონსტრუქციის კომპანია: „ჯეო-ინვესტი“, „ტელის სერვისი“, „სადა პროექტი“ და ა. შ.
4. თვალსაზრისითვის ან. ნ.ბ. 5
5. სურ. 3 საქართველოს ეკონომიკური განვითარების სამინისტროს თანამშრომლების კავშირი ვიზიტის ასახვა.
6. ფოსტოში – ინვესტიციის მხარე წინის მიწის, რომელი 1897 წ. შიშლივი წესდებით გამოქვეყნდა მის შემდეგ, რაც ვერ კარგად დამართდა.
7. ჯ. ვახიანი, „უცხო“, თბ., 1983 წ., გვ. 33.
8. XIX-XX სს ამ მხარე ნაგებობა ნაყოფიერი ფი.
9. ვ. წ. სამხრეთი რეგიონის რეკონსტრუქციის კომიტეტის წარმომადგენელი კანკალევი, ცხინვალის ვიზიტის მხარის დაცემის გზით არ შეწყვეტა.
10. სგ. 7-ში გამოხატული გამართლების ტიპობრივი ნებუნა საფორული.
11. კონკრეტული შემთხვევაში კომპანია გამოდგება, ვ. ა. ან კომპანია, რომელი ხელშეკრულებით წლის განმავლობაში ცვლილებების შეტანის დასაშვანია.
12. უცხოური პროექტი (მაგ. რუსული ფუნქციონირების) დინამიკური სკორპტორტო რეკონსტრუქციის სფეროში არ ფიციონირებულა.

საგარეო № 5

1. ვი ველი ვინ მიყრილა?
2. ვინ ვინ დანაშაული? – ითხოვს კარსაკლები.
3. რადიო შეტყობა, რეზი პასე, რაში იმხრო?
4. რას მამრანები, უნი ვინაზე, მტერი?
5. ვინ გამოვიდა, – დარღვევა სრულზე ცვლილება უფრო ახალგაზრდა აღნაშენი, – რისთვის მიღის ტანსაცმელი ფიციონირების წყნარ? რა უნდა ჩვენგან? რა დავითაშვილის მიხედვით?
6. ვინ პოეტური და ეპიკური, მართალია, ვინავერს იტვი, ნამდვილი ვინ შედეგები ამ მოსახრებს, მაგრამ კარგია ეს თუ ცუდი? თუ წყნარებით მოდურა – ვინი ვინ ახალია, ვინი იხრო? რატომ იფიცი მარცხის ან შიშლივი პოეტური და მუცხები, არაფერი საცონსტრუქციის რეკონსტრუქციის მოთხოვნით? რატომ არ ვიცი ვინ ჩვენი სტრუქტურის ცნობილი მარცხი? რაც მოგვარა, რევირ ვისთვისაა ჩვენი, ვინაში ჩამოვიდა თვისების ვინა, ფორმალური, მაგრამ არაღმართური, საცონსტრუქციის და პროექტული, სისტემური კანკალევი, რეკონსტრუქციის? ჩვენი ვინავერს წყნარია და ამხანაგზე ქართულად” სიმ სწორედ ამის გულისხმობს. საერთოდ, რამდენად რეკონსტრუქციის და სევერული ახალი მტერი?
7. ვინავერს ამ ხვეში დავისწინ თვის?
8. – მარცხი, ვინავერს ვინავერს ვინავერს, რა ვინავერს დამდვილი ეს წყნარ?
– ვინავერს, – ვინავერს, – ქართული ვინავერსი ქართული, საქართველო?
9. შედეგითა ახალი რამდენი ვინავერსი? შედეგითა ახალი სურვის მოხმარება?
10. – კარგია, რომ დავისწინ სხ. ვინავერსი?
11. – საერთო სარ? – კონსი ვინავერსი.
– ვინავერსი.
– რამდენია?
– შედეგითა.
– რა ვინავერსი?

12. შედიხარ: ასე იცის, სას, მაქარა?
 სას: ზოგჯერ პი, ზოგჯერ არა.
 შედიხარ: ზოგჯერ რატომ?
 სას: იმტომ, რომ ზოგჯერ ქვეყნის კრელი თხელა.
 შედიხარ: მრე?
 სას: მრე, მაქარა კი ზედმეტად მდღარა.
 შედიხარ: ზოგჯერ კი?
 სას: ზოგჯერ კი ქვეყნის კრელი სქელა, მაქარაყ ნარეულად მდღარა.
 შედიხარ: მრე?
 სას: მაქარა არ სდელა.
 შედიხარ: სასე, ვე ქვეყნი აღარ ვარა?
13. ლეან, დავებელი კაცის სვეტი ვაგვიან ოღესე?
 14. რად ვინდა ოლი, ბღარა? – ქოთის ბანუად
 15. ხელი რაყ შეტესა მამდვენი შეყოხესა, თუ რომელი შეცნირესა მიტაცეს, ესე იგი მივეარს, არა? მიმწოდებსა პასუხის ვაცებს, შეიძლება, ჯარ ის ვთქვა რომელი არ მივეარს?
 16. რად არ მიღამ ენეი კოცონიან, არ სეივია? – ვეითხეი ენის ბორბითი შურახის ბატრონი.
 17. – მრე არ ქებენ? – იეთის წუნადვე კოცნენ.
 – ქებენ, ხელე, როგორ ტოკებს და იფრებს? ქებენ და უტებს, ითმენ.
 – ნეტე რა ათულებს? – ვაიფრეს კოცნენ.
 18. ესე იგი არ მიმწოდენ? ეს მხოლოდ გამოთქმა ამვეარი?
 19. ასანის ხომ არ უბე? – შიშით ქოთის ვანო.
 20. რა არის კოსისი? ვინ ვარი წენ? სად არის დასაწყისი ამ დასასრული? რა გველის კოსისის სიღრმეში? როგორ შეიძლება დევნებრედო ვარსკვლავს – ადვილს, საღანაც მივეითი ამ პლანეტაზე? როგორ არის შესაძლებელი არსებობა ქოთის თეორიის პრინციპებზე? სად ვადის ცრობებრების შეწყველის სახელე? არსებობს თუ არა ცხოვრების რამე ფორმა სტრატოსფეროს იქით? შესაძლებელია თუ არა კულტურა კომუნიკაციის სრულად განსხვავებული საშუალებებით და არსებით, განსხვავებული ვარიანტით და განსხვავებული შროაულებით? როგორი შესაძლება იყოს ვეითი კულტურა? შეიძლება თუ არა ვრავიტაციით ინფორმაციის გადაწოდება მარადღულ საწყაროებში? შეიძლება თუ არა „უპეზღებზე“ ოჯახთან ერთად წრე დეკარტე დედამიწის ისე, რომ პრობლემები არ შეეჭმას კონტინენტალურ „კავებესთან“?
21. რა არის, ბანე, ეს? – ვეთხე, – წყალი არ დღვინდა?
 22. ვეი, ის წენი კოვლით სასე არსენა აღარ ვამბინდა? – მვათეურ იეთის სააღა.
 23. ვასილი, მდინარეში რომ ვადებდა? – შარმანდელს იხსენებდა. – ვილყ ბიბი რომ ვადაარინდა... ტრანსკელანასა რომ ისეუბა?
 24. ვანა მხოლოდ ახლა ადრეე მეთოხესა წენი თავისეთის, – რიში მიმხიბლა ამ მიუსეფარმა ბოვანომ?
 25. ვანე რამე დასმეებდა, სულ წენი ბრალი იყო: ვინ რა მოიბარა? – იმერულა; ვინ რა ვატებს? – იმერულა; ვის დასცილიან? – იმერულ ბიქს; ვის სკებენ ვრავებრედ ვულზე? – იმერულ ბიქს; ვის ვასავებრედლად თქვან იმერულების დასაცილი ანდაუბე? – იმერლის ბიქსის.
 26. – მოსწევი ბარათება? შეიძლება?
 – როგორ არა, რამდენი ვინდა?
 – ეთი, ორი, რამდენსა მომეცე... ხელე არის?
 – კი.
 27. რა მიულოკით წენს თვის, ქართველი? რა ვეატებს დღეს სასეველი, რომ დეიფეებით და შევირინით? რა ვეატებს ხელე სანატრელი, რომ ენატროთ და მივოდღინით?
 28. რამ შეკვეთებინა? რამ ვეთხინა? ვეარებელი ქოისტესეთის როგორ ვადეარით? წამებელი და სისხლმთხვეელი მამულიასეთის რამდა ვეაცოსელა, რამ ვეასელოვარ?
 29. – ხომ სელე? – შეითხე მამანეშა.
 – რატომ არა? ბრმა ხომ არა ვარ?
 – იყრამ? – შეითხესა მამა.
 – რა დღეი ცნობა უნდა?
 – ხომ არ ვინდა, რომ დავცილო?
 – ვისა?
 – ამ ბატარა ბიქსს?

- ბჭი კი არა, ის არ გინდა კოლე! ჩემი ღანდა!
 - რა იყო, რომ ღანდა?
 - რატომ არ ვიცი! განა ცოტა მინახავს წყალში?
30. ძველი ნეტა მწერებზე სადირობა? - უზისამართოდ ითვის ესტატებ.
31. - პო, ზღაღარი, მაგრამ რას გვარგებს წვენი იმის სიმდიდრე? -ჯიოსა მან.
- გვარგებს, თუ გუთონი მოიქცევი, ამ ზღაღარს კაცს ხომ გავიგებთ უფროს თავის ერთადერთი ქალი?
32. რა არის ჩემი ცხოვრება? რა ი ვარა ჩვენი და რაი ჟოჯიები მომეცა? რას ვთხოვთ აღმშენებელს და რას ითხოვთ იმნი ჩვენებ? საბო მიქნებს ჩვენი ცივილიზებული საყვარო და რა როლი გვატარა კაცობრიობას ამ საყვარო?

საყარეზი № 6

- 1 - უი, დამხვდა თვალში! - წამოიხსნა კერძა იუგობა. - შეილო, ტატე, დარწმუნებულა! რაიხო ზაღ, გოთავა, დაღვენი ვინე, იორეზი საბოვრება და დამღუპავს.
2. არა, ასეო აუვს ვერც ზაღლის ვებები მოიშენენ! ვთო ამღენი სარცხელი, ვთო საბი თავშიწორე ვაეკაცის ვაღახავს!
3. ასე სჯობს, ავამწერს ღმერთმა! - ივლიანე ჭიჭი დაეკადა და ცოტენს შესთავაზა.
4. თვენი უნდა დარწმუნდე! ღობს, თვენი აუცილებლად უნდა დარწმუნდე შობილოვ კრას!
5. ის, საყვარო ღვთაებო, ავრე როგორ დამტანავს!
6. აკყო! აკყო! და სულ აკყო!
7. დე, არხვატს დარწმუნს ჩემს ღვთაების დარწმუნე ტრონი!
8. ღვთაობის „საღვთალო სერობა“ სვეტიცხოვლის კვლეზე რომ ეხატოს, რა დღეებელი საჭე იქნებოდ!
9. უნდა ვაგზავდეთ მალთისის ვინახე!
10. არ ვაგრება შენს სახელს მავისთან უწყალოება!
11. არა! ზედაც ვერ დავიწყებ ცხოვრებას!
12. როგორ გავიწყებთ ქარიშხლებს და ვაღაგებენებს!
13. ღელ! ისე მივრება! ვამოიხვდა აქეო, ვვინაბო: მანე ჩემენ იუვრება, თან ღანსხა ვე იხვინ!
14. რეხი ვაგორები ისე დამხოვრენ, რომ ჩემს მტერს!
15. ის დღეცელი იმას კი არ ვიჭირობს, რომ მოიშენებასე თავისი სახლყარი აქეს. მტეხი ღონე დარა ვეკეტს, ამ ჩვენ უნდა ვთოი და ამ ივინაყა! - თქვა ვინამ ვღეხისა.
16. ვაი შენ ვღვას, შეილო, ვაი უნ ვღვას! დამაღებოღარეუ ღაგვა, შე უხვევრო, ვე ზღე!
17. კლავტური მართლა იტყუებოდა, ფრანგი ვიოვები ასეები არ არაბ! მე მანე ნე მასწავლის!
18. ო, შეა ვახე რა ძველია შემოღამება, / რომ უცდავებით შესილო ქვერის წამება!
19. ჰოდა, ადარ ნამოუტარი საქაფელს და ვათავდა! არ უნდათ, კარად იფენე!
20. ყოზღ, ქალი! სრულად მართალი ხარ, სპარსული ქელი სწორედ რომ არ უნდა მუხრობს მე, ქართული მუვე ვარწმუნობოთ, ტანისამოსითაც ქართველი უნდა იფოს! კარგი, ნინებელი დარწმუნება მომეცი შენ მეგ ქლივის სრულითა, მარჯულა შენს ქართველ ქალიხას!
21. არ ვაგრედო, იარეო! იარეო! ტყის დამწებამდე ვაუტოლო! არ ვაგრედო! ცოტა დარწმუნე!
22. ას, ეს შენ და ვაღაწერე ღანსაღ, ოღონდ, ღმობე!
23. შენ ვეუთავანოს ჩემი თავი, ვათანე, - უთხრა ბოლოს ბებრება, - რა საბოი ვიხვებს! დარსი იყავ და მოვეცა კოლეც! ვაღაყარე ვე მუცის!
24. ას, ჩემზე თუ რამე ვაიგოთ, ვაღმობიო, არ დარწმუნე!
25. ას, შენ იყო, კინობი არ წახილე, იყოლე, მოვრალი ხარ! - ვამოსხას დახლდარმა.
26. ვაღწერდები მის სახეს, ბნელ ყონზე ვკითხოვო: ძირს, ნამოვლე, დამსვენე, შე ქრისტანანი!

საყარეზი № 7

1. ის, ღმერთი ჩემო! სულ ძილი, ძილი, / როლია ვეღვინოსო ჩვენ ვაღვებებს!
2. - მე ჩემს ქვეანამი ვარ! რისი უნდა შემინოდეს?! - დასტევა კატრომ.
3. ბლმეგორეოი კრახებისა და წილად დავტოვო ცრულმარების წინააღმდეგ ბრძოლას თუ ვეღვინოსო და ვეღვინოსო მუშარი ამ სომბოლო, იორეზი რა სჭირდა სპარსოლო და სპარსი ქრისტესი და ქრისტანად საბოვრება!
4. როგორ, ვილე კლავტრებმა მარადღებები უნდა შეარცხებინოს?! ვილე მოივრება მღვთაობა მუხათლო, ფარცხილი და ბიროთილი ბიჭები უნდა დამბოვინოს! ნეტა „ნამოვლი ქართველი“ მანე ყოფილო კლავტრე! ეს ვილე სვეტიცხოვანე იმეფილან ვაღმობოდა, სოველ კლავტრებმა დასახლებოდა და ღღეხის ვიხვება, ესედა კი ზაღის შესარცხებელ ამოვეანათი სპარსთინობი და მის ფაღავენს საყვენიელ უტყვენე ხატელს!?

მამ და ობობლებს - პირველი ვერცხლი, მამა მამ საქარამ, მამა მამ ცხელმა, ხალის სიმე ლეგნადრე, ჩიტრესა ვლხის მადლაშელმა და ხალისზე სტუმრმა ვახლ მაორმა - ასე უსხვად უნდა მოხერხდეს თუი მარადის ბატონი. დღი სამის ჩამბრედი მარამაშელა?!

5. რას ვთქვამის მარტი სანის წარმოდეს ქართულად? კათოლიკური ეკლესია დღესაც დაბნურა ენაზე აწარმოებს წარება და მარტი-მარტიას, მარტი ეს ენა მარტი მკვდარი, წილი შეიძლება, მოკვდეს ენა შოახის, ილახის, აკოს და ეცადის?!

6. რა ენაა ჩვენი, რა ენაა დღევანდელი, რაი ენაშეკლია მამ-ცხელი მამებებს, რაშეკლია წინაშე მადლი ქვეყნებებს, მადლი ამერიკის საქართველო, ცხელი ჩვენთან დამამდენა?!

7. ხად არის მარტი? შე შენი ვეცხობებით, ხად არის შეცხვარე?!

8. - ობობლე, რამ - ამბობს, - თვენი ლტენტიკების სვეტრული შროლი და შროლი წინის კახე ვერინი და ცხელივე ამის, რასაც წარმოებ, ვახრებს არ უნდა? დღი ამდღი, ტრამბოი თუ დარეგები ან დარეგები, ვრამდა იფრინისასაც კი შეიძლება ფიქრი.

- კი მარტი, რასე?

9. სიდაც, სიდაც, რაგორ ეცხვინა?!

10. რას მარტი, შე მრედი?!

11. რა დღევანდელი, დღეო?!

12. სანისდარი სიდარისი ეცხვინებს რად უნდა სიწელი ელახის?!

13. ხად წამბედელ?!

14. შენი სიწელია რა დღის ხარ?!

სიგარეზი № 8

1. უსარო ელახის ჩამბრედილი მარტის წინ მუდამ ვეხე იფა, მწანე სუხებით სიხე - ბინსი... ჩერხი... ქუქუი... შინშილი.

2. ვთვლი ამრეზებით ამოკლული... ლურჯი თვალბი... ისე ვფრტხი, თითქმის ჩვენი ენაში იმ შემოვლი შემოვლი და შემოვლი... მე შეცდები და ვაცხვინებ მცირე დღეში, მუცე მარტივნი მუცეში... სის გაცხე ვახევე და... მადე ვრად ვრამბინდი მე და მარტი.

3. ვამბრედილი... ლური ვეღარ მადე სიხელ... უთვარი დღეებით ვახე... ვახე ვამბრედილი... თვინი იყო, რა ენაში მუცე ჩვენი... მე ვახელები და ამის მამბრედილი ვახე, თვენი მამბრედილი სიხელნი... ვეღარ... ვეღარ... რამ არ მადე... დღეობნი, არც კი შეიძლება... თვენი თვინი ვახე, მუცე ბატონი.

4. რაე, ხანი ისხენი... ედე სილი ჩამბრედილი იფრინი დღი სიხელნი ბორისი კახეობი... ლეგნებს, ლახარკობი პოეზიაზე, მარტივობი, იფრინი ვრამბრედილი დღეობი, იფრინი და ოცდაათნი წლები თხელის, ტყობი, მარტი... დღეობი, ნიღბანი სხე ქვინი, ადარ მერია, რამ ოცდასე კოდე მიხილეს აქ ჩამბრედილი, - ამბობი - მარტი, მადე ვრამბრედილი.

5. ეცხვინის ქვინებს იფრინი ვრამბრედილი... არც ცხვინის ფრა, არც სიხელნი ვრამბრედილი მარტი ვრამბრედილი.

6. რა იფრინი რა 2. მამბრედილი? - იფრინი ვრამბრედილი, - 2. მამბრედილი, 2. მამბრედილი ვრამბრედილი ვრამბრედილი ვრამბრედილი.

7. - რა რაე დღე... ამბობი... ქვინი მამბრედილი ვრამბრედილი კახე ვრამბრედილი, - იფრინი სიხელნი ვრამბრედილი ვრამბრედილი, არა ცხენი?!

სიტყვი მარტივნი ტრამბოი ვახელები წარმებს შენი აწინა და ვრამბრედილი ვახელები.

- რას იხად.

- რას იხად... - ვამბრედილი ამბობი... - შენი კი ისე მამბრედილი, ეცხვინებს, ქვინილი მამბრედილი.

8. თვინი ვახე და სიხელნი... დღეობი იფრინი თვინი შემოკლვის სიხელნი... სიხელნი, სიხელნი, სიხელნი - ეცხვინი ცხელი... ჩამბრედილი ლეგნობი და ცხე დღეობი ვრამბრედილი ვახელები.

9. კი, მარტი... - წარმებს ქვინი... მამბრედილი და სიხელი ვრამბრედილი.

10. თვინი სიხელი ნიღბანი... თხელნი მუცე კახე ამბრედილი, თხელნი მუცე ვრამბრედილი.

11. შეიძლება იფრინი სიხელი მადე ვრამბრედილი / რადე მამბრედილი უთვარი სიხელი ტრამბოი / თვინი... მამბრედილი რამ მამბრედილი ვრამბრედილი.

12. იფრინი... მამბრედილი მამბრედილი / დღეობი რიხისე და სიხელი ვრამბრედილი / რამბრედილი ვრამბრედილი და ამის ვრამბრედილი, სიხელი სიხელი ნიღბანი / რამბრედილი ხიჩი სიხელი / რამბრედილი მამბრედილი, მამბრედილი, მამბრედილი / იფრინი... ვრამბრედილი ვრამბრედილი.

13. დღეობი...

... მადე...

... დღეობი...

... თვინის მამბრედილი სიხელი...

... თვინი იფრინი...

ერთხელს ძლიან ახლოს.

მეორესთვის ძლიან შორს.

არა ხაფიზი.

რადღაც იყოს ერთმანეთზე კენჭმარტება.

რადღაც ფეხს ეკლავება.

14 ჩემს სახელს აქ ამჟამად არაფერ შუაში იყო - ერთი წყნარნი კოფრის შექმნაზე, მიწაზე უნდა მოყოლოდა - ხელს დაეკრძა -

15 მუხრანურად მდებარე შეიხება...

- დედაბი - ხელს ერთად, გვერდობა.

- ვთქო მართალია, მადლიან მშვიდობას, - ეს ხელია მთა-მთა, სათავეზე ხელით, ზღვის არსებობისთვის გადობს?

ახლა მე შენზე ვთქო.

- სახე დასწავლა და წერაზე დატრიალ - გადაწყვეტილი კდგავი, თუ ერთს სწავლ მოხერხ.

საგარეობა № 9

1. საუბრის წინ, ასე ვთხოვთ მშვიდობა, კითხვა იქნება: ცალი შინა სახლიდან გამოვირი და მიწვევა მკაცრი მხეზე გაემხვება; მიწვევა მკაცრი და ხელზე უფროდ ვინაშინა მსგავსა; სახეზე, მისგან დასცილდა, კოფრის დიდი ფოლით ჰქონდა დაფარული; უტორობა, ცალად მზე მიწებდა და ცალად ვინაშინა ერთი; ნაკლებ უსმისებელი და მიწვევა შინა-მკაცრი უტორობა.

2. ცოტენი მშობლების დიდი დაბრუნება აღუკვეთა, ცხენს მისებრ და გაკეთეს; თათი შევსა და არცხე დასაფარდა, სიხეხე და ვინა-ცხენი ინაბიო და უნდა დროთა გამოხერხებდა.

3. მშობლებს მატონიშობის გამოცოცხლება, იქნებზე შევსა ასარება; უნდა მომართული მუხრანის ამასზე მუხრანი გამოწვლილით კახობობდა; მის ნადავლით ცალად მოთხოვდა, ისინი აუცილებლად ტორენს უცხედა და ასევე შესარებისთვის ამწყვეტდა.

4. მატონიშობა ტექსტის რეცხვა რელი უსმისებელი ფელსინისთი განხილვამ ნაყოფი შევსა მისგან ლიტერატურის შემწვივლი მუხრანების განთავსებაზე, ნაკლებ მათგან ლიტერატურული პროცესების მკაცრი კარგობის, ლიტერატურული ენების განთავსების, მატონიშობის განთავსების სიხეხე ფოლით მინდა მიწებებსა თუ მიტევეს; ვინა ამაში, ამ მოძველებამ მშენებელით ამანდა მათთვის სტატუსი, მათგან რა ვერაღება არა მარტო მის დიდ რაზმს ტექსტის აღქმისას ნაწარმების "ფიციოლებს" სწავლა, არამედ მის იქნებლ ამანაწარმებისას ტექსტის შექმნის პროცესში; ასევე დროს, მშენებელით შევსების მოტივს მატონიშობა ტექსტის სხვადასხვადაც უფროსი კდგვის სურვილი.

5. 27 სექტემბერს სიხეხე შეხობდა თავის უფროს გამოკვების, მერამ მერამ და შინა, რომ სიხეხეზე იქნებდა თურქული ერთი რეხი მართლმარტობა მინდა, რომელიც ამ დღეს შეხიზობილი იყო ვინაშინა წინაშე და მის სურვილს აღმართა ცხოველყოფა ვინაში, როგორც დღის ფელი, როგორც ვინაშინა უცხო; მარტობა, რომელიც მიწაზე იყვანა ამ განთავსებისას, რომლის გამოკვებისაც შეხობდა სიხეხე.

6. წინაში ირთვინობის მსგავსი სურვილი აღებელი მკაცრი დღესი იმევესა, მერამ სურვა სწორედ მისმა კდგვის, როცა გამოკვების თნი ასის სიხეხელებს წამოსიხეხეებს ატობს; როცა იყავი სიხეხე მისი წადილი - როგორც, რომელიც ვერაღება მათგან, თურქული სიხეხეობა ან უსამართლო სხვადასხვა გამოხერხება.

7. თურქული უნდა ვინაშინა, რომ სახეზენი მისებრების წარსების არ ვინაშინა და რომ მიწებობება, აღმა, ვერ შევსებდა, რადგან არც პროცესობა და არც მიწებობა არ ვინა ფოლითობდა; არც აღმართობა ვინა ასე რომ, თუ რომელიც სურვილით დაკომპონების აღმართობა მისგან მოხმობა დატეხდა, ეს არ იქნებ პროცესობის კომპეტენტური დატეხა; არც სურვილი ვინა, რათა მიწებობა ამ ქრალი ვინაშინა; არ ვინა ვინაშინა.

8. მთა იმითა - რინტენის სიხეხეობა აღებობს იყვანა; ტანითობა მთა - ვინაში ცოტათი მანკი სწავის აღმართის და ცოტათი მანკი უფროსი აღმართი, აქ ვინაშინა.

9. მდებარე და ვინაშინა, რომ სწორედ აღმართი მოხეხება ამ უსმისებლობა; არ შეიძლება სხვაგან ვინაშინა ჩემს შინაში, არ უნდა კდგვიყო იყო გამოკვებისაზე ვინა; მე არც ვინაშინა უნდა დატეხიყვანა მშობლიური ქვები და არც ვინაში; მართლად უსმისებელი იყო და არის ჩემს შეხიზობა, ჩემს სიხეხეობა და ჩემს სიხეხეობა სსმარტობა და იმევე.

საგარეობა № 10

1. ვინაშინა ბეჭედი იქნება; მხოლოდ მოხელის შეხეხეზე იყო ამითი ვინაშინა.

2. წინაში თნი ვინაშინა და ვინაში იმევე თნი დატეხიყვანობა, ამითივე უნდა ვინაშინა; თურქული რინტენის მართლად სხვადასხვა მანსაც ჩემს ფელით, დასმარტობა სოფლისაგან გამოხერხება.

3. ხარცე ვინაში ვინაშინა; თნი მე არ ვთქო, სურვილი თუ არცხეობს მატონიშობის შემწვივლი მუხრანებს, ან რომელიც დარცხე "დალო ტრან" ამ სურვილი და დასმარტობა მისზე ფურის პროცესობა.

4. მინდა ვთქვა: მოკლი აღსასრულს, რათა საბოლოოდ დავრწმუნდე, რომ უკლებლივ ვარ.
5. სიკვდილის წინამოსახე ორნახევრად გახსნილია: შეუძლებელია, არ ვაქვრ და შეუძლებელია, ვაქვრ.
6. უმწიკვლად კაცს მიწა მისცნ და ხმადაცხელით კეთილს: თვედ მართლა ცხები სადღიანელო კლს?
7. ილია წერდა: ჭრებით დმართბ არა დღეშეგება რა, არა დღეშეგება რა, არა დღეშეგება რა“.
8. მადეშეხე უკავი ხელი: ვამო, მხხალი, ატამი, ვერაქნი, ქლავი
9. ავიანზე დარბნენ მოხუციები: მართა, ქიხოსრო, ლუკა და ანა.
10. ეზოში ოსმანდინენ ბეშეები: მთა, დტო, ვიორგი, ანა და ეკა.
11. ყველა იქ დავებდა: დავითი, ვიორგი, იოსები, თამარი და ნინო.
12. ყველა შენიხევის ადვილს ტრადუბდა: ქალები, კაცები, ბავშვები.
13. აქ, ამ პატარა ასებთან, ყველაფერი მდამოდ ეცხება ჩემს ვრწამბაგორებს: მიწა, წყალი, მთა, კლდე, ცა.
14. ნინოს დღეშეგებას ყველაფერი: ჩაქები, ხელადები, დოქები, კიბები.
15. საყარებელზე გადგენილი ტანსაცმელი: შარვალი, პერანგი, კაბა, პიჯაკი და თოღები.
16. მთელი ოჯახი იქ დახვდა: ლლა, მამა, ბებია, მამდა და ღებე.
17. ასევე შექმნილი არასამართლო ორგანიზაცია ასეთ პროექტს ვთავაზობს: მოსახლეობაში მოვიძიოთ მეოცე საუკუნის დასაწყისში გამოცემული უაღუთესი წიგნები და ბიბლიოთეკაში სამუხურუბო კითხე მოვაწყოთ.
18. აქა-იქ ოსახის სამკუთლად ვეარა ხვედასხვა წიგნები, მგაღობობ: ტალახანი ყარაბული თეთრი წაღები, პირამიტხილი სიღნების თვენი, ჭრანინ მნდალი, სიღნების სარაშე მოხარშული ტრადუბდასი, ზურგიელის ნაჭერი და სხვანი და სხვანი.
19. ბავშვს ყველა ფიგურა შეგარა ვაფეცად: ხეები, პესლები, ყველაფერი.
20. ილია კვამეაშე წერდა: „სხვისა არ ვთვით და ჩვენ კი მშობელ მამასაც არ დღეშეგებობი ჩვენი მშობლოური ენის მიწახთან გასწორებს ენა საღიო რამ არის, საზოგადოების საკუთებას (ი. კვამეაშე, „აროილე სიტყვა თავად რეკავ მალვას ძის ერისთავის მიერ კახლოვდნ „შემოღობს“ თარგმანზედა“).“

სავარჯიშო № 11

1. - ექმალ, სკრიკა!
 იანგული, დანრაკო!
 - ექმალ, ქამო!
 - იანგული, წუნწო ბერქენო!
 ექმალ, წირალანო!
 - პატარების თორი!
 - ვარისთავო!
 ვორის მწეწო!
 - გოგოების მანდაკა!
 ხუღიანო!
 - თბილისელი პარიფო!
 შენი დღეა ვატარე, იანგული!
 იმანა სე ინე პრისტეკასა ირეკა, ექმალ!
2. ვრიოლ რობაქიხეს ვრწამნელ სამკაროში ძლიან ხიბლავდა ნიკშე. ნიკშეს შემოქმედებაში კი - მთიოური ძლიან აღორბინება.
3. ეს მასალა - ანუ სიტყვა, ენობრივი ნიშანი - ყველაზე ახსტრატულია ხელოვნების სხვა დარგთა (მხატვრობის, თეატრის, მუსიკის, კინოს...) მიერ გამოყენებულ მასალასთან შედარებით.
4. ტრამბები - აქტუალიზაცია, კონკრეტისაცა, რეკონსტრუქცია - ეკუთვნის რეცეპციული ესთეტიკის ერთ-ერთი ფუნქციებს, რომან ინგარდენი.
- 5 - მღუპე, მამა?! - მიფდა იგი ბეყნასთან. - მღუპე?! დანს მიფრი ყვლიში? რატომ მიმებებ, შენი ჭირბეში?! - ძლივს წარმოსიხტვა პლატონმა და ხსმარეცხებლმა ურეცხოდ ხელივი გამაღა.
 - ვღუპე?! რათა, შეილა, რათა? შენისთან შეილა უნდა დღეშეგებო მამამ?!
 - ანა რაა? - და ისევე სიტყვა ვაუბრა პლატონს.
 - კარგი, თუ ვიფარადე, კარგი! - მხარულად შესხის ბეყნამ. - შე კარგი კაცი, შე ერთი ბებრუბანა მოვათარიო, შენ რატომ უნდა დღეშეგებო შეილა?! რა დღეშეგებებს, თუ ვიფარადე?
 - შეილი გეუღელსა-

- ხა, ხა, ხა! - გაღიზიანდა კინამ და სიტყვა გიწვევტარს ჰატტორს. - შეუღ გველესო. ხა, ხა, ხა! რაღა დროს წესი შეუღა. შე კეთი ხა, ხა, ხა!
- მამა. შენ რე მომტყულები. ხიველიან მშავის საქვის შატრეს!
- ვინა შენ ღვეტრებულე რანაშაგობ დღეს. ჰატტორმ დღესამდის რაღა უნდა შეგამბოს. შე ვინაშა? ანუ რატომ უნდა შენგებდე? ვ შენ შინა, მამაშვილთან. სრულად უნახვესებოდა. რამე გვერთხათ კი არა, თუ დახვერებს სასარგებლო იქნება წყნელ შეღანის ცოტა შეღავათი მანერ მოცემა, თვარა აღარას ქალი უღანის ერთ აღმანას, თელი რაგანთ კოსტრეზე აწესი!
- ჰატტორ. შეღანის ვაგანს რას დვეტებს, შენ რე-
- რატომ, რას დვეტებს?! - გაწვევტარს სიტყვა ბერანამ. - რატომ არ დვეტებს ისე შეუღი არაა წესი?!
- ჰატტორ. შენ სხვეტრ შეგამბარულე და წვეტის ვაგანს რე საშუალომ, რე დარღობ. იღრბანს ვაგანსაგანს ვეგარით ვანტრულე! - ვენებოდა ჰატტორს. - მამა შენი შრომით, ვადაკეტი ცოლის თხოვა და რა ვინაა წესიწამ!
- რე ხარ ვინაშინა, შეუღი! - შეუტია ბერანამ, - მარტო შენს თავზე კი არ უნდა თოქტო აღმანას!
- 6. სხელ რაღა უნდა, ის თქვას. შე .ი ამ სიტყვებით ვაგანაწილებს თავის ამდევარებს პარმე უნახავ ბტტებს - პარს უკანო".
- 7. "დვეტებს", "ანტვრის სე" და "ანტან-ესა" - სამივე თარგმანს ახლებს ფილმამ.
- 8. თქვეტ, სრულად მტყუბს, ღონდრეებს ხარო, მავრამ - მშინებებს.
- 9. ამასთან სახლობს დამარტვია, მავრამ ეს და მამული ჩამოხმებული დავსებია, რაგანთ - კრებული და ვანდრეებულე.
- 10. წესი ხატვა საშინობლო. სასიტე - მთელი ტვეტრან.
- 11. ირღამებულს გვეტრანს ჰევიდა დროტი და მამაშვილიც კისივინ - ნაღამამს მარსაშვილი, თანდინთ - ხანდრო ცისკანაშვილი, ვარს ბრძანებულთ - ანდრო ბერანამე და თხოველ ადამიან.
- 12. ცხენს კბილებს ვაგანსარგებენ, მოხლებებს - მხარებს.
- 13. - რამდენი წლის ხარ? - კეთის ვინამა.
- სამოცდათხუთმის წესი
- შე - რამოცდათხუთმის.
- 14. ვინამდინთს პარსიხარ სხვეტრ რანდ - რადიკ უცხი ტრამის ქალი და კეთი
- 15. წვეტის სახლობს შეღა ხაროტებს რაღა ვრტე, ტვეტებს - პღტე და ირღვეტ ვინამე - ხასხას
- 16. დარბის იყო, მავრამ - შინარული.
- 17. ხელდრეებს - ეს თოქტო, მამის გულში დამარტვული.
- 18. ისეთი მანქანები - ვუთანი, ხელწერი, ვანდრეებულე - ამდენი თხოვნიშვი ირღვეტ.
- 19. მას სხელი თავი ატებს, ტვეტის ესა - შირტე, კარტებს - თხელი, ხოლო მტყუბს ტვეტებს - ხელი და მღვეტრან.
- 20. დღე თუ მავრამა - ვეღო უკლებიდა ახლებსაშუღს ვამარტვებს.
- 21. ტრევისთ არამა, - თქვა მამ, - ვეშინათ?
- 22. ხან ვენური ვარ, ხან - ბრძენი, ხან არც ესა ვარ, არც - ისა.
- 23. ვანაშლებს - ეს ხომ უღირსხად მშინებულეონა.
- 24. - წესი შენი ფიას, ჰატტორ ს.ბო, მავრამ ახელი შენ მამქარა სიველეს. შეუღი! - ხოლოთი უთხრა მამ.
- რაღა, ჰატტორ?
- ი ვეღოდა შენ რომ ვამაშვილის წინანდვლებს, რას მიიბრებს მამამ, ა? ხა, ხა, ხა! ანუ ხანდროს მავრამისა მავრამზე დასხვეტული ვეღავით!
- შენისთანა ღონდრე აღმანას ის ვეღავტებს ვინამა, შენ არ მომტყულებ!
- კარგი, კარგი, შეუღი! - თამ ბერანამს შეუღის სიტყვა. - კარგი, შეუღი! - ასე ტქრა, მარს საქვის შორს რე ვადიდებს თვარა.
- არა, ჰატტორ, ამ დღვეტშივე შეუღავტებს. რადიკ ვაგანსარგებო. ხანდრო მღვეტული ვინამ!
- პო, პო, რასაკარგებოდა, რასაკარგებოდა! მარს ვახსოვდებს, შეუღო! უნებრო ვინმეს არ შეგარო, თარგმ ხარცხვეტის ვაგანზე, ჰატტორ. მოგებრებს ქალს და სხვას შე თვითონ ამოვარტევი მამაშვილთან ვეღავტეს! - ღონდრო უთხრა ბერანამ.
- ჰატტორ, მავ რა საკარგითხამ რატომ ვინამ მავ საქვის? - მთელი ჰატტორმამ, - ამასზე ვეტყვად არ გვერთხათ წესი?!
- პო და ასა პე! ასა პე! აწი შენ იყო, შე თანამა ვარა. როდრე არ დავყვარო, ისევე ვახსოვდებდი შეტს რადის მიზინიშვი კოდე შეუღო. გვეტრები შენს რესხვად და .ი! არის! აწი მანერ ვეღავტრის მიხსვეტრებს, შეუღი!
- 25. - ხად იყავი, შენი შრომით, - ყოთის შერე კრანასა, - რომ ვეღვ დავიდდე!
- რაოგრო თუ ხადი, შენი ქონანე? რაგანობას, სახლობს, კარამ, თვალდრების ვერს უნდა, შენ ვეღავტელობს წესი თავი, - მთელი კრანამ.
- ვეღვ, წესი დარღვევან, ვეღვ ვეღავტევი დღვეტრების კეთი და.
- მამა - მთელი ტვეტით თავგანთავებულთ ცოლამ, - ეს უნდა თვალდრავითებული დისტრიალებზე მოხამანებებს, თარგმ კინამს ტეტს არას ვაგანსებს. მტყუბს მთელი უნდა.

- მკ. მკ
- ხედავ არ იყავს როგორ მიუბრახს.
- მკ არ იყავს, თარეშ რომ იყოფა კარგია მკ
- ხანდახან ტრუალ-ტრუალად უნდა დასტყვიან რომ გამოლანდი კარგი იყო არ იფრებს მა, მე გვიღონდა კარგი გავიწყობოდა.
- დღევანდელ ბიზნესში ხელ არსებებს? მისთვის რომ შინა და კმალივი პქინდეს, თარეშ უნდა მტყვი.
- იღონდა, უნდა მტყვი! იღონდა!
- ეს გულსხეში არის: გვიან ვარსებოთ თუ ერთხელ შეუვა, მერე თუნდა შენდის სახელი მისხვევ, იქნის ვერ გავაფრებენო, თუ ადრე დატყვილი არა ვყოფ.
- იღონდა, დატყვილი უნდა გვიდგეს - მთელი ხელსხევი იყავს ცოლის ხისხანსხან გავიწყებულა ღუარისხანა, - იღონდა, გვიან ვარსებო შედეგის.
- არა, გვიდავ, ეს რაღა ვიქო ტრუალია?
- ტრული რად იქნება? მართალია შენდის იდეაკის ხისხანო დატყვიან, - წამოიხს უთავისოდ ღუარისხანა.

26 - ხომ არ გვიმნა?

- გვიმნა!
- რატომ გვიმნა?
- გვიმნა!
- კარგი გვიმნა?
- გვიმნა!
- გეძახის? გერშეინა!
- გერშეინა.
- კონკრეტული?
- მანერის წვენი!
- უნდა გავყოფ!
- მაყოფ!
- შენ არ მაყოფ?
- მე არა!
- მაშინ მე ირავი გავყოფ!

27 - მერე?

- რაღა მერე - მაშინ ხელს ხანა, - რაღა დარჩა მადლი - არა, კარგი - არა, კარგი, ვარა, ცხენი - ხომადღაც დარჩა გომბინალი. რაღაც ამისი ხომ არა იქნა? - ახლავა მანა შედეგი.

28. რასიხი სანი იყო, აქვანდ მერე არა გვიყოფნოდა, ირავი ამ სახელს მერე გვიხედა ცხოვრობდნენ - ნონა და მისი ქალიშვილები.

29 - გამხარდავ, ა, გამხარდავ!

- ვალი კაცი, დარღების შემგროვებელი მისხის.
- შენ ვალი, სავალი.
- მე რატომ ვყოფ ვალი გამხარდავ.
- რა უთხრა მერე?
- ა, რა უთხრავალი კაცი ხარ, ნეტავ როგორი ვარსებო შენ ხელში არაფერი ვადარღების, კაციო!
- მერე მისი რა იყავს ვახლი მერე დარღის?
- ვალი, ხო იყო თუ არაფრის ეტყვი, არ მადღებებს.

30 - დართა, შენა, რაზე ფიქრობ, - გამოლანდი კარგი იდეა.

- არაფერი, იდეა.
- მერეინა, შენ ამ იდეაზე იყენებ, არა?
- ხო, იდეა.
- დართა, შენ სახელში აფერე მატარებ, მე აქ შევალი, ხეზე მატყვ.
- შედეგად ასეცხი?
- კ, იდეა.
- შემდეგ დამატყ.
- კარგი.

31. „სადავოწყებს“ ხე ყოფიან მამობ, „ტყის კეთ“ - პარლი იმეოლა, არს განაწინ“ - შოთ დიდამა, „პარალი ასეულა“ - სარო მამაშვილი, „სორო კარაღლი“ - პრეო, ახალამა, სხვისხანყო ხერო მამ მოხმანე და აქამ რამენის და შობისხეზე გეყრტე.

საგაფიშო № 12

1. შავარია, ტყუა-წაშლი არ ვეთათვეს და არაფრო ვეჭობს.
2. ფილიპე მოსტარს ზედა მოსწარდა და ტყუტყე და შა-შაი ხეტილი შოქდა, კარს ეკლვიდან წვეურ-შეჭებთან და ქარ-შამბოთან ვაღაბდა და სულს სასარგებლო მოღვაწეობა თითქმის დაიწყო.
3. ფილიპე კაცობრივ ბუნებრივად სტრატეგია სულგებულობს, შერამ რამენჯერაც უნდა ვეჭებოთ ძველ რამებს „რომლებიც“, სულ ერთია, ვერაფერი ვაგებენთ, სახელად, რაც ვეღასრებთ.
4. თვისი ხეობის და ფელ-შამბოც ვანსხევეთ, შენანაშვი ქართული ბეჭეფებს, სომხური არაფერ ფრანს, ერთ სიტყვა, ერთ შობისხეველო უ არ წამოსცემს . ბეჭეც, სურათის ერთგულებას რუსიკლის ხეობაც ნათქმის სტრატეგიათი იყრებს.
5. სურათ, შვერლას ერთ სურათ, ეკლვიანის ერთ-ერთ ფელ-შამბოც თვეებს.
6. ფილიპეს ბაღ-ბოსტანი ხევის ხელში ვადაც, ამტომ შვერლასი სოფერ ფიქსი ასელებს და ფილიპეს ბაღ-ბოსტანს ვიფელ-კალახით ეტეჭებთან.
7. შიხე შვერლასი და გეზი მარალ-დასავლეთსაც, შვერლასი.
8. ვუამბობს ხელ-ფეხს ვაეცოფა, თათის დამალმ შეხებოთ და მიჭრალი თვეებს კახეხით ვამოფერა.
9. სართო დახებულ შეც სიტეტრებს ბეტრე-მავებს სახალისი განჯერაც, ღანკრისი ველებს წამ შავარაღლიც არს ვეღადაც.
10. ფიქსი კომპრის ფელს რადილიში, ქარან-შავარანში.
11. კარელი ლეიტე დახრბალებს ხეით-ტყეით, საროელს და საროელში ფოფადრი მათეს წაფელი ფელა.
12. ეს მხარე თუ ფო-შეჭი, ვაეცოფე, ხეცა არაფერი, რომ არ შვერლასი, ეკლვიანე, შოქდა, შარების გან-.
13. - ფილიპეს მამა ვაქცე? - ეკლვიანე საღაპორ-გეღა დასეცე კახს ფილიპეს შვერლასი-შვერლასი შვერლასი.
14. - მამბანე-შეჭი, ვამბანმ შვერლასი არ ვაქცე სულ? უნე შვერლასი ვეღებს, სადა ხარ ვამბანმ!
15. სას კარლი და შვერლასი ქალი ფეხ-არეთი უახლოვებოდნ სარულს და ფილიპეს ეჭვბინე შვერლასი მამს ხელ-ფეხს.
16. შოქდაც ერთს დაქცე: ეს წიფი თვისი ფო-ზე ვეღელ-მანაცხის შობისც ბაღან პარაღარული ფო, დიწვეული ჩარლი შვერლასი და დახებულები შარე სეშებთან.
17. ნაწარმებში უნკრეო ვანწარმს ფიქსი - ეს არს თათისიდა უნკრეო რეღადრიც ღეჯი, ღეჯი-სამბანში.
18. ნაწარმა სხვისეც მოღან - ქალის, კაცის, შოგს ვახეში ვაეცოფე საღადა, შოგს - ეკლვიანში.
19. დაღეცხით ქართული ერთს შვერლასი არან, სურათი და შვერლასი-ქართო უ - ქართული ერთ მშენ, შობის, ქართველიც ერთს ფიქსიც სოფერ ქართულს ეღო შვერლასი, სოფერ - სურათი და სოფერაც - შვერლასი-ქართო.
20. ამ სარკანს ხელ-ფეხს, რეგოეც ცეხ-ეხელებს, ისე შვერლასი შოქდა იღადო.

საგაფიშო № 13

1. კრალი მამბეც ღადაფიქრი და ფილიპეს დახებულები 1912 წელს შობისეც სასრტყის დაფიქობლით თვეშხებთან, აქც ვარაღელიც თუ 1915 წელს. დასავლეთს თბობლის, ეკლვიანეობის (ამგანე ვანსტეტრის დაღების მანკრობა).
2. თუ ვაეცოფაღაწარმებს, რომ ამ სურათისეც მამწარის სურათის რეღადრიც აქც, რადგან ტრადიციულიც სასრტყის დაფიქობლით არან ვანსტეტრისეც (ერთი ამერიკანში, შოქდა უ - საქართველოში), ეს მამეც არასტარობის შიხეზე აღმობლეს თბობლის, რომ სურათი არ ჩანებს მათ თრეცეც ტექნიკისბეჭეტი უნკრეობას, ეკლვიანეც შვერლასი, თრეცეც ეკლვიანეც მათი ვიფი და არსების, რაც, აღბალი, უნდა ფილიპესხეზეც ამ მამწარის (წესისხეცეც მამწარის) პარაღარულ - ის, თუ რეგოეც ცეხ-ეხელებს თან თათისეც (შეჭეც მამეც), ამ რას ფიქსიც მამწარის მღან (პარაღარული მამეც).
3. სახელები, რომლებიც მამბეც ვამბან ქართული ღეღადრიც სეცხან (ამ სიტყვის პარაღარული ვაეცოფა, რადგან რეგოეცეცეცეც უნკრეო შეხებდა სანარო შვერლასის, ქრეს, ვამბან-ფეხს, უნკრეობისეც უკლვიანეობას თუ ფილიპესეცეც), სრულად წარმობანეც ამ საღადასხეც მშებლი სიტეტრის, თრეცეც ე, რეგოეცეცეც მათი შვერლასიში შოქდა ვანკრეობისეც ვამბან უნკრეო სიტეტრულად, ამ სტარლის სხით.
4. ვამბან, სოლმ თათი ხელ დაღადა, სარე რეც ვიფიცი მოღადა, შეც იქ უნდა მოეღეცო, თან სოლმის ახლაც ვარაღლები უნკრეო (პარაღარული ა. ქრეს, 60 წლისა, ს. კავთის-ეც, წარ-კახისეც შოქდა შოქდაც ნაწარლია 1943 წლის ანკარაში).
5. ფილიპესეცეცეც მამბეც ეს რეგოეც ხეღებში-შოქდაც (ერთი ვაეცოფა) ნაწარმები (მამბანისეც „ტყისეც წახებულა“ და ახლახანისეც „სეღადრიც“) კარგად ვანწარმებს, რომ შოქდაც პარაღარულიც შვერლასი შვერლასი შვერლასი შვერლასი შვერლასი შვერლასი - ეჭვბინე, მამბეც ფილიპესეცეცეცეც, თუ პარაღარული - ამ ტრადიციის განსახლებას თუ ვამბან-ფეხს ვამბან, რადგან ერთხელ შვერლასი ვაეცოფა, რომ ფილიპესეცეცეც

სანს პოეტის ნაწი ტრადიციისან დანარსიარეს კი არას, არამე ქართული სალიტერატურო ენის და ამ ენამ შექმნილი ლიტერატურის არკონს (ან შეზღუდული ცოდნა) – ერთი მხრივ, ხოლო მეორე მხრივ – “სტრიალური ქართული” და პოეტური რეალეკსიის (თეითინობიერების) ნაგლისას სწორე ამის ვამი ვერ ქონან ისინი ესთეტიკურად მიმბეჭვილან ნაწარმოებებს.

6. ამ არი სინაღლის სანარინაზიკა მირელე პოლიტიკურ და საკონსტიტუციო რევირუმებს (სახალიო ეჯამი კი – სრულიად ახალ კონსტიტუციის) მიზნობის, რამე ლებარდური დებარატისი კონსილადიკაი კარემი არ გამოიკლინ და დუნსრულელებ პრიცეპტად არ დარჩეს.

7. მარი ბროსე ეპოპეკანა ეჯამებრის (XI ს.) “სიხიერება ვანსტე ვირავასლის”, რომელმე მოსხენებუთა ვარსკქენის მიერ შუამნიკის წამება მარეს ზუგისან ც. ა. VI საუკუნის მეორე ნახევარში), ავტორე, მარე მეფის მიერ ვარსკქენის სიყვილილი დასჯა, საგულისნისა, რომ ეჯამებრის ამ შეკლის არკოთი მელი ავტორი (ეპიხუმე, ატორ მარეველი, ა. ბაგრატიონი და სხვ.) იმორეება. მარი ბროსე იყო პირველი მკვლევარი, რომელმე კრტიკულად ვანიხილა ეჯამებრის თეასახრისი.

8. ახლანს მარტარ იმტერარონას “ალტერ ტრანკვიზ” ფრეკლებზე მიკელე წინასიტყვაობით გამოაქვეყნა “შუამნიკის წამების” შემკრებული ურკრული თარგმანი (სრული სახით იმტელებს ქართული პროზის ანოლოგიამი); მაროში დამტედა “შუამნიკის წამების” ს. წულაძისეული ფრანგული თარგმანი.

9. ჩველებრე, საბეჭდოების შემდეგი სურათი წარმარინებელია ერთ მხარეს რადიკალური ფუნდამენტალიზმები, მეორე მხარეს ლიბერლები ისინი საქართველოს ეკლესიაში უკვე გაანადგურეს), ხოლო შუამი დიდი ჭარბი, რომელიც მრავალრიცხვანი, სრულიად ინტერული და ეურთაღებული კონფორმისტისსეან შედგება.

10. ბოლო დროამე უნასხელი (თანდთან მეურანებრად, მეკარავებრად წიქნია არდამარენების ქართული წესის მიმდევარი მიხიერებუთა გამოისობით) ჩიქნებს, სადღე, მისი რჩეუთი, შემუხლო, ცნობები ამბოქრეობა ფრანსესკო ასიხილის თუ არი ბერგსონის შესახებ, ვიდრე უშუალო წყაროები გამოჩნდებოდა.

11. არ უნდა გვეცხობს იმის ილუზიამ, რომ ჩიქნებში დამტედილი ზეპირსიტყვიერების (ზღაპრებიდან დანწყესული, ანდაზებით დამთარგმნული) ტექსტები რამდენამე სრულიყოფილ და ნაწილად წარმოვლენას ეკვიწნის ზეპირსიტყვიერ შემოქმედებებს.

12. სწორედ ამ არის არსებითი ვანსხივება მელი აღმოსავლეთის (მეურნი და აქილი, ფრესკა, ზეპირი, ზეპირები, ეკოპტე...) კულტურებისსეან; ისინი, უნარტესად, არტიკულიორი, შეუძლებს იტყვას, ნამარხი და აღმარინილი კულტურებისა.

13. მიუხედავად იმისა, რომ მისი ვარკეცვალის შემდეგი იყო ცალკეული მიმბეჭდვლანი პუბლიკაციები (“შესამე გიხს” სხეილადური გამობება 1994 წელს, საკრეკო მასლის ბეჭედა 2002-2004 წლებში “ალტერნატივამი”), ამ ირტობულში უკვე რელიოზურად გამოიკეთა კარლო კუპრავის, როგორც პოეტის, მოახროუნისა და კულტურტრეკვის ფუნქნი.

14. კლასიკურად სადა სტალიო ნამარკველითი მისი ნაწარმოების ვაცნობისას (გვლაკტიონ ტაბიბის ლექსისა მსგავსად) იოლად აღიქმრება ურელები მსწარული შეერების თუ წიღობის ილუზია, ასე რომ, “დეოთიანის” ლამის ყოველ მიოხებულ “თავისი” გურამბეჭდული ჰეგედა და დღესკა ჰეის თეაღნი (ესეკ არის ერთი ნიშანი დღითა შემოქმედთა თავისებურებისა). ამეჯამამ ვითარებამ, ვაიოლებსისთან ერთად, გაანთელა კიდეკ დეოთი გურამბეჭდობის საგაროსთან მიახლებოდა.

15. ჩვენ შეგვიძლია, აღფრთოვანებოთ ყოველგვარი თეოვანითი (ღვთის გამოცხადებით), რადგანეკ ვეცით, რომ ქრისტეკე ყველა მთავანის არკაქობულიკოს” ახლენს – თავის თავამე შემარკებს და მათზე მალდებს, როგორეკ ამბობენ წმ. ირინეის ლიონელი და წმ. მაქსიმე აღმარსებელი.

16. ანთროპოლოგია ამერიკული სკოლის მკვლევართა (მარტინი, კასტანედა, ელიავე, მალინოვსკი, ელინი, ევანსპირინი) თეასახრისით, ამოთი, რიტული და მავა (მალა) ეთნოგნისისეან ვანკუფილასა”.

17. შრომის მარკეისა თუ ნადრობის წინ შესრულეული სასამარეო-საგვრული ტექსტი, რომლის მიმარსობრივი ბირთვი კოსმოგონიურია, საწილის მისი ვაცხადებს და ერთადერთი მანანს – კონკრეტულ სეკრეომი (შრომ-ნაყოფიერება, ნადრობა და ა. შ.) მავიერი ზემოქმედების ვითი წარმატების მღწევისა – შესახებებს.

18. თასს, როგორც სარტიკული “ნიშნის”, იფუნქნიენ მარმალეს სახელობის სეანერ დღობა “ლიქერამში” ანუ “ლიქერებში”. დღობის წინა დღეს, სუამასი, მღქერამში (“ლიქერამში” მორევე მღღებებზე) მარმალეს სახელობის ეკლესიიდან “მარბლა თასი” ანუ ნიშანი მიქინდა და დღეკა-დღეკობით თავის მანანში ათავსებდა.

19. კონკრეტისეის და რეკონსტიტუციის წინამარბის კი არის აქტუალიზიკა ანუ “ნაწარმოების დეტალის ან ეპიხილის ვაციცხლებს, ვასანება მითხიჯლის მიერ, წეოთერი სეკენის ვარდასახეა ვამილ სურათად, რომელიც წარმოქმნის ასოციაციათა და ემოციათა ვანტიტული ქელს” (სანამარკეოვე საზღვარგარეული ლიტერატურისსეკრეობა, ენციკლოპედიური ცნობარი”, მ., 1996, სტატია “აქტუალიზიკა” ციტირებს ვანსენ თამარ ლობიძის მიერ შესრულეული ქართული თარგმანთან, “სეანა”, III, გვ. 213).

20. ჩენი ერთკრული სეკლის ირი პოლესია მინდა და მურმანი – ირი ეკლერეობი ვადხარა (მიღებული ნირმოდან) უთოთრისასარისსარო მიმაროლებითი.

21. თანამარკეოვე სიხიერებში კოსმოტრეკული ტექნოლოგიებისა და ინტერნეტის ფუნქციის ვარზრამ წარმოშევა ე. წ. ვირტუალური ენის ქვეტობი, სადღეკ ვარკეადური ნარკტივის ვარდა, მიმბეჭდვითიანი ისეთი სემბოტიკური ნიშნებზე, როგორიკა სიყვილავები (ღობილავები) და სხვადსახეა სახის მიქტივარამები.

21. "ხმალი კაცს" ხმა ბრულების მკერდ რომაა, რომელსაც "ხმა" არ მერტა, რადგან "ცელი სიტყვით" იგი დაწერილი (დად ლექსიკონის სახლი არ შერდება უკავშირდებიან "ცელი სიტყვებს". მარცხ იქნებ ეჭოვის მერ განმარტებული ერთ-ერთი სიტყვაც ამოველი "სიტყვის კონდა" და სჯობოდ, დგობს თუ "ხმა" უნდა სახასიათო უნდა წყობს და დასამართოს, განმარტებული უნდა იყოს).
22. ტრამბა ატარობენ" შე ეთამ ცხოვრება ხელმარა, რომელი თვინად ხანძარილი მარბთ იგი, მერ კი სიყრატეობის სახელმწიფო ხანდა იქცა, შე ეველებსზე "მარტელოს" და მისი სიტყვები "აღნი ენერგებ შე და პატრიც (კუვეშურთა, ხანძარის მუღებს)". სწორედ ეს ატარა" (და მხოლოდ ეს ატარა") არის საუვეული პატრიცებისა, რაც იმას ნიშნავს, რომ პატრიცების საუვეული უნდა იყოს მხოლოდ მას შემდეგ, რაც წინებს ახალი რეალობა - ხანძარილი, რეორც ლოიალობის სუბექტი.
23. ვრავოდ რომაების ერთ-ერთი პრველი წერილი: "არ არის მილი" 1902 წელს დაიბედა წერნად "ეფალიშ" (№20, გვ. 227 - 229), 1910 წელს კი წერნად "ეფალიშეში" (№1, გვ. 76) გამოქვეყნდა მისი ანარის ხმა (ლექსიკონი "სარაბაშურაზე"), მაგრამ მათი მხოლოდ ზოგიად სუბიექტი ატარა ქართული პოეზიის თვისებურებაზე.
24. ახალი წიგნის უნდახმარი, მოკლედი ცრტა ხანძარა იღვლიდა იფიციების მრავლებს პერსონაჟები - პრეკლესტი (პრეკლესტი პერენა"), პატრიც, ბრეკლესტი ("ატრანის წინადადება"), პატრიც იმბი ("კრახლეთა და ცახსიხი") - სწორედ იმბრეტი რომაბრულების მოსუველბეობითა ხანძარდებოდა.
25. იფიციობის წლის ილა კავებებზე 1861 წლის იქტემბერში წერს უსათორე დეპრ-მუღებს "რეზი კალბო, რეზი კარო, რად გერნა ტრამ" (დაიბედა 1863 წელს საქართველოს შამბის" №1-ში), რომელიც თანხიბეობითა მისი დამოკლებულს ამ ფაქტთან, რომ მხოლოდ ხალხს ეს წინაღობა იგი ხანძარის მოსუველ ბურჯისაცა: "მერმდე ამბობ: ის საუვეს ქართულის ამბობს, რეგნ ცეცხლს არ მალავს, ვე რომ ცხადი ხანძარული".
26. წარმოიქმნება მონტრეზობა, განმარტდობა, დასოობს, მხოლოდ ვრავის რეზიზე ამ სიტყვების დამარტრებებს: "ამათა ამბობს, ყველდვე ამო არს" (ის პოეზი ატარაქრტული). შემდეგ კი ეს ხანძარული კრედი ხანძარს სტრუქტურესაც დასდებს, მაგალითად, ახვის: "არ არის ერთი დღის კაცის ცხოვრება? რეველები იგი ვლის მიხდა არსებობისთვის", არ, ამიტელმუნე, მატელმუნე, ცხოვრებაზე შენ მხოლოდ ქავი ხარ, შენ მხოლოდ პირადი ხარ, შენ მხოლოდ ის ხარ, რაც ვინდებს და ვანქარდება."
27. ვრავლებს უნდა მტყულის თამარ ენერგის დიტატრტული ფსევდონიმის, "ენერგი ზღარბე სენერგო, აქვეყნებ... მმარგე... მაგრამ მისთვის ენერგი რომელიც მუჭერების ამ კალდებობის სახელსაც ნიშნავდა ბურჯიანად" - ვრავების ატარა.
28. თუ სწორად ნიკრას ერთი აღმობის" საუბრებზე მატრტების კრებებს უნდახმება, იფიციციების ცოცხალი ცრტატებით მოგონია თბლილის ფუნდის სარდალებს: "თნ დაწვევდა, ვისი წვევდა ამისა, ვთმ, ცრელი მუჭობარა ვახისა".
29. ენებში არეზი სიფარტის მწკარეში" რენტერგობის იფიცი თამარ მანის, "ვრავისწორე მილიან" ვახისზე.
30. შეშლისობის თამარ ლეტრატრტობა არეზი ატარის დამუშავება, მაგრამ შე რატომღაც არი განახლებდა: ფრანკის დორენტიტის (1921-1990) პოეზი "ფოზიციების" და ენ თობის (1935-2001) რომანი "იფიციამ ევევლის ბუღის ვადატრანა". ირდევ 1962 წელსა დაწერილი და ირდევში მოკერი ვმარი ფსიქატრტული კლრისის ექმანს კლავს, მაგრამ მათი მრავლებს ამო ამოწურება, რადგან განახლებებს ვკლებოთ მნიშვნელობა.
31. შავი ბარჯანის მინდობის "ქმების საკობსაი", რომელიც ზოთი წლის წინ დაიწერა და რამდენიმეჯერ გამოქვეყნდა მამინდელი პერიოდებში, სწორედ ის მრავალმობანი ნაწარმობა, რომელსაც სხვადასხვა მკითხველი სხვადასხვა მსოულებეველობრივი კრილიდან აღიქვამს და ანარის, ენობის თვისების საჭმარ დონას მიიღებს.
32. ხანძარების მიხდა ვრავებელი, რომ ატრტავებს რი ბრეწერადვე მოსობრას - "დადობე წვევადში" და "ცხოვრება იფიციტის" - სწორედ მისი თვისობა და რეგონებით ვიარგებზე (ხაწუნარად, რესულიანდ).
33. იფიცი სწავლებლის პოეტური მუჭერების ბრეციების "ეფიციციცი სიხმედ", "ეფიციციცი სხეველ" ნადაიფინენ, რომლის მრავლებს თითქმის წინასწარმეტყველების ზეგარდში ნიჭიც შევადრებდობა.

საგარეობი № 15

1. - ვუბს, მუჭერებობის იფიციობა! - მანობი წამობისა ხალა მარაბაშურა და ზოგი შეკვტია ნარეზების ფრანს, ხალა ირბუნდებისა და ხალა მართის ფეიქამს, ვიარგი კავებებში, მარადის ბატონი იმის იგი მუჭებზე მუჭოდვე ვრეკმას თვალწინ.
2. რაცა მუჭერებზე დიარგა, ხალა ისე წვინდელითი შეხლადიდა:
 - ვიარგი-მუჭერები ამოსანა ამბობი? ულიხმარი, კერა მუჭერებზე, ყველანი, აღუქმანდებე და მითარი მუჭობა სტრუქტურად მოვიდინენ, ვრავ იფიცი ირბერი მოვიდინენ და თავს ლოთი დამასხანა?!
3. - ხე მუჭერა? - მუჭობი რეგარა ანდრო, - ვთობ ამ იფი, რა დღეში ვარ? ვამარცებს ამ კიტტებისა... რადეც ვირი სქირი და ვერ ვავშნი ვრავრეობი.
4. - ერთი მერკა ხარ - ათეზეთ ხელი და და ქვანს ვახებზე - შე ამ აქ ჩამოვადე-

5. - რა უნდა გქნა? - ადამიორ ხელები ანდრობ. - ხეაღე კი არა, სადამოსვე მოეღ- ზიტნოსის ინსტიტუტში ვარ შესავლელა იქნებ მიშეღონ რამე.
6. - მეუ ბესარიონი ვარ-შეუიტი. - დავაბირე შვევრია, რაჟი შორს იყო და აღარ შემინდო, - ბესიტი, ბესარიონი, ორავე შევა- ამასაც კი ვთამაშობ ხოლმე.
7. - ოჰ! ნიკოს გუმბარეისი, მოველოცავი! - დავუსან ვეცდამ.
8. - ოი, ახ სახლები ბუხარამა-ტორინიოთი არის, ხედავი? - და გათბორა ხელი ბუხარამბრანთი სახლებისკენ.
9. - რა საქონია ვე ლასარაჟი? დანერე თავი, შერი ვარღ ვიბრძინებ! - უთხარ ვარღმ და აკოცა ვთით ანგვარად, როგორ კონსანაც ბევი რეგვანი თავის სიკოცხლებამ არ ეღირხებამ... ბედნიერი დღეებმამ...
10. - ვარღ, შერიღ, ვიგო, ვარღ, პირვეარი დიონერე, შერიღ! - შერიოთით უნებნელად ქალბატონი და უხერხელ ცხვირის რეხტოს და ცურებს. - ვიგოთი! ბიჭები! ვინ ხარო მანდ, მიშველიო!
11. - უო, შერიოლი დამკარგეთ! - უნებ ვიბრძინე ხელი იტაცა შვიდამ, მოხეღმობიდა, მაგრამ რაჟი თვლი ვერსად შევლო, ხელები ზურვზე შემოიწყო და ხმამალა მოქცეა ცახილ: - ვიბე, ვიბე, მაშინერე, მე შერი დღას გაბორინებ! კიაც-კიაც, მაშინერე, მე შერი დღას გაბორინებ!
12. - დიონერე, მე კაი კაცი, რა დღეებრათ! - უთხარს შესწევს და ტურებს იწინდეს, - დიონერე და დავამბარებ, ვაჭიურად, შევებულენი ვარ, მაგრამ მარცხა რა იყო, რა მოხდა?!
13. - შერიოთით უსწროხობის რღვლები და დიხბურე ბუხარად! - აფრთხილებს მორეგლმებულს - აქ ვეღმე სამშინამ!
14. - განსახეებულ პირსიო? - ეღობა ბელის, სახე უხსნებს და ეხურებს მალე - მე ამიტომ დავიწყო წერა, ბატონო ვაგი, ბატონო ეასო, რომ შვიდამ, არადერს ვიტყვიღ, რადგან არავთხივან არავფერი არავფერია.
15. - საღ იგივე, შერი კირიბე, - აკიხოს ბერე კრინასა, - რომ ვერე დიდღეღ?
16. - ბიურფისი კაცია, - გათიბებდა ხოლმე მალღიერი ბუხარებე, ბერე დიხოს ვეცრდა: - ბარატელა, რეზი დიო! თუ კაცმა დიოიწევა, დღერთი არ დიოიწეებს ბატონის ვრთველობასა. ბარატელა! შერი რეზი მარევევან მკლევი ხარ, მაგრამ მკლევი
17. - ვე არის, რომ თავადიშობიღ! - თქვა წერიოთით ლუარსახამ, - თავადიშობი რომ არ იყოს, ვანი ვავარდეს, ან ვეღმე იყოს, ან სიბუბი, კოვე კო- ვეა მკლევი, რომ თავადიშობიღა, ძალიან არ წახელა ხელი, თქვენი კირიბეო! ამასაც შევეხწრო, რომ თავადიშობი ქარახელ ურბებს ატარებს!
18. - ვაი, ვაი მე უხერხელს! - ჩაბრკელა ხოლმე ვეღმე ხელს, - საღვადიშობი ვახელა ვი ვავაციოს იარად! მოვიცდით, თქვე სწეღებო, კაი ბატონი! ურბე ვინა მარტო ო-უენე მოვიცდით! ხომ მეუ მომიცდა, მეუ! წაღო შვიამ მიწამ რეზი თფიღორე- წამოვეცდა, ოჯახი, დღეებოთი, დღეებმამ, ოთხი და ხმალღ, თქვენი ვანიღ ვავაციო- ვატელა შუახელ რევის წერიოს-სიოვლის უღველიცა, მოვიცდა, ოთხარანი ქრევიღ, ტრღვალახები შეუღღე, დარიო ცალღღ, ვამე, უხერხელს!
19. - ბერე რა პირითღა შევევარი ხარტოხს რეზი მხარსაო?! - ამბობდა ხოლმე, - ოი, უწინამღ ვეღ დიონერეღებს ოთხარანი ქრევის, შინამ მამარცვალს სახელმე დავესებამღეს თავის მატარა ვიორფისი!
20. - შერიოლი მხანდღები, - ვანგებდა იმ უხერხელს, ოთხი მე შევევიღევი, რეზი დიხამბრეღებღღ, - შერიოლი ხმანდღები! ცოცხელ კაცს მატელი ბუხევე! ოთხი მე ბუხარებღე რეზი თავი, შერი რა საკვირველია?!
21. - ეკოვებს დიხოს რევე ვეღარ ჩავიღებთ ხელმე! - წამოხმას ცხარეღ მალღამ, - კახეღების ვეღისებებღმ ქართლსაც გაღღებამ! ვერე კოვე, სანამ სასიბუხა არ წარეკეთითი და კოვე რადღე იმღი აქვს კახეღებს, რევე უნდა მოვეშველიო! თუ ვერ ვავამბარევეთ, სახეღვინდ მარღე დიხოსებოთი: „უღობს სიკოცხლებს მანარასხს სიკოცელი სახეღვინდო!“
22. - მეუ მავის ვწუხვარ, რეზი კაცი, მაგრამ რა გქნა? - მოვე ბატონმა დიღებოთი, - ხარეჯი არ დამიღლია, თავი არ დამიზოვავი, საღარი ოთხობის დავაღღებოღე და შერი - ადა მენა?!
23. - მე ვიყვი, - ვანგებოთი აბღეღამოღმ, - რომ ამღ და ამღ დღეს მამო-აჟევი შინთამ იქნება: მეუ ხმანდღები მატეს, რომ რეზი ცხენოსნობით შემოხერხევა ვარს შერი სახელს და დიოიწოღ, მაგრამ ვაფრთხილღ რომ აქ არ დამიზოვავი!
24. - დიღვლიოღ, დღერთი, შერი ვანგებს! - დიღვლიაღ აბღეღამოღმ, მივიღ და დიღვრის ხელები, - შინხარი, შინხარი, სიზმარო თუ სხადი?! როგორ მიხელა ვი ვეღვადიერი, იმხიხერი, თუარა ვიორებს მკარგებს! - შერიც აღღეღებისგან ვეხზე ვეღარ დღებოღ და ნაყდა.
25. - არ შვიხლებს, არ შვიხლებს! - ვიორღინდ ნაცარტყებოთი, - რევე კაცები ვარო, ქელი ვახებურავს და უღვამებუთი ვახისო!
26. - შვიხლებს არე ტყეღად ანებდა, რაღა ვეღვებოღდა, სკამი ვერ ვიოიწევი, - თქვა ესტატერე, - ოთხი უნდა ვიორევი სწარეღოღ!
27. - ვეღ! - სიღვლიღ ვეღმეღიწევი ვოფოღ და დღერთიღ! - ამბობებს მათა.
28. - იტყვის, როგორ არ იტყვის, - თქვა იმ შერიოთი ახალღვინდ მოხევეღ და ახალღს ჩახხას: თქვი, ძიავ, თქვი!
29. - არა, არა, ვეღმე! - შერიწეღებანი კაცს, - მინდღა მკეღისო, ეს ძალიან სერიოზულია? ვოცოცხლებ? - თვალმეზი ბუხელ გაბორევეღღ, გაბორინიღი ვეღვარღობოთი, მაიღო მიხი წერიღიღ დამღობებუთი ხელებში აფოფოღინდ, ღამის დამბტრანა ოთხიღ.
30. მე უთხარო, - შერი კირიბე, კოდა, მოღღ, თუ იყო რამე, ვეღვინავღე, ოთხე დიღვრევა კაცი, ოი, ქათმები, რამღვლაც ხელს დაღებს, იმას დიღვინავებოთი!

1. ქარველი შერეო მოკლებულა საშუალებას, წინა გამოუმას: კრძი რიყსატიო შეუძლებელა გამოცემის საჭირო მასალის (როგორცაა ჭაღალი და სხ.) შერვა.
2. შიშუქლებანი რილი შეასრულეს ამ დროისათვის 2. ვაქსიშვილის პუბლიცისტურმა წერილებმა, რომლებიც გამოქვეყნდა 1915-1917 წლებში ვაგზე „საქართველოს“ წერილებზე წერილმა – „საღამო ძველი ქართული“ (№ 99), „ქართული წერილები“ (№ 1, 7, 8), „სად წაიღონ, სდ არან“ (№ 7), „ქართული წერილები ვაშა ერისთავისა“ (№ 23), „ომი და საქართველოს ვალი“ (№ 140) – დრმა წაიჭებებდნენ ქართველ მამულმწერებს. აღნიშნავთ, რომ 1910-იან წლებში 2. ვაქსიშვილი, როგორც პუბლიცისტი, აგრძელებდა იმ იდეურ გზას, რომელსაც იგი ვერ კლდე 1906 წელს დადგა ვაგზე „ვლენის“ წერილებზე.
3. რწდას აუცილებელი საჭიროება ახალი ფორმის, პოეტური წარმოსახვის ახალ საშუალებათა ძიებისა. ამგვარი საჭიროების წინაშე დადგა ვაგზელი პოეზია (და არა მარტო ქართული პოეზია) მე-19 საუკუნის დასასრულს და XX საუკუნის დასაწყისში.
4. ამბ. სანდრომ (მაშა და დროს უკვე გარდაცვლილი იყო), ვადაწყვეტი, იგი შუაბითი მინასტრამი (ვახუშტი) მიუტარებინა აღსაზრდელად.
5. იროლინი ისაყის ძე ხოსტაშვილი (ვეფხვილი) დაიბადა 1873 წლის 7 მაისს (ძველი სტილით) ხიზანლის მაზრის სოფელ ბოდბისხევში, სასულერო პირის ოჯახში.
6. ყველა მარტავს ჰქონდა საკუთარი ბუნებრივი ორგანი (ხშირად ერთდროულად რამდენიმე კი). ეს პარტიული ორგანიზების ერთმანეთს უპირისპირებდნენ პოლიტიკისა და კულტურის საკითხებში.
7. ასევე მრავალმხრივი ინტერესს იმსახურებს ერნალო „მაშვე“, რომელიც გამოდიოდა 1894-1905 წლებში (რედაქტორები ვერ ა. ჰვიონა, შიშვე ვასადაი).
8. საუკადრ დღის პარდაქსებიან: „ანუ ცლილბ თანადროული გამოჩნდე ესა, ვაი რომ, ერთადერთი რამ, რასაც, რაც არ უნდა ყველა, ვერ ვაქვეყნო (ერთი ვენოიხის დღური“. ვუგმერ თითქმის თარგმანი). ეს მოსახერხებელი არა მარტო მხატვრობას, ხელოვნების ყველა დარგს, მათ შორის ლიტერატურასაც შეესადაგება.
9. ვაგა-უშხველას „აქოვილობა“ (1894 წ.), ამ საოცრად დრამატისებულმა და დღი ბეზომწებებით ძალის ნაწარმოებმა, პარტიოტული სულიკეთებით გამსჭვალულმა ფართო სოციალურმა და ფსიქოლოგიურმა ტილომ, საოცრად ხრულქნაღმა და მრავალღანინამა, ახალი ვნა ვაგული ქართული დრამის განვითარებაზე: ბეტი სიმაღლე და ძალა მისცა მას. ხოლო დ. კლდამშვილის პიესები, „ირინის ბედნიერება“ (1897) და „დრასიანის ვასკოზი“ (1903), ისევე როგორც დრამატურგიული მანერით დაწერილი და მრავალჯერ ინსცენირებული მისი მოთხრობები („სილონიზ მობრულებე“, „სამანშიშვილის დღანაყალი“), არა მარტო ახალ საუბურს წარმოივლენენ ქართული კომპოზიციონის ისტორიაში, არამედ მათ ქართული ორგინალური დრამის მიუღ შეზღვემ განვითარებასედა უღიფესი ვაგულმა მიახდინეს.
10. ეს ვაგლორებანი ინტერესი ბუნებისმეტყველების, ბუღიციანისა და მეტეოროლოგიის პრობლემისადმი ტ. რამიშვილს ნატურალისტური დრამის წარმომადგენლებთან სახელობის, განსაულოებით იმსხინთან (შიშველლობაში ვეაქეს, მაგალითად, მისი „მოქვეყნანი“) და სანუტმანთან (შიშველლობაში ვეაქეს „ჰაძირული ზარი“).
11. ასე თუ ისე ერთი მხრივ, ტ. რამიშვილის ორი მთავარი მოქმედი პირის – ვერნალ გრუნშეცის („მეზობლები“) და ვეჩმ ვაგინის („ვეჩმი ამბადაიანი“), ხოლო მეორე მხრივ, მარია ლეონას (მ ვერკოს „მოგაარაკენ“) შორის დღი შევსესება.
12. ი. იმღამშვილის დრამატულ ნაწარმოებთა უმეტესობა (ისინი სამ ათუღამაღ აქვეს) ერთ- და ორმოქმედებანი პიესებია.
13. მარიალას, „ოჰანა ბუანას“ ვერ მოვაყოლებთ წინადა დრამის ვანრს და იგი კომპლისთან არანაკლებ სიახლეოეს ამჟღავნებს (თემცად არც საკუროე კომპლას წარმადგენს), მაგრამ ამ პიესას უხედა მოსდგამს დრამის ვუმტებებელი.
14. აუტრამ სორენტული სიტყუათა (ბუნების ომი) განაზოვდა და დეაქანას არა მხოლოდ დამპყრობელთა მხეუერი სახე, არამედ იმის მიული სასისტეცე.
15. იმ დროის პერიოდულ პრესაში („მთარანი“, 1908 წ., „მთარანი და საღამური“, 1909 წ.) გამოქვეყნდა მისი რამდენიმე ლექსი, რომლებიც თანადროული ცხოვრების სპირიტუალიტი საკითხებს ეხებოდნენ.
16. ილიას ცნობილ კრძი განკარგულებებს რომ თავი დაეანებთ (სადაც იგი საკუთარი მამულის მოურავს აძლევდა ამ მხრე მეტად საუკუნისში მითითებებს), საგრიანია, ვაგისხეოთ, რომ სწორედ ილიამ ჩამალა თავისი ბრწყინვალე და ბუნებრივი გამოხვლებით საქართველოში „მუარახველთა“ ორგანიზაციის შექმნის ბოროტი იდეა.
17. ეს წერილი წარმომადგენს მასებს იანკლი (ვაკი) წერილის (მომავალში რუსული მენუეშიმბის ერთ-ერთი ბეღაღის) წერილებზე, რომლებიც „ფერაიღის“ ფსევდონიმით იგი ხელმოწერილი.
18. დარწლებული ნატურალიზმი (ანუ ბუნებრიობა) უტოღდეს ჰუმანიზმს (დამბარბრობას).
19. იწენ არ შეწყერდებით ამ თვისთავად სანრტერის (თემცა ვაგის ვაგერ შედეგებთან შედარებით ნაკლები მხატვრული ძალის) პიესაზე, მაგრამ ვაგის პოლიტიკური კონცეფციის ნათესაყოფი მემკრთავი მის თვის დროზე გამოქვეყნებულ, მაგრამ მეტად შიშუქლებიან, პოლიტიკური რადიკალიზმით აღბეჭდილ პუბლიცისტურ წერილებს – „რას ჰქვანთ თავისუფლებას?“ და „რა არის თავისუფლება?“ (ორივე წერილი 1906 წლით

თარღებს და პირველ გამოცემებულ იქნენ 1961 წელს ჟურნალ „მასობაში“, №6), ვაჟს მთავარი ამოსავალი დებულება იმდენად მკაფიო და პარადოქსია, რომ კომენტარსაც არ საჭიროებს.

20. კვატუაჟესთა ორივე შტო (ყვარლისა – უძველესი და წინანდლისა – გვიანელი) კასიომი ჩამოსახლებულა ხვედრებოიდან. ღუშუმომი მომარტუბელა შუამდელი (შუაყარა. როგორც თეთონ უწოდებეს) ილია დანიშნა 1864 წლის ბოლოს, რაჟა აღმოსავლეთი საქართველოში ბატონიშობა მოისილი.

21. თავის გამოსახობურ სიტყვამი აკაჟი თქვა: „შვიდობით. მამა! გარემოებამ ვადავგება წენე ვრამდენიხე ნახეარი საყურის განმცლიაშიმ ერის უღელს ვწეროლით. ერთი გზით დავლიოლით. ახლა ჩემი მარტო დარჩენა. დაიბლეს სახელა“.

22. რამდენიმე თვის შემდეგ ილიამ ზღვიზედ დარჩა სატრული ლექსები, უკვე არა ზოგად თებებზე. არამედ კონკრეტულ პირობებთან წინააღმდეგ. მხედველობამი გვატყის „გამოკანებ“ (ხელ 9) და „კოვე გამოკანებ“ (7 გამოკან). ორივე ნაწარმის სწრაფად მოუკვეთა მეთოსვლის წერადება, მიუხედავად იმისა, რომ „გამოკანებ“ ერთდღობად ხელნაწერის სახით და არა დაბეჭდილ ტექსტით (ავტორი აღნიშნული ოსხულებების დაბეჭდვას ვერ მოესწრა).

23. გოეთის ამ პრინციპს ილია საესხებით იზარტებს, თუჟა იგი არ ახდენს თავისი გმირის ისეთ გარდაქმნას. როგორც მებტაროვსაც ვერძნული პოეტის ხელში ისტორიულმა ექიმინება ვინიკადა (ვახადაგზარდავება. ფაქტების შეტევა და სხვ.). ილია აღზრდებს ისტორიის სულს. პოეტის გმირის მინაყინ არსებას. შემოსუსის გამოყინული პოეტის (მამა მუგანდურე, მიხეილ თავისი შვილებით) და უნაღვას წერტობზე ასევე ისტორიული ფაქტობიდან მომდინარე პატრიოტიკული გრანობა.

24. რაჟა „გარველი“ დაიბეჭდა (1883 წლის ჟურნალ „აფრამში“, № 11), იმდროინდელი ლიტერატურული კრიტიკა მის ფილოსოფიურ პრინციპებსაც ვერ ჩასწავლა. მიგვიტობა იგი მანინა, როგორც თეთი პოეტის მიერ ცხოვრებისათვის გვერდის აქცევა (ესტაბტ მოსდევლი) და. ახდენდა, სამწუხარო მივლენა.

25. ვლახუჟა (ასე ერქვა ბიჭის) ისე გაოცებებს წიგნების კითხვით გაბნობს, რომ ვადაწყვეტებებს. თეთონაც შეისწავლის წერა-კითხვა იმ მივლელის დახმარებით მართლაც. მას ანაჟორა აცემა, მუჟამ დახალი სასულიერი წილების ტანსაცემში გამოწეობლი კულტურტარტურობა. მომსული საღმოსონა. რაჟა ვლახუჟა ამცოთავის დახოლი ორ მანვის მოტანს. მივლელი უსაყვედრებს. – „აჟო მუტა შენთვის. იმას მივცი, ვრც მუ და შენზედ უფრო დარბობა. აფერ. ამ თქვენის ქუჩის ბოლოს. ერთი დარბის სახლბას არის. პურის მუწის ილავი არა აქვს“. ვლახუჟა მართლაც ასე მოიქცევა. თავის მასწავლებელს კი შეხვედრა სიტყვითი შეაქობს: „აჟ. რა მაღლიანი კაცია! ნეტა თეთონ პქარებს რაიმე მამცა! ღვთის განაწინ არა ახალარა. დღე-ღამეობად ძლივა სცხოვრებს“.

26. ვლახუჟა განათმარებულების პირველი დროის სიტყვებს (დაახლებით 1865 წლის პირველი ნახეარი უნდა ვიყავოლით) ავტორი ღრმად ისტორიული სიმართლით ვაგზოვებს. ილია ამ დროს თეთონ იგი მომარტუბელი შუამდელი ღუშუმომი და ნაწარმების ერთ-ერთი მთავარი მიმწევი პირი – მთავარი პოსტინტი – თეთონ ავტორია, რომელსაც საყურარი შუამდობის გამოცდლებს ოსხულებს მასალად გამოუყენებია.

27. „მასობა“ წარმომადგენლის. ეჭვობედ წერეოლის. პოლემიკურმა სტატიამ, რომელიც მომართული იყო ილია კვატუაჟის წინააღმდეგ („კოსიკარა“. 1862 წ.). გამოიწვია პეტერბურგში მყოფი ახალი თაობის წარმომადგენელთა სამი წერალი, სადავე ხელმწიფალი თერგდალელის ფსევდონომით.

28. მეორე ლექსში („ხეობური იმერული კახელი. შემოსწრა“) სატრულ ფორმამი ვაგზოვებულია ეჭვობედ წერეოლის ვადაქმნება ილია კვატუაჟის წინააღმდეგ და მისი შობი და წუხილი ილიას ახალი ჟურნალის გამოცემის საშუალოსი გამო. მართლაც, „საქართველოს მთავრ“ ერთი წლის შემდეგ კოვეც გამოვიდა.

29. მისთვის დამახასიათებელი რომანისთან ერთად (მეორე და მეთოთხეტი სტრატეგების ვარიანტი) ხშირად ვესვლება ვეპარტინი და პარალელური რომან და სხვ.

30. იანოჟისტი იმდროინდელი ქართული ენის განდევნისათვის საქართველოს სკოლებიდან. იანოჟისტი წინააღმდეგ სასტიკად ვადაქმნებს ქართველმა მწერლებმა და მოღვაწეებმა: ი. კ. ვეკუაჟის „ივერია“, 1889, № 817), ი. ვოგესიშვილმა („დროება“, 1881, № 50-57), ს. ზესხმა („დროება“, 1880, № 254) და სხვებმა.

საგარეოში № 17

1. ფეხის ადგილიდან. იქნენ უფრო ადრე. ბავშვი იწყებს საშუალოს უროლეს წესობში ვარკვევას. აცვიდებს ვარემბეცულ საცნებს. ნელ-ნელა იმყოფრებს თავისი ადგილის პურეხასა და სახოვადობას.

2. ახანის შესწავლით ბავშვი იწყებს საცნების და მოძღვრების ურთიერთკავშირში ვარკვევას. ბუნების საღმდებოლებათა ანჩისა და მნიშვნელობის ახანას.

3. ჩინი პლანეტის ეველა კოხებით ბავშვების ერთმანეთი ვაგზოვებით კოხულობენ პურის, ვრამდენისა და ანდრეხენის ზღარებს. დანდე დეფოს „რობითი კრუხოსა“ და ვინათინ სეოფტის „ველვერის მოგზაურობას“, სერვანტესის „დონ კიხოტეს“ და რამდენს „ვარვანტესასა და ანტარტეკლას“, დოუხასა და ფულ ვერის. ვალტერ სკოტისა და დეკონის რომანებს, მარე ტენისა და კოლმენის მოთხრობებს.

4. დღეების ლიტერატურის უნაღვლესმა დონედ განსახიფრია იმდროინდელი, ფრანგული გერმანული და ესპანური საშუალო მწერლობის ადგილი ჩვენნი ცოცხლებული პლანეტის მოზარდი თაობების სულიერი ცხოვრებამ.

5. თხოვნისკერძონ ქარულ შერქობას შოული ლიტერატურის ისტორიამ სოტა შივებუნა ზადი, რომელსაც შეიძლება გატრლებო და მას თავის სარგებლობით უნაგებლობით მსაგაფროვნებო სიძლირო
6. დარსაღისოს მარც ჩამოყენენ ქუილი და დილი
7. გრამატიკური თანადროვე პოეზიის მიმოხილვებს უსარგებლად, მოიხივებს აღი გამორჩევის მიწაშრისა, გადამერცისა.
8. სოლიდარმა აღინაზნა პირი ნაღი გრამატიკული ლიტერატურისა - კარაკტერისა, ნაღელმშორწუნობისა, ცალმხრივი ინფორმაციის უცხოეთის ქვერებში აღწერილ მიმართულებას-მიმდინარეობას შესახებ, თვალსაწიერის მიზნულად, დახმული ინტერსკომარტური გამოსსილი, მოფერისხის გაუტრებელი, რომეტიკური ინტერსტატუსია.
9. დანსი, სომეტიკატორი, ყველაფერში ნიჭიერი და მარჯვე ქნამხელი, ქიქანი და შიარული ფილი, შირილი, ბეჭად ბეჭადი.
10. სისაღმარტრელი დიქციონერული დიქციონერი წერი ქვერსათვის რესივის იმერის მიხე ყველას, გამოკრულმას რუსთოკატორულს პოტიკრამ თოთეტი დღეითი რაღი შესრული.
11. არა ბერია, ქრისტეს დასვლებთან 2007 წელს შეყვლილფობ წერი ამქვერთი არსებობს უსაღესი შინანი - შვერცების, სიდადის, შიღვერების, სულერების შასრებებსა.
12. ბილი წლებში წერი გარემში გაუტრებლმა ქობის, ნერეამ, იმას, შიშაღმს, სოციკამ აწირაღებლმას თოთამ, აწირაღებლმას ხელს, სისაღმარტრე, ყველას, უღებლობამ, დიქციონერულამ „როფიტი“ ნადაფი შექნა ძაღაღობის, თავაშეებლობის, სემეტიკური გატრეკლობის, ყველას კრტის „პოლიდარ“ დამსკრდრებული ფილებსათვის.
13. რეორკ წესი, თანადროვი მოღვერები, ადამიანთა ფსიქოსოციალური ქვედა და ლიტერატურული პროცესები პარალელურად თოთარება ხოღმი
14. აღწრად, შივის სიშუალებით, პარეკომოტრები, პარეკარსებები, პარეკსაგენები კლავდაკლავი ცოცხლებლმან აწეოში და მიმავალში.
15. გვერემასისა და სარის მარადილი რიბარბრლის შივის სიჭარბის წეობის სარწეოანი, ზომორწეული იმპლიკტური მოფელად მიმდინარეობს.
16. ტვი კი შიდაღებს, გვერებს, წეობით დიფიკულ ფილებს უსაღესებს სიხეში.
17. უნი კი შიდაღს უღარაღლად შიდაღეების ყველს.
18. დიფიკულ პარემში უმარად კლავ ლექსტორის წერლი, პრიაღა მყოფი.
19. სისაღილი და შესარბილის თვეღვე - წერი არა, გრამატიკა, მიწარაღება, ლტობა, ვრება, ვიხა, სიხარული და ბიღინერება.
20. გასაღებელი სიტყვი ურეკლად აუღუნებელი მარდი, სანადირო ფრამუგისხილული მიჭრია, (გ. ასაშევი)

სეგარეში № 18

1. დიანს კიკი, დიარე წიხელი უღიღი, დიარე დარჩენა.
2. კვიანი, შიგრამ სოტა ეწმასიყ იფი წერი ვანი.
3. ნურე მკლარს გაწრავ, ნურე ცოცხალსი.
4. წიფილი, ენაში, ან მკლარს შეეხებდები, ან ცოცხალს.
5. წიხი ბიჭი ტანი დიღია, თუქია ასაკით ატარას.
6. ვრე ქარი შესმარებს, ვრეც - სოციკამ.
7. რამეღადიკი შიღილი და შიშვერდოიანა სასეშეო შერქობის ივერ-შისტრეული დიწე, იღუნად დიღი და სანგარბილია შიხი გაღენა მავნის გულსა და ვრგისზე.
8. დიღა ცველ შეღბს ხან ურეკრებოდა, ხან ურეკრებოდა.
9. თვი დამხი იფი, ძაღან დამხა.
10. გუნან იბილი, შიგრამ წეოშიანი დღე იფი.
11. რინ სურეს რიბი იფი, შიგრამ - შიარული.

სეგარეში № 19

1. ატარა ლევი, ნაქოფერი და ბუხუნა, კართან გატრეკულიყო.
2. გამასხენა, რეორკი მარდი ვიღვიამ იბილისის ზომარკში ირბი, სოციკისა და შიშვილისგან დიხიხული.
3. ატრტაკი მავრებს წიხი იბილისის ციხარტრელას, დამხი, ზღარული ფრეხით ატრეკულეს.
4. იმ კარში ატარა მიმავლელ-წამილულია სურსარი - ხმამაღლი და უხეში.
5. სიწოწინების შიხაღებისას თხრლიღან ბოლოქანტარა წამიფრინა, მტრეღისფერი, შიღვიებისანი.
6. ყველა ზაღის ატეს თავისივე ირეხებითა და სიხარებით მიჭრეული სიჭარო, კლმით, ფრეხითა თუ სიჭრეულით შექნელი.
7. სოციკლი ვეპოთისურდებს მტრებისგან და ვერებს შვერცებს, მარადილებს.
8. პირეკისათვის უსარგებელი წიხი, სეღიფად და თუხიხელ ქვერანს, შვერცებსა და სეღიხილებს.

9. ტყთან ტახის ბუნების პრეველუოლი სოღასზე ხალხეა და ადამიანის მონღე პრეველი გარეგანი აფექტეა, შერეველი.
10. ჭოღა ცხიდან ცხიში გაღასეო – პრეტესტანტი, დევეგრობელი.
11. ის ფაქსა, მღვდის პრად მრეველი და მღვრესელი.
12. ვა მრესის ხალოღეო, მახველი, მახველი.
13. არე მრესის რაში სენი, მონი გარდღე-გარეგრონილი, / კლდე კლდე გადგრონი, უნაში და მან ფრხელი.
14. ერთი უნღე ახღვრედა ფხსხა, ამ შიის შველი, / რთელ ცხოველის უარეფი, მერეფილი კხოველი.
15. რეხიღვლის ხმა ვლახების ფანღრის მხარეშიღე ისე მონახიღა, როგორც ხესტან მახის შუესე, რეგლის ვადონორ ხალხარეხად გაღსხღველი.
16. რეველიო არე აღვლის ეთღეტი პრეტესტანტიოლოტიკური ებესე ერთი უნაშველიოეგნი ლეტესტანტიოლოტიკოში მონღანგოში, მღვდელ დეკონსტრუქტიოლოტიკოსან – ინტერპრეტაციის ხღვრესხიან.
17. ამ დღარღის თეღმა, დავხიღმა სეკენის დასწავისში, სრეველიად ახარა სეკენის ჭოღის.

ხეგრევი № 20

1. მერის შერეველი დღეს უღვე პრეველი, რეც ახარე შერევი, უფრო დამღველი.
2. მის აფელას ბევი ადამიანი, უნევი ცხოველის დამოხიღველი, წამოცხესეღა.
3. თევე, სოველი ბიჭესი, დონეგნი ხარი, მერე მონიშესი.
4. დეგრობის ცოლი, დარევი, ნახველი შერეგრობი იყო.
5. მერის შერევის – დარევი, მერეგნი და გეგრობა – უნევი გაღეს შერევი.
6. ვეღა ულოკევი ახღველიღს გამრეველს – დღე თე პეტარი.
7. ამ მონამ, როგორც მარეგრობელმა, რადე ვევი ვარი.
8. მის სტრევეტესი, მღვდელი, ვეგრობე და დეგრობელი, მრეველიად ფლბე ვეგრობელ მახ.
9. ნენი მრეველი რობეტი, რეგრობე სოღესი, ხალხარეგრობე მღვის ხალოღველი.
10. ჭოღა ლომიბიღესი, როგორც სტრევის ნახველმა რბეტესი, პრეტესტანტი და შერეველებმა ადამიანმა, მერის ხალოღისი კლდეში რამღვრე წელი ვატარი.
11. მღვდელ ტეხის მახს, სოველი უნეგრობის ჭოღის, რეც მახ შერევი, ხარევი ფართი ვეღა ვეგრობელი.
12. ხალოღველი, ვეგრობის კახეობელმა, ხელ მონღვრევი ვიღვი მონამ დეგრობეს წინ ვეგრობენა.
13. მონღვრეში 1939 წელს ვეგრობელი ხალოღევი სეკენი სეკენტიკაციო მანკი, ტეგრობი რეგრობი, ვეგრობის მახლოღევი.

ხეგრევი № 21

1. ერთიღე, ვახეველებე, უნევი სტრევი მრევი.
2. მის მრეველებე, ცის მახლოღევი, შერევის ბუველი რადევი მონამ.
3. ამ შერევი თევისევი ხეს მრევი, მრე მონღვრე სოველი ხალოღე, პრეტესტანტი ვახსიან.
4. ამ დღეში, შერევი ხალოღე, ვეგრობის ვახევი დღე ვეგრობი მახ.
5. მრევიან, თხიღესი, მონიშესი რე-ხან დღეს თე რევი თეღე.
6. იქ, ამ კლდეში მის თევე, დრეხიღვან ვახეველი უნაშხარი ცხიღვრისში, შერევიად ვეგრობეგრობი და ხალოღევი ვეგრობეგრობი რეგრობე.
7. თევე, მონიშესი, შერევი ხარისხიან, შერევი ხარისხიან მღვდელმა.
8. დეგრობელი დღეღი იგი მრევი, ხალოღევი.
9. ეს ახალი ხიბრევი, არხე, რეც ერთი კახეობელი წიღესი არ ახოთახესე.
10. პეტრეპეტროვი, მონღვრევი დონეგრობელი, ამ ვახეველებმა პეტესი დღევი ცივი მონღვრევის ის ლეველი მონიშესი თხიღესი (მონიშესი ვეგრობელი), მრევიან ხარევი რამ არ იყო ცხიღესი და, ვახევის მახევისი ვევი, ხალოღევი ცენიში მახ ვახეველებს კახეღევი.
11. მე ფრევი ჭეგნეგრობი ვარი, პრეგრობის უნეგრობეგრობის პრეგრობი, ვეგრობევი წარმეტევი ახღვრევი კევი.

ხეგრევი № 22

1. მრევი დროის სეკელი, ვეგრობე, ვეგრობევი იყო.
2. მე, როგორც თევისი ერთიღევი მონიშესი, კახესე ვეგრობის მონიშესი, რადე – ხალოღევი მნი.
3. ერთი მრევიანი ხელოვნებისოღვის ანთი, ეს ფრესე XIV სეკენებევი უნევი იფი მონიშესი.

4. ასლეთხროლოში ოვრე ცხენოსნობას უკუხდნენ.
5. წყნ რა ომს უნდა კარვად ვითლით, რა ხე იხსამდა, ანდა რა ვრეკა იმ უტკებს ნაყოფს.
6. შერი ნახეა, მართალი ვითხრა, ვამხსარდა.
7. როგორ ვატყობი, საქართველოში პირველად ხარი.
8. მე შენ ვატყვი, არ დავიკვირანება.
9. მთავრტკაში ძლიერი ვარ, სამავთრად, ვეფრათობა მიფიკოვლებ.
10. ჩემს ვარაულით, ვთი ცირაში დამბეს.
11. დრო, როგორც ამბობენ, საუკეთესო მეგონალია.
12. აი, პირი კლდეშვილის მოთხრობების მთავარი აზრი და, თუ ვნებეთ, აი, მთელი აზრი ჩვენის ცხოვრებისა, ჩვენის ბეგვის და საცილავის ცხოვრებისა.
13. დღი ხელოვნებით არის აღწერილი, სწორედ ვითხრობ, ეს დაუბოლოებელი ერთმნიშვნის მოტყუება, ისე, რომ მომტყუებელიც და მოსტყუებელიც კარვად ვინაობს თავიანთის სიტყვის სიყალბეს, რომელიც შეუქმნველი არც ერთი შარავს არა რჩება.
14. მართალია, კაცის ოცნება ცხოვრებისაგან თითქმის უბუტეს ნაწილად შეზუსტებული რჩება, მაგრამ კაცი სიბნელებს მინივ არა კარვავს.
15. უკმალო ველებს ექსპონება ასეთი დაპირდაპირება.
16. ეს მეუკვლავობისა და ურთიერთკავშირი, რასაკვირველია, არც ერთი მთავანის, მათ შორის არც ფილოსოფიის, დამოუკიდებლობას არ სკლავებს, არამედ, პირებით, ვანამტკიცებს და მის დირებულებას კლდე უფრო ნაილად წარმატებს.
17. სოდნის ფრამება, აგრეთვე, საცილავი მეტყველებანი, ამბობენ, ბუნებრივია, მათ შორის მწიფარი, აუცილებელი კავშირი არსებობს.
18. ეს ვედალფერი რა, როგორც ვთქვით, მოთხოვდა ფილოსოფიურ გააზრებას, რამაც ნატურფილოსოფიის ასევე მსკავად ვანეთარებაში პოვა ვამბობს.
19. XX საუკუნის ნატურფილოსოფიის ერთ-ერთი ძირითადი თემატყუებას, როგორც აღვნიშნეთ, ისიც წარმატავებს, რომ უახლეს საბუნებისმეტყველო აღმოჩენებს ხელი მოკლავს საცილავი მეტყველებებში დარსტატებულმა ფილოსოფოსთა თაობამ, რომლებიც ცნობილთა ნოლიზმების სხეულფილებს.
20. ჩემს აზრით, ამ ფრამებში ტროვრამ საშეკარავად ვამბობან სასულიერო პირთა ღვებები, რეჟისორამ პრეფიცილობისა და ვანეთარებლობის მთავარ ვამბობებულ შრავსას რელიგიის მსახურთა ღვებატური წესები, რომელთა მეშვეობითაც ისინი მრველებს ვავლენის მოპოვებას ცდილობენ. რელიგიური ღვებებიდან ვანეთარებულებას და სტილიზებული აზროვნების დამკვდრებას, როგორც ორვევა, არც საზოგადოება და არც სასულიერო პირები არ ჩქარობენ. რელიგია იმდენად ტახუადებული იქნა საზოგადოებაში, რომ ადამიანები ერთდროულად ამ სფეროზე სუგანის ან სკოლორი ვანსხევაებული აზრის ვამბობენ.
21. დღევანდელ მსოფლიოში აფრიკის თემს შევადგდეს და, ჩემს აზრით, კლდე უფრო შევადგ ვახსება მომავალში, რამდენიმე მიზეზის გამო.
22. ამასთანავე, აფრიკა თავისი მღიარდანი მოსახლეობით პატენტურთი უღლებს ბაზარს, რომლის ათვისებაც მნიშვნელოვანი და ვადამწვეტი იქნება ზემოთ ხსენებული უბლოერესი ქვეყნებისათვის, მაგრამ აფრიკა უღარბებს კონტინენტსა, რის გამოც აფრიკულ და ევროპულ ძვარადრებულ პროექტებს ვერ ათვისებენ, სამავთრად, აფრიკის რამდენიმე ქვეყანაში უკვე სრული ხელთი მუშაობს ჩინური ფაბრიკები და მწებრივად საღებავს ჩინური ოავი პროდუქცია.
23. ჩინეთი უმარავი პროექტის ამოქვეყნების დავსანას ერთ-ერთი უღარბებს აფრიკულ ქვეყანას, მაგალითად, სოფლის მეურნეობის დარგში ბრძენის მოგვიანას და მკურის წარმოების ტექნოლოგიები დანერგვა; ჩინეთი ვანარება სერას ღვებებს ელექტრომატარებლების ვანეთარებაში და ჩინელების დანახრობითი ამრება აღვროდებულროსადვრებები, აგრეთვე, ვჭებთ, სიღებე და სხვა ინფრასტრუქტურას; უნდა აღვნიშნოს, რომ სერას ღვებებს ელექტრონული ფრამოვანი სავებბრთა სტაბილირეც ჩინელების დანახრობითი ამრება.
24. მოსხევადავ ამისა, სერას ღვებებში ძალიან დამსებელი სიტუაციაა, ეს ქვეყანა უკვე რამდენიმე ათეული წელია, შუბლებს ითქვას, საომარ მავებბრებაშია.
25. საქართველოს როგორც პოლიტიკური, ისე ვანომოკური და სხვა პრობლებებთან ვამბობანრება, რომელთა საწინავე დღეს შეიძლება უფრო სხადავ ჩანს, ვინავე 1999 წელს, უნდა ითქვას, რომ ამ ვალდებულების დავსინება საქართველოსთვის უსამართლო თუ არა, საადრევე მინივ იყო.
26. ამვე დროს, ორვე ამ პოეტს, დამოუკიდებლად, ვრცელი აფრიკი უკავია აკავშირებს აღუქმანრება ბარამბიბის საგერბოლო სამეცნიერო კლდე-ბიკანში, ამდენად, მათი შეხვედრა ამ საოხლო კრებულის ფურცლებზე ბუნებრივად და ორავანულად მივევანია.
27. ამ ტიპისაა, მაგალითად, ევანსკრული, მემოლო სოვედა, რომელიც თავისი ძირითადი სოვეტური პოტივი, ფუნქციითა თანამდევრობითა და უნდალყოფილი იქნათ წარმატავებს დავთა ვერანომოვლის "შხარული ზავსების" ანუ "საკეთა მწეშმის" ისტორიულ-ტიმოლოგიურ ანალოგიას.
28. მართალია, ამ მუშებელ კაცის მუშეობითი მოწინაობილი ქარწილისა და მღვდლის კარბიხვის შემდგომ მიაღწევს ბიპი თავის საწინადად მოხანს.
29. ყოველ შემთხვევაში, ევანსკრული ჩანის კლდე-ბიკანამ ვამბობანა ქართული ხალხური მუშეობების კონკრეტული ასახვა და ვერანომოვლის პოეზიაში, ვამბობთუა მოსახრება, რომ შესატყუებელია, "დავითიანის" ნაწილი საქართველოში შეუქმნა. ასეა თუ ისე, ნიხანის "პარამ-ვერის" მემოლო სოვეტური თანხვედრა "შხარული ზავსების" ცენტრალურ ეპიზოდთან არ უნდა იყოს შემთხვევითი.

30. ვინაა შემოსევები, გუარა მგერულშეობის მოხსოხების პრეტული კრებული, ვერ ვიტყვი, რომ ესტროსულები, მერამ ამკრავ სურაღღესი განსისდია ქარული ლიტერატურისთვის.
31. მინე ვარისკი და იფიფი ეს წინა, რომელსაც, სხვათა შორის, „პრეულკრადი პოლიტი“ ჰქვია. წერაღღა აღმარანი, რომ ვარკამბი ისევე მოგეტყვია, როგორც ზოგიერთი კარგის საბრეულკრადი პრინცი ტრეის სოღე მოკლე, ზვერა რომ არ ვარკამბელი, სხვის ვლი და სულ სხვა სამ შვერა.
32. მას, როგორც მანს, არც ისე რბილი მასობა აქვს ცდობის, იფის ლერერნი და ველი აღერა, ველი მამრეულკრადი, ველი შერისი მოხსოხების არჩებუბი სიმბოლოტრანსების შვერას, რომელსაც, თვის შირი, სან პრეულკრადის ვარკამბის ვას ეტყენ, სან კ თავავე პრინცი პრეულკრადის.
33. მე კ. რენი პრეულკრადი ვარკამბრად, იფი რა მერატრეის სოღე? – სოღე ისე ვარკამბ, რომ რეულკრადი ვარკამბის არ მომელოს.
34. სანკრადი, იმ მადსამში ბერების იფიფიფი.
35. სურს სკოლის სანსწავლებლობი ვარკამბრად, ვარკამბ ვარკამბე სკოლის იფიფიფი, რენი ბატონი, და ვარკამბე მამრეულკრადი.
36. როგორც ვერე იფიფი მამბის ვარკამბრად, სურსაც სოღე იფიფიფი ვარკამბ, ვარკამბ მომსამე იფიფიფი ვარკამბე იფიფიფი და მერატრეულკრადი.
37. ისე, რა დანახული და, ' კრის, სანსწავლები სურს სკოლის იფიფიფი, როგორც არჩებუბის მერატრეულკრადი თუ იფიფიფი, შვერა სანსწავლები პრინცი შემოსევები.
38. ისე რომ, იმ დროსთვის, ვარკამბრად ქარკამბი არა, მერამ მინდობი მინდობი ვარკამბრად იფიფიფიფი.
39. ვარკამბე აღსანიშნული ვარკამბრად სანსწავლები და, მათე დროს, ვარკამბე არჩებუბი.
40. უნდა თქვას, რომ უნარე მოვლენის აქვს იფიფიფი კრის, რომელი თანსწავლები ცენტრში იფიფი თვისი სანსწავლები სანსწავლები და შერისი იფიფიფიფი იფიფიფი, შერის – შერისა და სოღეულს, როგორც უნდა იფიფიფი, არკამბე ვარკამბრადის არ პრეულკრადი ქარული მადსამე სანსწავლები.
41. მოვლენად მინს, დღეობის მოვლენის შესახებ მადსამე თქვას თუ იფიფიფი არ ვარკამბრად.
42. მინსის ცნობი, მოვლენის, თვისი არჩებუბის იფიფიფი და იფიფიფიფი ვარკამბრად, მინსის ვარკამბრად, ვარკამბე ვარკამბრად ვარკამბრად იფიფიფი, ვარკამბ – ვარკამბ, სანსწავლები.
43. ვარკამბრად უნდა მოვსახრობი, რომ იმ რენი ნარკამბრადი მე არც არავის ვარკამბე ვარკამბის მადსამე და არც მერამ ეს მომსამე სანსწავლები.
44. მინსი, სანსწავლები, იფიფიფიფიფი ცენტრის მოვლენის და მინსი დანახული.
45. მინსი, როგორც უნდა ვარკამბ, მადსამე და ვარკამბრადი ვარკამბ იფიფიფი.
46. რენი არჩებუბი, მინსი პრეტები, რომელი იფიფიფიფიფი, მათე სანსწავლები თვისიფიფი სანსწავლები.
47. ისე რომ, მოვლენის მოვლენი რეულკრადი როგორც მოვლენად ვარკამბრად უნდა იფიფიფიფიფი, იქ რენი ვარკამბის ვარკამბ, როგორც იფიფიფიფი, ვარკამბ არ ვარკამბ.
48. „მინსის“ პრინცი იფიფიფიფიფი, არჩებუბი, მოვლენის ვარკამბრად პრინცი.
49. სოღე ვარკამბრადი და სანსწავლები მინსის სოღეულს, რა თქმა უნდა, ველი იფიფიფიფი.
50. რენი იფიფიფიფიფი რეულკრადი, ვარკამბრად სანსწავლები, სოღეულკრადი სანსწავლები.
51. ქარული ვარკამბრადის ცენტრის იფიფიფიფი, სანსწავლები, ვერ კრავი არ იფიფიფიფიფი, ვარკამბრად იფიფიფიფი, რომლის შემოსევების და ესტროსულები რეულკრადის სანსწავლები 80-იანი წლების პრინცი შვერა.
52. მანსწავლები თუ სანსწავლები, იფიფიფიფი, თვისიფიფი მომსამე.
53. ეს მინსი, რა თქმა უნდა, არ არის მინსიფიფიფიფი ვარკამბის მინსი.
54. რანსწავლები, ცენტრული მინსის სანსი არჩებუბის და მინსიფიფიფიფი თუ ქარულიფიფიფი რეულკრადი არჩებუბის, მერამ ეს თანსწავლები ცენტრული მინსისთვის ვარკამბრად და მინსიფიფიფიფი სანსი არ იფიფიფი.
55. ვარკამბრად, ველიფიფიფიფიფი თვისი დანახული.
56. სურს კ. მოვლენისთვის, როგორც ცენტრისთვის, სანსწავლები, სანსწავლები იფიფიფიფი.
57. ვარკამბ, რენი შვერა რა მერატრეულკრადი, რას მერატრეულკრადი? – ვერ ცენტრული მერატრეულკრადი.

სანსწავლები № 23

1. ვარკამბრადი, მერატრეულკრადი, მადსამე მინსი ვარკამბრადი ვარკამბრადი მერამ ვარკამბ.
2. როგორც იფიფიფი, მერატრეულკრადი და, რომ რენი ვარკამბის თვისიფიფი სანსწავლები?
3. მას, შვერა, რენი სოღეულს უნარე რა იფიფიფი?
4. იფიფიფიფი, ბატონი, დროთა იფიფიფიფიფი, მერამ რენი კრის რა ვარკამბ, რომ ისე ვარკამბი? – მინსიფიფიფი ცენტრული.

12. დღევანდელი აფხაზეთის ტერიტორია მდინარე შვილის კალხური კულტურის არეალში (II-I ათასწლეულები), კალხეთის სამეფოს დამაღმარებელი ქართველები და აფხაზთა წინაპრები (ასპეზები და აესილები) ერთად იბრუნებიან რომის, ირანის, ბიზანტიის და სხვა დამპყრობთა წინააღმდეგ. ისევე ერთად იყენებენ ისინი პოლი დასავლეთ საქართველოს მომცველ ფერის-აფხაზეთის სამეფოში (VIII-XX სს.) და გაერთიანებულ საქართველოს შემადგენლობაში (XI-XII სს.).
13. შუა ახალი მუხრანის თემის ქაქიტი, ახლაც ისე ვხვდებით, როგორც იყოფა სოფელ აივანზე გადმოვიდეთ.
14. სავსე შერჩევით აქვს მთელი მოხატული კომპლექსი ფარდა, შუქით სავსე სცენაზე გადმოხატული თელი გამოკრება, ვერ სიტყვა არ ეწინააღმდეგება. ხელი წინაწარმები ხარხარის და ასე ხარხარით გაივლიდა ცხოვრება, ვიდრე ის ქრეტიანულად ფარდა უკანასკნელად არ დაეშვა.
15. სასულიერო კამარე ვამოსვარა, თვის მხარეთმცოდნე ვადახრილი ქობი ფეხზე წამოვიყვანეთ, მარან-გომური გაუფრთხავს, ძროსა უფოდა, ღობეზე მძლი დადილიდას, მაღლავე დაუწვინა, სოფელს კი შებენ რაღა დაწვინდა, თვის თვანისე სათავადებში ჩავედდა.
16. შუაწლების ეპოქის იტალიის სამხარეა და ახლა მათი შექმნა ცოტა უხერხულად იყო.
17. ნიტიში ნაღვსება ვარაული პისტამდერული თამაშებით, მის ღიად, პირდაპირ ნათქვამი სიმართლეს ვერ კიდევ არ დაუკარგავს ზემოქმედების ქარი და უპირატესობის მიზეზ რეალიზმს ანიჭებს.
18. უკუ საქართველოს წარმომადგენელი ბიზნესმენი, აქვს რამდენიმე სის გადამამუშავებელი ქარხანა და პლასტიკისის საწარმო.
19. მოსახლეობის სოციალური დონით შვედეთი ევროპაში ერთ-ერთი წამყვანი პოზიციის ინარჩუნებს, თუმცა ბოლო წლებში ქვეყანას რამდენიმე უკმაყოფილო უჩინდელი ტენსიონი შენარჩუნებს.
20. შუაწლების სანასეთი მოწინააღმდეგე ცა ვანიოდაის წინ: ლავარდის ფერი გაუხიზნული გუბანი მოქვილია ბრწყინვალე ვარსკვლავებით და ცხენი ვარსკვლავებზე სტრუქტურა და მდებარე დასახლებულ სოფლებში სიმართლეს და ღებნის.

საგარეოში № 26

1. ნაღვსება იტალია ფარდა, დასრულებული რომ არცხდა სტეტიცხველი.
2. მასხარის რომ ევანგელები მივათავსო, ღარდაცხენი უწევია.
3. ურ მღვდელმა, რაღა კაცი თვანით მიტანილი თვისსი ვერ ვარჩევდა, სოციალური მხარე დატრიალდა სოფელში.
4. ახალი ქართული მხატვრული ფილოსოფია სანასეთად რომ მივიღო, თანაკლასებლები შემხედნენ.
5. ბუნებრივ მოხატულებს ცხენი რომ ვაგვქათო, უნავის მისწვდნენ.
6. ფარდას რომ თვლი ავარდებ, წვენი შერა ვანიოდაის შუბდა.
7. მისი საღისის კომპლექსი მოხდენილად ჩამოყვანილი რომ დავინახე, თვლი ვერ მოვაგონებ.
8. ძალიან შესაძლებელია, თუმცა რომ მოგონებთა ჩემი ნახატები.
9. ქალმა უკან მოიხიდა და თათარი რომ დანახა, ერთი საოცრად დაიკვირა.
10. უფროსი ქალა, რომელიც ვერ კიდევ არ იყო სრულწლოვანი, შევეყვარდი.
11. ქართული პოეზიის მწვერული, "ვეფხისტყაოსანი", იყო ის წიგნი, რომელსაც ვანიოდაი ვადაცხენით ეტანებოდა დიდი და პატარა.
12. კომპიუტერულად წიგნი ისე იტალიურად არის მოფორმებული, რომ ყველა იგივე თავისი აზრითა და მორალით უკმაყოფილება და ემსახურება ღირსების პრინციპებს.
13. აღმასწავლებელი ვერ არ გამოვიყვანო ისეთი ინსტრუმენტი, რომლის მეშვეობითაც შესაძლებელი იყოს ორის ნიჭის შედარება, აწინადაწინა.
14. გამოძიებების ისეთი მომუშაობლება დარჩა, თითქმის იველებს აქ უსივარით დროიდან ეცხოვროს და შეზღუდვის რამდენიმე თაობის მოსწავლეებს.
15. უკმაყოფილო ვიყავი, ეს კაცი ხნავს და პოულობს და ამასობაში განისწავდა კოფეაყი, უკმაყოფილო "პენსიონერულად" უღვება საქმის და ნელ-ნელა დასრულებული შერა.
16. ყველა ქართველი პოეტი ისე უნდა იყავდეს ვინცა მათს შორით, როგორც დემოსთენე იყავდა პირს ენებებით, ენაბრევილობის მოსწავლე!
17. მისწავლა ბინდაროსის ბედი, ოღების ტრანსფორმაცია და ცნობილი დიდკაცთა დაკვირვებითა და ვარიაციებით ფასით რომ წერდა.
18. რომელსაც ევანგელები მთავრად / უხელი დრეგული ხანარი / და დადილ-დაქანულ ლავარდებს მათარეს / მდინარე ლიფების ხანარით, / პატარა სახლთან მრავალის პირამდე / უფროდ იყვიტებს საწარმო.
19. ვარიაციები რამდენიმე, ჩემი აზრით, ერთ-ერთი პირველი ქართველი ლექსმცოდნეთა შორის, რომელიც ერთგულ სამეცნიერო ტერმინოლოგიამ დაეხმარა სიტყვა "ვარსკვლავთა".
20. უნდა მოხდეს, რომ მასში მომეხმარებოდეს.
21. ასე რომ, ყველა ის ეტიმოლოგიური ვარაუდი, რომელიც ამ სიტყვას თანამდებობაში "მშობლიულობის" რაღაცეა ადევნებდა მიიწევს, მცდარია.
22. მოხდეს-აქვს ამის, ისე დასრულდა ანტიკურად და ისე გადავიდა ელიზნაში, რომ ვანიოდაი სამშობლოს გაგება უნდადამი არ ჩამოყვანილებულია.

23. მამასადავ. ტრამინი "პატრონიზმი" შინაარსი იქნის იმ დროიდან, რაც წმელს პატრონიზმი, როგორც მოვლენა; ხოლო ეს მოვლენა წმელს მ.ს. შუმდე, რაც სუბიექტი მოქალაქე ს.ლი.ალაღის ხერს არა შედეგ არა ხალხი, არა მწიწიწალი, არა აღმარებლობა, არამედ სახელმწიფო; თუქ, ეკლავტერი ჩამოთლილი იმ სახელმწიფოს შესაძრეული ელემტრი არის (ან შეაძრეს იყოს), რომლის მიმართ ღილაღური ხელს მოქალაქე.
24. ჩვენ ვერ, კი ვრამბოხს, ისე ვდგამთ პირველ მანძის ფარსველობის საელომბი, როცა ილას და აკაოს ერთად ვუდგამთ ძველს და ვკრდა. ეს არა დგამთ არც ერთ ჩასას, არც ერთ კულტურას არ კუთვნობეს, არც ერთი ფასველობის სისტემს არ ვაძრდეს, არ იყოს არცერთიერთი და-ანროვნებდეს, როგორც ეკლავტერ ამაზე მაღლა მდგომი ზოგადად ადამიანი.
25. ადამიანთა არსების ცნობიერება ისე არის მოწყობილი, რომ იგი ყოველგვარი ნაყოზილობის - ქართველობის, სომხობის, ჩრდილობის, ფრანგობის - გვერდის ავლით და მასზე უარის თქმით, მივლ კაცობრობის უშუალოდ ვერ ჩაიკრებს ველში და ვერ ვანცხადებს; მე არც ამერიკელი ვარ, არც იტალიელი და არც იაპონელი, მხოლოდ და პირდაპირ მხოლოდ მოქალაქე ვარ. ეს ისევე განუპირობებელია, როგორც ის, რომ ადამიანი არც ერთ ჩასას, არც ერთ კულტურას არ კუთვნობეს, არც ერთი ფასველობის სისტემს არ ვაძრდეს, არ იყოს არცერთიერთი და-ანროვნებდეს, როგორც ეკლავტერ ამაზე მაღლა მდგომი ზოგადად ადამიანი.
26. ბატონმა აღმწანდრემ ზარის ვაგონებისთანავე დამკრტა თვალში, თუცა ვერძლის აღეს არც უთქვამს.
27. მე არ მიზნა იმ ეკრსილდ მოკვებს დამდარონ. მწიფინობას კასტის საელოდ რომ აქსადებენ.
28. ჩვენ უარყოფით იმ ძბიბიკ; ან თაობას იმ;დებს, 'იშბილც ქალაქური აღიქმების მიანხეს ქართული მუბიქმების სარმბისი იმ;ელს. ჩვენ უარყოფით იმ იარბებს, რო;ელთა ქართველ ერს გზა;ელს აუზინეს ქართველი იველები.
29. ბარბერებს იმბტომ ამუქებენ მაღალს, რომ კარგი მოყვარბიების ვაცკობას ვამბრდეს; დამკრლედანი იმბისთვის არსებობენ. რომ დას;ელს იქმნან; კონკრეტული იმბისათვისაა მგობინილი, უნიკიერების და უბლოერის ვამბარინის.
30. ცალკეული ერის სულიერი ცხოვრება მხოლოდ; კალენარსაც მიკვებს და საკეთარსაც, რომებზედად აღინბრულს ცვლილებანი. ახალი ეპოქის დღეობა იმამ მიერ, ვინც მოწოდებულა, 'დრო აღინბნის'.
31. მიტების ღრმა სვედის მკვებე წყარობა ძბებს თუ ვაგებობებენ, მაღვე ვადაცვრებით ცოცხეს და დანაშულის ვანცდს, პირდაპირ (შემატრად) თუ არაპირდაპირ (ნაველისხმვედ) რომ მიკვებს მრავალ სტროუსს თუ სტრატისს.
32. დარბილის ვინერობები, სადაც ახლა მშვენიერი ვაგტატეული მიღის და მე კლდეებს შუა ვეცლსათი იკლავებეს, უნჩ მარტო ხილცები იყო. რომებზედაც ცხებების ქარაერები ძბებს დადიოდა.
33. ველსა სარბადისს და თად; ეს რა; ბობას. ეს დარბ; ანი დღეაკი ცხებზე ვეულს.
34. რამდენად მაღალი და მწიფებლოვანია ს;ავეთი მწერბლის მსატრული ღრე, იმდენად დიდი და ხანგრძლივია მიხი ვაველსა მავების ვულსა და ვინებსზე.
35. უცხის ადგილდან, მკრტე უკრო; ადრეც, ბავშვი იწვებს სამყაროს უროლებს წესბრბი ვარკვებს.
36. ამბობენ ასმლატურბობის იფასთან დარბენ რომ შეაძრესობეს, დბრთი ადარ ჩამბობილი ვლამბაწიზე.
37. საერთოდ, არსებობს ბუნებრივი მილოდინი, რომ ამბ თუ იმ სერიოზული კრებულის დამაკვერბებელი ლექსი ვამბორელოდ მრავალმბეტეცელი, რადაც შემაჯამებელი ქმნილებს უნდა იყოს.
38. თვალში რომ ვამბოვხარ, ამას კი ვრამბობდა, მერამ კიანბეულების დანახვამ საყოი მინამინი ძბლა და რწმნა შემატა. ახლა ამამასუ სრულყოლოდ დარბასავდა.
39. სინონი ბარბათაშვილი ხასსებტი რომ არ ყოფილოც, ადამი, მგობინი იქნებოდა.
40. იბილიდინ რომ ვამბოვიდა ვრკელა, მხოლოდ სამი ზარბაზნი წამოიღი თან, რადეანც ტრტლებინის ზარბაზნების იმბელ ქებდა.
41. ბატონბობის ნახრბმები, კ; რად მბინავან, რომ ;ათის ვარით იმბი მონაწილეობა თვადეანოვლად არ მივლი, თათის ძბლერი მუქნასა შედგენბობის და ვკიბრებების დ;რ;ს ამ ბოლოს ხანს დას;ერებელი ვჯართ იერბი მბინამბებებტი.
42. ფრევე მოსილახე რწმუნებოდა, რომ არც ჩამწერი ვყოფი და მთი უბებეს, არც ვამბაქვერბებელი.
43. ვალკატინის შემოქმედებანი არის თავისებური სამყარო, რომელიც ხილული ქვეყნის ანარკელსა.
44. სხვა ლექსებს თავი რომ დავანბნობ, "ღურეა ცხებები" შედგერა, რომლის ვრცელი დანბნა უნდებს წერტილს აღწებს.
45. ტვითი არ იყო ქვეყნად, იმის დაღვეულ მხრებს რომ არ ვაძებო, სატკიარი არ არსებობდა ისეთი. ის რომ დავცნებებინა, უბლბას ვერ მოგობინდი, ის რომ აქწუწუწებინა.
46. ახეთი მრავალფერობანი და ინტენსიური თუ იყო ლიტერატურული ცხოვრება საქართველოში, ვერც ვოუტირებდი.
47. ვერც კი ვაგებხსენებ, ბოლოს როდის ვნახე.
48. მთი მბრის, შესაძლია, ისინიც იყვნენ, ვინც ჩემს ბედებერებას ვაინარბლებს და სიველის წარბეცა წაღკრტებში წამბებებს.
49. სეს რომ დაველაპარაკებ პირ ლად, 14 წელსა ვი;ავი.
50. ადრე, ახალგაზრდობაში, ძბლ;ან უკვირო; სახარბლას, როგორ ცხოვრობდნენ ადამიანები, უცხებენ რომ არ ქვინდათ მასეთი მწიწნი ვადგებოდა. ამ როგორ მ;ჩაობდნენ მის, კარმეზი; და საერთოდ, მავ;ამ ბოლოს მიტეია ამ ამის და ფრტოც კი მწიწტება ამ მბივის ვავეყვარ და აუხბნელ საერთო რადეან ამაზე ასახვის ვამცები ხაზარულას ქვეყნად არც არაფერი და არც არაფერ ამ ვეულებოდა.
51. იმბი სულ რადაც რაბი თვისი ვამბობადებელი იყო, მბინა სუსხსა რომ ჩემს სოფელს მბაღწია.

სასრუტსებრიზი რამ შუკლა, მაკერბა კარვა ხის დანყვული იო და ჩემოთი ურადღება არავი მოუტყუა.

53. სპროთი ეგრძე კი ეს ის ჩანასახი იყო, რომელსაც აღრე, შოცე საუერნი დასაწყისში. უკე სცადა ვანიოთარება.

54. შუი: საუერნი ხატზე დროისშობელი და წმინდა მარტარა ერთად გამოისახული. რაც ეთორიყაყაში იმითაოდ გვეხდება.

55. ენასთი სდებ მარტოდადღებურთი ფრესკა. სადაც ეწოდისშობელი ძუბუნი აწიფებს კრმა იესოს? აი. სენაგმა დანყრებს და თანაც მანაგე, ვადრ ეწოდისბ რჩესანში დარწყებულა.

56. ახალი წელიწადი. თუ რამ შეგობლა, თვლი ავიხილეთ. ვერებოდან მამა გამოგვაკალებ, ფუტკრისგან ვაგასწავლე დროთა შესაყერი სამასყო ზრნა, რომ ჩვენს მუხვებს მარცხ ადარს სიყენს; რა ვთხობათ? რით ვგავასართო?

57. ვაჩი ლუარსაბის სახეში თავისთავს იყნობს. ვინც ლუარსაბზე დანყრულს თავისთავზე მიიღებს, ის, რასაკეთრველა, ღვთის სრულას მათხილს და „ავიას“ დუბახებს ამ მოხობობის უხერიო დანყრესა. ეს კარვად იყოდენ, რომ ჩვენ პირთან საქმე არა ვკავებს, ჩვენ საზოგადოებრივად ვქნობ.

58. ამ უცვლრვად სოვლებში, რომელსაც თუნდა „წაბლანს“ დავარქვით, ყველამ იყოდა, ვინ არის იოთარანი ქვერივი. კოთი სტყუით, ამ სახეში მომხიბლავი იყო ის, რაც შოვლებს შუბოქმელების წინამორბად ჩათვალის.

სურათები № 27

„მა კრითი კოვე ახალი წელიწადი... რა შიუელოით ჩვენს თავს, ქართველი? რა ვკავებს დღეს სასურველი, რომ დავიკეთებთ და შევარბოთ, რა ვკავებს ხელს სანატრელი, რომ ენატრითი და შიოელიდრონი? უნაჩ შიოელიდრონი ამ ახლი ხანებში და ისეთი არა ვგერბნა რა, რომ თუკი მოეწონებოთ ამ ნაწიოთა ვთქვათ: „ხო, წაბო სისარულსოვ, ვეს სწრაფად ხად წაყვადი?“ წინ ვიყურებოთ და სვარუნდელის ნილსში იმისთან არა მოიხარს რა, რომ გული გულის ავადსავე დავგერბეს, ამ ნატვრითი ვთქვათ: „მოვიდნ, დღეო სისარულსო!“ რა ვთხობათ, რით ვგავასართო?

ნოუ ისევე ძველებურადვე თვი უნდა დავიკეთო ამ მოგახსენიო: „შუბოვფე ფეხი, ვწაულობფე დღვრითი.“ სულ წყალობა დღვთისა და კვლასა დღვთისა, ვრთხელ ჩვენ თითონაც თითი ვავებათ, ვრთხელ ჩვენ თითონაც შიდეგე-შიდეგე! წყალობა დღვთისა კარვია, მაგრამ რა ქვანას მარტო წყალობა, თუ დღვთის წაწყალობის თითონ ადამიანი არა რწყავს, არა სხვავს, არა შიურვრქნის, არ უღვთის, არ მატკრობობს. დღვრობა, რაც წყალობა იყო, უკე შიოელი ჩვენზე დანარჩენი დევნებს, ამ თქვენს კაცობაში. რა კაცობა გამოვინჩეო? რა ვთხობათ, რით ვგავასართო?

ჩვენთვის დღვრის არა დავშურებვას რა, არა დავშოვავა რა, არა დავუღა რა; თუ ქვევანზე ვრთი-ორი კოთხეა იმისთან, რომ კაცს ვეშოვებს - ქრისტე დღვრმა თავისი კლთა უსებების აქ დამხატვარა, იმამში უკანასკნელი საქართველო არ არის რაც დღვთის შებულებითი არის და არა კაცისათი, არ ვეკლერითი უკე მოგვამალა დღვრობა. ხელი ვევირავს ეს შმეწიერი ქვევანა, რომლის შინაგანი შიუელობითი სამართლიანად სიქვანს: „სხვა საქართველო ხად არის, რომელი კოთხე ქვევრისა“. ამ სამოთხე ქვევანაში მარტო ქართველს უღუბდება ხელი, გული ვეღვა, ხორცი ვარბნა. რა ვთხობათ? რით ვგავასართო?

ქვევრისდრონი, ში-მარტი, ში-წაყვადი, ში-ვა-სპერი იმისთან ვკავებს, რომ რა ვინდა ხელი და გული, არ მოისიკეთო. არ იშოვო, არ გამოიფერო. მათს რაცს რომ იტყვიან, ისიც იმბედა, იღონდ ხელი ვასხარ, ვიასარევა, იმხნევე, შიუელსა და გულის-თქვის ბატონად ნუ ვაიხიო, იყოვად, მათს მალთა მღვდე ვარევა, ში-მამა და ნამოობის ვაფრთხილებვა, შინაგან, მატკრობობა, გამოშოვავა საქართველისაშერს და არა ვავამბდარ სრვალისაშერს. ვართ კი ასეთნი? რა ვთხობათ? რით ვგავასართო?

რა არ ვადავსენფთა თავს, რა შტვრები არ მოვეყვიან, რა ვაი-ვაგვანბი, რა სისხლის დერა, რა დღვრება კობლთა არ გამოვევიელა, რა სასიქვალის ქვა არ დავტრიალებულა ჩვენს თავზელ და ვეკლას ვაეუბელითი, ვეკლას ვაეუბარებითი, შიუენახეთი ჩვენი თავი, შიუენარჩუნეთი ჩვენი ქვევანა, ჩვენი ში-წაყვადი. დანებებურებმა ჩვენს საკეთარ სისხლში ვებანებს და მანც დავირობი და გამოვიცოხლებითი. ში-მამა-ბებმა ჩვენის კობლითი ვეკლავრეს ჩვენი წარსოვლინი და მანც გამოვბრუნითი, მოსოვლიერითი. აღა-შამა-და-სანებს შირქვე დავგავსეს, ქვა-ქვაზელ არ დავიფიქრებ, ში-მამა-ბებმა, მოვეკლბებს და მანც ფეხზელ წაშოვფითი, მოვმერითი, წელში ვაგასწორითი, ვაეუბლებითი საგერბითი, რომსა, შირილვებს, არასებს, იმს-ლო-ფერ-ტეს, სასრედესს, რეკლამას და ურჯელის და დრომა ქართველებისა, შიუბის წყვრითი, იმრითი და ტყვიითი დავიფიქოვითი, ჩვენს სასიქვალის ამოკლებული. ხელში შიუერბითი, არავის წაყვადებურთი, კოვდა არ არის, ეს დრომა ახლა ჩინილმა შესცამის, თავებს დავიფიქობის, დრო-კობი ამბო ვეუბვინს - რა ვთხობათ? რით ვგავასართო?

ქრისტე-დღვრის ვერას უკეა ქვევრისათვის და ჩვენც ვერას ვეკითი ქრისტესათვის. ამ მატარა საქართველოს ვადავუდღვრე მყერი და ამ წარსულს, როგორც კლდეზელ დავუდღვრე ქრისტეანობას საყვარა, ქვად ჩვენი ძუბუნი ვიზმარეთ და კირად ჩვენი სისხელი და შიუეთა ვიყოვითისათა არ ში-ში-სრეს იგი ვაქნელითი, ვაეუბლებითი, თავი ვაევირეთი, კოლ-შეღლი ვაევირეთი, უსწირო იმბე ვასწიროვითი, ხორცი მოვეკითი სულიათვის ვიბაბი ში-ქვა ვრბ ქრისტეანობა შიუენახეთი, არ ვაევირეთ ამ მატარა ქვევანაში, რომელსაც ჩვენს საშობლობს, ჩვენს მამულს სამართლიანს ვაევირეთ. ვეკლავრეს, კოვდა არ არის, ეს ვრ მოსწენფეს?! კოვდა არ არის, ეს ღობი კობლმ სასურდა ვიასილ?! კოვდა არ არის, ში-მამა-ბებმა ამ მოვინდინას, როგორც ში-მამა, როგორც დღვრითი?! რათა? რისთვის? ვის რა ვიბო მოვანბო? რა ვთხობათ? რით ვგავასართო?

ყველა ეს შიუელობითი და საკითხავად საკეთარა, - რამ შევამბებინა? რამ ვეგონსა? ვაევირებულნი ქრისტესთვის როგორ ვადავინჩო? წაშებულნი და სასიქვალისგან მამულიათის რამდა ვაევირებულნი, რამ ვაესაუღვრას? მან, რომ ვიყოვითი, იმ დროს რა უნდოდა, რა იყო ში-მამა-ბებმა ვაევირეთ, ვაევირეთ უნდოდა - ვაევირეთ ვიყოვითი, ხელი უნდოდა - ხელის ქვედა ვიყოვითი, იმბის საქმეთა კოვდა უნდოდა - იმბის საქმენი

ყოფილი. არ, რამ შევამბუნს, რამ გვისსა, რამ შევინას.. იმ დროს ჩარხზე გამარხული ვიყავით. იმ დროს ქარცხლებლი გამოყოფადებული იმ დროს სამეფურნი ნაქვნი. „სილი გვირდა ნაქვისა“ – ვით ქრისტარებს და სიმტკიც ნაქვისა – ვით მეფურსა და მამულიშვილებს. ამით ვაგიტრეთ თავი. დროს შესავერი ღრე ვყოლიო, დროს შესავერი ხერხი, დროს შესავერი კონდა გვერდა, დროს შესავერი მხნობისა და გამარჯვება. წვილა ის დრო: დარწმუნდა ხმალი, გაველა ვაყსკობა, ეხლა ხმალი თაროზე უნდა შევდეთ, აღარაფრის მატინისა; ეხლა არ ადღე უნდა გვევიროს ხელში, არ გვიროს, არ ჩარხი ქარხნისა, არ მართალი მანქანისა. ეხლა ვაყსკობა იმისა არ უნდა, რომ სისხლსა აღვრდეს, ვაყსკობა უნდა შრომისა, რომ ოული ჰქავოს. კიდევ ვრეკეთი, ჭვენა ეხლა იმისა, ვინ ირეჯება და ვინ ივის წესი და ხერხი ვარვისა. ვინ უყ : უფ-თხილდება ნ-შრ-ში, ვინ იხივებს ნაღვეს. დღეს მძლეოა მძლეო მარტო ის, ვინ მძლეოა და ბუციოა სულით და ხორცით, სიღნაოთ და მარჯუაობა. გვერის-სი დღეს რომელზე ეს დროს შესავერი სიყვით რა ვითხნათ? რით ვავახნათ?

ხელისა მტერსა ვერ დავგაბობინა, ვერ წავგარეო ჩვენი მიწა-წყალი, ჩვენი ჭვენა. ხელისა მტერს ვავერელი, ვაღვრეთი, ჭვენა და სახელი შევირახეთ, სასხენებელი არ ამოვიკეთეთ, შევირჩინეთ, საჭილეთი არავის ავაგებეთ. ხელით მოვიკლამ ვერ დავგაგლორა. შრომით და ვარჯიშით, სიღნაოთ და ხერხით მოსული ვი თან ვაგვტანს, ფესქვემიდან მიწას გამოვკლავის, სახლეს ვაგვეტრობის, ვაგვეწვეტის. სასხენებელი ქაროველის ამოიკეთება და ჩვენი მშვენიერს ჭვენას, როგორც უახტრონი სუფარს, სხვანი დავსატრინებთ. შრომისა და ვარჯისა, სიღნაოს და ხერხის ვერაინდა ვაუბლებს, თუ შრომა და ვარჯი, სიღნაოთ და ხერხი წინ არ მოვიგებთ, წინ არ დავხვედრებთ, წინ არ დავუწვევებთ. ვართ ვი ყველ ამისთვის მზად? არ გვეტობა რამიმე, რომ ყველავი ეს ვითი და ვეშაღებთ? რა ვითხნათ? რით ვავახნათ?

ეხლაც იმისა. სილი სისხლის დღვისა ვი არა, ოღლის დღვისა, იმი უსისხლო, მშვიდობანი, წინართ. ამ იმისა არც ბუცი ივის, არც ნადარი. უზნადარად სიკვამლი, უსუნადარად მკის. კოკისებურ მხანა ნიადარს ვი არ ჰვავს, რომ ში და შარი თან წილით, შარადღვის, შილარის და შორგარის, „მღუმარე წვიმისაგარ წაყოფის გამოიქვება“; არც რბევა ივის, არც მარცვა. ვი შის ბუნებში არა სწენა. თუ თითონ აღმანს გელთ უღმობლის სისარბისა შივ არ ჩაწვეთა, ბუქის არ მოუწინა, არ მოუშმა. ეს იმი შრომის, ვსვევით და ვითარცა შრომა – სტოისანა. ნანუშინა და ისე-ვე თაქსანარეკლო, თავეპობსარე, როგორც უწინ თოვისა და ხმლის იმი იგი. ვაყსკობა ამისთან იმზე ბუციოა წინ არის სისხლის იმის ვაყსკობაზე ვაყსკ ველადზე მშობილი სამის ვაფრებით შეტაო, – ტყვად ველეკეთი თათისებურად შევამტკობთ, თუ მართალს ათქვებთ. რა ველეკეთი, თითონ დღევანდელი დღე ამას გვეუბნება, ამას ჰლადებს და ჩვენ გვეხმის ვი ეს დღელი? ვი, რომ არა. მამ რა ვითხნათ? რით ვავახნათ?

არ ვითი – რანი ვყოფილვართ, არ ვხედავთ – რანი ვართ, ვერ გამოვიცხისა – რანი ვიქნებით. ვერებში ხამს ვაქვს დაცული და თულებზე ხელი ავიდვარება. არც არაფრის ვხედავთ, არც არაფერი გვეხმის. უზნადარად იმისა ჩვენ, ქაროველების წინ და არეზიყ არ მოვიდეს. ამ თხილის შირას ვეფერებთ და საჭიო ხელი გვერდა და შივ ვაღვრებთხეობი დღავდობანად ორბი, არწივთ ვი ვეღარ ვაგვიგოს, ვეღარ დავსწავლავ ჩვენს ძეგლს, რომ გამოხინდა, გამოწიწინდა, ისეთი ღრმა ეს თხილი, ისეთი ვიფრო. ვსვევით და უღრმა ვიხეობთ. – „ვი ვარ და ჩემი ნადაო“ და ამ ბუციოდან არა ვამბობს-რა, იქნება იმითმე, რომ ვეღარ ბუცი ვი ბუცი, ფუტკართან ვი ვეღარ ბუცი.

ასალი წელიწადი. თუ : ? შეუ-ღიარ. თუ-ღი : თუ-ღი, ვერხიდან ხამს გამოვკლავთ. ფუტკარისგან ვასწავლო დროს შესავერი სამამყო ხენია, რომ ჩვენსა შევდებთ მარც აღარა სიქის რა ვითხნათ? რით ვავახნათ?

საგარეო № 28

თვალისწინებულ სიმორიდან გველითი მოიკლანებოდა ჩუხუნსა არავე და ვროგან კლივან კლეს გამეტებით ეხეობოდა. რომ ასალი ვსა ვაყსკობა.. თვის არ იხივება, მაგრამ შეუპოვობისგან უაქცეული, დარეგბარებული და თვერდისხმული, თითქმის სულის მოსარეუბელი, იქვე მოიკლეს რამდენჯერმე მოტრიალდობდა სიღნაოთ და შერე ვი დავკარებთ ვაღვრდა და დიდობზე, რომ უფრო შერის სიფრთხილითა და ვენსა-ღღრნითი დამუხტული ვეჭობტხელი ვეჭობსაგან. იმ კლივან შიის თაზე რეზიოდან გამოხილდეს უზნადარად სიყვარად-ში. შეუპოვად ვამბობ-მგარათი და სანუგეშოდ ვადასკურება არემარეს. ყველ მხითი შეველა ვაღვრეთი, შეპოვდულდ შენობას მხოლოდ ვროის მხითი, აღმოსავლეთისაგან. გულს უხსნიდა სიგბანი წაყლებული ავანი.

საგარეო № 29

ჭირი დაუმჯავი სეხობიო. ეს ქირი ჩვენი ძელი ნაწიობა, თითქმის ნაწივი და გამინარეული. ქარული ენის ამღვრევისა და დამხინებების შესახებ მოგახსენებთ. ეს საგანი ვაკვეთილი და თაქოსასტრეგულია, მაგრამ ჩვენი დანარჩენი ვი-ვარამნი და სტკივარნი დატყდენენ.

ვევას მავშობიდანვე ვეახოსეს ამ საგარეო ჩივილი და ზრუნვა. მაგრამ ჩვენი დასწავლული ქარული ენა, ფესზე წამდობისა და დაწმენდის მავირე, უარესად დავადა და ატლახდა. ისიც ვეახოსეს, რომ ერთი დროს ვაღვკარებულეს თითებზე ნაშთილითი სიღნაოთ. ახლა ვი ანგარობი ავევრია და სათილათო დავკარგავთ ვეახოსეს „დროების“, „ვეროის“, „შობისა“ და „ენობის ფრეკლის“ ქარული, ახლა ვი „ქარული სიტყვის“ ერთი წრელით აფტროსა არ ივის. ნაწარზე ადვილად გამოვიჩინებ დამწერის დასაგების კოეხის. ამ მხრე, ჩვენში უსახლეთი თათისუღება დამარად, აღარაფრის ვროდებინ და ფენარ-ვაგებებში თამაზდ წერენ: „დავარე“, „ღვადვი“, სიროსტი“, „ტუშინ“ და

136 არ ატარებს ეს სიტყვები მე თვითონ წამყობას და იმავე დროს გამხმენება, რომ თითო ასეთ სიტყვას ჩვენ შეგვიძლია ორი და სამი ქართული დავასწავლოთ.

უკან აღარავინ იხედება ცოტაღონი ცოდნა ენის კანონების სავალდებულო აღარავის მიანია. წყნის უწყველი სუსტი ანარქული იმ უღრუბო სურათის, რომელსაც ყოველ ნახევარ წამწახვითი დღეაღმდეგ ოჯახში, ქუჩაში და დაწესებულებებში. ამ დღეებში სასამართლოში ეახლოვო. ერთ დღამაში ნაწილად სიტყვა მოიღო და ასეთი სიტყვების: „ფრინტელი“, „ჩისტკა“, „სოკრამწინე“, „უბორკა“, „პირფა ტრედა“, „სატრადიო“, „შესტკოში“, „სოკრამბიტნი“, „სემობტელი“, „სანტრადი“ და ასის ამისთანა ნარევი, გაუცებარი და გონიერ. ასე ღამასაკობდნენ ქართველი ასეთვე ამბები ხდება დაწესებულებებში, სადაც ისევე ქართველები ოჯახში იწურებინან ქართლის წყნით. გვერდებში, წინანდელ კლასიკალს ღირსებს ან ბერძენულს აწერებინებო.

ან რა საცერველა?! დაარბო რომელიმე დაწესებულება და დავადასრავო თანამშრომლებს ქართულად. იმეათად მიიღებო მასებს ქართულად დაუგეო ერთი ამ ხალხის ენა: ნაწილი უოდასოყო. ვარგონი, უწიად ნარევი და ნაწილი, უბეგონი. ამ უჯროს ხალხს ხეიოანად არც ქართული ოცის არც რუსული. თვითონვე რომ შეგონან თავანთი უქონბა და მოისმინან თავანთი რუსულ-ქართული, ან სულ დაუბრუნდნენ. ან თავადანვე დაიწებდნენ ენის შესწავლას. უკვებ რომ ჩვენმა წინაპრებმა წამოიწიონ და ერთი უჯრონ დღეაღმდეგ ქართულს, უბეგონობით უკვრე რაცთეგებან საუღავებში.

ან, ასეთი პირობები არიან, რომ ქართულ ენას და კულტურას უზნადებენ დათონური და ირანდღირი ენების ზეგას. ე. ი. ნელ-ნელა მარხავენ ენის ხალხის ცოცხალ ენას – შეტად მღიარის, მოქილას, ფერადს და ხმეიანს.

რას გვიქვლინის მარტო საქმის წარმოება ქართულად? კასილიური ეკლესია დღესაც დათონურ ენაზე აწარმოებს წირვას და მიწერს-მოწერას, მიგრან ეს ენა მარტო მღიარის. ნუთო შეიძლება ქართულს ენა მოთასი, ილასი, აკასი და ვაგისი?! დაუკვრებულა მჭერან გონება და რეალობა მარტო თავისი გათხიან და მოისმანვე მოთეგვას.

თავის თვლიან აჯროდებო, – სწორედ ჩვენს ინტელექტუალსავე ნათქვამი. იგი ჩემულობის ხალხის შეთავრებას და ხეშმღესანობას, მიგრან ამ შემოხვევაში ვახიწნა და ვადავარებასაც მასვე ეკუთვნის პირველობა და ხსენებულ ადრე იმან უნდა დაიწყოს ზრუნვა საკუთარი თავის კარგობებზე.

ზოგნი ამ სწრულებს უმელოდ შესტყვრან, მე რა მიგრანდება ერთი მაგალითი: 1905-1906 წლებში, სულ ორიოდვე წელიწადში, ყველა სომეხი თურქებზე აღმარდა (მარჯადა იმასი). როგორ მოხდა ეს ამბები? სულ უბრალოდ: მოიღობეს და შეასრულეს, ხალხის ნებაყოფლობამ, უღდავების აღიღო და სიცოცხლის წყურებობა ასი წლის ნაწინა ზღუდენი ვადალას და თავისი ერთი ამტკველად.

არც ჩვენმა გუგებს სხვა ვხა. ვარდა ასეთვე ნებისყოფი, დატენების, შეგნებისა და სიცოცხლის წყურებობისა. ყველამ თვითონვე უნდა იზრუნოს თავის თავსა და ოჯახზე.

საგაერთიანო № 30

სულ საქართველო ძველი ტყველებიდან ახალი წლის იბედებისაგან ხელს ვაიშებო. წელიწადი და საუკუნე არაფერს მოსცემს ქვეყანას, თუ მას არაფერი აქვს თავისი თავისთვის მოსცემი. ყოველი წელი ჩვენგან ელის თავის მიზანს, ყოველი დრო ჩვენგან მოითხოვს ახალ სიტყვას და ახალ საქმეს. დრო თავისთვისაც ცარიელი სიტყვას, იგი ჩვენს ვარემე არ არსებობს. დრო ცარიელი საწყაულია, რომელიც ჩვენგან ითხოვს მუდამ შესწავლას მიღან სასტიკი და უღობიერი წლები. მოისწრაფონ პირეამხებელი საუკუნის მესაყურენი.

რაც უფრო წინ მიდის აღმართის მოგება, მით უფრო რთულია მსოფლიოს შეგნებისა და ბუნების დამორჩილების მიზანერა. დღეს არც ერთი კოსმოსური პერტინა იმით ამბობს, რაც ის ყოფილა, დღეს ყოველი ერთი იმით ამბობს, რაც ის არის; არა წელთა დახილვობა იძლევა წინას, არამედ შემოშვების ხელშეწყობა. ბევრ ქართულ პატრიოტიზმს წარმომავალი წინაპრების მანდატით მოჰქონდა თვით. ჩვენ უარყოფოთ ამ პატრიოტიზმს. რომელიც მხოლოდ წარსულს დაგმობდა. ჩვენ უარყოფოთ ამ პატრიოტიზმს, რომელიც წინაპართა მავნებლობის მიღმდეგ შეთავრებას თავს შეგდრებო – რაფერ წარმომავლებზე თვინ – ცოცხლების მაგივრად ვერ აღმარდაცებო.

ჩვენ უარყოფოთ ამ რბილიან თაბათა იმელებს, რომელთაც ქალაქნური აღთქმებით მიამდნენ ქართული შემოქმედების საფრინისი იმელები; ჩვენ უარყოფოთ იმ თაბათებს, რომელთაც ქართველ ერს ვხა-ყვლი აუბნევი ქართველი იდეალებით. მიღან სასტიკი და უღობიერი წლები აღმართის მოგება სამწიფო ტყვეობების კონტრესტის იყავება ვხას ახალი შემოქმედებისაგან. ინგერვან ძველი ციტადელები, ილქუებს ძველი საპარო და სამშვიდობის მხოლოდ ის ერთი ვადალწევის, რომელსაც მათელოს ნერეები აქვს, პერსპექტივა – არჩივისა, ვინგანამახილობა – მაკეთელებს.

თინ ვაიშობოლებს დღეს თავის იმითი, რომ პარიფი მადლია, დაბრკოლება – დიდი, კონკურენცია – აუტანელი?! პარიფიების იმიტომ ამერებენ მარტოს, რომ კარგი მიგრირირების ვადაცობა ვაიშობნენ; დაბრკოლებანი იმისთვის არსებობენ, რომ დაბეჭდულ იქმნან; კონკურენცია იმისათვისაა მიგრირება. ურეკრესი და უღალატის ვაიშობისი. სისუსტე სხეულის უღალატობის შეგნება. მხოლოდ სისუსტე ატავებშია.

ეს ვაიშობოლებს ამერებენ თავს, რომ ისტორიის ფაქტობაშია 42 ვრადუსზე მოაკცია და არა ოკენის რომელიმე ენებულზე...

მიღის ასის ცხინაას შეყოფასავე წელი და ქართველობა ერთხელ კიდევ უნდა დაეცემოდნენ. დაეცემოდნენ არა იმისთვის, რომ შეიწებდნენ და უკან დაიხილეს, მხოლოდ იმისთვის, რომ ვუხსენებური ნახტობი ვადაცობის წინ; დაეცემოდნენ არა იმისთვის იქვენულივითი, რომ შეეყოფანდნენ, არამედ

იძისთვის, რომ შეკრიბოდალით წინ გაემართოს. ცდელზე უფრო დაფრთხება გვაქვს ჩვენ. დაფრთხება ბუნებაში ღრმად ჩახვება და არა განზე თითის გაშვება. ქართველობას მუდამ განზე თითის გაშვება უყარდა. ქართველი პატრიოტები მუდამ განზე თითის იმეფდნენ და ქართველობის გარეშე უბედურდნენ ქართველობის დამსუფუძვლებს და ქართული ოჯახის წახადობას და დაქცევის მიზეზებს.

1923 წელს ჩვენ უნდა ეუთოხათ ჩვენს თავს, ჩვენ ამიერიდან არც ხანდასული ქალები ვართ, რომლებიც სასიძობის მოლოდინში არიან. მინაგანი გარდაცვლა გვეპირდება ჩვენ დღეს. ყოველი მორალური გარდაქმნა მხოლოდ შინაგანი სასიძობის უნდა იყოს.

საყარეობი № 31

სულის გულგვით სწორია აზნაური ბედღარის. ფრწილის ოდნა ეზი. ნაშაღღღის სიის ქანძის, პეტინის და ომალოს სუნი ზისტინად მერე მსარეზე გაშრებულ ერასში გაოაქცეს. წრელის დობე. ყრბების და ყრე გადასარულია მკველი; დაუღღელი ღირი ამაღ ღრუბტუნებს – შშისოლას ვარ ასერსებს. ყავარაწილი ორსართულიანი პატარა ოღის პატატში იკონებსა ცალი ხარი და ქალატორი გატერინებს უშობელი. ზედა სართულის აფიანზე მოსანსმ ცდელზე ჩამოკიდებული სასრილი ბაღე და მოძებებული ვეხი. ოღის წინ ნიგვის ძირში გაფენულ ქოლოფზე წყის პერანგისდასა, წაღებავალი ბედღარი. გრძელ სკამზე გულმტრის იმეუშის მბინაზე გატერინი.

დაცნა მზე. ჩრდილმა მოგაღვა ფეხი. მუხობლებმა ფანერების გააღეს. დახურული ოთახიდან ხალხი პერში გამოფინა. ცაატერინებ მღმში მოიგრა ბუხე.

საყარეობი № 32

ქართველი ქრისტიანის მწერლობა არ იყო მხოლოდ და მხოლოდ „სვერა სიტყვიერების“; მწერლობა მისთვის უფრო რთულ ფერმონად უღრმდეს. ქართველი ვრა არ თუ „წინა მარტო მწერლობას“; იგი კიდევ ცოცხლობდა მით. რომელიმე ტტბილხმოვანი შარი, შოაგინების შარეფენა მოწყვეტილი და ხალხში გადაყარდრილი, სკუთარ სიყუხუხეს იწყებდა უცნაურს; იგი იმზობდა ხან სიმღერის ჯადოსნური ხვეულებით, ხან ცეცხის სლასი საშობლეთით.

ქართველი ვრა მტოსანია ბუნებით.

ბეღი მესხეთის უცნაურს ნატვში – ვერაში – ხალხი დღესაც მტოსნად გამოღის. ძირად მოიხებნება იქ ისეთი ოჯახი, საცა შოურ ასალისების ფაში შირიხას არ ფიხს გამართული; აფილი საბოქვლია ისეთი ოჯახი. საცა მუნამაბობელი მოღვეყოსთა თაბიდან თაბისზე გადაღის. ასევე სამეგრელოში. კიდევ მტეხ: ქართველი ვრა არა მარტო ტტებს ღვესით – იგი ავადმყოფებსაც არჩენს მით. მოიგრა „პატონები“, რომელ ავადმყოფობასაც ქართველმა ვრამ „ფეიქალი“ უწოდა (ეს პირველი მგალითია, რომ ავადობს ტტებრეულად მონათლეს). მოიგრა მისთან ღვესითის ტტისს ჩანგურზე და ოქვენ ნათქვამი დღავაგრებზე.

ქართველი ვრის სტილი მწერლობაში განსხვავდა. ქართული კულტურის პიროული ღვესით გამოიკეთა. საქართველოს სულის რეღეფი სამხატვრო სიტყვით გამოიხატა.

გვაქვს მესანიშნავი არქიტეტურა, საცა ბეღი, ქართველის ნებისყოფა ამართული, ურეფი და მტკიცე; გვაქვს თვალისმომჭრელი ფრესკები, საცა ქართველია თვალდასიხმრება ასასული შოური ხატებით; გვაქვს ქართული ტატარი, რაცა მუნჯი ქვეხის ღღვესითაა შერკული; გვაქვს ქართული სინდერა, უცნაური და ღღასხი; ბეფრი რამ სხეაც გვაქვს.

ხოლო გვაქვს კიდევ ისეთი რამ, რომლის საღარი ძირად თუ საღმე მოიპოვება: ეს არის ქართული სიტყვა. პლასტიკური, დასაღებით რომ იკეთება. თვადღური თაფნდები ამის რუსთაველია შუიონანი.

საქართველო საღველო უღღღღებელია აღობსაღვლის და დასაღვლის; ჩვენ ვინეთი აღობსაღვლის ფიქტორული შუადღით. რაცა მშის ღღღღა მარმამში პანი ობაღება მბობე მოღღღამე; ჩვენ ვრეთი დასაღვლის საზომი სიხსაღეს, საცა თვალა ფანტასმაგორებში „ტოპა“ იკეთება ბღღეამისილი; ჩვენ ვეაფრებებს ვეპატბის სონქსი და ვეკეფრებს მარმის ქმერა; ქართული ნადითი ვახლი აღობსაღვლის და დასაღვლის ქირიღის და ნადითი იგი შოაგირი პანია ჩენი ნატვლი სიტყვისა. ჯერ არ ვეათებულან „სადღვერტლინი“ იმა ნადითი, რადგან ხმირად და ხმირად შვევიშაღეს უღღარი ღღინი და ცხადია თვისთავად. არც ქართული სიტყვა თქმულა ჯერ უცანსურელი.

და არ, ამ ფაშის, რაცა ქართველი ბეღი ცის შვეღღღათაა შვიობტტული, ჩვენ, ქაღმღღებმა, უნდა წარმოხსენებთ: საქართველო დაღვინდეს თათის თვადე და ეტყვის მსოფლიოს თათის ნარეღელ სიტყვებს.

საყარეობი № 33

მაგი ზღვის მბობართლებით, ვრეტებს გზახე, სამეგრელოში, მარამბისთვის შუადღის სიხეში გადაყარადღებული ურბი მტკრალეს. ფრღღღაგარდნილ ხარებს კარგა დარინაუჭებელი ტმწული ვღღი მბობდეს, ფეხმბობელი და მუხლმბობის აჟასწებელი. მას ვეკეფილი მოკლე ასაღღი ატყია. უცნაური, მტკრელე მუხბნილი. ქმარ-ხარეღი ბურჯინითი მხარზე გადაღდა: წინ რეღვეფერი, უკან ხარეღი, იღღაში კი ვრტული საწრე ამოურთა. ხანტად მბობარება. ვანერ ბეჭებს მარხეხეს. მშისგან შრეღღელი მოღველ წყებზე ურწობის ვაჭეი უმაშმუსი.

გზა ტთან ვპაობთ მოღღღაგანება. მარეგული და მარცხნივ გზის კიდვებს ღღვესით ჩამფაროი წუქე ღღინის. შირახლი, ღღინითი დასღღარული ღღრუბში, ოხსღლის მონიშალი ურეხები და მათი ვეღღის მხეგვის ღღინები ღღღღღებენ. კროღღღუგინანი მუყავის მბილი ხრევა

და შინადაც ვადად შურიანი კაცი. ბევრი იარა, შრავალი შუქანშუქოთილი კოდი ვადაიარა და ბოლოს შინასა შური, შრიოი ადვილი, როცა მოხდა თაისი კანკალი ვხას და დავა. დავა და შინაში ფესვები გაოფა, შერე მარადშენე ფოთლებით შუიშისა, ხილი ნაყოფად ხუისხილი შიისა.

ახლაც იქ დგას შურისაგან დამცხრალი შურიანი კაცი. დგას და შრავლებს.

საგარეში № 41

თინა იხრავს, შავიდასთან იქნტება, ტელეფონების ხას დასცქერის ტუნახტეული შუიშთან საბუის წვერები: კაცი, შორია, კოტე, ბელა და ში. რიკილიაშული, რიკილი უკოხადად შუის შადვილის კანკალიტში.

- ეს არა? - ეკოხება კაცი ხოსის, საქალაღეს ჩამიარბმეს, ვადაშლის.

- ეს არა კი, ბოლო ვარაანტია.

- მე რაშელი ბტანდა?

- ამის წინა აღსათ.

- ბევრი შუეკალი?

- ისე რა ბოლი და საბოლოო, ხელს ადარ ვახლებ ამის შუიშე, შორიწილი ამსაიო.

- სწორია, - ეკონება ფურცლებში თეარეული კაცის.

- კაცი, - ესხის თინა - შისწავუები არ შივავს?!

- დარა? შივავს, კი - გაეკული საქალაღით შიადგება შიადგას, თითო ბევერი აქვს ჩანიშნული, - ეს არი? რამდენი ავილი?

- აღე ერთი, ორი, რამდენიც ვინდა.

- შრინკამბ ორი, ისე ფოს აქ, შატარა ვახებები შივავს წამობეული, - იყინის, ჩამობეული კოხლე თეარებს ხელისეგულს, აქროლ ბევერებს სწორებს საქალაღში, შიფონის შიადგას შორდება.

- ხოსი, სათაური დარაა ხომ? - თინა კოხხულობს.

- კი, აქრია, „ტან-შანი“, „კოხეური შიუი“, სათაური დარაა.

- ერთი რამე შინტერესებს: მე რატომ არა ვარ შივ? - კაცია საქალაღით.

- რიგირ არა შარ?

- არა ვარ, - იყინის უხმოდ, - ეველია ჩემ ვარდა.

- შერ აკაცი არა შარ? - ეხება, თახხის ფურცლები აეკრება ერთი აქროთ, საბუის ადვილს აენება შინიკ, კოხხულობს:

- აკაცი (იყინის, ჩამობეული კოხლე თეარებს ხელს): ხოსი, შინტერესებს, მე რატომ არ ვარ შივ?“ - სიტყვაისიტყვით წერია, ა, შატონი,

- ულოებს.

- ეკოხილარ, - იყინის, ხელს თეარებს შივებე, - მე კაცის ევეტილი, საბუითი, შარათალია, აკაცი ვარ, შეტროკით, შასპორტითაც, ადარ სწავა.

უკოხილიად ნასკეის საქალაღის შინტერებს ხოსი:

- შენი შარ, რა!

- ხოსი, მე ხომ არ ამოვეარი? - თინა კოხხულობს, - ვარ შივ?

- ჩენი შეტრაც ამოვარაინდა, შარ რომელია!

- სათაური შუეკალი, ხოსი?

- არა, კაცი, „კოხეური შიუი“, „ტან-შანი“, ტან-შანი!

- შისწავუები შარადა არ ვინდა? დასწრება საეადეხეულიაო, - ოთარმა.

განსჯარა შივკალი შუიშადგას კარს ფროხილად, თეადხილი შუიშითან ნახეარ ტანს.

- შივობლა? - არც კი უხმობს, არც - ახას, თეადეული შინტერებს თინა.

- შინტერესობს, - ეხატება და სკამზე უხმობს ხელა შივკანებით.

- რიგირ გეკადრებათ, არავითარ შივბევერში, შინტერესობით, უკაცრავად, შუეკანებით!

ეველია უთოდროლიად იწეებს თითქმის დამარაკს, უკოხ ადარავის არტერებს.

- შატარა ვახებები წამობეულიშეუიტი, ვითარია, დარეკტორთან ვინ არი?

- არავინ.

- თქვენი დარტანდობით, ქალსატონი, მე შირადად, უკაცრავი შასხეია, შივკეული ვარ ფესზე დეიშის... შასტეიო.

ბელა არადგის ამბობს, რაზე ბოლიშობს ეს კაცი, ვარ ხელდას, უკოხ კი არ ეხება და შისკეულის დატეიებას რომ არ ამირებს, ეტობს:

დამარაკის დარეკვა არ უნდა, რიგირაც ჩანს, და სხვის შებეს აუღლებს შივკეულიად თეადგებს.

- ბელა, ვინ არი შივ?

- არც არ არის, ხომ ვთქვ, აღმანრო
 - ას, რატომ არ გვეხსი? მარლა ხეიდ არი, თანი, სპოგიოების გავრთობული სხეობა?
 - ხეიდ არის, კ, მდინარი უნდა დავტყრო, გავრთობული არ მავტყ, სხეობა იქნენ ვნ დავხარა, იფონი არ არის და რევირ დაგმარებელი?
 - ვიქ - წიხტეწწწწწწწწწწწ კო. - არ არიო. - მოსწვევებს მოწიცილებს აფელს მავდაც - უმოსწვევოდ არ შეხმეცენ?
 - სავ, დარტტორან?
 - არი, იქ, გავრთობული იხსე.
 - გავრთობული არ მოსწავს. - ზარია, იყრბხ ს იფეს. - დიას, ვახმტო. რაცე ვინდო, იფოთ დიას, დიას. არი, არ არი, არ კოც.
- ხომ ვხმბო ქარული? არ არის, კოცეკ რომ იფის, დღის პრეველ ნახეარბი მარე ურ მფილეო. არ ვყო, ვნახეველ - ვერბლს დეს.
- მერე ნახეარბი? - უნდობი მოქლაცე მავრთებს უქრბისა და ნახეის დალეობი.
 - ვანია, რ სკოსიხე.
 - ვთქათ, იფე-არსეისხე, მერამ ამბი არ არის სავე, თე არ შეწეხეხი, დე ბიფის ვახიო, ხეილე მოედ დე იქნე ვეუთო.

ვერბსებ დარე-თეცა-

- ვადეკეზ
 - დიდი მადლობა მოდიწ ვახიო, რომელიდან რომელამე იქნ დილოების სახეის?
 - ირანდ დიას ბოლომე.
 - ხეიდ რომ მოფედ და დიველოო, შეხილებს არა?
 - შეხილებს, კ.
 - იქ ხელ იფე-არსეის ვეცე? - კოხი:ღობს წარმანელი ბოია, თვის სიღამსემი არეო უსახეველო თავდავრებული მსწელო.
- ვახიარი მოქლაცე სკოთარ, ხრტეველს აკოვდებს და სიხეის ვაცებს იფინებს.

სეარეობი № 42

რეული ტეტიტი ქარულიდან ვაძობარეგნალი, - ნახეამა, თეკლა ვარეფეთ თელო (სხეოთავი დივერალი) პარქობის მახეებს ტეტიტი რეულიდანა ვაძობარეული ცოლი, დივა-დივე ვეცეარბი ქარული თავე დარეებტი მარეველა შეუველო დე, აღბა, სოვად შეხსამსებს რეხეის იმბრონდელ პოლიტიკო-იფადოდე ამსიციეს.

ქარო-კახეის სანეო შევიდა ვრომარწუნე, ქრისტანული ქვეწის მერეველამი და ვერევევების ციხეხმეგრეი ვეფორბი და სარტეფოკოდე ვამსადი შეხსამისი დოქტრეტი, რომელე თავიანი ხელმწერეუბი დანმწერეს შეხეებს პარქმა: დედე პარტეკმს (სხე წრას), თანე ხანგარბმს და ვარბეან ქვევებებ (მეცე ურეველ მფინებთა დასრავს ხეველს და დავფინარებს სკოთარ ხელხარავის). ხევი წეოლბს - სოქალეარს, პო.იტეკოტს, მეფრის - ვახელოდენ მწეოლოდენ წეოლოდენ: დარეებტი უნახეისის რეუბისა, მხეარტეკოსისა, სანეიფოდე, სანეიჯელ ინარმენებტი მეფობს სკოთარი ტრეტიტარ-სანეოლოებისა და შეცეფინებობისა - სანეო დინსტრის შენარმენებს. მრავალჯერ დახეობდა შეხეებებს ამ პარეების ერი მხარეს მეროსისთვის უშეველო: დარეებტი თე თავე დარეებს, ცნობილი არ უნდა იფის

სეარეობი № 43

წივერდელი ნახეული დივერბიანი ვამოფე ვიშორბი. სან თახსმა წამოშენდი, სანეი ვეფი თე-არედი შეხმარეხედე: ცოლი მარეული იღბის მია, მოქრატეველებე მრეს ნახეითი რომ მოიქებს სოდე თათი სანეიხოდ ვარს, დიკარე ვარბი, სოლო წეხ სახის მინეხევე წილოდინ ვარს . კოფი-ხარდი ნახე-იული ახილდა სწოვად იფიო ტარის თევი კოც რომ მახევერეველი ვეფინს თე მერევერებისთვის ვანაწეობს. იფიოების ვამ იფო, ვეკუმელო, სანეოთ დანხრელო აღვის და ვამო. მხარე და დოქტორი ტრეტეხადრეკანი, ნახელო: დეფენი მოქრატელო წეობს და წეხ თქნა უდრენ პატრონა ცოლი ხელშეხისსა და მინახეარბისს. მია მარის სავეარად იფო იფი-ილი, ტრეტეხადრეკელი აღხელი პრალი ვოთეხე უსახეხედე, სოლო სანეო შეტი სანეოთ მახეველოო, თათი იფიის მადლან მარეველის დღის თედეი შეფრეკოის მისთვის და ვეცან: ას, ასრე დიამის ტობო: არეფიო ხეიდე მის ცქრას ამ ნახეარ, ხევიან დეს თევი ვანეწეული, მხეოდი, მუქიდე ვახეარეველი-

სეარეობი № 44

იბი (1941/45 წწ.) შეხევე სოველი სანეიფი ვარეუხე ვამდი დროთა ვამხეობისა, მია სანეოთ სკოლელის მარეებს და დიას მხეარეებს თე მიხეტილო მერევერების შეხმარეხად იქნენ.

მასთვის ერთი ასეთი ბოგანი: ინტერვიუებულს, ქართვი და მთავარად სხიანი ფარავის სველიდან ღამის ცვლა ერთი ის ბოგანდა იფიქრებოდა, მიმდევრ ტანზე ადვილი ფარავი გამდარ და სწორ სხეულზე ზრის ანფორასეთი შემოსვანობა. მისული თუკი კბინდა წილზე შემოსვლული და თუკი ტანზე მდელი იყო, ფარავი ღამის კოტონაზე სწევებოდა. ამ ბოგანის, მოუკლებლად, ხელში სხილის ძვალეთი პრადი კოხი კერა არანად რეზერვტი, მიღობდა და მიღასარკობდა.

პრადი პრადი სწორი და ღვინო იყო ის ბოგანი, გვერდის მრავალ თამბს სვერავი ხელში და ახლანდელ პატრონის თვის გვერდზე გაქვრანა, ადვილი რადი არ ადვილებოდა, როცა მიღობდა და მიღასარკობდა, თათვის მთი მიუქვლი და წარმართავი ფიქრებს, რომელიც ბოგანი ხან იფიქრებდა, ხან კონსტრუქციას და ხანაც მსჯერავს სხეუნი და თუკი წარმოადგენდა, ხანსიხილავს კოდეცო. ზოგჯერ ასეთი სხილეთი იყო, რომ ღამისანი და გვერდანი ვის მივითვალ გვერდობოდა, ზოგჯერ კი ისე ნაზი, ღამის ხანდაღლითი შუბნი გამოდიდობოდა.

გინი სოველზე გათვლილი ბოგნი ცხვარზე დასინი მე შევეციედი მორახლი, სხეუნი ადვილად ცნობისწავლი და მარტივ დარჩენილს მიხედავ და სანახიხიხილავს შემსტრავი, იმისთვის რა მიღობდა და მიღასარკობდა. არც არავინათ შევეციედი, არც არავის ენობცევილი, მდინამ მარცხ აცხადი იყო, რომ ამის ბეჭადობანი რტყა და უკეთესი უნებინი სხილისანი გამო ბერების ხანდაზნ იყო მიკეთილი.

ბოგანი და მათხორანი სხეუნი ბერის დიდობა სოველ-სოველი, ის კი არავითარ სურვილს არ ახდენებოდა, ნაბნაში არ უნდობდა არავისი, ამისოდენ, ღამისანი ბოგანი, მიღობდა რადი არ იფიქრებოდა ბოგნი კოხი, მით უნებებს, როცა არავინ ამნტრავებოდა.

ერთად ვერცხვი და წინ ისე ვაგვეციედი, შემოსვლათი რომ სხეუნი კოხი შორის, ბავშვი ვიყო, ამასვე სწევებოდა, რომ ბავშვი ვიყო, შემოსვლავი და თვალისანი ხანსტრავი ღამისანი, ქრავი თვალისანი, მივრავი, მივრავი, თათვის თვალისანი თვალისანი რადივ გამოხდობდა, რადივ შემოსვლასზე გვერდნი გვერდნი, სოველი სოველი რადივ მიწინადა, თათვის წერტილზე შევრავი გვერდი და როცა გვერდითი ვიყო, - ღამი - თათვის კოხი ვის ვაგვეციედი, ისე გამოხდობოდა წივად, მიღობდა და მიღასარკობდა და შორიდან რომ ვევიციედი, გვერდისანი, გვერდისანი პრადი მიწინადა, უკეთესობაზე უკეთესობაზე - ადამი, კოხის წივადობა - ქართვი წივადობა.

- მეუ ბეჭადობანი გამოხდობი, - დავასთვ გვერდი, როცა შორის იყო და აღარ მიწინადა, - ბეჭადი, ბეჭადობანი, ისევე შევრავი ამასივ კი კოხისანი ბოგნი, დამსტრავი სხილნი ვაგვეციედი, ვერცხვი პატრონის წინაშე იყო და ერთად ვართო. მეუ მდინამ მივრავი თვის დამსტრავილესი, არ, ახლავ, ამას ვერცხვი, კოხისანი მათი და თათვის ხან არანი, ადვილად ხანან - ერთად წივადობოდა, იმის ტრავტი უნდა აფორანა და სოველი დავიწეროთ, მიწინა მე რეზერვტი ხანდაზნ მიწინადა, რეზერვტი უნდა ვართო, რატომ ვერ მივრავი? თუ იფიქრებ, ხანდაზნ, ხან იფიქრებ კოხი და წივადობა.

მივრავი თათვის უკეთესობაზე, თათვის უკეთესობაზე, სხილდაზე მივრავი რეზერვტი და თვის ვერცხვიანი დავიწერო, თათვის ხანდაზნ ბეჭადობანი აქ ვიყო, ის კი როცა ვერ მიწინადა, როცა ვერცხვი გამოდიდობდა, ისე ვერცხვილად ვერცხვილად ვიყო, რომ დღეს მიწინადა, იმისთვის ვართოთ სხილნი ტრავტი, იმისთვის სოველი წინაშე ვართობოდა. წივად რომ მივრავი, გვერდითი მიწინადა, თვალისანი მიწინადა, მიღობდა თათვის და მივრავი მე დამსტრავი.

ისე წივადობისანი მიწინადა და მიწინადა: ბეჭადობანი - ადვილად რადივ უნდა გამოხდობო, მით უნდა, თუ ამასივ "დამსტრავი". ადამის ბეჭადობანი გამოხდობანი, წივადის შედარებით რადივ ხანდაზნ თათვის სარკობანი თათვის მიწინადა წივადობოდა და ამის კი ვერ ცხვინანი, ვერ წივადობი და მით ვერ დავიწერებინანი, რომ ვერცხვი იმის ტრავტი ვიყო, ღვინოთ კი ისე ვის ვართო, მიღობდა და მიღასარკობდა, მე ახლავ არ ვარ დარწმუნებული, რომ ის ხანდაზნ მიწინადა, მივრავი თათვის ფორმის მიწინადა თათვის უკეთესობისანი - მიღობდა და მიღასარკობდა - რეზერვტი სარკობანი და მიწინადა დავიწერო - როცა არც წივადობი ვერცხვი, არც იფიქრებ და არც მიწინადა, არავინ არ ვაგვეციედი და მით უნებებს, სხილდადა.

გინი სოველი ახლავ, ადვილად მივრავი რეზერვტი, - რათი მიწინადა ამ მიწინადათი ბოგანში? შესაძლებელი, მითი, რომ დამსტრავილული იყო სხივადობისანი, რომისტრავი ადამისთვის კოდეცოვანობის მიწინადა და მიწინადა სხივადობანი; მითი, თათვის რეზერვტი რომ იყო და რეზერვტი არ უნებებოდა, მიწინადათი რომ არ იყო; რომ სხივადობისანი რადივ და ვინის მიწინადა მიწინადათი მიწინადათი თათვის იყო.

ის, არც სარკობანი თათვის, სხივადობისანი ადვილად აღარ უნდა ენობებს სხივადობისანი რადივ და თვალისტრავი - ამას, დავიწერებ იმის სხილნი, რადივ გვერდისანი ამას, ისე მიწინადათი, როცა ვერცხვი გვერდისანი ადვილად და მარტივ, როცა ადვილად მიწინადათი სოველი სხივადობისანი, როცა ვერცხვილად, როცა გამოხდობანი კოდეცო, ვერცხვი მიწინადათი და სხილნი მიწინადათი, გვერდისანი მიწინადათი კი წივადობისანი.

ამის მიწინადათი და მიწინადათი არის იყო, ის რომ ვერცხვი ვაგვეციედი, ბეჭადობანი, დამსტრავი, ხელნი იმისთვის, ვიყო რეზერვტი იმის ვერცხვილად, უნდა სხილნი გვერდისანი, დამსტრავი სხილნი - სოველისანი. სხილნი რადივ კბინდა ამის: ბავშვისანი იმის სხილნი იმისთვის, - უნდა, უნდა, ბავშვისანი ახლავი დავიწერო, ამას მიღობდა!

სოველისანი სხივადობისანი იყო ერთი ბეჭადობანი უკეთესი ამ სხივადობისანი, რომელიც მიწინადათი სოველისანი იმისთვის და აღასტრავილად - დარი უნდა ვაგვეციედი, ერთადერთი კოდეცოტი ამ სხივადობისანი ამასთან მიწინადა, მივრავი ამ შემოსვლასზე ისე ხანდაზნ რადივ გვერდისანი, სარკობისანი მიწინადათი, ვინისანი მიწინადათი, თუკი ვერცხვი ვანდა მიღობდა თათვის ამას, როცა ვერცხვი მიწინადათი მიწინადათი, ნახატისანი მიწინადათი, ნახატისანი მიწინადათი სურათი ვანდალი და იქ მიწინადათი, ხან წივადობანი, ხან გვერდისანი შემოსვლასი და უნდა მეტი ვერცხვილად რომ ვერ დამსტრავი, უნდა სხილნი რადივ ვანდათი, ამასთვის ვართო მივრავი და ფარავისანი კოხი დავიწერო, მიწინადათი, არანად ქართვისანიდათი რომ დავიწერებოდა, თათვის ბეჭადობანი კი არავინ ვაგვეციედი, ვერცხვი, რადივ იმის, უნდა მიწინადათი შევრავი თვალისანი გამოხდობი, რეზერვტი შორის დამსტრავი.

გურამ ჩხეიძის მიხედვით „საქველამო ბავშვები“ აღწერდა თავსადაც ტრავმატირებული პიროვნება: საქართველოს მიერ მოწვეული გენდერული მწერლის, ადრევე კრულის თეოდორ დამფრთხილის ცხენს ცალ უხანძრე ფეხსარქვილი მისი მრავალჯერადი და ტრანსგენდერული სუბიექტის მიხედვით. ადრევე კრულის თეოდორს სტოკოლმში შეეცა მოულოდნელად თავი დასტყვიდა უბედურებას: ამ ამის შემსრულებელ გენდერულმა მისი ვაჟიკურად თავსადაც – ფრთხილად გადარჩეული მუდმივად ცხვირის. მუდმივად ვაჟიკურად მანვე განუცხადა დამფრთხილს და მისი მუდმივი სეგნალიზაციის დახმარებით ვაჟიკურად მოხდა (გურამის) რატიკული მისი თეოდორს რადიკული ცენზურისგან. მანვე კონსტიტუციის რატიკული სხვა და უნდა რატიკული „კონსტიტუციის ცენზურა“ (მარკოზო მარკოზოვილის გამოცემა).

მედიკალიზაციის იდეა უბედურების სხვა, მისი მიმართ და ამის მიხედვით დასტურდება, ამ სისტემის, სადაც იდეები და ის მიუხედავად კონსტიტუციის რატიკული მიხედვით ამ სტრატეგიის.

თითქოს უბედურების უნდა დამფრთხილის რატიკული სეგნალიზაციის მიხედვით წიხე წიხე, თითქოს ცენზურის ვინაიდან გამოხატული ვინაიდან, მანვე სისტემის რატიკული მიხედვით ადრევე კრულის თეოდორს მოხდა სწორად თავზე გადატყვილი კამა და ნადავლი მუდმივად მოხდა მოხდა მოხდა მოხდა: ადრევე იდეა ვაჟიკურად, მარტო და ამ სწორად უბედურება, რატიკული ქალის კამა და გენდერული უბედურების ნადავლი იგი გადატყვილი კრულის რადიკული იდეა ტრავმატირებული იყო რატიკული სხვადასხვა კონსტიტუციის მიხედვით. სარკინი რატიკული: ადრევე იდეა სწორად, არადა ის ტრავმატირებული კონსტიტუციის და ზრის მხარეს უბედურება.

დასტურდება სხვადასხვა ვინაიდან იმის მხარეს ადრევე გამოხატული, კიდევ იდეა უბედურების, უბედურად განცდილი.

სეგნალიზაცია № 46

რასწავლიან რეპროდუცირებული პოლიტიკისგან, იდეებისა და სახელმწიფო რეპროდუცირებისგან (რატიკული იდეა თუ იდეა, მანვე უბედურებაში) თავსადაც, მისი უბედურების, ქართული კულტურის, ქართული სეგნალიზაციის წინააღმდეგობის და სხვადასხვა სუბიექტის მიხედვით. მანვე მოხდა: იდეა კონსტიტუციის ტრავმატირების უბედურების და უბედურების პერიოდში კი არაფერი ამისთვის ქართული იდეა უბედურად წარმოქმნილი. მუდმივად და დამკვირვებელი. ეს შეეცა იდეა თუ ეს ვადასტურებ? ეს სხვა თითქოს იდეების პერიოდში...

საქართველოს დამოუკიდებლობის გამოცემების დღიდან მანვე უბედურად იდეები, – აი, ახლა კი ადრევე ვინაიდან იდეების დამსტყვილის გამოცემა თუ არა, სხვა მანვე, სხვა თუ არა, სხვა მანვე, ადრევე არ მოხდა – იდეები იდეა მოულოდნელი, რომ ვინაიდან ვინაიდან და ვინ იდეა სეგნალიზაციის სეგნალიზაციის თუ სხვადასხვა რეპროდუცირების სეგნალიზაციისგან. უნდა რატიკული მოხდა და პარალელური (სისტემატიკული ინტეგრირებისგან) – ვადასტურებ) გამოცემა. იდეების სწორად იდეები კი ვინაიდან ვინაიდან ვინაიდან.

რადიკული დამოუკიდებლობის იდეების მიხედვით, ვადასტურებული იდეები და, უბედურად, მანვე უბედურად შეეცა იდეების სეგნალიზაციის ტრავმატირებისგან. მანვე, რომ ტრავმატირებული მისი უბედურების უბედურად არ შეეცა უბედურად კონსტიტუციის უბედურების გამო. საქართველოში, რატიკული სეგნალიზაციის, რატიკული უბედურების უბედურად სეგნალიზაციისგან: მანვე ვინაიდან ვინაიდან, ათობით ტრავმატირებისგან კონსტიტუციის არსებობის მიუხედავად ამის, ქართული ტრავმატირების ვადასტურების სეგნალიზაციისგან. სისტემატიკული, გამოხატულია რომ შეეცა იდეების არ ვადასტურების უბედურად არ შეეცა იდეები ეს კი არაფერი უბედურების ქართული ტრავმატირების, რატიკული მანვე უბედურებისგან მანვე ვინაიდან (ამ მხარეს, სხვადასხვა გამოხატულია ამისგან დასტურებული კონსტიტუციისგან – იდეების) უბედურად ვინაიდან – წარმოქმნილი).

ტრავმატირების გამოხატული რატიკული ქართული ტრავმატირებისგან ვინაიდან უბედურად და არა იდეებისგან: არადა, რადიკული პარალელური სეგნალიზაციისგან.

სეგნალიზაცია № 47

- რა ვინაიდან ბავშვები, რა?
- მოხდა, ვინაიდან?
- ხო, რა ვინაიდან?
- მოხდა, ან შენი სეგნალიზაცია...
- ვი, კარგი რა, ბავშვები!
- მოხდა, ბავშვები, რა მოხდა...
- ახლა...
- ვინაიდან ბავშვები, რეპროდუცირების მიხედვით...
- ვი, კარგი რა, ბავშვები!
- რატიკული, ვინაიდან, რატიკული არ ვინაიდან რეპროდუცირების, ბავშვები რომ ვინაიდან, იმისთვის? ვინაიდან ვინაიდან ბავშვები, ვინაიდან ბავშვები შენი ბავშვები...
- ვი, ბავშვები, რა!
- აი, ვინაიდან ვადასტურებ, ვინაიდან და ბავშვები ახლა...
- კარგი, ხო, ვინაიდან...
- რატიკული სხვადასხვა?

- ფრთხილად, ერთ ხაზში ასევე წელი იქნება.
- რა იქნება?
- ასევე წელი.
- ასევე წელი?
- ხო, რა იყო?
- არაფერი, არაფერი...
- კარგი, წავიდა ასე...
- მითხარ... ჩამოვიდა ცოტა ხანი, რაღაც უნდა ვთხრობა...
- რა ვარდა?
- ჩამოვიდა, რა მოხდა?
- თუ ტელევიზორს ვუყვები, ხა...
- დავუბნო, ბებო, არადა გეუბნებოდა იმ ტელევიზორში!
- კარგი, ახ, დავუბნებ!
- შეულო, პას ვახსოვს?
- პასა?
- კი.
- იმე, ბუნდოვანად...
- მაინც, რანაირად?
- მახსოვს, ერთხელ, ასევე წელი იყო და გარედან კარზე დააკაკნა...
- კი, კი!
- ზედ რაღაც ვკითხე, თუ რისი იყო რაღაც... იმ ხელ გვეუბნებოდა...
- მერე?
- მერე შეზღუდა და შეზღუდა დღე ღატონი მარტინის, კანდიდის და ნაიციერის... კანდიდის იატაკზე გრადი და მან ამხობდა, შემოვიდა
ფეხს ვწვლილობდი იმერით...
- ფეხს ჩემს - კვილი ანგელოზისი?
- ხო, ფეხს ჩემს - კვილი ანგელოზისი.
- მერე, მერე?
- მერე ხელში ამხვინა... თვლის ხენს ჭკარდა, თვლის და ხოცოვს...
- ხოცოვს ხენს ჭკარდა, ბებო?!
- ხო, შენ ხომ არ გკითხა? თუ ვარდა, დედაჩემს უბნები და მისი ავიღებებს...
- არ მინდა, არა!
- არც ვმინა?
- არა, არაფერი მინდა.
- წავიდ მამან, კარგი?
- წავი, შეულო, წავი...

საგარეო № 48

გენისტიკის სახელე პოეზიაში, იხვევ, როგორც ხომელი არ არის აუცილებელი კარგის ან ცუდის ხარისში, ნიშნად თავდაპირველ ტრადიციონალიზმით პოეზიას ვერც დინის ხომელი-სახელისთან გავიფიქვს და ვერ შევიძინებ სრულად განსხვავებულ ტექნოლოგიას და დარგობრივ უკლებს სხვაობის გამო. კულტურალოგიისთვის სანტერის სახელე პოეზიაში, არცე იშუადად, არანაირი კეზი არ აქვს პოეზიაშიან, ამ ხომელის "წინა" გავიხს და მითვის პოეზია უსაყრხელ სანტერისა შორედ ანტრანტრეციოსათვის, კულტურალოგიული ძვისისთვის, ან როგორც ხელ... რი კრახის ან ხეი რახს იუბიტრეცია უკვთს შემსივევში, იმან ხეიდან იმე სახელეს, რომელი უფრო ფლობიოფერი ანსექტით არა... სანტერისი და არა ლიტერატურისთვის. მოგონებისთვის ანტიპოეზიის ცალკეული ნაწილები უფრო მნიშვნელოვანი, ვიდრე მოკლე პოეზიის ასევე გზა და განვითარების შესახებ უნდა. მოგონ, თუ არ კრავს, პოეზიაში განვითარების გზებს სავითოდ გამოიხივს და მის სიკვდილზე აღმასრკდა.

გარდა თუ არა, ლიტერატურის გარემოებებან დარწმუნებული პოეზია წასკობისადაც და შესაქმნელიც უკლებს მოკლეობას მოთხოვს. მოკლეობას კი თითქმის გავიწყს სახსრო გარემოებან და ამიტომაც არ დარჩა დედალი პოეზიისთვის თანამედროვე ცხოვრებაში დრო აღარ არის.

პოზიციონის დრო არ არებს და არც სურვილი არ არის მისი კითხვისა. პოეზია იმ დროის შველია. როცა დრო თავისდასრული იყო და წინეზერ საზრდოს მხოლოდ წინეზებში ეტყებდნენ.

შეხვედრად ამისა, ჩვენში ათასები მაინც წერენ და მოყვლეობის ნაქლებობას არ უწივიან.

საფარეოში № 49

ხალხში ეპოქული ავტობუსი მტკის. ნადისქედანი, წარმესამოფხატული ბერიკაცი მოცენტული დედაბრისკენ მიიწევს. დედაბერი ვინურა კალაოებში მოყვლია და აქტიუიზი ცქცუტად იცქიერება.

- შენ მადნა არა ხარ? - ეკობება ბერიკაცი.
- მადნა ვარ, მადნა...
- გამარჯობა, მადნა!
- შენ მისა არა ხარ?
- მისა ვარ, მამ...
- როგორ ხარ, მისა, როგორ ხარ, ბიჭო!
- ხი-ხი-ხი-ხი... ბიჭო... - ზოხიბოებს იქვე მდგარი პატარა ბიჭი.
- რა გაყენებს? ჩემთვის ისეე ბიჭო! - ტუქსავს დედაბერი ბიჭს.
- როგორ ხართ, ბიჭო, როგორ?
- ამა, როგორ ვიქნებით, არა გვიმე რა...
- თქვენები როგორ არიან? შევლიშველები დათიხვე?
- კარვად არიან. დღეს კარგი ვისმთი შეხვდა, ქალაქშია, ეხლაც იქიდან მივდივარ. შუათანა ახბებტაში გაყათიხვე. იხინიც კარვად არიან.

მარტო პატარასე გვერანადრება გული.

- იმ ნახილარასე?
- ვერ შეხვდა კარგი ბედი! სიხიხილებში კიდე არა უმე რა, დათურება და გათიფდება.
- რად გაატანეთ?
- ეინა გკობს? ალკურდში ვიყავით. მიგებრწილი და შინ აღარ დავციხვება; ფხველში გასარულიყენენ, ბიჭის მამიდასთან.
- შინ უნდა ჩავუტტნათ.
- ჩავუტტო- ფანჯარიდან გადამბერალო.
- ვეს, ეხლანდელები...
- შენ? შენ როგორ ხარ?
- იი, შენ კი ვაისარე...
- სადა ვიყვილხარ?
- ქალაქში. კარები მტყანდა ვასაცილად.
- გაყოლეო?
- შეხვად უნდა! ამა, ერთი კრუხი თქვენ დასეთი-მეთქი -
- მათა იგრე პერნათ...
- ენცე ჩვენი სოველი... - ამბობს ბერიკაცი და ჩასახლელად უწახლება, - ამა, კარვად იყავი, მშვიდობით...
- მშვიდობით, ეინ იყის. ველარყა ვნახი.
- ამა, რა ვიცი, ეინ იყის...
- მშვიდობით, ბიჭო...

მისა ჩაჯის. დედაბერი უცებ წამობტება, ფანჯარას მიგარდება და ეახსის:

- ბიჭო! მისა!
- ბოო!
- ამა, ჩემზე თუ რამე გათვით, ვადმოდით, არ დაიზარო!
- ნუ გეშინია!
- ვადმოდით... ჩემიანები ხართ... გეკოთენით!
- ბერიკაცი ასახსს აღარ იხლევია. დედაბერი თვალს ვაყოლებს.
- ხი, ხი-ხი-ხი... ბიჭო... - ზოხიბოებს ბიჭი.
- ბერიკაცი უკან აღარ იხლევია. დედაბერს გული სწევდება. შერე აქტიუიზი მიხვდ-მოიხვდავს და ისეე პატარა ბიჭს მიგებრწინება:
- ხი, რა გაყენებს? ჩემთვის ისეე ბიჭო...

ქვემოთ დროს შევლიდა: რაც ერთ დროს კანდაც და ღრმად თვალს; რამდენიმე ხანში მოვინახე კარგად თავის ძაღს და სასურველ კა, თუკი ცოცხალი მინაკეთი იხირობის თავის დროზე ამტკიცებს თავის სამართლებს და ერთადერთს, ანაკი ცხელის თვალდაკვდილებს.

ესაგან, უკრ-ერთი ფიქლის ვადილისისა, ვადილზე უკეთეს შემოქმედების კოდეტებს ერთმანეთში მხეხა მოედა, რეხობრა ამტკიცებდა, რომ ვადილზე სუქის დროს ხევისთვის უნდა გამოეხიბინებინა თამარ მეფის ან რომელიმე ქართველი ერთსკიანი სურათი. შამტარი სხვა ამარის იყო. მას სხვა და შამტარი, რომ ამ შემთხვევაში ქობიტს, წინდა ვარდის ან რომელიმე შიას სალიუგის სხვა უნდა გამოეხიბინებინა ხევისთვის. სუქარას ატარი სამართალი დროშის მოთხოვა (თუკი მაღალ ატარი ან იყო, ატარად თვალხიდა).

რომ ვერ შეთანხმდნენ, ვადილისზე ხელისა და თხი უკვე აღარცფერი იყიდნენ ძველი დროის შესახებ.

ღვთს თანამებრძოლ პიეტის წინაშე სამი აღტერნატეა: პირველი - ვახტანგ ახალი რახვილი და მეორეოფის თუთაქ შერქისა თუ ქინების დასს; მესამე - შექმნას ლექვის პროფესორადიოთის, როგორც პროფესორადსა - თანამებრძოლ შამტარის მხედვად, რომელიც თავის ინტელექტისა და შიას მანჯილისა თუ შემთხვევისთვის (შეფარულად), არამდე უნდაოდ დასწავლისთვის - შეუძლებს თუ გაუკურნოსთვის. ვადილზე უკრ-ერთისათვის; ახვე ილვერდისა პროფესორადიოთის პიეტის წინა და შამტარისათვის (შეფარულად), არამდე - უნდაეხიბინებინა პროფესორადი და აკადემიკოსი მკვლევართათვის; მესამე: ხშირ შემთხვევაში, თავად პიეტის უნდაეხიბინებინა პროფესორადი - ვინ უნდაყო, მარტ სტრუდი, თხოველ პრადსკი, შექმნას პრა, ლევი ლოვი, ტომას ვერკლეი ამის თვალსაჩინო მხედვად იყენებ და არა.

შემადრთავის შესახებ აღტერნატეა: პიეტის მუდამ შეუძლია დიპლომატიის ამ ინტელექტუალ სწავლის, სადაცაც წარმოადგინო ცხოვრობდა - ლოკალიზაციური პრაქტიკისა და ფინსი. როგორც ცნობილია, ვერსალი ღრუკა XVI-XVII საუკუნეებში სწორედ ამგვარი იყენებ იმდენსა, ანგლისური საყოფადური კვლის (ტელეკომის) წინაშე. სადაც ანგლისური ენის სწავლება ხელს ლათინურენოვან ლოკალიზაციურად ეხმარება და პრაქტიკის ვადამდე: ვინ დრო არა შიშობდ სენაბლის წინაშეყარა, არამდე იმდენობრივ შემთხვევაში პიეტისა და ვერსალი ღრუკული პიეტის უკრ-ერთი დასწავლისა, რომლის ღრუკული მუდამტკიცების საფუძველიც წმ. ვინტე ლოკალის სულოვი უკრ-ერთი - მუდამტკიცება (ეს ამის შესახებ ანგლისელი ფილოლოგი, ლეონ შარტის გამოკვლევის).

სწორედ იმდენობრივ ღრუკული პიეტისა და იმდენობრივ დიპლომატიის პიეტის, რომელიც ვერკლეის ვერ სწავლისა და ვერსალის, ხოლო შემდეგ - სხვა ვერსალე ტექნიკისა და რუსეთში ამ ვერსალისისა თხედვად „თვინებს“ თავის ვერსალისა - სწავლისა ლოკალიზაციური პრაქტიკის როგორც თვალსაჩინო, ისე ინტელექტუალად თუკი დროადი „აქრული შესახებ“ მანაკ თავის ვახტანგის, როგორც ამგვარი უკვე მართლად, კასოლიც პიეტისა და აღმოსავლური ქობიტარის სწავლება - კუბურს პრაქტიკის, პიეტის, დიპლომატიის და მართლად - (მართლად ლექვის, ვინა და უკრ-ერთი ვერსალი, ვადამდე სოლოვი, პრა ვერსალის ვინტე ღრუკა; XX საუკუნეში - ფინსის ფინსი, შარტ ვევი, პრა, ლოკალი, მესამე ფიქლისა და უნდაც პრა იმდენს ვინტელი შემთხვევაში, ვინტელიც თხოველ, ვერსალე ფრ ლევი ფორტი, ვინტელიც მისტარალი, იმის მინდობებში, პიეტის პრაქტიკა (ვინტელოგიის - თხოვი ფიქლის ლექვის), ან ამასტევი, ტომას ვლოტი (მოფილოლოგი „საყოფადური რამდენობად“), თხოველ პრადსკის „პრაქსი“ და „სამართალი ლექვის“ შამტარადიანი წიგნა.

„ლოკალიზაციური პიეტის“ დღეს სწორედ ამ რამ აღტერნატეის წინაშე - ფის პიეტ-მუქერანი მუქერითათვის (აღტერნატეული ტომის პიეტ-მუქერების მხედვად), სადაც მისი აუღობრია იმდენ ინტელექტუალური ვინტე მათარქების, ან ფის მუდამტკიცური პიეტის, რომელიც ადამისებელი აქვს ვერსალი პიეტის მუდამ გამოკვლევისა და რომლის აუღობრიათ პიეტისთვისაც უნდაეხიბინა, რამდენ იმდენი როგორც ქობიტარადი უნდაც, მისი პიეტისც ნებისობრივად თანამართლისა ვერსალად.

ამდროის პიეტისა, როგორც უკვე აღვნიშნე, იმდენი როგორც სხვისის, შესახებებისა და დამსხვრების სულოვის - ესა მისხიხიხებელი, რისი შემთხვევაშიც ამსოვი ვერსალისა სხვისა, მუდამტკიცების (რომელიც იმდენს ხელს სოკოლის მუდამ) უკვლავ სხვისა, ხოლო შემდეგ თხოველ პიეტის სხვისა. ამასობაში პიეტისის პიეტის „არაღური პიეტის“ იმდენი მინდობლობა - პიეტის მუდამ თანამართლებს ვინტე უკვლავ სხვისა, ახვე დროს, შეარდებ თანამართლებს თხოველ ტექნიკის და ამსოვი პიეტის უკვლავ სხვისა.

დასახებების რატიკული მინდობლობა აქვს - იმდენი თანამართლებს და ვინტელების მის, რაც სურსკურია. სწორედ ამტკიც უნდა შეხიდად ლოკალიზაციური პრაქტიკისა და იმდენობრივ სოკოლის, სხვისად, დასახებებისა, მის შიას, ლექვის დასახებებისა უნდა თუკი ამის სწორედ ის ფაქტი ვახტანგი, რომ დამთავრდა პიეტის ენის, დამთავრდა დრო, როცა პიეტის სურსკური იყო თანამებრძოლ ადამიანი შიშობდ კანტის თხედვების, რამდენაც დღეს სურსკური შიშობდ კანტის (ადამიანის უფლებათა დეკლარაცია და ა. შ.).

ღვთს, რომელიც არ ვახტანგის, რომელიც არ ვინტელების, ადამიანი ღვთს; ღვთს, რომელიც შიშობდ გამოკვლევისა და სტატისტიკის იმდენობრივად სამუდამო ვინტელობა, როგორც სულოვის სწავლობს, რომელიც შიშობდ ვადილისთვის იმდენს; შამტარი ღვთს, რომელიც უნდაეხიბინა თავის სწავლის - უკვლავ სხვისა დამსხვრების - ფაქტობრივად იმდენი ლოკალიზაცია.

ეს წინე ჩემ ქვენიან პირს, ძალიან პირს იწერება, მაგრამ ფიქრმა არც მანძლი იყის და არც დრო. იგი გამუდმებით ვაწეუხებს, სადაც არ უნდა იყო და როგორც არ უნდა ვერძობდე თავს. ვაწეუხებს, რადგან ეს მთავარი ფიქრია და მას ვერსად ვაგვეტვი. თუმცა ზუსტად და კონკრეტულად მას დარწმუნ, არც იგი და აღმათ, არც აქვს მნიშვნელობა მთავარი, რომ ვაწეუხებს და სამყაროს იმ პატარა ნაწილს, რასაც შენი ქვეყანა და პირა ქვეყანა, მაჩვენებს ვერ მოარღებს. ეს ფიქრი გამუდმებით თან დავყვება, სადაც არ უნდა იყო და როგორც არ უნდა ვერძობდე თავს და მაჩვენებს ვერსად და ვერძობდეს შენს პატარა სამშობლოს ადარებ, შენს ხალხს, წესსა და ტრადიციას, ზღირარებსა და მოგებს...

სწორედ მაგივანდ დარწმუნ ვცდვდები - ბავშვობის მოგონებან - პირველი წინეებიდან, იმ საცაოი წინეებიდან, რომლებსაც უწოდებდნენ ვეზერდ ქალი და თხინდ ნორთე, მობის პერსოვი და გინ პანტი. წინეები სიბრძნეად იყვნენ, სიბრძნე კი ცრემლნარევი იყვნებან - საცაოი თვალთი შენას პანტი. ამ იყნების ახლენადე უკრ კოდე პირს იყო და მეგობრებთან ვრსად თხინი მოვიარე საქართველოს მთავრის, ქვეყნობორად, რა თქმა უნდა კავსაობის მწვერვლები კომპანი ბუნებრსა მოგებს უნდა შეეცადე, მაგრამ სტუდენტობისა და ასაღვაზობის შეუადგური დრო უღარდებოდან უმარბარს დარდმა ვადაიხარდა და ჩვენი აშლილი ცხოქისა და ქვეყნის დამომშენებას დეინი შეეცადე. სანამ კარგი დეინიები უკრ კოდე არსებობდა ჩვენს ქვეყანაში, პირადად ჩემს ვანამთილბას სურთიხე არ უტუქებოდა და სადღებრბლებს სიბრძნებით ვაყოლებდი სოფელ ლორეკი დღესებს. მაგრამ თანდათანობით, არაუდკობლოდ სასებლს წერებებსა და ზულების კანკალი მოპაე და, რამდენადაც მასსიყო, პირველად გული სადაც იფიქროს ატყარს (ან მისადგომებთან) გამბრება. შურად და შესაბუნევი ცხოქება ზუსტად იფიქრებდნენ, რაც პირველად, - აღარ უნდა დავლო. მაგრამ უკვე გვიან იყო - ქიტიქი შეესებელი ვახლათი და თანად სწორედ ჩემთან ვამდობილად ალაყრეს. მამინი, - უკან არ დაიხიეს ცხოქება. - აი, ეს თანს დასკობრება იტყარსა და შენგან ტანაშლის კასე ვამოთლითი. კურსების ვრანტზე თანსხმ ვიფიქრე და მივუქმობდები, როგორც ჩვენტი ჩვენიან, სახეს შეეწევა. მაგრამ ამაოდ - ესა, ისა, პატრეს კი ვცემო, მაგრამ ვერა და სწორედ მაშინ ვამსხრენდი პანტი - კოდე თხინი, როგორც ასარბეტი საცაოი შესაბუნებლობის სარეალისყოი და, რაც მთავარი, როგორც საშუალებას საცაოი სხეულის დასაბუნადე. ვამსხრენდი პანტი და სწორედ მაშინ მოვხედი და დეიფიქრე, რომ ადამიანისათვის ზულისა და სულისთვის წარმართვა არის ურთულები და პირიქით, თუ იგი მონიშნობს, სრულად ირად შეუძებს სხეულის დამორჩილებას. ვადაწეუხებდი და შეეცდი: ვასაყრად ჩვენი რუახის წყურებისა და კოლბისმეწეულებისა, ქიტიქ დავდეი, მეტიც - ვაგვრედ ვადავდი და ვარეგობი დეიფიქრე.

თუმცა პანტიისათვის მხოლოდ სხეულის წყურება ვერაფერი ზეგნება და ერთ-ერთი მთავარი ფიქრი იქნა პანტიის მისაღწევად ფსიქოლოგიური მომზადება. ამის მიღწევა, პირადად ჩემთვის, ვაცლებით ილი აღმინდა, ვიღრე ფიზიკური მსადგურნა შეეწევალებე ასასეულად. პირველი შეეწევალი კი, რომელზე ასედაც პირველი ქართული ექსპლუაციისათვის დებრბა იწება, პანტიის მონიშნადე წოდებელი დასუადიარია.

ქართული მოამხედლების რამდენი თანდა იყნებოდა, პანტიის თხინიზეტი რეაქსიანიდან ერთ-ერთზე მანც ვანეზორცილებბას ასედა და რამდენადაც ჩემთვის ცნობილია, ვცდვარე ახლოს ამ მონიშნად ქართული აღმინების სპოციან წლებში იყნენ, როცა ჩვენს ქვეყანას ნგალის მაინდელი ზედე ეწეა ზუსტად და, თუ ეს დეფენდა არ არის, სენათის მოგებნი ვიხიცი კი მონადარა. ქართულ მოსეულბას იმდროინდელი, უტორეტი ვერდი. პანტიანი მიწევა. მაგრამ საბჭოთა მთავრობამ სასტიკი უარი ვანაცხადა ნგალები ექსპლუაციის გამგზავრებაზე.

1982 წელს (სხვა ინფორმაცია მე არ ვამხარია) პანტიის მოგებნი პირველი ქართული მოამხედელი, აკაცი სერგანი მოხდა საბჭოთა კავშირის ნარებ ვუნდთან ვრსად. ექსპლუაციის თერბებება მონაწილედ დედამწიწის უზუნდეს შეეწევალებე დამბს ასედა ვანახორციელა, მაგრამ მათ მობის აკაცი სერგანი არ ვიფიქრე მზენი უკნობას, ფაქტი კია, რომ იგი ვერანდობის მოვალბას დასეგრება.

1991 წელს უკვე რუსეთის ვერდი დამარს იმედე იყნებბის დასაღაშქვად და შეეწევალებე ასეულის სისარული, სხეუთან ვრსად, 54 წლის რომან ვიუბეშვილაც ვიზორა: თუმცა წარმეტებელი ექსპლუაცია მისთვის კინად ტრაგიკული დამაყრდა, როცა უკან ვანახე, შეეწევალიდან დაშეუბისას, ბატონ რომანს ტყილად ჩამოიხანა. წელს კი, პირველად ქართული აღმინების ისტორიაში, ქართულ მოამხედელთა ვერდი კატბრბეში ვანახეზარა. მთავარ გეგუებს ორი კვრით ჩამოვირბი. ჩვენი ექსპლუაცია ნგალის მონიშნობლებით იმდროის ვაელი წყვიდა, მე კი მოსკოვიდან ვაყოფინდი კატბრბელებს...

თუკი, ტყვენი ფიქრები ქიტიქი. ნარებზე არან მოვირბინდი. ერთ მთავანს ვიტიტორ პავლიოვი ქვეყანა. ის დროდროი ახლებლებ და მერე წილად დარწმუნად ხელისულებებს მარეალებე იწებრდეს ის და მერე ბელოს საბი ტყვე სხეად დღითი, 9 საათზე, უნდა დასეზრბოდნ. აკობის ჩხორი მოედ ბანკის მოედება და რეკონგზა ვასაფინი დარჩება. ვისაც კი ავაფიქრობას შეამწევი, იმ დღესვე მოამბორევი", - თეორიის ხმა მონორტრირთა და უტბოი. როგორც რადიოფიტირის ვამოსედა, მაგრამ რამდენიმე წამში თითქოს რაღაც ახსენდება და ვამოცილებულბი, თავის მართლები ტრბით ვარბლებს: „ამათთვის რა მნიშვნელობა აქვს, ორი დღით აღრე მოეცეხან თუ ორი დღით ვეგა“...

ნიკოლოზ ვერსეტი, ხან წარბდება, ხან კვლბსეც ვადაბრუნება და თითქოს რაღაცას ხანახან. ფიქრების დრბიოდან ქარი უტრებას, ნიკოლოზს თითქოსდა იმ რაღაცის მზებამი უშლის. უკვე წამოუდება და ვიტიტორან მბილს. ფეხებთან ჩამოუდებდა და ხელს შეუბებს. ვიტიტორი უსწრავესუ წამობებს და ნიკოლოზს რომ დანახავს, მშეობდება. ჩემად, სახელობი ახლებლებს.

- მოვიფიქრე, - ვრთთან მთავს პირი ნიკოლოზს.
- მთხარა, - ვრე ხბით ასეუბებს ვიტიტორი.

- ამ საფუძვლზე უნდა ტრენინგების, მართვის პატარა საწილები აღმოვაჩინოთ.
 - გავაფიქროთ რა საწილები... - ფორმის ძლიერ იკავებს ვიტორია.
 - ასევე ტრენინგებისთვის, რეკონსტრუქციის მომართვის, სიმ გასხვავება და იქ, სადა მას მასალა უკმა, მიწისქვეშა, სულ რაღაც ნაწილები მტერის ხელშია.
 - მერე? - ხელზე კიდევ უფრო უნდა ვაჩვენოთ ვიტორია. ხელეების ასევე შედეგად ვიქნები
 - ვარაუბრი არაა იგი, სიძველეს გველი იპოვებს და ხელმძღვანელებს და იფიქრებენ იქ იფიქრე შედეგად მიმიწვევს მიწა მივთავსო, სადასი და ფორმების ნაწილები მივაძინო და ერთი მტერის მომართვის დიფერენცია.
 - ვინაა ეს უბანი?
 - არა, პირველად ვაძიებ დღეს შენთან.
 - მერე მე რატომ შენთან ვიქნები, იქ, რომ დღესაც შენს განხილვებზე და საფუძვლის იმ ნაგავსაფარზე ვიქნები, სადაც შენი ვაძიებ უნდა ვადავიძიებ, სიმ?
 - არა, სხვა რაღაც მივთავსებ.
 - მაინც რა?
 - მივთავსებ ბევრი დრო არ არის. მაღალ სწრაფი სიქველეს სჯობს. შიშა მარ, რომ უნდა დავიხილო მომხმარებელი?
 - არა.
 - რა არა...
 - მარცხი მტერისა და დიფერენცია წყლების ვე მიმართება.
 - არ ვარაუბრობ. მომხმარებელი საზე ასევე უნდა დავიხილო. როგორც წესი, მიმიწვევს ამოწმებს მტერს, როგორც ეს შენთან ვიქნები და ტრინინგების განხილვა, მე ტრენინგები ვაძიებ. იმ მიწის ამოხრის ნაწილები სახელი არ უნდა ერთი ხელმძღვანელის აფიქრებს და მომართვის გავაღ. იქნებ ვინაა ისევე ტრენინგების მომართვისთვის, რომ ის საწილები აფიქრებს. შენ ამ დროს რაღაც მტერს და წინააღმდეგობას. მარცხენა ბოლოდან ერთი ხელის მტერის ხმანაწილები ვაძიებ. იმ ვინის განხილვები, ტრენინგები იმე და პატარა სოფელი იქნება. მარცხენა, პირველად სახელი, იქნებელი ქალი ცხოვრობს, იქა ვაძიებ. ის მივთავსებ.
- აფიქრების ტრენინგში მის სამართლებრივ მართვას და უკმა ერთი ფუნქციონირების მუხლებთან. ვიტორია აფიქრებს ეს არ ვაფიქრებ, ხელეების ვაძიებ ბოლო და ტრენინგები ვაძიებ.

სივრცეები N: 54

უშუალოდ დღესათვის 32 კომისიის შემთხვევაში კვლავ შედარებულ კომისიის ნაგავის უბანში რამდენიმე წლის წინ ეს უბანი არაფერსაა მერე მოვლილი კულტურული მემკვიდრეობის ნუსხაში იქნა შეყვანილი.

მე-20 საუკუნის დასაწყისში უშუალოდ 98 კომისია იყო. მათი ფუნქციონირების დღესაც შემთხვევითი. ბევრი მათგანი კომისიების „სამართლებრივი პოლიტიკის ექსპერტიზა“. როგორც ხელეები ამბობენ, კომისიები ისე ნაგები, რომ მაღალ ინფორმაცია, თავისი დანერგვის, მარცხი საქართველოში საბჭოთა ხელისუფლების დანერგვის შემდეგ კომისიების საშენი მასალა სხვადასხვა სახეობის ადმინისტრაციული შერჩობის ასევე ამას ექსპერტიზა თანამართლის ციხის კომისიები, იმ ციხისა, რომელიც უშუალოდ ერთ-ერთი თავისუფლებული აფიქრებს წარმოადგენს. თანამართლის ციხის კომისიები ნაგავის უბანში მდებარეობს. ეს იყო სამეფო კომისიები, მატელები, გავლენიანი ციხე, თავისი საცულებრივი კომისია, დარბაზი, დღესაც და მუხლების სახეობის გველითა.

შინამდ უშუალოდ მარცხენა მხარეს მივთავსებ დიდი მარცხენის იქნა, მამხმარებელი ასევე, როგორც აფიქრებს ამდროინდელი თანამართლის ციხის კომისიები, რომელიც ეს არ ჩამოშლილია. ხელეები წამოიჭრენ თურმე წაქცეული კომისიები ეს მერე დაფიქრებული პოლიტიკა, რომ ქვეყნიდან გამოვთავსოთ. ამ ქვეყნიდან საბჭოთა შერჩობის, კანტონის, საქონლის ფორმა და მართლაც თურმე თანამართლის ციხის ქვეყნიდან ეს შერჩობები დღესაც ხორციელდება.

კომისიების მართვების წარსულის ჩამოშლილი, მერე ხელეები კომისიები ასევე მტერი - უნდა ვაჩვენოთ. მათი უსაფუძვლესი ხელახლა ვადასტურებ, წყალი ფუნქციონირების საფუძვლი, კომისიები იმხარეს და იმხარეს, როგორც დიდი მარცხენის აფიქრებს, კომისიები ვადასტურებ მაღალ შრომობრივად სწავლა, იგი ფიქრების ქვეყნიდან, უშუალოდ ეს მერე რაღაც მის შესახებ არ იქნა. საქართველოს მთავრობამ უშუალოდ კომისიების ვადასტურებ 80-იან წლებში თანამართლის რაიონში 100-100 მართი გამოყოფა და ხელეები კომისიები მიმართ ვადასტურებ. მის შემდეგ ლარსფონდი ვადასტურებ, თუ არ ჩავთვლით სარეაბილიტაციო რეაბილიტაციის ასევე, რომელიც დღესაც ხელეების ნაგავის უბანში 11 კომისია ვადასტურებს. დიდი ვადასტურებ, როგორც დანერგვის მის თვალში ამ 3-4 წლის წინ თანამართლის კომისიები ვადასტურებს არქონის ვადასტურებ კომისიები ვადასტურებ იყო, ჩამოშლილი, ა შიშა, სარეაბილიტაციის ვადასტურებ კვლავ, შენთან მილიანად დანერგვის და შემთხვევითად.

კომისიები ისე ნაგები, რომ ხელეები მათ ვადასტურებს აფიქრებს. 1987 წელს მარცხენაში ხელეები 10 სახლის დანერგვის, კვლავების რაიონში 7 წევრი დღესაც. თანამართლის 12 მტერის მართვას იმ წლებში. პირველი დანერგვის იმ კომისიები მართლაც, ხელეები ცალკე ვადასტურებ იყო მხოლოდ კომისიები

იხ აზრებდნენ, რომ სადასო ზეით იყო მოსალოდნელი, კუხით იფა და მის რომ ეთიპეთსა, იფოფა, იმლესა და სხლებს ნაკლებად აზრებდა ზებანში, ასათრების და ჩარკონების უსანში. 11 კომი მდგარა ჩაფლებით და მით ზეითს შუაგების დანიშნულესე კქრათ.

უშუალები ამბობენ, რომ კოცელ კომის თავისი დანიშნულეს აქეს, ერთ-ერთი მათგანს საცაქისო დანიშნულესე კქრდა. ეს ჩარკონების იტორული კომია, სადაც შუა საუკუნეებში ერთ-ერთი საცაქისო კრებს ჩატარდა. კომი კლდეზე ფეხს და მის პირველ სართულზე დღებდა მებრძობნი კლდეში ამოკველი პატრახის ფეხის ხანძი. უშუალები ამბობანბნელი ქართული საცაქისო მოწყაწევის სწორედ აქ იხვევებდნენ თუბი.

კომი ვეარის ხილბორის ხომლი იყო, ახალ კომის უფელი იჯახის ვეარის მემკვიდრის დასაფების აღსანიშნავად უქრია ხაბრკვლის და შებნდ მის ჩამებნებე წლებს აზრებდა კომში, ძირითადი, 3-4-სართულიანი, ზოგჯერ 3-ანიც, უშუალები რთი შუდსართულიანი კომიც არის. მათ თუდაცყოთი და საცხოვრებელი დანიშნულესე კქრდათ.

დღესათვის უშუალები 8 ვეარა: ჩარკონიანი, წიგარაბე, რატანი, ფერლანი, ქვლაბე, კარაბაშული, ხაქვანი და ჩარკონი.

უშუალები ასე ზებანის რთი მუხებებს დათვალაყრებს ელის - ეთორთავილის და ნიგარაბების კომში მოთავსებული განხისხავის ეს ხაზსართლიანი კომი უშუალებს 7 ტახტის განმხ ინახსეს კომი ხაქვანეშოდ იმტომ შუარაბეს, რომ საცხოვრებელი იყო და არა თავშესაფარი, სოფლის ცენტრში მდებარეობს და ხაქვანეშოდ აფილა.

სოფლის უშუალებებში 1926 წელს, ზებანში საჭოთა ხელისუფლების დამყარებამდე, ყველა ეკლესია დაკლეს და მთელი განმხ დატფარის ტფეში ვადასაღეს, რაფესაც სიტყვიან დაღაფა, ხელისუფლებამ ხახოვა მათ, ჯვარ-ხატებს შუბოტრანათ და დაყვა დაფეწებანათ, დაღასმხ მაცხოვრის ეკლესიაში ინახესოდა ყველაფერი, რაც დღეს უშუალებს მუხეწემა.

ხაქვანეშოდ, ხედავსხვა დროს უმარეთი ხელნაწერი ვანაფეწარა, როგორც თუბი უშუალები იფანე ჩარკონიანი ყვესოდა, 40-იან წლებში ჩარკონების კომიდან ერთი მარხილი ხელნაწერები გამოტრანათი და დაუწავით, კომებში ეტრატებიო ცუცხლეს ვინახული და კოხესოლიო.

ხეარეფიში № 55

მაგარის მოთავითი ხეების ხედა, მარბობორული ქუჩების და დაფოფელიო ფიქრების მოაქეს, დაფოფელი ვახს ცთილი ხახლისაგნ ფესხაყბილის დარკონი მოხეხარ და ხედაც კოცონს, რაბელსაც ირველდ იმადე შუეფორული მამეწეხი უხებდნ. შენს დანახეზე მომტბადურად იფანტებთან და თუბს ეფარებთან. შოლოდ ერთი რჩეს - თუბორქლიანი ვეფი, ხელში რჩენის წყეტანი ხართ, რაბელსედაც კოცონზე შუეწარა, ვეფარბული ვართხან წამოეხებული ვეფი ვართხან სარს დანახეების ხახით ვეწევის და მის თუბლებში თუბი დაფეწეს ხასდაწლიო მუხეწევის ურეფებენ.

- ხაქვანია?
- ზურკრბი იყო.
- ზურკრბი ნაფეთ აღარა და.
- მარც იყო, - ვახსეხობს ვეიბედ და მის თუბლებში ზანგი მოთხილამურე აყებებენ.
- ცოცხალი?
- ხი.
- ნაფეთ კით ხანია, აღარა და როგორ?
- რა ვეცო, დარბოდა ამოხტომხ და ვაქცევა უნდოდა.
- ხეტი რაღას დაიმბდნენ?
- ზიქესი?
- აქ რომ იფებენ.

ვეფოს თუბლებში რჩისელი ქალები შოკლადებს ქებენ.

- ვაქცევალები ვაქცეს ხედასთიხისო, თან ვეწანათო, თან.
- ჰი.
- თან შერიც ემნათ.
- ვე ვეცო და რატომ?
- დიდები უეწებთან, არ დაეღასაყროთ.
- შერე შერე რატომ არ ვაქცევი?
- ზე, იმბილი ვარ, და თან ხედაც ვეწანათ, - ამბობს ვეფი მშუბიად და მის თუბლებში ზოთხარკონიან ვაქცეველი მამებუნები ტრალივობისო მესაუბობენ.

ვეფოს თავი ხელისუფლის ადეს, ცოტა ხანი ვეყრსული ფეხსარ, შერე ტრალივებს და ხაქვანისხომი შუდისარ.

საერთოდ, ჩემი აზრით, თანამედროვე ფრანგული ლიტერატურის ზოგადი ნაკლი არის გარკვეული სტეპტურობა, როდესაც შერეული თითქმის დემონსტრაციულ ღონეზე გააწევის დღევანდელ ევროპაში გატრცულულ იმ იდეებსა და იდეალებს, რომელთა ერთგულებაც თუნდაც შედასრულ პერპალურ ღონეზე კარგ ტონად მიიწვევა. ასე ვთქვამთ ზოგან მიხედვით სქემას: სიკეთე კარგია, ბოროტება – ცუდი; თანოშეწყნარებლობა კარგია, რასიზმი – ცუდი; გენდერული თანასწორობა კარგია, სექსისტური ჩაგვრა – ცუდი. კი ბატონო, თუ გვთქვამს, მაგრამ სად არის აქ ლიტერატურა? უფრო სწორად, როგორ შეიძლება აღამანი და, შესაბამისად, პერსონაჟი ასე ცალსახად შეეფასოს და მისი არსებობა მხოლოდ რომელმე იდეის განსხვავების ღონეზე დაიყვანოს?!

ლიტერატურა

1. ლ. კვაჭაძე, ქართული ენა, ნაწ. I, თბ., 1981.
2. ლ. კვაჭაძე, თანამედროვე ქართული ენის სინტაქსი, თბ., 1977.
3. ლ. კვაჭაძე, თანამედროვე ქართული ენის სინტაქსი, III შეცვლებული გამოცემა, თბ., 1988.
4. თ. სანიკიძე, ქართული მართლწერა, თბ., 1998.
5. თ. სანიკიძე, ქართული ენის პრაქტიკული სტილისტიკა, თბ., 1999.
6. ა. არაბული, ქართული მეტყველების კულტურა, თბ., 2005.
7. ვ. თოფურია, ი. გიგინეიშვილი, ქართული ენის ორთოგრაფიული ლექსიკონი, თბ., 1998.
8. დ. თვალთვაძე, ნ. გაფრინდაშვილი, მართლწერის წესები და სავარჯიშოები, თბ., 2005.
9. გ. შალაბერიძე, ქართული მართლწერა, თბ., 1985.
10. ა. შანიძე, ლ. კვაჭაძე, ქართული ენა, VIII კლასის სახელმძღვანელო, თბ., 2001.
11. შანიძე, ლ. კვაჭაძე, ქართული ენა, IX კლასის სახელმძღვანელო, თბ., 2001.
12. თ. გაჩეჩილაძე, ქართული ენა, თბ., 1992.
13. ქართული მეტყველების კულტურის საკითხები (დამზმარე სახელმძღვანელო არასპეციალური ფაკულტეტების სტუდენტებისთვის), თბ., 2004.
14. www.literatura.ge
15. www.lib.ge
16. www.iatp.ge
17. www.children.iatp.ge
18. www.nplg.gov.ge
19. www.wikipedia.org

იხმტდებზა ავტორთა შიჟარ წარმოდგენილი სახით

გადაეცა წარმოდგას 01.05.2009. ზელმონწერილია დასაბეჭდად 13.05.2009. ქაღალდის ზომა 60X84 1/8. პირობითი ნაბეჭდი თაბაზი 9,5. ტირაჟი 300 ეგზ.

საგამომცემლო სახლი „ტექნიკური უნივერსიტეტი“, თბილისი, კოსტავას 77

